

Szerkesztőség

Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel-értekezni lehet naponta délután 4-5 óra közt.

Idő intéseendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

Helyközi telefon 103. szám.

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiadási árak

Egész évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona

Nyilttár petítóra 40 fillér

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intéseendő.

Bármentetlen levelek csak ismert kasztból fogadhatók el.

Egyes szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa. 1903.

Felölös szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Névész Lajos.

Csütörtök április 2.

Kavargás.

Járunk-kelünk most egymás mellett, bizalmatlan, fürkésző arccal.

Egyik-másik gyorsabb iramással surran tova. Ezek az ügyesebbek.

A türelmetlenek könyökökkel törnek maguknak utat. Ügyesség, élelmesség, ravaszság vagy erőszak vágják a szélesebb nyomokat. Elsőpriki utjukból a gondolkodó bölcsesség, a tartózkodó szerénység, a türelmes erő, a magában nem bízó tehetség, az álmadozó idealizmus tehetetlenjeit.

Forrong, kavargó a nagy ember-társadalom. Hasonlít egy hatalmas üsthöz, melyben sokféle anyag-vegyüledet, különböző rokon és nemrokon elemeket forral a kísérletező vegyész.

A társadalom rengeteg üstjét hevíti erősen a pihenést nem ismerő örök erő, a szakadatlan mozgásra ösztönző, hevítő tűz: az élet; mely folytonos tűz-próbába hajszolja a haladásra teremtett lényeket. A bátrak, ügyesek, élelmesek játszva futnak át rajta; mulatva kéjelegnek

lángjaival. A félénkeket, a fölötte-gondolkodókat nyomorultakká pörzsöli.

Azoknak üdvösség; ezeknek kárhozat. Mennysorság és pokol: más itélettel más birói bölcseséggel mérve, mint a tulvilági; ahol a hit szerint az életnek kilytatása léssen ugyan, de teljesen igazságos mérték szerint.

Ez az egyetlen forum, ahol legalább a hit igazságát igér.

Es mi ebben a rengeteg nagy üstben, melynek ember-társadalom a neve, s melyet az élet tüze hevit, még sem erre az igazsággal mérő, igazságot szolgáló forumra függesztjük tekintetünket, hogy annak igazságos mértékét akarók érvényesíteni itt, a mi földi létünk öntudásos bizonyossága folyamán; hanem izzva, forrva, kavargóva, elemekre szakadozva, új meg új alakulatokba tömörülve, ballagunk, megyünk vagy rohanunk egy egy buborék, egy egy jelszó után, amiről azt hisszük erősen, hogy abban és csak egyedül abban rejlik a mi lázasan keresett kincsünk: az igazság.

A buborékok, a jelszavak, ott uszálnak egy-két pillanatig a felszinen; aztán kisebb-nagyobb pattanással szét-esnek, alakot cserélnek.

Buborék buborékot, jelszó jelszót követ.

Az üstben új eszmék, új irányelvek érnek, sietnek a felszínre. — Mi pedig várva, remélve lessük, hogy aszivarvány hét színében játszó buborékoknak melyikéből pattan ki a megváltást hozó igazság.

Fájdalom: csak levegő, elhaló hang, üres frázis válik ki és jut fölszínre az elemek, az alakulatok sístergő, szakadatlanul izzó kavargásából.

Ugy kell lenni, hogy szinte kétségbe-ejtő messzeségre távolodtunk az észménytől, mely emberfölötti tökélyvel, fönséggel alakult ki az örökké kavargó, a valódi célt egyetemlegesen soha meg nem látó emberiség megváltása gondolatán csüngő nagy-lekek eszme világából.

A formák, a külsőségek hatalmas megszédíti a nagy tömegeket és eltemeti

TÁRCA.

Huszonöt.

(Íródott 1901. november 6-án.)

E rossz világban nincs biztos dolog
A számnál — mely fölmer teret, időt,
Mely megmutatja mily gyorsan forog
Kínért időnk, s velünk együtt a föld.
Es ránk oltassa, hajh, hogy mennyit élünk
Örök memento: „éges lény vagy ember”
Sarkalékeket már gyakran eliteltünk.
De számmal elménk kikezdeni nem mer,
Jó számcímény biztos, mint halál,
Későn jön néha, de mindig talál.

De mért beszéltek elején a végről?
Szomorkodom, pejj vidám nota kélek!
A mai napnak ritka ünneperől
Melyet megérnem engedett az ég.
Hallyátok híceim, e szép napon
Egy fertály század zárult bé fölöttem.
De gömbölyű szám! bármint tagadom,
Már kenyerem frisebb felét megettem.
Kisebb felét de tán nagyobb a másik,
Fogam reá biz Isten alig vássik. —

Számok dícsével folytatom beszédem,
Mert semmi kétség: szent a „huszonöt”
All az eredmény, kifutotta szepen,
Vitettem néha, — égül csak kijött!
Egyszer ha többet tödítottam hozzá
Máskor meg letagadtam egynehányt —

Az ember bárhogy osztand, szorozand:
A számok rendbehozzák az arányt.
Betől affertályozand már egészen,
Érzen e szám hatalmát, fájón érzem.

„Legszebb kor ez”, — ugymond a nagyvilág —
Nem ifju többé és nem férfi még
Fő a világnak „a bajussz ha vég”
S can-e ruhátöltő izom elég.
Mit nékik szicégy, — lelki állapot —
Gondolkodás mód! — Egy a kaptafya:
„Ki a tudás-almába harapott
Elmúlt már ról” az ifjuság hava!”
Ó drága nyelvek! De szivesen ésdotok
A mások tettein! Sz ez hivatástok.

Ez hivatástok: gondatlan beszélni
Jót elferdíteni, s toldani a rosszat,
Életkort, felfogást, — sohasem itélni,
Miattatok a lélek elárthat!
Csak nektek legyen ok-tereferére:
A többi... hm, a többi szélfuadás...
(Bizzad magad a nagy világ eszére —
S e vad örvényből nem lesz kijutás)
Mint millió malomkő, úgy megöröl
Es szertezsz, mint órási pöröly.

Hiába mondom: huszonöt eszteni
Nem oltá még ki deusom lángjait,
Mert kinevezték: „Ó botor merengő,
Még egyre hódban járnak vágyaid!”
No persze — — ha megértem ily időt,
Komolyabbodni kéne, — éltek
Huszonöt évvel férfi már kinőtt
Gyereksorból, s eldob ily eleket!
Mi haszna, tettedgy benned hogyha forr
Hamu az ember, hámu s kőszá por.

Azt mondják: mindez világfájdalom
A „meg nem értés” fájó lelki vádja.
O bár lehetne vigabb e dalom,
Hej de szeretném! Lelkem Isten ldtja. —
Bár felujjongva átném meg a lantot,
Bár zengne ajkam kéjtől dradón!
Am — hogyha lelkeim mélyibe pillantok:
Nem tudok máséint, csak ily sivatón.
Nem tudnék vigat én e pillanatban
Es amint érzem, versem csak ugy adtam.

Es való volna?... Dönthetlen igaz,
Hogy már e napon fordult életem?
S a jöendőben nem eon már vigasz?
Nem hiszem, ezt sohasem hiszem!
Az idő fordul, szent hogy jön a másnap.
Az idő sohasem kérlelheted,
Az idő nem áll emberti hícsának
Az idő sohasem ismert... eleket.
Mit éte, mit bu! — Köszöntek, huszonöt.
Hisz csak egy nap vagy milliók között!

Xilef

A fekete álarcos.

Az ügyefogyott Dobzse László idejében könnyű voltaz uraknak afőhatalmat magukhoz ragadni. Ez ádatlan, sötét korszakot számos esemény jellemzi, melyek ha nem is igazak teljesen, mindenesetre eléggé jellemzők, mert azokat a nép babonás hite és fantáziája szűtte.

Amit a főurak akartak, a jó király mindenre rámondta, hogy: „dobzse”.

Férfi- és gyermekruha

Czipő- és kalapraktár

Uj. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA. Erzsébet királyné-tér 1. szám volt Weiss üveges-féle helyiségben.

a lényegét, az igazság lolkét, mely ős vényt világítana az abszolút, a független Esmény felé.

Az összekötő szálak is meglazultak vagy szétszakadoztak.

Az Esménybe vetett hit megingott.

A hit világából fonódott aranszálak: hogy lolkünk immár megtalálta az eszmék világában az örök Változatlan, az örök Erőt, a lét örök Akaratát, Forrását, — megkuszálódtak.

Bizalmatlanul, Esmény vesztetten tévelygünk, imbolygunk, bukdácsolunk, vergődünk, szinte szánalmas kétségbeeséssel kapkodva megkődösült látókörünk képzelt mentőszálaihoz: a formákhoz.

Bál-isten papjainak örületes táncra ez az elsőbbség tüzeért: hogy egyik vagy másik töredék a maga föllállított oltára számára foglalja le, nyerve meg az örök Tökélyt, a tiszta Esményt, a kit a lét titkait kutató emberi szellem teremtet, alkotott meg magának az eszmék világában a lélek-örjítő örök-lét forrásául, az idő- és tér-végtelenség megnyugtató Szelleméül.

Amde az Esmény nem nyilatkozik meg azzal az abszolút erővel és hatalommal, melylyel Őt az eszmék világába emelkedett emberiség lelke fölfegyverezte; mint ahogy még a maga független lényével eddig sem nyilatkozott meg soha.

De az Esmény lelke, szelleme azért mégis itt van, itt él, itt lüktet azoknak lelkében, akik megtalálták, megalkották

Őt a legmagasabb eszmék világában, mint az örök Bölcsesség, az örök Erő, az örök Szépesség egységes Tökélyét, mint a mindeneiket megnyugtató Igazság örök Világosságát.

Bármennyire kavargjanak is az emberiség nagy tömegei az Esménytől való eltávolodás homályában, zürzavarában; bármilyen örületes fenekedéssel torlódjanak is egymás ellen a szánalmas kiskorúságról tanuskodó formák kultuszában, a töredékekre osztó lényegtelenségek, mesterségesen szított érdekellentétek forrongásában; bármennyire ügyekeznek is egy-egy tömeg a hullámszázban kierőszakolt kedvezőbb helyzet pillanatnyi előnyeit mérhetetlen mohósággal, kapzsisággal kizsákmányolni az emberiség közös érdekeinek rovására: ez a forrongás, ez a kavargás az ember-társadalom nagy üstjéből csak hamar szétpattanó buborékokat tud felszínre vetni a megtévesztésre szánt hamis jelszavakkal, a hangzatos frázisokkal; mi alatt az izzó kavargásból csendben, szinte észrevétlenül olvad, választódik ki, szűrődik le az Esményt őrizők lelkéből az Igazság aránya az emberiség közös kincséül.

Esigy az annyiszor ismétlődött, most is folyó, s bizonyára még sokszor ismétlődő, mindig nagy ellentéteket, gyűlöletet szító kavargások után az emberiséget megváltó igazsággal mégis csak azok aranyozzák meg majd a Földet, akik az örök Esményt, az igaz

Istent, megtalálták, lelkökben őrizik, mint a nagy milliókat végre egyesítő szent Erőt.

A becsület védelme.

Hogy a becsület a társadalomban élő ember legnagyobb kincse, az bizonyít-ra nem szorul. Nem szükséges az embernek a magasabb kasztlak valamelyikéhez tartoznia, hogy ezt az igazságot átérze, s ér ékét a maga számára biztosítani igyekezzék. A legegyszerűbb napszámosi feltételek az ő becsületére, amelynek a védelmében eselék késhegyre megy azzal, ki megtámadja A becsület-ség révén való megbecsülhetésre mindenki vágyik, akiben erkölcsi érzet van. Sőt, — ami elég furcsa, — még a tolvaj is ad arra, hogy a magához hasonlók közt meglegyen az ő tolvajbecsülete, ami abban áll, hogy nem lopja meg azokat, akik pártjais vagy cinko-társai.

Becsület és becsültes nélkül rendes polgárul élni nem lehet; ami nagy nyomás erejével hat mindenkre abban, hogy akárminőnek tudja is önmagát: le ne mondjon a becsületek előnyeiről. Még a leghunatabb ember is a becsületesség létszátával igyekszik a társadalomban elhelyezkedni, — s adandó alkalommal, ha a becsületét kétségbe vonják, kikérik a nyakat annak, aki az ő legnagyobb kincsét veszélyezteti.

Mi természetesebb tehát, mint hogy ennek a mindennel nagyobb erkölcsi értéknek megfelelő védelmét szorgalmazzuk, mert hogy a vedekzésre, a becsület woféle tajtaja megtámadásával szemben nagyon is gyakran van szükség az embernek.

De miben áll mai napság a becsület védelme?

Az erkölcsi öntudat hamar megtalálja erre a kérdésre a feleletet. Ott van a törvény, amely mindenkinél igazságot szolgáltat; tessék hozzáfordulni bizalommal. De a nyugodt elme természetesen utasítást sok esetben teszi halátszámona a szenvedély, amely mert várni nem tud, mohón keresi a megtorlást; — vagy pedig úgy lehet, — nem tartja elégnek a paragrafusok fenytő erejét, a ennelgögya magamagának igyekszik megcserezni a neki tetszőbb vers elégtételt. Ez szűk a párba.

A becsület védelmezésének tehát tulajdonképpen két módja van: a törvényes megtorlás és az erőszakos párba.

Hatalmas ur volt alatta Barnabás gróf, aki vagyonának legnagyobb részét a szegény király-döbözse-jának közsönhette. Ő a király tanácsadója volt s mint ilyen nagyon könnyen rávehette mindenre. Természetes, hogy a befolyásos főurnak sem maradtak el irigyei. Egyik leghatalmasabb s egyúttal legádázabb ellensége Czakó gróf volt, kinek szintén nagy befolyása volt az udvarnál.

A két fő ur rokonsáiban volt egymással s valami örökségi per miatt iszonyú küzdelmet folytattak egymás ellen, melyből Barnabás gróf került ki győztesen. Erre Czakó gróf megesküdütt, hogy a rajta elkövetett méltatlanságot megbosszálja.

Azóta hónapok teltek el s Barnabás gróf nem is gondolt ellensége fenyegetésére.

Egy éjjel azonban tűzilárma verte fel álmából s midőn ruháit magára kapta és fegyverét magához vette, borzadva állt meg az erkélyen. A palota tulsó szárnya, a Jakosztály lánghan állott. A gróf kezeit tördelte:

— Mentésétek meg a fiamat!...

Barnabást szerették jobbágyai, mert jól bánt velük. De azért a boszúállás csirái már keblükben nőtt s a Dózsa-féle lázadás szellője még csak lassan közelgett.

Szerencsére a gróf 13 éves leánya az ő lakosztályában tartózkodott s csak a 14 éves Jenő gróf volt az égő épületszárnynon.

— Dusan megfizetek, mentésétek meg fiamat! — kiáltott fel ismét.

A pórok megmozdultak s kiki csakánnyal s más eszközzel látott a mentéshez. Meg'eszített erővel dolgoztak s munkájuk nem volt meddő. Az ég csatornáit is megnyiták s rövid idő múlva már csak füstölő romok mutatták a romboló elem dühöngését.

— Gyermekem!... Hol van gyermekem?... Adjátok elő őt, mert megőrülök!... — kiáltott kétségbeesve az apa és tényleg úgy állott ott vára udvarán, mint egy lánctól szabadult örül...

S amint visszanezett s szemei ellenfele ódon vártornyán akadtak meg, agyában cikázva vilámlott át egy gondolat, öklét felemelte és keserűen kiáltott:

— Légy átkozott te boszúálló... Isten büntető keze sújtsdon, száradjon lelmeden gyermekem halála!

Aztán az ifju holttestének felkereséséhez fogtak. De sehol semmi nyom mely arra vezetné az apát, hogy fia tényleg a lángok martaléka lett volna.

Napok múlva azt rebesgették, hogy a vész bekövetkezése előtt egy vörös köpanyes uri formájú embert láttak a kastély előtt ögyelegni, sőt azt is látták, hogy az az egyén óvatosan körülnézett s aztán hirtelen eltűnt...

A gróf fájdalomosan vonaglott. Tudta jól, hogy e galázatos tett kinek a műve s anyagi kárával nem is törődött, de annál nagyobbak voltak lelki kínjai.

A bizonytalanság gyermeke fölül a szélre juttatták s csak a mindjobban fejlődő gyönyörű leánya tartotta benne a lelket.

Csak legalább tudná, hogy gyermeke meghalt-e? Képelné állítana fel a leégett ház romjai fölé... virágokkal ültetné azt körül...

II.

Négy év mulott el azóta. Barnabás gróf nem tudta elfeledni egyetlen fiát, akiben családja hírnevének fentartóját vélte. Tudta jól, hogy ellenségének boszúja atyai szívét vette célba és taláta is. Nagyobb fájdalmat nem is gondolhatott ki számára.

Meg volt győződve, hogy a lakosztályt Czakó gróf gyújtatta fel, hogy gyermekeit e pusztítsa s így halála után az örökség reá szálljon. De terve csak részben sikerült, mert csak fia lett az áldozat.

Róza leánya a 17 ik évében volt már és Venushoz, a szépség istennőjéhez hasonló. — A szende szűz oly imádatreméltó volt s oly csábító, mint egy syrén.

Naponkint lovagolni szokott és ilyenkor lovagló öltözékében fenséges látvány volt.

Egy szép nyári délután, Róza grófnő elővezette pompás telivér paripáját, aztán atyját homlokon csókolva, minden kíséret nélkül bátran a szabadnak eresztte lovát.

Utközben hol leugrott kecsesen a lóról, hogy egy-egy integető virágszálat letépve; keblébe tűzze, hol ismét lóra pattant, hol nyargalva haladt az uton.

Már vissza akart térni, nehogy édes-atyja aggodjék hosszas tévölmaradása miatt, de nem mészre tőle a csermely ol édesdeden csevegett. Amott a zöldelő erdő magas fái oly hivatogóan intettek s a madarak éneke szívét olyan édes érzéssel töltötték be... Csak tovább... tovább...

De ah! Szomorúan megáll.

Előtte széles folyóvíz ringatja hullámain.

A csermelyt nem üdvözölheti, a madaraknak nem szórhat étket, a természet szépségében nem gyönyörködhetik...

De nem! Neki át kell hatolni e folyón!

Akárhogy, de át kell hatolnia...

Megveregette lovának szügyét, amire az állat érezve urnője kezének érintését, fejét magasán felemelve hizelegve nyertett.

— Nosza Ráró, mutasd meg mit tudsz...

A nemes állat inai megremegtek s megfeszítve erejét ugrott...

De most hirtelen egy sikoltás reszketetté meg a levegőt... A ló megcsúszott s a folyóba zuhant, urnőjét levette hátáról...

A folyó éppen áradásban volt s a hölgy hiába használta fel uszni tudását. Ereje gyengének bizonyult a fékezhetetlen elemmel szemben.

Sikoltására egy ifju — aki az erdőben vadászott — tört elő s a helyzetet azonnal átlátva, önfeláldozóan életét kockára téve, a vízbe ugrott s az ájuldozó nőt még elég jókor megmentette.

Hatalmas karjaira kapta és a gyepre fektette

Erdemes ezzel foglalkozni, főképen most, amikor annyit hallunk és olvasunk párbajjelenes mozgalmakról, amelyek még a párbajnak aránylag legerőszakosabb otthonában, a katonai körökben is tetézést keltettek. Hisz' mi célja ennek az egyelőre körösi szenteltvíz természetű mozgalmaknak? Az, hogy a párbaj kiszorításuk a „becsület reparáló” tényező sorából. És vajjon mi ennek a törekvésnek a természetes oka? Semmi más, mint hogy a társadalom tulajgosan érzi már annak az állapothatnak a türbetetlen nyugét, hogy tisztán erkölcsi jellegű dolgokban az az erőszakos intézmény urakodjék döntő bíraskodással, melynek párbaj a neve.

Bármily kívánatosnak tartjuk a magunk részéről ennek a mozgalmaknak a sikerét, ma még egyáltalában nem látjuk közel az időt, amikor ez a siker általános és teljes lehet. Először is azért nem, mert az idült brjokból — jól tudjuk — nem márió holnapra szokás kigyógyulni. Másodszor pedig azért nem, mert a becsület védelmének mási, észszerűbb módja a törvényes megtorlás: minálunk gyakran válik elkedveltenitővé azáltal, hogy nemcsak tulajgosan enyhe s így elégtét számba alig vehető, — hanem ezenkívül a becsületében megtámadottak némely esetben új golyót kell végigszenvendnie aszált, hogy kényes természetű ügye nyilvános tárgyalás alá kerül, mit a botrányhajászat, az amugy is elgyötört panasz még nagyobb lesújtás, lelkellenül ki szokott aknázni.

Nem szabad tehát abban hagyunk a párbaj ellenes mozgolódást; de az se bigyjük, hogy a párbaj elítélése magában véve elég lehet valaha arra, hogy az emberek a becsület védelmének ezt a logikátlan módját sutba dobják. Hogy ezt elérhesék, nemcsak a párbaj esztelenségét és igazságtalanságát kell bizonyítgunk, amiről újat mondani ma már talán a legeszebb elme tudna, — hanem gondokodunk kell oly utrólómódról, a mi a becsület védelmében a párbajt mindenkinek fölöslegessé teszi; és ami talán megennél is fontosabb: fáradhatatlanul kell dolgozunk azon, hogy a társadalomnak a párbajról eddig táplált ferde felfogása megváltozzék; hogy tehát hősként ne szerepéljen en a párbajozó; és ne leheszen elég az ugnyezetit „lovagias elégtél” arra, hogy valaki azzal az ő becsületét tisztázza, rendbehozza.

Olyan kérdések feszegetésével, hogy ki lehet és ki nem lehet tagja a párbajjelenes mozgalomnak: a sikerhez való közeledés útját csak még göröngyösebbé tesszük. Hisz' abban a perben, amikor egyetlen kasztr, sőt csak egyetlen emberre is kimondjuk, hogy a párbaj ellen nem foglalhat állást; azt is beismertük, hogy az ő szá-

mára eszerint a párbajt fenn kell tartanunk. — Aminek a végző következménye megint csak az, hogy megöltük az elvet, mert meghagytuk a csírát, amiből a burján kinőhet és elsokasodhat. Szerintünk a legmervebb katoná is bátran lehet híve a párbajjelenes mozgalom eszméjének, meghagytván számára az a szabadság, hogy ameddig az eszme kellőképen testet nem ölt, az állásával járó bátorságbizonyítás kötelességit akár párbaj útján is teljesítse. Mert már az is nyereség, ha a bátorságra hivatott és becsületességére feltett kötelezett katoná maga nem keresi, sőt a lehetőség szerint kerül a párbajt, amit esetleg elvi álláspontja ellenére, csak erkölcsi kényszer hatása alatt-viv meg, ha kell.

A társadalom polgári részének jóval könnyebb ebben a helyzetben, s mégis mit látunk? Hogy a polgárság-közéiben aránylag sokkal több a párbaj, még pedig a teljesen ok nélkül való, léha párbaj. Mert amíg a katonának, akinek pedig a párbajozás, számottevő ok kapcsán kötelessége, be kell jelentenie ily ügyeit, s így a katoná, felsőbb bíráló alapján, a szó szoros értelmében kötelességit teljesít, amikor verekszik; addig a polgárság közti erre semmiféle egyöntetű szabályzat nincs, hanem kiki teljesen a maga érdekeségének, gyakran kötekelesi hajlamainak a foka szerint jár el, ami nagyon is ingadozó s ap.

El tudókn képzeln a párbajjelenes mozgalom gyorsabb zöldagra jutását esetleg oly módon, hogy a társadalom előkelői közti akadjon legalább egy pár, még pedig éppen a mintagavallérok közül, aki az elv valóságos híveként nyíltan megtagad a párbajjal minden közösségit. Ha például minálunk oly férfiak, mint Károlyi István gróf, Apponyi Albert gróf, Rohonczy Gedeon, Szemer Miklós, Elek Guztáv azt mondanák, hogy sik párbaj többet soha, semmiért sem vivnak: könnyű volna melléjük állaniok azoknak, akik a legvárjátástól való agodalmok miatt egyre csak várják a megfelelő zászlótartókat, mielőtt a zászlók alatti komolyan és nyíltan gyülekeznek. De vajjon remélhejük-e ezt? Már pedig hogy egy csoport becsületes, de nem hangadó polgári követnének valamikor az ingadozókn túlön-vizen: azt meg feltenni sem lehet.

Mi hát a lehető ily viszonyok közti, hogy a becsület védelmére a becsület megvédésére méltatlan párbajra bizassék?

Legsürgősebben az, hogy a társadalmi felfogásba öltök bele a becsület szentiségének a tudatát, s ezzel azt, hogy nemcsak a magunk becsülete ezen, hanem a másoké is. — Becsületet tehát legalább ok nélkül, sohasé sértsük.

Mint hogy pedig a törvényes uton való becsületmentésnek mai napság csakugyan megvannak

nálunk a hiányai: szigorítsuk a becsületérítés büntetését oly módon, ahogy eszelezzük más nagy államok, amelyeknek a polgársága teljes biztonságát látja a törvényben annak, hogy az ő becsületében senki se gázolhat súlyos bűnhődés veszedelme nélkül.

Ha megmondhatlanul odavetett sértésért meg a léha „krakeléségért” a törvény sujtó kezén kívül az is érné a pökhendieket, hogy a tisztesség társadalom éppugy nézne rájuk, mint a közönséges bűntettesekre; ha éreznők kellene, hogy a nagyközönség megveti a becsülettráblókat: majd vigyáznának magukra, habár a mások becsülete iránt kellő tiszteletet nem éreznők is.

A célt így elérnök. S végre azt, amire mindnyáján szívvel-léleklél vágyunk.

HIREK.

— **Tanügyi kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tuczay János zalaegerszegi állami főgym. tanárt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába jelen minőségében és állomás helyén; Nagy Ferenc okl. tanítót pedig a társascsisei áll. elemi iskolához rendes tanítótá nevezte ki.

— **Halálhíradások.** Horschitzky Ferenc volt tisztartó hosszas szenvedés után márc. hó 30-án életének 75-ik évében elhunyt Nagykanizsán. — Halálát kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

Varga Dezső m. kir. adótitst márc. hó 31-én hosszas, sorvasztó betegség után életének 33-ik évében elhunyt Nagykanizsán. — Özvegye szül. Novák Lujza és két kiskoru árva gyászólják a többi rokonsággal egyetemben. Haláláról a családon kívül a nkanizsai m. kir. adóhivatal tisztikara is adott ki gyászjelentést. — Temetés szerdán d. u. nagy részvét mellett ment végbe.

— **Gazdasági céled kiütetése.** — Dolmányos István 40 év óta hű-éges szolgája Nagykanizsa város, illetve a VI.—VII. kerület gazdasági községének. Hűség szolgálatáért Darányi földmívelésügyi miniszter díszoklevéllel és 100 korona jutalommal tüntette ki. A jól megerdemelt jutalmakat március hó 29-én ünnepélyesen nyújtották át a kiütetett pástornak. Hogy az ünnepély a közöpre buzdítólag hasson, annak színhelyévé a jobbára gazdasági község által lakta Kiskarizsát illetve városunk VI.—VII. kerületé tették meg. A délelőti órákban ott gyülekezett az ünnepelő közönség, melynek sorában ott láttuk Hertelendy Bélát, mint a főispán megbízottját, Vécsy Zsigmond polgármestert, Lengyel Lajos

III.

Czakó gróf jól kiszámította tervét. Felgyújtja a lakóosztályt, hogy azt higgyék miszerint a fiatal gróf elégit, pedig a zürzavarban elrablatta az ifjut és titkos földalati börtönébe dobtá.

Az ifju rab négy évig levert börtönében. — Négy évig nem látta lsten szabad égét. Csak egy-egy fény sugar hatolt be tömlőce mélyébe, melyből tudhatta, hogy odafenn van egy világ... Szabadulását hiába várta, mert tudta, hogy mi az oka elrablatásának s mi sors vár reá. Al-mában támadták meg s a túnyomó erő ellen nem védhette magát.

A hemes ifju Czakó számtalanszor tett kísérletet kiszabadulására, de mindannyiszor rájötték s ilyenkor kegyetlen atyjának haragja sújtotta.

Most hogy Czakó szerelmes nővérebe s az ígérét, hogy az atyjának visszaadja fiát, szabadulásának közelégit jelentette...

Akkor tört ki a Dózsa-lázadás. A jobbágyok fegyvert ragadtak, hogy elnyomóikon véres bosszút álljanak. A hirdett kérészetes hadjárat helyett lázadás tört ki. Pusztítottak, raboltak mindenféleképpen. Keserűségeket végtelenségig ki akarták önteni s most megjött az alkalom, hogy az urak vért láthassák...

Géza gróf gyorsan határozott. Tudta, hogy ígérétét le nem váltja, Rózsá grófnő sohasem lesz az övé. Szerelméért az atyai szeretetét is feláldozta.

A lázadók közé állt. Ugy számított, hogy atyjának bántódása nem lesz, s terve csak az volt, hogy a lázadókkal betörjön s Jenő gróft börtönéből kiszabadítsa.

Fekete álarcot öltött hát magára s úgy járt-kelt a táborban anélkül, hogy álarcát valaha le-

a nő. Mialatt csodálattal szemlélte a hölyget, élenk pirt érzett arcába tolni.

— Ah! Barnabás gróf gyönyörű leánya... Barnabás grófé, kinek atyám a legnagyobb ellensége... imádatra méltó gyermek... Oh, atyám kemény szívű, érzéstelen... szegény ifju Barnabás gróf... 4 esztendeje hogy a börtönben siny ödik... de ah! hova beszélék, még meghallhatná valaki...

A hölyg felemelte selymes szempilláit s mosolygással nyújtotta kezét az ifjunak.

— Ön nemes életemet önnek köszönhetem. — Nem érdemes a köszönetre grófnő, nemeslelkűeknek kellennünk embertársaink iránt... Pedig ha tudná grófnő, hogy az Ön életét ki mentette meg, talán elátkozná, vagy azt gondolná, hogy inkább meghal.

— Ah! mily kegyetlen Ön, így legnagyobb ellenségem iránt sem vélekednem... de hát mondja meg uram nevét, hogy atyám is köszönetet mondhasson nemeslelkűségéért.

— Én Czakó Géza gróf vagyok...

— Ah! ön Czakó gróf? ... mindegy ön életemet megmentette, köszönet érte.

— Grófnő! Ha visszaadtam életét, legyen az az enyém is örökre...

— Ah! Gróf úr atyám nyugtalankodni fog elmaradásom miatt, értem küld s mit szólnak, ha önt lábaim előtt látják...

— Hadd tudja meg az egész világ, hogy atyám legnagyobb ellenének leányát szeretem...

— Ah! Ime jönnek értem... lsten önnel...

— Grófnő! Tehát remélhetek?...

— Oh ne kinezson, mit szól atyám?...

— Tehát szeret... Enyém lesz?...

A hölyg arca lángba borult s egy halk igen volt az ifju szavaira, válasza, aki ajkára csókot lehelve, visszament.

Az öreg gróf ezalatt nyugtalanul járt-kelt szobájában. Midőn a grófnő megjött átöltözöködött s aztán atyjához sietett. Ez szenvedélyesen szorította keblébe leányát s így szólt:

— Azt hittem bajod történt leányom.

Csak két nap mulva mondott el mindent a leány.

Az öreg gróf reszketet: a felindulástól.

— S ki volt az a nemes lovag aki életedet mentette meg? Ki volt az a nemes ember, aki az öreg Barnabást a koporsótól, a sirtót mentette meg? Szólj leányom, hadd köszönjem meg neki önfeláldozó nemeslelkűségét.

— Atyám bocsáss meg...

— Miért jössz zavarba, tán nem érdemesited őt e tiszteletra? Tán alacsony származású? Ne azt tekint-d lányom. Becsűlére méltó...

— Igen atyám! Becsűlésre méltó... nemes lovag... ő szeret engem s kezemet fogja kérni tőled... Atyám! add reánk áldásodat...

— Ah! Ha nem csal sejtlemem... ki az leányom?

szólj bátran atyádnak...

— Czakó Géza gróf...

Az atya keserűséggel mutatott a falon függő képekre.

— Nézd! Atyja küzdelmet folytatott családóm ellen s nem tudom hánynak a halála szárad lelkén.

— Atyám! Ne légy igaztalan...

A gróf folytatá:

— Ime testvéred Jenő gróf... nem tudom őt felejteti... ezért nem bocsádot meg neki soha nem léssz az övé, ha szived...

E pillanatban az ifju Czakó gróf lépett be s az utolsó szavakat hallva, így kiáltott:

— Gróf úr! Ne kárhoztasd atyja lünéért a fiut... leányodat szeretem s ő viszontszeret... de esküszöm, hogy mire a nap kétszer felkel, fiadat karjaid között tartod...

lőjegyzőt, *Jerzy Adolf* nagybérlőt, a Kanizsa és az vidéke gazdaságról elnökét, *Gautsich Lajos* ügy. tisztartót, a gazdaság vezető elnökét, *Pálly Lajos* uradalmi erődmestert és még több birtokos és kisgazdát. — Az ünnepség misével kezdődött, melyen Zányi szentterence rendű aldozár méltatta az ünnepély jelentőségét. Pontban 12 órakor az egész gyülekezet a Polgári Olvasókör helyiségébe, az ünnepély tulajdonképeni színhelyére vonult. ahol *Vécsey Zsigmond* polgármester megnyitotta beszéde után *Heitelder Béla* szép beszéd kíséretében átnyújtotta *Dolmányos István*nak a földmivelési kormány jutalmait, melyeket a kitüntetés megától, hálaszavakkal fogadott. Miután még *Jerzy Adolf* nagyatámas beszédében méltatta a büszkeség eselődémeit, *Vécsey Zsigmond* polgármester rövid tiszteletbeszéddel az ünnepség ezen részét befejeztetnek jelentette ki. — Az ünnepély folytatást nyert a nagyvendéglőben tartott társaságban, melyen mintegy 60 személy vett részt. A kedélyes lakomát számos felköszöntő fűszerezte, melynek leg többje a kitüntetett illette.

— **Az önkéntesek vizsgálja.** Március hó 28 és 29-én folyták le Székesfehérváron a 17. honvédtáborozásról az önkéntesi iskola vizsgái, melyeken a nagykanizsai 20. honvédtáborozásról következő önkéntesek léptek tizedesekké elő: — *Bogyay Jenő, Erdős Hermann, Farkas Sándor, Hetyei István, Morandini Balint, Perger Robert, Sagner Faustín, Skublić Rafael, Turcsányi Zoltán, Taly Jenő.*

— **Uj h. é. vasút.** A felső-őr- társas- felső-őr h. é. vasút új állomásai és pedig Felső-Őr és Felső-Lövő állomások, Tarcsa-fürdő rakodó állomás és Alsó-Lövő megállóhely március 24-én átadásra a forgalomnak. Az állomások és Tarcsa-fürdő rakodó állomás az ösztorgalomra vannak berendezve; Alsó-Lövő megállóhely pedig csak személy- és podgyaszforgalomra szolgál.

— **Családias összejövetele.** A nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör daladaja I. hó 4-én szombaton este a Polgári Egylet ereleti helyiségében társasösszejövetelt rendez, melyen a kör tagjai és az ezek által bevezetett vendégeket szívesen látják.

— **Hitközségi közgyűlés.** A nagykanizsai h. hitközség március hó 29-én tartotta meg évi rendes közgyűlését. — A gyűlést *Grünhut Henrik* h. elnök nyitotta meg, sajnálatos jelentve, hogy a hitközség érdemes elnöke, gelsei *Gutmann Vilmos* most sürgős teendői megakadályozták a közgyűlésben való megjelenésben és magát táviratilag kimentette. Előterjesztették az előjárásügyi jelentést az 1902. évről. — A nagyszabású munka, mely

Barta Lajos hitközségi titkár szakavatott tollából került ki, felöleli a hitközségi élet és adminisztráció minden egyes mozzanatát és ágszátát. — A nagyszabású jelentésből kiemeljük a következőket: Az elvult év egyik kimagasló alkotását a hitközségi tisztviselői és szolgái részére létesített nyugdíjalap képezte, melynek állománya az év végén kor. 5478.95 volt. — A templomépítkezést, illetve a nagybör szábaú alapítóját a napirendről le kellett venni, mert elháríthatlan műszaki akadályok merültek fel. Dr. *Neumann Ede* főrábi a lefolyó évben 38 hitközséget tartott. — A hitközség által fentartott tanintézetek egy tanulmányi, mint feyeimi szempontból állandóan szép eredményt mutatnak. A polgári iskola beszéltetése minden nagyobb megalkodtatás nélkül eszközöltetett. A felső kereskedelmi iskola szegény tanulói támogatására alakult ifjúsági egyesület a múlt évben megkezdte működését. — Mint sajnálatos körülményt említi fel a jelentés, hogy a hitközség el. iskolát csak 283 növendék látogatta és 58 azfálami elemi iskolákba jár. — Az 1890-ben létesített iskola-alap kor. 24164.70. — A tanintézet látogatottsága a következő: az elemi iskolát látogatta 283 növendék [161 fiú, 122 leány] a felső kereskedelmi iskolát 106 tanuló. Hitközségekben részesült ezeken kívül 419 tanuló. A héber tantolyamnak 233 hallgatója van. Emelést tesz a jelentés az évközi alapítványokról, majd áttér a hitközség, illetve az ennek kebelében fenálló humánus egyesületek által gyakorolt jótékonyagra, mely célra a múlt évben nem kevesebb mint kor. 19246.63 fordították: Tempómadományokból befolyt kor. 4671.56, tagsági díj címen az egyes jótékonyági egyesületeknél kor. 2958.74.

A hitközségnek a múlt évben kor. 95241.10 bevételei voltak kor. 92671 kiadásával szemben. — A statisztikai adatokból közöljük a következőket: a nagykanizsai h. anyakönyvi kerületben a múlt évben 21 házasságot kötöttek; a születések száma 88, a halálozások száma 61 volt. — A hitközségnek 546 helybeli, 77 vidéki, összesen 623 adófizető tagja van, kiknek hitközségi adója a 29000 koronát meghaladja. — A hitközségi iktatóba 646 ügydarab érkezett be, mely mind elintéztetett. Elküldetett 736 hivatalos levél és átirat. Rendkívül nagy ügyfoglalma volt a rabbi, valamint az iskolai igazgató hivatalának is. A jelentést a közgyűlés osztatlan tetszéssel tudomásul vette, ép úgy az 1902. évi zárszámadásokat, melyekben mint legnagyobb tétel az iskolák fenntartása szerepel. Az iskolák összkidatása ugyanis 43059 kor. 64 fillér, melynek elleneben a bevétel csak 23045 kor. 76 fillér, úgy hogy 20013 kor. 83 fillér hiányról kellett a hitközségnek gondoskodni. Miután még a tárgy-

sorozaton levő választás megejtésére egy szavazatszedő bizottság kiküldetett, *Grünhut Henrik* h. elnök a tárgyszerűt kimerítőnek jelentve ki, a gyűlést bezárta. — A választás eredménye ez: elnök: gelsei *Gutmann Vilmos*; előjárásügyi tagok: *Bethheim Samu, Grünhut Henrik, Halphen Mór, Klein Illés, Otős Emil (uj), Kapoch Gyula, Rosenberg Richard, Sommer Sándor, Vidor Samu.* Számvizsgáló-bizottsági tagok: *Beck Miksa, Lendvai Samu (uj), Rothschild Zsigmond, Sattler József, Strem Tivadar.*

— **Faleparólógyár Zalamegyében.** — Zalamegyében, Gutorföldön, mint a Közgazdaság értesül, nagyszabású faleparólógyár épül mintegy 1500 vagyon tászen előállítására. A gyárat egy zalamegyei tászenyagkiterelő kezdeményezésére francia tőkepenészek építették. — A gyár nem fog csatlakozni a karterhez.

— **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzések és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

— **A Keresk. betegsegélyző pénztár** Nagykanizsán március hó 29-én, *Halphen Mór* pénztári elnök elnöklése alatt tartotta meg a IX. évi rendes közgyűlését. — Az igazgatósági jelentés tudomásul vétele után *Kleinfeld Ignác* előterjesztette a zárszámadásokat, melyekből kivesszük a következőket: Tagjárulékok címén befolyt 2747 kor. 24 fill.; szelvényezések (gyógyász és táppénz) 1822 kor. 63 fill. fizetésekre 633 kor. 80 fillért fordítottak. — A számadásokat és a felügyelő bizottság jelentését a közgyűlés tudomásul vette és a felmentvényt megadta. — A választás a következő eredménnyel záródott: Megválasztottak: Enkök: *Halphen Mór*, alelnök: *Irmér József.* Igazgatósági tagokul, a munkaadók részéről: *Kohn L. Lajos, Ledetszki Ernő*; a biztosítottak részéről: *Kleinfeld Ignác, Eichner Sándor, Scheiber Miksa, Szozarek István, Stern József, Rosenberg Alfréd, Frank Lajos, Grünfeld Márk* — Felügyelő bizottsági tagokul a munkaadók részéről: *Böhm Emil, Neu Lajos*; a biztosítottak részéről: *Kormuth Márk, László Vilmos, Frank Manó, Fehér Reszó*; a választott bíróság tagjaival a munkaadók részéről: *Schwarz Gusztáv, Pollák József*, a biztosítottak részéről: *Kertész Jenő, Stolzer Zsigmond.*

— **A Balassa-féle** valódi úgorkuta; a leg hatásosabb angol szépitőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen. — Par nap alatt kismítja, fnyomja az arcbört és teljesen eltávolít szépit, foltokat, pattanást, s.b. arcszirtatlanságot. Egyik hölgy a másiknak ajánlja kitünősegén: fogva es ma már ismeretes, hogy jobb hatású a **JKÜ Önféle** arckenőcsőknél. Üvege 2 kor. Balassa K. gyógyszerterében Temesvár, hozzá való valódi angol úgorkute szappan 1 kor., Puder 1 kor. 20 fill. és 2 kor. Kapható minden gyógyszerterében.

— **Öngyilkosság.** *Vizelli József* 40 éves kőműves Árpád-utca 35. szám alatti lakó, vasárnap éjjel öngyilkossá lett. Tettenek oka a nyomor volt, melyet az is súlyosbított, hogy labajja miatt munkakeptelen volt. Karbölt ivott és ez ölte meg néhány órai kínodás után.

— **Bácsonyvidéki borértékesítő szövetkezet.** Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselő és néhány agilis bortermelő mozzalmat indítottak az irányban, hogy a cénsálok önkényének megtörésére és a bortermés könnyebb értékesítésére egy szövetkezetet e céra egy irodát fog állítani, am ly összeköttesben fog állni a honi és külföldi borvásárlókkal, a kik azután az iroda közvetítésével megvásárolják a szövetkezet tagjainál az ő bevasárlásait eszközölnéni. Ezen üdvös intézménnyel segítve lesz a bortermelőknél, mert nem lesznek ténytelenek ezután a cénsáloknak hallatlan nagy per centet fizetni, hogy borukon tudhassanak, a borvásárlók pedig megbízható természetű borhoz fognak jutni. *Március 25-én* *Tapolca* városába nagytermében tartott meg a rendkívül nagy számban egybejyült bortermelők részvétele mellett az előtervezet, a melyen kimondották ily üdvös szövetkezetnek megalakítását, s a értékesítet Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselő nyitotta meg, aki meggyőző érvekkel bizonyította a megalakító szövetkezet üdvös célját. Majd az értékesítet el fogadta, hogy a szövetkezet „Bácsonyvidéki borértékesítő szövetkezet” elnevezéssel alakuljon meg. Ezután *Frisch László* előadta az alapszabály-

vette volna *Babonás* félelmet gerjesztett a fekete álarcos mindenütt, ahol csak megjelent.

Kilétét senkisé tudta megállapítani. Sok monót költöttek róla s ez a körülmény még titkoszertűbbé tette őt. *Babonás* hit terjedt el felőle, mint akinek olyan talizmánja van, mely sebezhetetlenné teszi mindennemű fegyverrel szemben.

Késő éjjel volt... Az éj homályában kaszkák kapak villantak meg. Egy titkos helyen gyűltek össze a lázadók, hogy a fekete álarcos vezénylő alatt *Czakó gróf* kastélyát támadják meg. Vad, marcona alakok voltak, rongyos öltözékekkel boszrutól lihegő kebelük...

Egyszerre óriási zsvaj támadt s a grófi kastély vasrácsos kapuját iszonyu robajjal döntöttek be.

A zajra elősietett a cselédség, kik azonban sokkal kisebb számban voltak, hogysem védelemre gondoltak volna.

Az erkélyen megjelent *Czakó gróf*. Amint a zaj okát megtudta, halálspaditá vált. — Hiába cseveggett fiának, szolgálának — ezek nem mozdultak. A lázadók most megálltak. — A fekete álarcos beszédét intézett hozzájuk a megígértette velük, hogy a ház urának bántódása nem lesz...

A gróf hallotta e szavakat. Megismerte fiának hangját. Egyszerre világosság derengett agyában...

A fekete álarcos a tömeg egy részével a börtönhöz rohant és annak ajtaját is betörve, *Jenő grófot* kiszabadították, aki a szabadságtól megittasulva borult a fekete álarcos karjaiba.

Czakó gróf remegett haragjában. Vadul rohant be szobájába s fegyverét — fiára célozva, el-sütötte...

Ez volt a végzet. Az ifju gróf most már nem tudta feltartóztatni a népet s a kinok ezrével kellett végignéznie atyja halálát.

Midőn a lázadók befejezték véres munkájukat, álarcos vezérük parancsára táborukba vonultak vissza.

Ezalatt a *Barnabás* kastélyban mély csend uralgott. Még csak nem is sejtették szomszédjuk gyászos végét.

Az álarcos sietve tartott a kiszabadítottal a kastély felé. Nemsokáig kellett várniok a kapu előtt. Az öreg kapus jelent meg, aki felismerte ifju urát...

Sietve mentek fel a lakosztályba. Az öreg gróf imzámolyán térdelt. Talán ifju fiáért imádkozott...

De most hirtelen feltekintett. Valaki kopogtatott. A álarcos lovag belépett s a meglepett grófnhoz igyszólt:

— Uram! Én a fekete álarcos vagyok... *Fiadat* megboszulandó, ellened életéled fizette meg tetted... Megígérted, hogy karjaid közé hozom *fiadat*, megígérted, s ime itt van *fiad*...

Ekkor *Jenő gróf* belépett s rohant atyja karjaiba.

S *midőn* az öreg gróf betelt a határtalan örömmel, az álarcos felé fordulva így szólt:

— *Ki* vagy *Te* titokzatos idegen, aki *fiamat*, életemet mentettél meg... aki... *ah!* *Világosság* *Istene*... *Te* *fia* *vagy*...

— *Igen* *gróf* *ur*, *az* *vagyok*... *Czakó* *Géza* *gróf*...

— *Fiam!* *Légy* *áldva* — szólt megindultan az öreg gróf — *te* visszaadad megholt gyermekemet — *én* *neked* *adom* *az* *élet*...

S *midőn* a bájos leány megjelent, az ifju lérdelt előtte s az atya megáldotta őket...

Szika.

lőjegyzőt, *Jerfy Adolf* nagybérlőt, a Kanizsa és az vidéke hadakörének elnöket, *Gaiubich Lajos* nyug. tisztartót, a Hadakör vezető elnökét, *Pálfi Alajos* uradalmi erdőmestert és még több birtokost és kispasztort. — Az ünnepség misével kezdődött, melyen *Zányi* szentlőrinczi aldoszár mellátta az ünnepély jelentőségét. Pontosan 12 órakor az egész gyülekezet a Polgári Olvasóköri helyiségekbe, az ünnepély tulajdonképeni színhelyére vonult. ahol *Vécsey Zsigmond* polgármester megnyitotta beszéde után *Herzeldy Béla* szép beszéd kíséretében átnyújtotta *Dolmányos István*nak a földművelési kormány jutalmait, melyeket a kitüntetett meghatóan, halászavakkal fogadott. Miután még *Jerfy Adolf* nagyhatású beszédében mellátta a bőséges cseléd érdemeit, *Vécsey Zsigmond* polgármester rövid tiszteletbeszéddel az ünnepség ezen részét befejezettnek jelentette ki. — Az ünnepély folytatását nyert a nagyvendéglőben tartott társaságban, melyen mintegy 60 személy vett részt. A kedélyes lakomát számos felköszöntő fűszerezte, melynek legtöbbször a kitüntetettől illette.

— **Az önkéntesek vizsgálója.** Március hó 28 és 29-én folytak le Székesfehérvárott a 17. honvédelmi gyalogezrednél az önkéntesi iskola vizsgái, melyeken a nagykanizsai 20. honvédelmi gyalogezred következő önkéntesei léptek tizedesekké elő: — *Bogyay Jenő, Erdős Hermann, Forkas Sándor, Hetey István, Morándini Balint, Perger Robert, Sagner Faustín, Skublics Rafael, Turcsányi Zoltán, Taly Jenő.*

— **Uj h. é. vasut.** A felső-őr-társas-felső-lövői h. é. vasut új állomásai és pedig Felső-Őr és Felső-Lövő állomások. Tarsas-fürdő rakodó állomás és Alsó-Lövő megállóhely március 24-én átadták a forgalomnak. Az állomások és Tarsas-fürdő rakodó állomás az össztorgalomra vannak berendezve; Alsó-Lövő megállóhely pedig csak személy- és postaforgalomra szolgál.

— **Családias összejövetel.** A nkanizsai Irodalmi és Művészeti Kör dalárdája f. hó 4-én szombaton este a Polgári Egyesület helyiségében társasösszejövetelt rendez, melyen a kör tagjait és az ezek által bevezetett vendégeket szívesen látják.

— **Hittközségi közgyűlés.** A nkanizsai izs. hittközség március hó 29-én tartotta meg évi rendes közgyűlését. — A gyűlést *Grünhut Henrik* h. elnök nyitotta meg, sajnálatos jelentéssel, hogy a hittközség érdemes elnöke, *gelsei Gutmann Vilmos* a sürgős teendői megakadályozták a közgyűlésen való megjelenésben és magát távirutalig kimentette. Előterjesztették az előjárásai jelentést az 1902. évről. — A nagyzaszabás munka, mely

Barta Lajos hittközségi titkár szakavatott tollából került ki, felöleli a hittközségi élet és adminisztratio minden egyes mozzanatát és ágazatát. — A nagyzaszabásu jelentésből kiemeljük a következőket: Az elült év egyik kimagasló alkotását a hittközségi tisztviselői és szolgáló részére létesített nyugdíjalap képezte, melynek állománya az év végén kor. 5478.95 volt. — A templomépítkezést, illetve a nagyobb szabásu átalakítást a napirendről le kellett vonni, mert elháríthatlan műszaki akadályok merültek fel. *Dr. Neumann Ede* főrábi a felolyt évben 38 hitzónoklatot tartott. — A hittközség által fenntartott tanintézetek ugy tanulmányi, mint felelmeji szempontból állandóan szép eredmény mutatnak. A polgári iskola beszámolója minden nagyobb megrázkodtatás nélkül eszközöltetett. A felső kereskedelmi iskola szegény tanuló támogatására alakult ifjúsági egyesület a múlt évben megkezdte működését. — Mint sajnálatos körülményt említi fel a jelentés, hogy a hittközség el. iskolát csak 283 növendék látogatja és 58 azálami elemi iskolákba jár. — Az 1890-ben létesített iskola-alap kor. 24164.70. — A tanintézet látogatottsága a következő: az elemi iskolát látogatótanulók 283 növendék (161 fiu, 122 leány) a felső kereskedelmi iskolát 106 tanuló. Hittközségben részesült ezeken kívül 419 tanuló. A héber tantolyamnak 238 hallgatója van. Említést tesz a jelentés az évközi alapítványokról, majd áttér a hittközség, illetve az ennek kebelében fenálló humanus egyesületek által gyakorolt jótékonyaságra, mely célra a múlt évben nem kevesebb mint kor. 19246.63 fordítottak: Templomadományokból befolyt kor. 4671.56, tagsági díj címen az egyes jótékonyasági egyesületeknél kor. 2958.74. A hittközségnek a múlt évben kor. 95241.10 bevétel volt kor. 92671 kiadásal szemben. — A statisztikai adatokból közöljük a következőket: a nagykanizsai izs. anyakönyvi kerületben a múlt évben 21 házasságok kötöttek; a születések száma 88, a halálozások száma 61 volt. — A hittközségnek 546 helybeli, 77 vidéki, összesen 623 adófizető tagja van, kiknek hittközségi adója a 29000 koronát meghaladja. — A hittközségi iktatóba 646 ügydarab érkezett be, mely mind elintéztetett. Elküldetett 736 hivatalos levél és átirat. Rendkívül nagy ügyforgalma volt a rabbi, valamint az iskolai igazgató hivatalának is. A jelentés a közgyűlés osztatlan tetszésel tudomásul vette, ép ugy az 1902. évi zárszámadásokat, melyekben mint legnagyobb tétel az iskolák fenntartása szerepel. Az iskolák összköltsége ugyanis 43052 kor. 64 fillér, melynek ellenében a bevétel csak 23045 kor. 76 fillér, ugy hogy 20013 kor. 83 fillér hányról kellett a hittközségnek gondoskodni. Miután még a tárgy-

sorozaton levő választás megejtésére egy szavazatszedő bizottság kiküldetett, *Grünhut Henrik* b. elnök a tárgyszorozatot kimerítetnek jelentve a gyűlést bezárta. — A választás eredménye ez: elnök: *gelsei Gutmann Vilmos*; előjárásági tagok: *Bettlheim Samu, Grünhut Henrik, Halphen Mór, Klein Illés, Otvös Emil (uj), Kapoch Gyula, Rosenberg Richard, Sommer Sándor, Vidor Samu.* Számvizsgáló-bizottsági tagok: *Beck Miksa, Lendvai Samu (uj), Rothschild Zsigmond, Sattler József, Strem Tivadar.*

— **Faleparológyár Zalamegyében.** Zalamegyében, Gutorföldön, mint a Közgazdaság értesül, nagyzaszabásu faleparológyár épü mintség 1500 vaggon faszen előállítására. A gyárat egy zalamegyei faszennagykerekedő kezdeményezésére francia tőkepeneszek építették. — A gyár nem fog csatlakozni a karterhez.

— **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelek és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-fele magvak a lejobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

— **A Keresk. betegsegélyző pénztár** Nagykanizsán március hó 29-én, *Halphen Mór* pénztári elnök elnöklése alatt tartotta meg a IX. évi rendes közgyűlését. — Az igazgatósági jelentés tudomásul vétele után *Kleinfeld Ignác* előterjesztette a szárszámadásokat, melyekből kivesszük a következőket: Tagjárulékok címén befolyt 2747 kor. 24 fill.; segélyezésre (gyógyászati tappénz) 1822 kor. 63 fill. fizetésekre 633 kor. 80 fillért fordítottak. — A számadásokat és a felgyűlő bizottság jelentését a közgyűlés tudomásul vette és a lementvényt megadta. — A választás a következő eredménnyel záródott: Megválasztottak: **Enökké:** *Halphen Mór, alelnökké: Imrér József.* Igazgatósági tagokul, a munkaadók részéről: *Kohn L. Lajos, Ledótszki Ernő*; a biztosítottak részéről: *Kleinfeld Ignác, Eichner Sándor, Scheiber Miksa, Szozsarek István, Stern József, Rosenberg Alfréd, Frank Lajos, Grünfeld Márk* — **Felgyűlési bizottsági tagokul** a munkaadók részéről: *Böhm Emil, Neu Lajos*; a biztosítottak részéről: *Kormuth Márk, László Vilmos, Frank Manó, Fehér Rezső*; a választott bíróság tagjainul a munkaadók részéről: *Schwarz Gusztáv, Pollák József*, a biztosítottak részéről: *Kertész Jenő, Stolzer Zsigmond.*

— **A Balassa-féle** valódi úgorkute, a leg-hatásosabb angol szépitőszér, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen. — Par nap alatt kisimítja, finomítja az arcbőrt és teljesen eltávolít szepőt, foltokat, pattanást, sőt arcszúratlanságot. Egyik hölgy a maszkon ajánlja kitűnőségének, fogva és ma már ismeretes, hogy jobb hatásu a jku önéle arckendősküvel. Üvege 2 kor. Balas-a K. Gyógy-szertárában Temevar, hozzá való valódi angol úgorkute szappan 1 kor., Páder 1 kor. 20 fill. és 2 kor. Kapható minden gyógyszerertárban.

— **Öngyilkosság.** *Vizelli József* 40 éves kömüves Árpád-utca 35. szám alatti lakó-, vasárnap éjjel öngyilkossá lett. Tettenék oka a nyomor volt, melyet az is súlyosbított, hogy labbjaja miatt munkaképtelen volt. Karbalt ivott és ex öle meg néhány órai kínolás után.

— **Badacsonyvidéki borértékesítő szövetkezet.** Bertelendy Ferenc országgyűlési képviselő és néhány apilis bortermelő mozzalmat indítottak az irányban, hogy a censalok önkényének megkoré ere és a bortermés könnyebb értékesítésére egy szövetkezetet céra egy irodát fog állítani, am ly összekötésben fog állani a honi és külföldi borvasárlókkal, a kik azután az iroda közvetítése mellett fogják a szövetkezet tagjainal az ő bevasárlásait eszközölni. Ezen üdvös intézménnyel segítve lesz a bortermelőkn, mert nem lesznek kénytelenek ezután a censalóknak hallatlan nagy percentet fizetni, hogy borukon tudhassanak, a borvasárlók pedig megbizható termézetet borhoz fognak jutni. Március 25-én Tapolca városháza nagytermében tartott meg a rendkívül nagy számban egybegyűlt bortermelők részvétele nélle az értekezletet, a melyen kimondották ifj üdvös szövetkezetnek megalakítását. Az értekezletet Bertelendy Ferenc országgyűlési képviselő nyitotta meg, aki meggyőző érvekkel bizonyította a megalakítandó szövetkezet üdvös célját. Majd az értekezlet ellogadta, hogy a szövetkezet „Badacsonyvidéki borértékesítő szövetkezet” elnevezéssel alakuljon meg. Ezután Frisb László előadó az alapszabaly-

vette volna Babonás félelmetgerjesztett a fekete álarcos mindenütt, ahol csak megjelent.

Kilétét senkisé tudta megállapítani. Sok mesét költöttek róla s ez a körülmény még titkoszerűbbé tette őt. Babonás hit terjedt el felőle, mint akinek olyan talizmánja van, mely sebezhetlenné teszi mindennemű fegyverrel szemben.

Késő éjjel volt... Az éj homályában kaszák-kapák villantak meg. Egy titkos helyen gyűltek össze a lázadók, hogy a fekete álarcos vezénylete alatt Czakó gróf kastélyát támadják meg. Vad, marcona alakok voltak, rongyos öltözékekkel borzútól lihegő kebelük...

Egyezzerre óriási zsvíaj támadt s a grófi kastély vasrácsos kapuját iszonyu robajjal döntöttek be.

A zajra elősietett a cselédség, kik azonban sokkal kisebb számban voltak, hogy sem védelemre gondoltak volna.

Az erkélyen megjelent Czakó gróf. Amint a zaj okát megtudta, haláláspadttá vált. — Hiába csemetett fiának, szolgálainak — ezek nem mozdultak. A lázadók most megálltak. — A fekete álarcos beszédét intézett hozzájuk s megígértette velük, hogy a ház urának bántódása nem lesz...

A gróf hallotta e szavakat. Megismerte fiának hangját. Egyszerre világosság derengett agyában...

A fekete álarcos a tömeg egy részével a börtönhöz rohant és annak ajtaját is betörve, Jenő grófot kiszabadították, aki a szabadságtól megittasulva borult a fekete álarcos karjaiba.

Czakó gróf remegett haragjában. Vadul rohant be szobájába s fegyverét — fiára célozva, elsütötte...

Ez volt a veszfe. Az ifju gróf most már nem tudta feltartóztatni a népet s a kinok ezrével kellett végignéznie atyja halálát.

Midőn a lázadók befejezték véres munkájukat, álarcos vezérük parancsára táborukba vonultak vissza.

Ezalatt a Barnabás kastélyban mély csend uralgott. Még csak nem is sejtették szomszédjuk gyászos végét.

Az álarcos sietve tartott a kiszabadítottal a kastély felé. Nemsokáig kellett várniok a kapu előtt. Az öreg kapus jelent me, aki felismerte ifju urát...

Sietve mentek fel a lakosztályba. Az öreg gróf imaszámolyán térdelt. Talán ifju fiáért imádkozott...

De most hirtelen feltekintett. Valaki kopogtatott. A álarcos lovag belépett s a meglepett grófhöz igyszólt:

— Uram! Én a fekete álarcos vagyok... Fiadat megboszulandó, ellened életével fizette meg tettét... Megígértem, hogy karjaid közé hozom fiadat, megígérte, s ime itt van fiad...

Ekkor Jenő gróf belépett s rohant atyja karjaiba.

S midőn az öreg gróf betelt a határtalan örömmel, az álarcos felé fordulva így szólt:

— Ki vagy Te titokzatos idegen, aki fiamat, életemet mentetted meg... aki... ah! Világosság Istene... Te fia vagy...

— Igen gróf ur, az vagyok... Czakó Géza gróf...

— Fiam! Légy áldva — szólt megindultan az öreg gróf — te visszaadtad megholt gyermekemet — én neked adom az életem...

S midőn a bájos leány megjelent, az ifju lértédelte előtte s az atya megáldotta őket...

Szikra.

tervezetet olvasta föl és ismerette. Az értekezlet az alapszabályokon számos okos változást eszközölt. — Az alapszabályok megvitatása után az ügykezelés rendje lön előterjesztve, a melyet kevés módosítással elfogadtak. Ezután Hertelendy mint elnök föltette a kérdést, hogy „karj”-e az értekezlet, hogy a »Badacsonyi vidéki borértékesítő szövetkezet» megalakuljon? mire az értekezlet a szövetkezet megalakulását egyhangulag, nagy lelkesedéssel kimondotta. Ezen határozatból kifolyólag az értekezlet Handlery Gusztáv, Frisch László, Fischer Gyula dr., Kovács Vilmos és Tuss Antal borteremelőkből álló öttagu bizottságot küldött ki, hogy a megvitatott és immár elfogadott alapszabályokat szerkessze meg, hogy azok az április 26-án tartandó alakuló gyűlésen fölolvastatván megerősítés végett a kereskedelemügyi miniszterhez előterjesztessenek. Mután több tárgynem volt, Hertelendy megköszönve a borteremelők feltűnő nagy érdeklődését, az értekezletet bezárta. A borteremelők Hertelendy elterjesztésével és egy szebb jövő reményével távoztak a gyűlés színhelyéről.

— Az „Ujvidéki Uránia” Nkanizsán. Az ujvidéki Uránia, mely ma kezdi meg városunkban előadásait, nemcsak kulturális, hanem hazafias célt is szolgál, amennyiben Magyarország gyógyhatású fürdőinek, azok bemutatásával igazán nagy szolgálatot tesz. — A »háború» az Uránia második darabja szintén nagy érdeklődésre tarthat számot. — Mindkét darab szövege pompásan van megírva és a képek egyaránt sikerültek, élethűek.

NYILTÉR.

— Mindenütt kapható. —
Kalodont
nékülözhetetlen forrasztó
a fogakat tisztán, fehérén és épségben tartja.

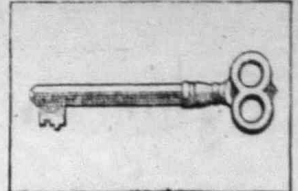
Premier Kerékpár
leg
jobb
világ
Aranyérem
Premierwerke Eger, Csehország

Schicht-szappan

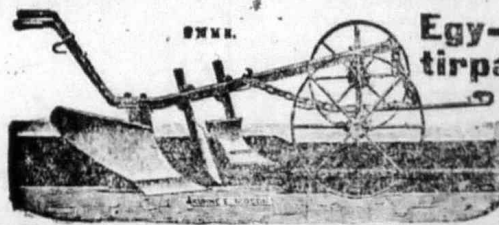
„szarvas” vagy „kulos”

jegygyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.
Mindenütt kapható.

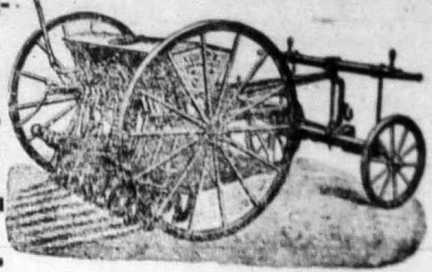
Egy- és többvasu ekéket, extirpátorokat és porhanyító eszközöket, szántó- és rétboronákat, hengereket, kapálóeszközöket, hirtveves szabadalm.

tolókerekű „MOSONI DRILL” sorvetőgépeket, lógereblyéket, „Osborne” aratógépeket, járgányos cséplőkészleteket, rostákat, konkolyválasztókat, szecs kavágókat, morzsolókat stb.

Különleges eszközöket a burgonya, répa- és szőlőmiveléshez szállít elismert legjobb minőségben

Kühne E

legrégibb hazai gazdasági gépgyár MOSONBAN.
Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

MEGVAN!!

EZZEL kezdte sok, sok beteg, aki a **VERTES-féle Sósorszeszt** (Ferencpálinkát) száraz meg száraz fele nyavalya ellen használta és a használati megszabadult a bajától. Annyi köszönő levelet hozott és hoz atg minden nap a posta — úrtól, paraszttól — hazánk minden részéből, egy mindea külföld legtovább országából, hogy egy egész könyvesház tele lenne vele, hat mint nyomtatnánk, de csak az utoljából szedtünk elő egy párt abban a kis füzetbe, amelyet mindenkinek, aki azt kéri, a postán ingyen küldünk be.

A **VERTES-féle Sósorszesz**, különleges készítői módjánál fogva, a legjobb sikerrel használtatik mint fájdalomcsillapító **bedörzsölés**, illetőleg **borogatás**: **köszvény, csúsz, meghülés, nyilamlás, szúrás, szaggyatás ellen, fejfájás, bennulás, ficzomodás, gyulladás, dagasztások, mell- és torokbántalmak ellen.** — **Levélhordó, katona, kerékpáros, vadász**, meg minden járó-kelő ember elfáradt tagjaita új erőt önt. Mint kitűnő, kejeles **pipereczkik**, a legjobb szolgálatot teszi a **fejbőr** erősítésére, elpusztítja a hajhullást okozó korpát; jó a **száj** ápolására, mert ha 5—10 cseppet teszünk egy pohár vízbe, kejeles, felhígító, a szájat és fogat tisztító szájvizünk van.

Belsőleg a **VERTES-féle Sósorszesz** nagyon használ **gyomorgörcs, hasmenés, rosszullét, fejfájás** ellen, mint kellemes **üdítő ital** stb. Különös istenáládása arra felé, ahol nincsen jó ivóvíz, mint pld. az alföldön, mert ha pár cseppet a vízbe öntünk, megöli a sok káros bacillust és ezáltal az élvezhetlen, egészségtelen vizet italmatlanná és ihatóvá teszi.

Általában véve, a **VERTES-féle Sósorszesz** majdnem minden bajnál használható első segítségül. Belsőleg egynéhány csepp veseoldó cnkorra vagy vízre, külsőleg pedig egyszerűen bedörzsöljük, hogy a baj elmúljon.

Nem csoda tehát, hogy az, aki ezen **legkitünőbb**,

VEDJEGY.

legmegbízhatóbb mindenre jó házi szert csak egyszer is használta, teljes meggyőződéssel vallja.

VERTES-féle Sósorszesz el nekem és semmi más!

Igaz-e, hogy drágább a **VERTES-féle Sósorszesz** a másnál? — Legalább úgy mondja egyik-másik eláruló, akinek az állítólag olcsóbb portékánál nagyobb a haszna és ezért a közönséget rábeszéli, hogy azt a rossz portékáját vegye. Pedig hát ez sem igaz! Tudja a magyar ember, hogy olcsó husnak hig a leve, és hogy a határos, céljának megfelelő szer sohasem drága. A **VERTES-féle Sósorszesz** azért sem drágább, hanem még olcsóbb is más fajtáknál, mert dacára annak, hogy az üvege kisebb, a **VERTES-féle Sósorszesz** sokkal hosszabb ideig tart, mert erősebb és így abból **sokkal kevesebb** kell, mint más fajtából. Bedörzsölésre pld. a többiből egy evőkanálnyit kell, a **VERTES-féle Sósorszesz** ezből elegendő egy kávéskanálnyit; szájjvizre 5, legfeljebb 10 csepp kell a **VERTES-féle Sósorszesz** ezből, más fajtából legalább háromszor annyit. Azért egy üveg **VERTES-féle Sósorszesz** csakélyebb mennyiség dacára, a sokkal nagyobb ereje és hatása folytán, sokkal tovább tart, mint más fajtájú, vele egyáru, nagyobb üveg s így mégis olcsóbb más fajtának minden tekintetben.

Kicsibe kimérve a **VERTES-féle Sósorszeszt** **schot** sem lehet kapni, hanem csak 30 filléres, 1 koronás és két koronás eredeti üvegekben. Ezek csak akkor valódiak, ha a mellékelve lenyomatott „**paraszt-védjegy**” és „**VERTES**” név rajtok és a szatnyákat látható. A **VERTES-féle Sósorszesz** egyike azon ritka magyar különlegességeknek, a melynek nemcsak itthon, hanem külföldön és mindenütt keresnek, megbecsülnék és nem ritkán megfajtanak.

OSTENDE, RÓMA, PARIS- és LONDONBAN

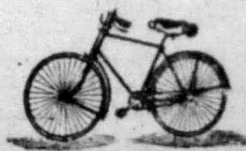
az ottani kiállításon első díjakkal: díszoklevéllel, díszkereszttel és aranyéremmel lett kitüntetve 1 egyszerű üveg **VERTES-féle Sósorszesz** kimerítő használati utasítással együtt 1 koronás 1 dupla üveg, 2/3-er annyi tartalommal mint egy egyszerű, 2 kor. 1 próbátüvegcseke 30 l

Kapható Nagykanizsán: **Armuth Nánán, Balaton Testvérek, Ifj. Fischer Ferenc, Fesselhofer József, Haas Vilmos, Marlon és Huber, Neu és Klein, Szilágyi A., Schlesinger Izidor s Weisz és Schmidt kereskedésben.** Készítők: **Böhm Béla, Kölgycsy Gyula, Mezei Ignác, Molnár Ignác, Ifj. Neumark Jakab, Osman Pál, Scheifer Lajos és Künsch Ferenc** uraknál. Zala-Egerszeg: **Hubinsky Adólf, Jan Ferenc, Kosztietz Miksa, Radó Antal és Tangler Mihály** uraknál. Marczalla: **Műna és Berger és Wilhelm K.** uraknál, általában ott, a hol plakátok a fenti védjegyvel láthatók, valamint közvetlen: **VERTES L. „Sas”-gyógyszertárban, LUGOSON.**

A világhírű Steyri fegyvergyár

SCHWIFT kerékpárainak

főraktára és képviselősege Nagykanizsa és Zalamegye részére:

BRÓD JENŐ okleveles gépésznél Nagykanizsán.

Ezen kerékpárok úgy tartósságra, szerkezetre mint könnyű járásra az első helyen állanak az összes európai gyártmányok között. — **Kerékpár és varrógépekhez alkatrészek a legjutányosabb áron kaphatók.**

Gépeket részletfizetésre is szállítok.

Gyomorbetegeknek,

kik megbűlés, gyomortulterhelés, élvazbetlen, nehezen emészthető, túlhideg, vagy meleg éledelek avagy szabálytalan életmód által **gyomorhajban, gyomorkatharásban, gyomorgörésben, gyomorfájdalmakban, nehéz emésztésben, vagy nyalkásodásban** szenvednek, azoknak alábbi kitűnő háziszser ajánlatik, melynek gyógyhatása má: rég kipróbáltott.

Ezen emésztési és vértisztító szer

a Hubert Ullrich-féle növénybor

Ezen növény-bor kitűnő gyógyerejének talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti és feleleveníti az emberi gyomorszerveket anélkül, hogy gyomorhajtó szer volna. Ezen növény-bor eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért, minden romlott betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképzésre.

Ezen növény-bor idejekorán történő használatnál már a gyomorhajokr csirájában elfojtja. Nem szabad tehát késlekedni és minden más erős, mót'al az egészségre ártalmas szerektől ezen növény-bor használatát előnyben akéreszesíteni. Minden symptomák, mint **főfájás, felbőfőség, gyomorégés, fel-fűvés, rosszullét, melyek chronicus gyomorhajoknál a leggyakrabban fordul nak elő, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.**

Székrekedések

és ennek kellemetlen következményei, mint **szorulás, kolikfájdalmak, szivverés, ál-matlanság, májvértorlódás,** ezen növény-bor által gyorsan és enyhén szűntetnek meg. Ezen növény-bor megszüntet minden **emészthetlenséget,** a gyomorszerveknek **felfrissülést** nyújt és könnyű székbeállítás folytán minden alkalmatlan anyagot **gyomor és belekből eltávolít.**

Halvány, aszott kinézés, vérhiány, elerőtlenedés legtöbb esetben a rossz emésztés, hiányos vérképzés és májbetegségnek a következményei. Teljes **étvágytalanság, ideges kimerültség és kedélytelenség,** úgy **főfájás** mint **alvás nélküliség** lesnyli az embert. A növény-bor az elgyengült életerőnek frisséget ad. A növény-bor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést, erősíti az anyagválogást, javítja a vérképződést, megnyugtítja a felizgatott idegeket és a betegnek **új erőt és új életet** szerez. Számos elismerő és köszönő iratok tansaitják mindazt.

A növény-bor üvegenként 3 korona és 4 koronáért kapható a Nagy-Kanizsai, Ujdvári, Kle-Komáromi, Csákányi, Nemes-Vidi, Tapsonyi, Böhönyei, Nagy-Bajomi, Felső-Szegedi, Csurgói, Berzsenzei, Gólai, Légrádi, Alsó-Dumborai, Kotori, Mura-Csányi, Rátkai, Podtureni, Szelnicei, Alsó-Lendvai, Pákai, Bakasai, Novai, Baki, Pölöskei, Pacsai, Alsó-Rajki, Nagy-Radai, Kaposvári, Taranyi, Virjei, St-Georgeni, Kalliovacsi, Novigrádi, Kapronczai, Perlaki, Csáktornyai, Varasdi, úgy az ország minden nagyobb gyógyszerárában.

A nagykanizsai gyógyszerárak három és több üveg növény-bort eredeti áron hármentve szállítanak osztrák-magyar monarchia bárm-ly vidékére.

Utánzásoktól óvakodni kell és kizárólag **HUBERT ULLRICH-féle növény-bor** kéréndő. 136

Hirdetések FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében.

Ezen cognaknak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásában az alább nevezett intézetben díjmentesen felülvizgáltassa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézete ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89-100

Fernolendit

cipőfénymaz a legjobb maz a világon; — e fényerem világos cipőkét tükörfényűvé tesz és a bőrt is tartósabbá teszi. Viselt, toltos színű lábbeli sárga vagy barna bőrből „Lyosin” (tükörfénymaz által egész ujja lesz) Alap. 1830 Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstr. 21. Mindenütt kapható.

KAUFMANN MÓR, férfi- és gyermekruha-raktára NAGYKANIZSÁN, a Városház palotában.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a fenti czimen, a mai kor igényei-nek megfelelően berendezett

ruha-üzletet

nyitottam, hol a legfinomabb férfi- és gyermekruhák dús választékban, a legjutányosabb áron kaphatók.

A kisebb gyermekruhák kivételével árum nagyobb része saját műhelyemben készül, mi által olcsó árért kitűnő anyagból szől és jó munkát nyújthatok.

A már 14-ik év óta fenálló, jó hírnevű, mérték nélani szabó üzletem marad Erzsébet királyné-tér Elek-féle házban. Itt, mint tisztelt vevőim tudni méltóztatnak, a legfinomabb bel- és külföldi szövetekből mindenkor nagy raktárt tartottam. Most pedig azon kellemes helyzetben vagyok, hogy folyton új és divatos kelméket tarthatok egész kifogástalan szabásban, izléseességben és minőségben bármely fővárosi szabóval versenyezhetek.

Vidékre levelező-lapon írt megítváásra szívesen címegek. Mindkét üzletomban legfőbb törekvésem oda irányul, hogy a legszerényebb haszon mellett, figyelmes kiszolgálással tisztelt vevőmet kioldgítsom.

Melyen tisztelt vevőim irántam tanúsított bizalmát és partfogását második üzletemre is kérve maradtam a n. é. közönség iránt teljes tisztelettel

KAUFMANN MÓR, férfi-szabó.

Készíték mindennemű papi- és egyenruhákat.

Sürgős esetekben egy-egy ruha 24 óra alatt is készíttetik.

Hasznosság
Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel érintkezni lehet naponta délután 5 óra közt.

Írásra alkalmas a lap szemléi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

Helyközi telefon 103. szám.

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadványi árak

Egész évre . . . . . 12 koron
Félévre . . . . . 6 koron
Negyedévre . . . . . 3 koron

NYITÓTÁR PETITÓRA 40 FILLER

Kiadványok, valamint a hirdetőszövegekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendő.

Származtatott levelek csak ismert címre és fogadatlalnak el.

Egyes szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa, 1903.

Felolvasó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Kévécz Lajos.

Vasárnap április 5.

Utmutató a gazdasági tudósítók számára.

A gazdasági tudósítók utmutatója most hagyta el tizenegyedik ízben a sajtót. A könyv legfőként azt a célt szolgálja, hogy a gazdasági tudósítók teendőikre nézve mindenben tájékosítsa nyerve; de a mellett úgy van a földmívelésügyi miniszternek ez a kiadványa szerkesztve, hogy gazdálkodással, mezőgazdasági közigazgatással foglalkozók nagy haszonnal forgathatják. Ez az utmutató minden újabb kiadásával tartalmában gazdagodik, felvilágosítást nyújt a tanácsokkal is szolgál, tájékosítást nyújt a gazdasági viszonyok fejlesztése érdekében létesített intézményekről s igen alkalmas, terjesztésre méltó hasznos tudnivalókat ad a mezőgazdaság köréből.

Darányi földmívelésügyi miniszter a mű előszavában a gazdasági tudósítói intézményről azt jegyzi meg, hogy az, ahogyan szervezve van és ahogyan most működik, hasznos hajt, bevált és pedig oly jól bevált, hogy más orszá-

gok példa gyanánt veszik. Midőn ezt a miniszter teljes elismeréssel a nobile officium iránt kijelenti, nem azt akarja mondani, hogy az intézmény tökéletességére ne törekedjünk. Éppen az intézmény fejlesztése érdekében a legnagyobb érdeklődéssel figyelte a gazdasági tudósítók múlt évi gyűlését, annak tárgyalását, mint az öntudatos és lelkiismeretes munkásság eredményét. — Örömmel vette tudomásul s a kongresszuson tett, sok részben helyes indítványok — amint a mű előszavában kijelenti — reményt nyujtanak arra, hogy ez a közszolgálati ág a tudósítók további lelkes működése révén fejlődni, tökéletesedni fog a jövőben is. Az okos szerű gazdálkodásnak ismeretei, a mezőgazdaság terén való haladás természetesen csak az egész magyar gazdaságtálya által kifejtett munkásság nyomán terjed el, de ebben a munkában a gazdasági tudósítókra jelentékeny feladatok hárulnak és a miniszter hozzájuk fordulva, lelkes szóval hívja föl továbbra is hazafias, lelkiismeretes, szor-

galmas munkára; kijelenti, hogy őket a mezőgazdaság előrevitele érdekében folytatott munkájában ernyedetlen munkatársainak tekinti. Es bizonynyal ez az elismerő szó, lelkes felhívás visszhangra talál.

A mű első része speciális, a gazdasági tudósítók tennivalóit írja elő. A tennivalók tételes felsorolása közben is látjuk a figyelmes gondot, hogy a bürokratikus munka nyüge ne vegye el a gazdasági tudósítók kedvét. — A szervezet nem lehet el a szabatos statisztikai adatok nélkül, és a jelentések közgazdasági jelentőségre csupán szabatos és minden szükséges dolgokra tözetesen kiterjeszkedő adatok nyomán tesznek szert; mindazonáltal a miniszter számot vetett azzal, hogy ezt a polgári, önkéntesen felajánlott munka végzi, és így nem lenne helyén tulsok írásbeli dologgal megterhelni azokat, akik hazánkban — ahol a nobile officium permanens munkára alig vállalkozik — ilyen hazafias, ingyenes szolgálatot teljesítenek.

TÁRCA.

Az osztrigák.

Írta: Andor Oszkár.

— Szervusz!
— Szervusz, honnan jössz?
— A klubból.
— S hova mész?
— Vacorázni. Gyere velem.
— Nem lehet... dolgom van. — Barátom! látam egy asszonyt. Olyan szüzes, mint maga a Tisztaság, s a mellett olyan kacér, amilyen Magdolna lehetett, mikor Krisztussal először találkozott. A haja olyan bódító illatot áraszt szét, amilyen csak az első ibolyáé lehetett a paradicsomban, a szemei pedig úgy villognak, mint koromsötét éjben a villám. Nincs több ilyen asszony az egész országban.
— Hol láttad ezt a csudát?
— Jó, jó... csak gunyolódj, irigykedj. Bizony csuda, e közt a sok pesti asszony között, kik egy idő óta úgy jönnek a világra, mintha már születésük előtt megjárták volna a purgatóriumot. Mennyi báj, mennyi szenvedély, mennyi érzékenység van benne s a mellett a férjén kívül nem ismert még más férfit!
— Hát férje mégis van?

— Persze, hogy van. Hisz e nélkül nem érne semmit. Kell, hogy legyen valaki minden asszony mellett, aki szememben az ellentállást képviseli... A nő egymagában gyenge kis jószág. Nincs benne ellentállási képesség — legalább velem szemben. Az ember szinte elveszti az ingerét. — Mit ér az, ha beszéltek egy leánynyal vagy asszonynyal s mielőtt a számat még kinyitnám, pusztá kézzorításom alatt egy mély tekintet a szemébe — és látom rajta, hogy máris a nyakamba szeretne borólni s eped utána, hogy a mellemre hajthassa buta ki fejét. A férjes asszony! óh az más. Ha a szive nem is képes az ellentállásra, le kell gyűrnöm a férjétől és a csalástól való félelmét. Van egy láthatatlan erő, mely ellen küzdenem kell. Mert ha a férj nem is vesz aktív részt a küzdelemben, én elképzelem, hogy ott áll szüntelen az asszony mellett és védi a tulajdonát meg a jogait.
— Ki lehet az az asszony, aki...
— Hogyne, majd mondom!
— Titok?
— Ezt az egyet sohasem fogjátok megtudni.
— Pesti?
— Ne faggass, ... Nem ösmered, mert nem pesti.
— Honnan jött?
— Jött. A felhőkből, az égből, a világból. Lett! Kikelt a mindenségéből, mint Venus a habokból.

— De mégis, hogyan és honnan került Budapestre?
— Hát a felhők honnan jönnek? A csillagok merre járnak? Tudod!
— Nem is vagyok kíváncsi rá.
— Hát erre se légy kíváncsi. Nem mondom meg.
— Félsz, hogy kiszorítlak a nyeregből?
— Bolond! Hisz téged nem szeretnek az asszonyok. — Veled csak azért beszélnek, hogy mulassanak rajtad, meg a bolondságaidon. Tőled félni? Én félek te tőled! Hát nem bemutatam eddig minden asszonyismerőmet!
— Nem is volt köszönet benne. Magamtól csak azért nem találtam rájuk, mert olyan csúfok voltak, mint ez a mai piszkos ködös éjszaka. Ez is valami olyan lesz. Fogadni mernék csak azért nem láttam eddig, mert még ezaknél az unalmas gázlámpáknál sem meri magát mutatni. De mondd hát legalább hol ösmerkedtél meg vele?
— Nem mondom semmit... Valahol. Szervusz.
— Ne menj még.
— Muszáj. Vár.
— Csakugyan olyan szép?
— Milliószer szebb mint én férfiban. Eennél többet nem mondhatok.
— Aztán senkit se ismer az egész városban?
— Csak engem. Kivülem még egy kutyát se látott.

Férfi- és gyermekruha

— a legnagyobb választékban —
— legjobb minőségben —
a legmérsékeltébb árakon

Czipő- és kalapraktár **Uj. Weiss Ignácznál**

NAGYKANIZSA. Erzsébet királyné-tér 1. szám volt Weiss üveges-féle helyiségben.

Nagyban emeli becét a könyvnek az egyes kártevő állatok ellen való védekezés ismertetése. Szeretnők, ha a könyvnek ezt a fejezetét a gazdasági tudósítók gazdátársakkal is a legszélesebb körökben közölnék, különösen aktuális veszedelem előtt a vonatkozó népszerű ismertetést előadnák, a védekezésre lakostársait kitanítanák. — Nem kevesebb, mint huszonnégy kártevő állatnak találjuk meg ismertetését és világos nyelven az ellene való védekezést. Az olvasni tudó magyar embernek bátran kezébe lehet adni ezt; világos, egyszerű és a legszükségesebb tudnivalókat jól egybefoglalja. Az ebben a részben közölt tiszta illusztrációk is segítik az olvasót, hogy kártevő, félelmetes ellenségeit idején fölismerje.

Közel száz tíz oldalon találunk jól áttekinthető tájékoztatást a műben a földművelésügyi minisztérium működéséről. Egyes részekben nagy figyelemmel állították össze azokat a találni intézkedéseket, melyek nem ismerése miatt a földműves kisgazdát erdei kihágás, mezőrendőri kihágás, stb. vádjára érheti. Ha a gazdasági tudósítók az itt röviden és világosan felsorolt dolgokat falujukban közismertté tudnák tenni, valóban nagy szolgálatot tennének éppen a kisembernek. Mig egyrészt népszerűen elmondják egyes részek, mi nem szabad; másfelől kioktatják, miben járul a földművelésügyi kormány a falu népe gazdálkodóinak segítségére. Elkezdvén mintagazdaságokon, munkaközvetítésen, a földművelésügyi kormányzat minden ágazatában találunk rendelkezéseket, melyekről a falu vezető embereinek

tudniuk kellene és nagy részben — ami éppen az utmutatók eredménye — tudnak is. A kopár területek beerdősítésénél nyújtott állami támogatás, a lötenyészés szempontjai, a tenyész-apaállatok vételében a községek segítése, az állategészségügyi törvény rendelkezései, a mezőgazdasági szakoktatás, a gyümölcsföldművelés érdekében való akciók, a kísérletiügyi állomások részéről a gazdáknak nyújtott tájékoztatások, a munkássegítő pénztárra vonatkozó tudnivalók, népkönyvtárak, munkásjuttalmak, munkasközvetítés, a szőlőrekonstrukció érdekében indított széleskörű kormányzati működésről világosan összefoglalt tudnivalókra akadunk, főleg azokra oktatva a gazdákat, amikben a földművelésügyi minisztérium a kisgazda, a kis ember gyámolítására siet. Megtaláljuk a gazdasági egyletek és körök címjegyzékét, a földművelésügyi minisztérium ügy- és személyzeti beosztását, a közgazdasági, gazdasági tudósítók és rovarkárjelzők névsorát; végül az utolsó fejezetet a mezőgazdaság rövid foglalatjának szeretnők elnevezni, amelyben a földművelés állattenyésztésre száznál több jó tanácsot tartalmaz. Valóban a gazdasági tudósítók utmutatója érdekes munka és ha nem csalódunk, azok, akik a hevenyészett ismertetést olvassák, — még ha nem gazdasági tudósítók is, — érdeklődni fognak iránta. — Különösen lelkesíti, tanítóit és jegyzőit karunknak tenne igazán nagy szolgálatot, mert sokban tájékoztatást nyújt és sok tanácsot kérő embernek nyújthatnának a könyv nyomán értékes, hasznos tanácsot.

Az adózás reformja.

A pénzügyminisztérium egy idő óta minden ében közhírré teszi, hogy az állami adózás reformjára vonatkozó törvényjavaslatot vagy javaslatokat az országgyűlés elé terjeszti. — A közelmúlt napokban megint olvastunk ilyen hírt. Szeretnénk, ha a sokszor be-zelt ígéretek immár tettevé válnék. Szinte csodálatos, hogy milyen türelmessel vagyunk mi magyarok állami, törvényhatósági és községi adózással nyomorúságával szemben s hogy a közvéleménynek mennyire pingpongos, sőt parancsoló szava azoknak a bajoknak orvosolása iránt, amelyek az adózás terén nemzeti erőnket sorvasztják, anélkül, hogy arra szükség volna, anélkül, hogy abból az állami pénzügyeknek bármi haszna lenne.

Adórendszerünk viszonyait már nemcsak mi ismerek, hanem nevezetesen azok a külföldiek is. Általában ismert dolog, hogy nálunk a földbirtok, de főleg a kabirtok, a talusi lakóház, mint egyetlen tulajdon megterhelése aránytalan. Hogy az aránytalanság főleg a II. osztályú keresetszámúak sok esetben égbekiáltó. Hogy a magyar adórendszer nem mentesíti adó aól azt a jövedelmet sem, mely éppen csak a mindennapi kenyeret adja. Hogy az ingatlan vagyona, a földre meg a házra sulyosodnak legjobban az állami adók pótlékai gyanánt kivettelt vármegyei és községi adók. Azt is tudjuk, hogy az adókiadás alapjául szolgáló kataszteri tiszta földjövődélem megállapításánál, főleg a kisemberek rovására sok hiba történt. Meg azt is, hogy olyan tömkelege van nálunk az egyenes adóknak, amiben ember legyen, aki eligazodjék. — És mégis, több mint tíz esztendő óta nem áll elő a pénzügyminiszter az évről-évre ígért törvényjavaslat, amelynek alapján az országgyűlés megörvösölhetné adózássunk fellárt bajait, megmentene a teljesen szegény embert az adóvégrehajtások karjaitól s rendet hozna be adózássukba, amely mellett mindenki pontosan tudná fizetni az adóját.

Nemcsak az nálunk a baj, hogy egyenes adóknak az ingatlanokra kivettelt terhei aránytalanul sulyosak, hanem az is, hogy az adók kezelése és behajtása nem helyes és nem rendes. Községeink drága pénzen jegyzőket tartanak, hogy azok a közügyeket intézzék, a népet hasznos intézmények alkotására vezessék, a törvényhozásnak a kö-jó emelésére tett rendelkezéseit végrehajtsák. Sajnos, ezek, a községek adózással tartott tisztviselői az adókezelés mellett másra alig érnek rá s a községi nép vezetéseire hivatott emberek sokkal többet mennek a lakos-

— Hát a férje mit csinál?
— Az --? mindig utazik.
— Valami vigéc. mi?
— Az. Politikai vigéc.
— Csak nem balkán fölkelő?
— Nem, hontottotta.
— Ne bolondozz, hanem beszélj immár komolyan, különben el se hiszem, hogy asszonyhoz méssz.
— Nem beszélék. Ti sohse hiszték az embernek, mig nem beszél.
— Hiszen máig még egyebet se tettél, mint mindig csak beszéltél de semmit se bizonyítottál, Beszélni mindenki tud, az igaz, hogy úgy mint te — csak fantáziából, kevesen. De bizonyítékot azt még...
— Nekem ma beszélhetsz, nem veszel ki belőlem semmit. Különben, be fogom bizonyítani.
— Hogyana?
— Majd meglátod. Hol vacsorázol?
— A Pannoniában. Oda jössz?
— Talán! Még nem tudom.
— Ahá...
— Miattam ma pukkadhatsz.
— Majd meglátjuk, majd meglátjuk. Szervusz!
— Szervusz.
— Tizenegyig a Pannoniában leszek.
— Jó. Tétes el a számomra osztrigát, ha lesz friss.
— Hát biztosan eljössz?
— Ha nem jövök, érte küldök — vagy egyétek meg ti. Rátok fér. Isten veled, itt kocsiha ülök.
— Vigyázz, hogy el ne tévedsz a házszámot. Szálem a tájkom.
Bárd Laci és barátja Szőke Döme, e beszélgetés közben épp a József-téri egyfogatú kocsi-

állomáshoz értek, ott lanyhán kezeltfogtak egymással és szétráltak. A József-tér egy szűkeség volt a nagy ködtől, mely úgy körülvette az embereket, mintha fátöl-lepelbe burkolódtak volna. Mialatt Bárd Laci az olyan ember egykedvűségével, mint aki az ilyen kalandokat megszokta, belevetette magát az egyik kocsiha, Szőke Döme átment a szentkötli sarokra s belenézett egy gázlámpa hamisan pislogó lángjába, így várva rá, hogy Bárd Laci kocsiha meginduljon. Alig egy két perc múlva a ló cammogni kezdett. Szőke Döme ajkain hirtelen pokoli mosoly jelent meg. Ájsietett a kocsihoz, gyors elhatározással a hozzá legközelebb állóba beleugrott és így szólt a kocsiához.

— Siessen azután a kocsi után. Ha eléri, kövesse úgy, hogy fel ne tűnjék. Ha megáll, kellő távolságon álljon maga is meg.

— Értem nagyságos ur, — vizionzá a kocsis és megindult.

A két egyfogatú egymás mögött végigcammogott a Bécsi-utcán, onnét a Kristóf-térén át leért a Váci-utca és úgy hajtott be a Molnár-utca. Bárd Laci kocsiha egy földszintes ház előtt állt meg. Kopott, öreg ház volt ez. Laci itt gyorsan kiugrott a kocsiából, pénzt nyomott a kocsi markába és eltűnt a kapu mögött. Szőke Döme abban a pillanatban, hogy a házat megpillantotta, tisztában volt mindennel.

— Gondolhattam volna, hogy csakugyan eféle lesz, morgotta a bajusza alatt és szintén kiszállt a kocsiából, hogy az egyetlen világításnál, melyet a kapu melletti ablak piros függőnye mögül egy petróleumlámpa bocsátott az utcára, megnéze a házszámot. Ez megtörténvén, visszament a kocsihához és a Pannonia szállodába hajtatott.

A szálloda éttermében vidám kis társaság

ült az egyik sarokfülkében. Kedélyesen üvözöltek Szőke Dömet, ki helyet foglalva közöttük, odaszóltott egy pincért:

— Van e friss osztrigájuk?
— Van, nagyságos uram.
— Tegyenek félre egy tucatot.
— Igenis, nagyságos ur.
— Mi lesz ma? — kérdi kíváncsian egyike a társaságnak.

— Bárd Laci kért, hogy téssek el osztrigát a számára Tizenegyre itt lesz talán.

— Bárd Laci osztrigát rendel! — kiáltott fel egy másik. Akkor ma lesz megint nagy anzagolás. Várjuk be fiuk mindnyájan.

— Minek? előre tudom, hogy mit fog mondani, jegyzé meg egy másik. Biztosan valami grófné...

— Ma nem grófné, szakította félbe Szőke Döme.

— Akkor hát trónörökösné! Hisz tisztára malicia a sorstól, hogy Giron és nem ő — mondja: ő.

— Nem, nem trónörökösné...

— Akkor hát mi a kő!

— Egy rejtélyes idegen nő.

A fiuk fölnevetek.

— Ah! Hogyan? Megmondta? — hangzott egyszerre valamennyi ajkáról.

— Hiszen tudjátok, hogy mindent megmond. Csak hogy mindent mindig másképp. A személyére vonatkozólag különben azt mondta, hogy ezt sohse fogjuk megtudni!

— Akkor csak várjuk meg itt. Típellünk, hogy mire fog célozni: hercegnő vagy szerencsen királylány?

— Ha nyugodtan hagyto vacsoráni, megtudjátok.

— Hát te tudod?

HIREK.

ságra adóvégrehajtással, mint áldásos intézkedések kezdeményezésével. Mert a törvény szigorú osztotta be a jegyzők munkáját.

A magyar népek a legsürgősebb érdeke immár, hogy úgy az adózás, mint az adó keresése és behajtása más, okosabb módon rendeztesék, vagyis az adókezelési törvényünk is reformáltassék. Mert az már a kezelésnek hibája, hogy el van vonva a közsegi jegyző a maga fő hivatalától, meg az is, hogy soha senki idejében nem tudja, mennyi adót kell fizetnie. Csak az évvége telé van meg a teljes adókiivetés.

Az adózó vagy a fizet, vagy késedelmi kamatok és behajtási illetékek súlyosodtak rá. Ha a kivétel rendetlen, a fizetés is az. Enneklogva maga az adókezelés is közrejátszik abban, hogy a magyar-ember a maga fizetnivalóit nem tarthatja rendben.

Nem él már a magyar földön józan eszű ember, aki ne tudná, hogy adó (fizetési) honpolgári kötelesség. A magyar állam egyuttal a magyar hazája is, amelynek fenntartására éppen oly szükséges a lakosságának adójából betolyó jövedelem mint az embernek a mindennapi kenyér. Senkinek sem juthat tehát eszébe, hogy adó (fizetési) nem szükséges vagy igazságtalan dolg lenne. Csak azt követelhetjük, hogy adózáunk hibái kiküszöböltessek és az adószedés úgy történjék, hogy mindenki idejében tudja már, mit és miért kell adóban fizetnie.

Az új adózási és adókezelési törvényekben kell megoldani azt a kérdést is, amelyet az idegen kézen levő magyar föld adózása körül felmerült s amelynek megoldása csak az lehet, hogy az idegen földön élő, a magyar föld védelméből idegen népet és köztintzvényeket gádagító birtokosok több adót fizessenek. Holdnanként 5 korona külön megterhelés mellett az idegen kézen levő birtokok több mint tíz millió koronát hajtának a magyar állam közsejaira. Ha ennél kisebbnek is vesszük fel ezt a jövedelmet, arra mindenesetre elég leendő, hogy az adóterhet a legszegényebb emberekről levegyük s adókezelésünket úgy rendezzük be, hogy a közsegi tisztviselők hivataluknak élhessenek s az adókezelést az állam külön a kalmazottai vessék.

Azt hisszük, ideje volna, hogy ezekkel a kérdésekkel gazdáink társadalmi egyesületei behatoljanak foglalkozzanak s a gazdaszövetségek, gazdakörök, egyesületek, közsegi képviselőtestületek és vármegyei közgyűlések egyértelműen sürgeassék az államot egyenes adózási és adókezelés rég húzódo ügyének gyakorlati befejezését.

Sz — s.

— Tudom, de nem mondom meg addig, amíg Laci nem beszélt ki magát. Amíg jön, beszéljétek politikáról vagy színházról.

— Jó.

Szöke Döme megette a vacsoráját, kiitta a feketéjét és rágyújtott egy szivarra. Közbe-közbe az órájára nézett.

— Nemsokára itt lesz fiuk, — szólalt meg aztán. Ha belép, gratuláljatok neki.

Pont tizenegy órakor, Bárd Laci megjelent az étteremben. Diadalmas, ragyogó arccal lépett a társaságba. A fiuk gratulációjára önértetesen mosolyogva kérdezte:

— Döme elmondta már? — Azután szó nélkül elővette zsebkendőjét és egymásután a fiuk orrához tartotta. Szemtelentől bűdös pacsi illat tolakodott az orrukba. — Valamennyien prüszögtek fölé, de egy szót se szóltak.

Szöke Döme a tányérjára nézett és úgy tett, mintha nem venne észre semmit. Most rá került a sor és amidőn Bárd Laci fenhéjazó taglejtéssel az orrához nyomta a zsebkendőjét, Döme legyintett a kezével és a legimpertinensebb mosolyal így szólt:

— He! ezt ismerem. Molnár-utca 16.

A fiuk majd feldültek a kacagástól. Bárd Laci holt sápadt lett, de az ámulattól és dühtől egy szót se birt szólani. Hirtelen sarkon fordult és kifelé ment.

Szöke Döme utána kiáltott:

— Az osztrigákat megrendeltem! — De Laci ezt már nem hallotta. — Levegőre van szüksége. Egy félórát kell künn sétálni az utcán és azon gondolkodni: hogy lehet egy szagra ráismerni?

Az osztrigákat persze — talán mondanom sem kell, — nem Bárd Laci ette meg.

— Szegedy Róza és Kistaludy Sándor egy sírban. A »Budapesti Napló« írja: A sümegi kaszinó kezdeményezésére pár évvel ezelőtt alakult szoborbizottság elhatározta, hogy halóporukban is egyesíti Kistaludy Sándort és Szegedy Rózát, aki nélkül a költő legszebb daltai meg se születtek volna. — Az átköltöztetés nemsokára megtörténik s ezt a kegyeletos ténny szobormű fogja megörökíteni a sír fölött. A szobor elkészítésére Istók Jánost kérte föl a bizottság.

— Házasság. Blau Béla, a Blau M. Fiai gyári cég beltagja Nagykanizsán április hó 5-én vasárnap délután tartja esküvőjét Böhm Jolán kisasszonnyal, Böhm Márk nagykereskedő leányával Pécsen.

— A második helyen. Sok mindenben az utolsó helyen áll Zalavármegye, egyben azonban a második helyre került. A belügyminiszter jelentése szerint ugyanis a Duna jobbpartján ez év január havában 928 egyén halt el tüdővészben. Ezen halálesetek pedig a következők szerint oszlottak meg: Somogy 141, Zala 137, Vas 129, Baranya 109, Tolna 77, Fejér 66, Komárom 56, Győr 54, Sopron 48, Mosonvármegye 35 egyén. — Erről a dicsőségről bizony szívesen lemondunk volna.

— Tanítók Járás közgyűlése. A Zalamegyei Általános Tanítótestület Zalaegerszegi Járási Köre április 2-ikán Boldogtán tartotta évi rendes közgyűlését Csizsár József járásköri elnök vezetése mellett. A rendes tagok mintegy hatvanan voltak részt. Az ülésen megjelent dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő és Szalay Sándor, megyei tanítótestületi elnök is. A közgyűlést megelőzőleg »Veni Sancte« volt a boldogfai róm. kath. templomban. Mire után az iskolaépület nagy tantermébe vonultak a tanítók, hol Horváth János zalaegerszegi állami iskolai tanító szépen sikerült gyakorlati előadást tartott. A tanulók haraboscsátusa után Csizsár József elnök tartalmas szép beszéddel nyitotta meg az ülést, egyben üdvözölte a kir. tanfelügyelőt, a megyei elnököket és a megjelent vendégeket. — Dr. Ruzsicska Kálmán, kir. tanfelügyelő, megragadó, lelkes szavakkal köszöntö meg az üdvözlést. Gyűjtő határu beszédjét zajos éljenzéssel fogadták. A közgyűlés tükös szavazással választott 2 képviselőt a megyei központi választmányba és 1 képviselőt a Magyarorsz. Tanítók Országos Bizottságába. Az előbbibe Baján Ferenc és Norák Mihály, az utóbbiba Békefi Elek jkőri rendes tagokat. — Az »Eötvös-alap« támogatása céljából kimondták határozatát, hogy a járási kör tisztikara, mint bizottság, ruháztatassék föl azzal a munka-körrel, amit nagyobb hatáskörben az Eötvös alapnak helyi és vidéki gyűjtőbizottsáivá vegneznek; ebből folyólag intézzen külön fölhitást a járási kör minden tagjához, hogy részes jegy váltásával vagy 3 korona tagsági díjjal az Eötvös-alap kötelekőbe lépjenek; erre vonatkozólag kötelező nyilatkozatot tegyenek, mely kötelező nyilatkozatok alapján a tisztikar szedje be a jelentkezettől a tagsági díjakat és egyszerre egy összegben szolgáltatassa be az Eötvös-alap pénztárába. — Ezt a határozatot nagy lelkesedéssel fogadták el a járási kör tagjai, akik a közgyűlésnek ennél a mozzanatánál igazán megkapó, fényes tanúságot tettek arról, hogy milyen példás kartársi szeretettel s a lelki emelkedettségnek milyen magas színvonalával érznek és gondolkoznak azzal a humanitárius intézménnyel szemben, melyre valóban fölemelő önértéssel, nemes büszkeséggel tekinthet az intézményt fontartó magyar tanítótság. Hiszük, hogy a zalaegerszegi járási kör szép lelkesedésének e nemes példája buzditólag hat Zalamegye egész tanítói karára. — Ezután Norák Mihály, zalaegerszegi állami iskolai tanító felolvasta »Az erkölcsi nevelés anyaga« című pályamunkáját, melyet a járási kör pályadíjjal tüntetett ki. — Még pályatételeket ajánlottak a központi választmányhoz; fölolvasták a szamvizsgálók jelentését, a jövő közgyűlés helyéül Zala-Lövőt jelölték ki. A tartalmas, élénk közgyűlés déli 1 óra 30 perckor végződött. Utána társasbéd volt a boldogfai vendéglőben.

— Az Osz. Magyar Bank újotthona. Készen áll a Deák Ferenc-tér és Fő utca sarkán az Osz. Magyar Bank nagykanizsai palotája, annyira készen, hogy a bank fiokintézete az

itt elhelyezett összes millióval már be is vonult új otthonába. — Itt fogadjaa bank április 6-tól kezdve ületfeleit, kik bizonyára gyönyörködni fognak a bank szép berendezésében, de még jobban fog nekik letszeni a mostani olcsó kamatláb. A nagyközönség azonban a banknak csak kúdsó-jében, gyönyörködhetik.

— Népesedési mozgalom. Városunkban a folyó év első negyedében az áll. anyakönyvi hivatalnál vezetett anyakönyvek tanúsága szerint bejegyeztetett a születési anyakönyvbe 215 eset, és pedig törvényes házasságból származó 94 fiú és 81 leány; házasságon kívül származó 20 fiú és 15 leány, mégis 3 fiú és 2 leánygyermek halva született. A halotti anyakönyvbe 167 eset, melyből 86 finemű és 81 nőnemű volt. Ezek szerint a természetes szaporodás volt 48. (Ebből nem engedünk! — Szedő.) Házasságkötés céljából jelentkezett 82 pár. A házassági anyakönyvbe 84 eset. Vegyes házasságot 9 pár kötött és pedig: róm. kath. férfi — izr. nővel 2, izr. férfi — róm. kath. nővel 3, ev. ref. férfi — róm. kath. nővel 1 — és róm. kath. férfi — ág. hitv. ev. nővel 3 esetben.

— Fekete-sárga halászok. Mikor még a részvénytársaság nem vette haszonbérbe a balatoni halászatot, a halászok saját gonyájukban halásztak. De halászhattak s abból az ő szerény igényeik szerint meg is éltek. A részvénytársaság már csak alkalmas köztűk halászokat, kik a modern halászába beleokulnak s nyilván kapnak is élnivaló fizetést. De még egyebet is kapnak: hogy magas vízjárással, esővel is tudjanak meghűlés nélkül halászni a részvénytársaság miödegyiket egy »fekete-sárga« vízhatlan ruhával szerelte fel. — Így kerülnek a Balatonra schwarz gelb halászok. — Annak a ruhának kétségtelül helyes, emberséges célja van; de miért muszáj annak fekete-sárgára festve lennie?

— A nő ára. Vilton, egy tudós világljáró, nagyon érdekes cikke közöl egy francia folyóiratban, elmondván, hogy a világ különböző részein, a vad emberekkel, a hol csakugyan veszik az a szoyt: mi a feleség ára? A vadember, írja Vilton, nem oly szerencsés, mint civilizált emberé, aki ráfizetéssel kap asszonyt: neki meg kell vásárolni a nőt, a kit hitvesül kismenelt. Az ár a különböző országok és népek s a társadalmi és vagyoni helyzet szerint is változó. Ugandában egy csinosabb lányért rendszeren négy bikát fizet apóának a legény, ezenkívül egy táka töltést és 6 varróút. Lehet azonban ennél olcsóbban is házasodni. Viltonnak egy pár epőert kinaltak egy elég takarékos feleségnek valót. A kaliforniai karoknál husz kagyló a eladó leány rendszer ár, de ha nagyon szép a leány, negyvenet is követelnek érte. A kaffer legény öt tehenert veszi a feleségét, de ha csinos a leány és módos a legény, fizet is megd érte. Gazdag legény mindig drágábban veszi a feleségét, mint a szegény, noha a leány apjától, anyjától soha se örkök. Ha nincs fiúgyermek, minden örökség a legközelebbi férfi-rokonoké. A híre szép navaja törzs leányainak ára fejenként tizenkétfő. Drága a szamojed leány is; a tatár leányt annyi vajért adja az apja, amennyit a leány nyom. A miszmi-s törzsnek a gazdag legény husz tehenet ad a menyasszonynak de a szegény egy disznóért is kap feleséget. Unzoróban rátára is kap asszonyt a házasulandó legény; a leányt azonban csak akkor kapja meg, ha az utolsó rátát is kilizette. Afrika és Dél-Amerika több törzsénél az a szokás, hogy a legény munkával fizet a mákájáért. Beszegődik szolgáltat, mint annak idején Jakob, a leendő spóháos és ha becsülettel kiszolgálja a meghatározott időt, elmehet a leánnyal együtt. A manzoni föld vadembereinek két szarvasagancs a menyasszony ára, de bizony akad megazsonult vagy könnyelmű apa, aki odaadja a gyermekét — félóron is.

— Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelek és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készlelei a legnagyobbak és ára igen olcsók.

— Mikor a magyar ember méltatlankodik. Egy öregedő magyart békéltető tárgyalásra idéztek be a törvényeskedés. Válni akar az asszonytól, aki szegényesemre a legények után jár. A békítőtanács elnöke a kifogások előterjesztésére stólija az atyalit. Nagyon nekifohász

Nagyban emeli becsét a könyvnek az egyes kártevő állatok ellen való védekezés ismertetése. Szeretnők, ha a könyvnek ezt a fejezetét a gazdasági tudósítók gazdátársaikkal is a legszélesebb körökben közölnék, különösen aktuális veszedelem előtt a vonatkozó népszerű ismertetést előadnák, a védekezésre lakostársaikat kitanítanák. — Nem kevesebb, mint huszonnégy kártevő állatnak találjuk meg ismertetését és világos nyelven az ellene való védekezést. Az olvasni tudó magyar embernek bátran kezébe lehet adni ezt; világos, egyszerű és a legszükségesebb tudnivalókat jól egybefoglalja. Az ebben a részben közölt tiszta illusztrációk is segítik az olvasót, hogy kártevő, félelmetes ellenségeit idején fölismerje.

Közel száztiz oldalon találunk jól áttekinthető tájékoztatást a műben a földmivelésügyi miniszterium működéséről. Egyes részeken nagy figyelemmel állították össze azokat a tilalmi intézkedéseket, melyek nem ismerése miatt a földmives kigazdát erdei kihágás, mezőrendőri kihágás, stb. vádjá érheti. Ha a gazdasági tudósítók az itt röviden és világosan felsorolt dolgokat falujukban közismertté tudnák tenni, valóban nagy szolgálatot tennének éppen a kisembernek. Mig egyrészt népszerűen elmondják egyes részek, mi nem szabad; másfelől kioktatják, miben járul a földmivelésügyi kormány a falu népe gazdálkodóinak segítségére. Elkezdvén a mintagazdaságokon, munkaközvetítésen, a földmivelésügyi kormányzat minden ágazatában találunk rendelkezéseket, melyekről a falu vezető embereinek

tudniok kellene és nagy részben — ami éppen az utmutatók eredménye — tudnak is. A kopár területek beerdősítésénél nyújtott állami támogatás, a lótenyésztés szempontjai, a tenyész-apaállatok vételében a községek segítése, az állategészségügyi törvény rendelkezései, a mezőgazdasági szakoktatás, a gyümölcsfölkendítés érdekében való akciók, a kísérletügyi állomások részéről a gazdáknak nyújtott tájékoztatások, a munkássegítő pénztárra vonatkozó tudnivalók, népkönyvtárak, munkásjutalmak, munkasközvetítés, a szőlőrekonstrukció érdekében indított széleskörű kormányzati működésről világosan összefoglalt tudnivalókra akadunk, főleg azokra oktatva a gazdákat, amikben a földmivelésügyi miniszterium a kigazda, a kis embergyámolítására siet. Megtaláljuk a gazdasági egyletek és körök címjegyzékét, a földmivelésügyi miniszterium ügy-és szemlélyeti beosztását, a közigazdasági, gazdasági tudósítók és rovarkárjelzők névsorát; végül az utolsó fejezetet a mezőgazdaság rövid foglalatjának szerelnők elnevezni, amelyben a földmivelés állattenyésztésre száznál több jó tanácsot szolgáltat. Valóban a gazdasági tudósítók utmutatója érdekes munka és ha nem csalódunk, azok, akik a hevenyészett ismertetést olvassák, — még ha nem gazdasági tudósítók is, — érdeklődni fognak iránta. — Különösen lelkeszi, tanítói és jegyzői karunknak tenne igazán nagy szolgálatot, mert sokban tájékoztat nyújt és sok tanácsot kérő embernek nyújthatnának a könyv nyomán értékes, hasznos tanácsot.

Az adózás reformja.

A pénzügyminiszterium egy idő óta minden ében közhírré teszi, hogy az állami adózás reformjára vonatkozó törvényjavaslatot vagy javaslatokat az országgyűlés elé terjeszti. — A közelmúlt napokban megint olvastunk ilyen hírt. Szerelnők, ha a sokszor be-zelt igen immár te-té válók. Színe csodálatos, hogy milyen törel-mel vagyunk mi magyarok állami, törvényhatósági és községi adózásunk nyomorúságával szemben s hogy a közvéleménynek mennyire nincs hangos, sőt parancsoló szava azoknak a bajoknak orvoslása iránt, amelyek az adózás terén nemzeti erőnket orvasztják, anélkül, hogy arra szükség volna, anélkül, hogy abból az állami pénzügyeknek bármi haszna lenne.

Adórendszerünk visszasságait már nemcsak mink ismerjük, hanem vezetéseket azok a kü földön is. Általános ismert dolog, hogy nálunk a földbirtok, de főleg a kasbirtok, a talusi lakóház, mint egyetlen tulajdon megterhelése aránytalan. Hogy az aránytalanság főleg a II. osztályú keresetudónál sok esetben ébékült. Hogy a magyar adórendszer nem mentesít adó aól azt a földmivelést, amely éppen csak a mindennapi kenyeret adja. Hogy az ingatlan vagyona, a földre meg a házra sulykodnak legjobban az állami adók pótlékai gyanánt kivettelt vármegyei és községi adók. Azt is tudjuk, hogy az adóki-vetés alapjául szolgáló kataszteri tiszta földjövö-delem megállapításánál, főleg a kisemberek rövására sok hiba történt. Meg azt is, hogy olyan tömkelege van nálunk az egyenes adóknak, amiben ember legyen, aki eligazodjék. — És mégis, több mint tíz esztendő óta nem áll elő a gazdasági miniszter az evröl-évre ígért törvényjavaslat-tal, amelynek alapján az országgyűlés megorvosolhatná adózásunk fellárt bajait, megmentene a teljesen szegény embert az adóvégrehajtások karjaitól s rendet hozna be adózásunkba, amely mellett mindenki pontosan tudná fizetni az adóját.

Nemcsak az nálunk a baj, hogy egyenes adóknak az ingatlanokra kivettelt terhei aránytalanul sulyok, hanem az is, hogy az adók kezelése és behajtása nem helyes és nem rendes. Községeink drága pénzen jegyzőket tartanak, hogy azok a közigazgatást intézzék, a népet hasznos intézmények alkotására vezessék, a törvényhozásnak a kö-jó emelésére tett rendelkezéseit végrehajtsák. Sajnos, ezek, a községek áldozataival tartott tisztviselők az adókezelés mellett másra alig érnek rá a a községi nép vezetésére hivatott emberek sokkal többet mennek a lakoa-

— Hát a férje mit csinál?
— Az --? mindig utazik.
— Valami vigéc, mi?
— Az. Politikai vigéc.
— Csak nem balkán fölkelő?
— Nem, hottentotta.
— Ne bolondozz, hanem beszélj immár komolyan, különben el se hiszem, hogy asszonyhoz méssz.
— Nem beszélék. Ti sohse hisztek az embernek, mi nem beszél.
— Hiszen máig még egyebet se tettél, mint mindig csak beszéltél de semmit se bizonyítottál, Beszélni mindenki tud, az igaz, hogy úgy mint te — csak fantáziából, kevesen. De bizonyítottát azt még...
— Nekem ma beszélhetez, nem veszel ki belőlem semmit. Különben, be fogom bizonyítani.
— Hogyan?
— Majd meglátod. Hol vacsorázol?
— A Pannoniában. Oda jössz?
— Talán! Még nem tudom.
— Ahá...
— Miattam ma pukkadhatsz.
— Majd meglátjuk, majd meglátjuk. Szervusz!
— Szervusz.
— Tizenegyig a Pannoniában leszek.
— Jó. Téteess el a számomra osztrigát, ha lesz friss.
— Hát biztosan eljössz?
— Ha nem jövök, érte küldök — vagy egyeték meg ti. Rátok fér. Isten veled, itt kocsi-ba ülök.
— Vigyázz, hogy el ne tévedsz a házszámot. Szálem á lájkum.
Bárd Laci és barátja Szőke Döme, e beszélgetés közben épp a József-téri egyfogatú kocsi-

állomáshoz értek, ott lanyhán kezeltfogtak egymással és szétváltak. A József-tér egy szűkeség volt a nagy ködöt, mely úgy körülvette az embereket, mintha fátyol-lepelbe burkolódtak volna. Mialatt Bárd Laci az olyan ember egykedvűségével, mint aki az ilyen kalandokat megszokta, belevetette magát az egyik kocsi-ba, Szőke Döme átment a szemközti sarokra s belenézett egy gázlámpa hamisan pislogó lángjába, így várva rá, hogy Bárd Laci kocsija meginduljon. Alig egy két perc múlva a ló cammogni kezdett. Szőke Döme ajkain hirtelen pokoli mosoly jelent meg. Átsietett a kocsihoz, gyors elhatározással a hozzá legközelebb állóba beleugrott és így szólt a kocsihoz.
— Siessen azután a koci után. Ha eléri, kövesse úgy, hogy fel ne tűnjék. Ha megáll, kellő távolsággan álljon maga is meg.
— Érem nagyságos ur, — viszonzá a kocsis és megindult.
A két egyfogatú egymás mögött végigcammogott a Bécsi-utcan, onnét a Kristóf-téren át le-tért a Váci-utca-ba és úgy hajtott be a Molnár-utca-ba. Bárd Laci kocsija egy földszintes ház előtt állt meg. Kopott, öreg ház volt ez. Laci itt gyorsan kiugrott a kocsi-ból, pénzt nyomott a kocsis markába és eltűnt a kapu mögött. Szőke Döme abban a pillanatban, hogy a házat megpillantotta, tisztában volt mindennel.
— Gondolhattam volna, hogy csakugyan eféle lesz, mormogta a bajusza alatt és szintén kiszállt a kocsi-ból, hogy az egyetlen világításnál, melyet a kapu melletti ablak piros függőnye mögött egy petróleumlámpa bocsátott az utcára, megnézze a házszámot. Ez megtörténvén, visszament a kocsijához és a Pannonia szálló-dába hajtatott.
A szálloda éttermében vidám kis társaság

ült az egyik sarokfülkében. Kedélyesen üvözöl-ték Szőke Dömét, ki helyet foglalva közöltük, odaszóllított egy pincéret:
— Van e friss osztrigájuk?
— Van, nagyságos uram.
— Tegyenek félre egy tucatot.
— Igenis, nagyságos ur.
— Mi lesz ma? — kérdi kíváncsian egyike a társaságnak.
— Bárd Laci kért, hogy tételess el osztrigát a számára Tizenegyre itt lesz talán.
— Bárd Laci osztrigát rendel! — kiáltott fel egy másik. Akkor ma lesz megint nagy an-zagolás. Várjuk be fiuk mindnyájan.
— Minek? előre tudom, hogy mit fog mon-dani, jegyzé meg egy másik. Biztosan valami grófné...
— Ma nem grófné, szakította félbe Szőke Döme.
— Akkor hát trónörökösne! Hisz tisztára malicia a sorstól, hogy Giron és nem ő — mondja: ő.
— Nem, nem trónörökösne...
— Akkor hát mi a kő!
— Egy rejtélyes idegen nő.
A fiuk fölnevettek.
— Ah! Hogyan? Megmondta? — hangzott egyszerre valamennyi ajkáról.
— Hiszen tudjátok, hogy mindent megmond. Csakhogy mindent mindig másképp. A szemé-lyére vonatkozólag különben azt mondta, hogy ezt sohse fogjuk megtudni.
— Akkor csak várjuk meg itt. Típpeljünk, hogy mire fog célozni: hercegnő vagy szerezsen királyleány?
— Ha nyugodtan hagyto! vacsorázni, meg-tudjátok.
— Hát te tudod?

HIREK.

ságra adóvégrehajtással, mint áldásos intézmények kezdeményezésével. Mert a törvény szigorú osztotta be a jegyzők munkáját.

A magyar népek a legsürgősebb érdeke immár, hogy úgy az adózás, mint az adó kezelése és behajtása más, okosabb módon rendezésűk, vagyis az adókezelési törvényünk is reformáltassék. Mert az már a kezelésnek hibája, hogy el van vonva a községi jegyző a maga fő hivatalától, meg az is, hogy soha senki idejében nem tudja, mennyi adót kell fizetnie. Csak az évvége felé van meg a teljes adókiivetés.

Az adózó vagy fizet, vagy késedelmi kamatok és behajtási illeletek súlyosodtak reá. Ha a kivétel rendetlen, a fizetés is az. Ennek fő oka maga az adókezelés is közrejátszik abban, hogy a magyar ember a maga fizetnivalóit nem tarthatja rendben.

Nem él már a magyar földön józan eszű ember, aki ne tudná, hogy adót fizetni honpolgári kötelesség. A magyar állam egyuttal a magyar háza is, amelynek fenntartására éppen oly szükséges a lakosságának adójából betolyó jövedelem mint az embernek a mindennapi kenyér. Senkinek sem juthat tehát eszébe, hogy adót fizetni nem szükséges vagy igazságtalan dolog lenne. Csak azt követelhetjük, hogy adózáunk hibái kiküszöböltesenek és az adózás úgy történjék, hogy mindenki idejében tudja már, mit és miért kell adóban fizetnie.

Az új adózási és adókezelési törvényekben kell megoldani azt a kérdést is, amelyet az idegen kézen levő magyar föld adózása körül felmerült s amelynek megoldása csak az lehet, hogy az idegen földön élő, a magyar föld jövedelméből idegen népet és közintézményeket gazdálító birtokosok több adót fizessenek. Holnánk 5 korona külön megterhelés mellett az idegen kézen levő birtokok több mint tíz millió koronát hajtának a magyar állam kőzcséjaira. Ha ennél kisebbnek is vesszük fel ezt a jövedelmet, arra mindenestre elég leendő, hogy az adóterhet a legszegényebb emberekről levegyük s adókezelésüket úgy rendezzük be, hogy a községi tisztviselők hivataluknak élhessenek s az adókezelést az állam külön alkalmazottai vezessék.

Azt hisszük, ideje volna, hogy ezekkel a kérdésekkel gazdáink társadalmi egyesületei behatóan foglalkozzanak s a gazdaszövetségek, gazdakörök, egyesületek, községi képviselőtestületek és vármegyei közgyűlések egyetértelműen sürgeassék az állami egyenes adózás és adókezelés rég huzódó ügyének gyakorlati befejezését.

Sz - s.

— Tudom, de nem mondom meg addig, amíg Laci nem beszélt ki magát. Amíg jön, beszéljétek politikáról vagy színházról.

— Jó.

— Szöke Döme, megette a vacsoráját, kiitta a feketéjét és rágyújtott egy szivarra. Közbe-közbe az órájára nézett.

— Nemsokára itt lesz fiuk, — szólalt meg aztán. Ha belép, gratuláljatok neki.

Pont tizenegy órakor, Bárd Laci megjelent az étteremben. Diadalmas, ragyogó arccal lépett a társaságba. A fiuk gratulációjára önértetesen mosolygva kérdezte:

— Döme elmondta már? — Azután szó nélkül elővette zsebkendőjét és egymásután a fiuk orrához tartotta. Szemtelentül büdös paszuli illat tolakodott az orrukba. — Valamennyien prüszögtek fölé, de egy szót se szóltak.

Szöke Döme a tányérjára nézett és úgy tett, mintha nem venne észre semmit. Most rá került a sor és amidőn Bárd Laci fenhéjázó taglejtéssel az orrához nyomta a zsebkendőjét, Döme legyintett a kezével és a legimpertinensebb mosolylyal így szólt:

— He! ezt ismerem. Molnár-utca 16.

A fiuk majd feldűltek a kacagástól. Bárd Laci holt sapadt lett, de az ámulattól és dühtől egy szót se birt szólani. Hirtelen sarkon fordult és kifelé ment.

Szöke Döme utána kiáltott:

— Az osztrigákat megrendeltem! — De Laci ezt már nem hallotta. — Levegőre van szüksége. Egy félórahosszat künn sétált az utcán és azon gondolkodott: hogy lehet egy szagra ráismerni?

Az osztrigákat persze — talán mondanom sem kell, — nem Bárd Laci ette meg.

— **Szegedy Róza és Kistaludy Sándor egy sírban.** A »Budapesti Napló« írja: A sümei kaszinó kezdeményezésére pár évvel ezelőtt alakult szoborbizottság elhatározta, hogy haláporukban is egyesíti Kistaludy Sándort és Szegedy Rózát, aki nélkül a költő legszebb dalai meg se születtek volna. — Az átköltöztetés nemsokára megtörténik s ezt a kegyeletes ténny szobormű fogja megörökíteni a sír fölött. A szobor elkészítésére Istók Jánost kérte föl a bizottság.

— **Házasság.** Blau Béla, a Blau M. Fiai gyári cég baltája Nagykanizsán április hó 5-én vasárnap délután tartja esküvőjét Böhm Jolán kisasszonnyal, Böhm Márk nagykereskedő leányával Pécsyt.

— **A második helyen.** Sok mindenben az utolsó helyen áll Zala vármegye, egyben azonban a második helyre került. A belügyminiszter jelentése szerint ugyanis a Duna jobbpartján ez év január havában 928 egyén halt el (üdvözésben). Ezen halálesetek pedig a következőleg oszlottak meg: Somogy 141, Zala 137, Vas 129, Baranya 109, Tolna 77, Fejér 66, Komárom 56, Győr 54, Sopron 48, Mosonvármegye 35 egyén. — Erről a dicsőségről bizony szívesen lemondunk volna.

— **Tanítók Járásí Közyűlése.** A Zala megyei Általános Tanítótestület Zalaegerszegi Járásí Köre április 2-ikán Boldogtán tartotta évi rendes közgyűlését Csizsár József járásköri elnök vezetésével. A rendes tagok mintegy hatvanan vettek részt. Az ülésen megjelent dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő és Szalay Sándor, megyei tanítótestületi elnök is. A közgyűlést megelőzőleg »Veni Sanctus« volt a boldogfai róm. kath. templomban. Mise után az iskolaépület nagy tantermébe vonultak a tanítók, hol Horváth János zalaegerszegi állami iskolai tanító szépen sikerült gyakorlati előadást tartott. A tanulók hazabocsátása után Csizsár József elnök tartalmas szóp beszéddel nyitotta meg az ülést, egyben üdvözölte a kir. tanfelügyelőt, a megyei elnököket és a megjelent vendégeket.

— **Dr. Ruzsicska Kálmán, kir. tanfelügyelő, megragadó, lelkes szavakkal közönte meg az üdvözlést.** Gyujtó hatása beszédjét zajos élénzséssel fogadták. A közgyűlés titkos szavazással választott 2 képviselőt a megyei központi választmányba és 1 képviselőt a Magyarorsz. Tanítók Országos Bizottságába. Az előbbibe Baján Ferenc és Novák Mihály, az utóbbiba Békefi Elek jkőri rendes tagokat. — Az »Eötvös-alap« támogatása céljából kimondották határozatul, hogy a járási kör tisztikara, mint bizottság, ruháztassék föl azzal a munka-körrel, amit nagyobb hatáskörben az Eötvös alapnak helyi és vidéki gyűjtőbizottságai végeznek; ebből folyólag intézzen külön fölhívást a járási kör minden tagjához, hogy részes jegy váltásával vagy 3 korona tagsági díjjal az Eötvös-alap kötelekésébe lépjenek; erre vonatkozólag kötelező nyilatkozatot tegyenek, mely kötelező nyilatkozatok alapján a tisztikar szedje be a jelentkezettektől a tagsági díjakat és egyszerre egy összegben szolgálta be az Eötvös-alap pénztárába. — Ezt a határozatot nagy lelkesedéssel fogadták el a járási kör tagjai, akik a közgyűlésnek ennél a mozzanatánál igazán megkapó, fényes tanúságot tettek arról, hogy milyen példás kartársi szeretettel s lelki emelkedettségnek milyen magas színvonalával éreznek és gondolkoznak azzal a humanitárius intézménnyel szemben, melyre valóban fölemelő önértéssel, nemes büszkeséggel tekinthet az intézményt fontartó magyar tanítótság. Hiszük, hogy a zalaegerszegi járási kör szép lelkesedésének e nemes példája buzditólag hat Zala megye egész tanítói karára. — Ezután Novák Mihály, zalaegerszegi állami iskolai tanító felolvasta »Az erkölcsi nevelés anyaga« című pályamunkáját, melyet a járási kör pályadíjjal tüntetett ki. — Még pályafelteleket ajánlottak a központi választmányhoz, felolvasták a számvizsgálók jelentését, a jövő közgyűlés helysül Zala-Lövőt jelölték ki. A tartalmas, élénk közgyűlés déli 1 óra 30 perckor végződött. Utána társasébd volt a boldogfai vendéglőben.

— **Az Oszti Magyar Bank újotthona.** Készen áll a Deák Ferenc-tér és Fő utca sarkán az Oszti Magyar Bank nagykanizsai palotája, annyira készen, hogy a bank fiókintézete az

itt elhelyezett összes millióval már be is vonult új otthonába. — Itt fogadjaa bank április 6-tól kezdve ázletfeleit, kik bizonyára gyönyörködni fognak a bank szép berendezésében, de még jobban fog nekik tetszeni a mostani olcsó kamatláb. A nagyközönség azonban a banknak csak külsőjében gyönyörködhetik.

— **Népedésit mozgalom.** Városunkban a folyó év első negyedében az áll. anyakönyvi hivatalnál vezetett anyakönyvek tanúsága szerint bejegyeztetett a születési anyakönyvbe 215 eset, és pedig törvényes-házasságból származó 94 fiú és 81 leány; házasságon kívül származó 20 fiú és 15 leány, mégis 3 fiú és 2 leánygyermek halva született. A halotti anyakönyvbe 167 eset, melyből 86 finemű és 81 nőnemű volt. Ezek szerint a természetes szaporodás volt 48. (Ebből nem engedünk! — Szegedy Házasságkötés céljából jelentkezett 82 pár. A házassági anyakönyvbe 84 eset. Vegyes házasságot 9 pár kötött és pedig: róm. kath. férfi — izr. nővel 2, izr. férfi — róm. kath. nővel 3, ev. ref. férfi — róm. kath. nővel 1 — és róm. kath. férfi — ág. hitv. év. nővel 3 esetben.

— **Fekete-sárga halászok.** Mikor még a részvénytársaság nem vette haszonbérbe a balatoni halászatot, a halászok saját gúnnyukban halászgattak. De halászhattak s abból az 6 szerény igények szerint meg is élték. A részvénytársaság már csak alkalmaz közlék halászokat, kik a »modern halászásba« beleokulnak s nyilván kapnak is élnivaló fizetést. De még egyebet is kapnak; hogy magas vízjárással, esővel is tudjanak meghűlés nélkül halászni a részvénytársaság mindegyiket egy »fekete-sárga« vízhatlan ruhával szerelte fel. — Így kértünk a Balatonra *schwarz gelb halászok*.... Annak a ruhának kétségkívül helyes, emberséges célja van; de miért muszáj annak *fekete-sárgára* festve lennie?

— **A nő ára.** Vilton, egy tudós vilájáró, nagyon érdekes cikke közöl egy francia folyóiratban, emelkdván, hogy a világ különböző részein, a vad embereknél, a hol csakugyan veszik az asszonyt: mi a feleség ára? A vadember, írja Vilton, nem oly szerencsés, mint civilizált emberháza, aki ráfizetés-sel kap asszonyt: neki meg kell vásárolni a nőt, a kit híveséül kiszemelt. Az ar a különböző országok és népek s a társadalmi és vagyoni helyzet szerint is változó. Ugandában egy csinosabb lányért rendszeren négy bikát fizet apóának a legény, ezenkívül egy társát töltést és 6 varrót. Lehet azonban ennél olcsóbban is házasodni. Viltonnak egy pár *csócs* kiáltak egy elég takarékos feleségnek való. A kaliforniai karoknál hasz kagyló a eladó leány rendszer ára, de ha nagyon szép a leány, negyvenet is követelnek érte. A kaffer legény őt tehenert veszi a feleségét, de ha csinos a leány és módos a legény, fizet is megád érte. Gázdag legény mindig drágábban veszi a feleségét, mint a szegény, noha a leány apjától, anyjától soha se örököl. Ha nincs fiúgyermek, minden örökség a legközelebbi férfi-rokoné. A híre szép uavaja törzs leányainak ára fejenkint tizenkét ló. Drága a szamojéd leány is; a társ leányt annyi vajért adja az apja, amennyit a leány nyom. A miszmi-z törzsnek a gazdag legény husz tehenet ad a menyasszonynak de a szegény egy disznóért is kap feleséget. Unzoróban rátára is kap asszonyt a házasulandó legény; a leányt azonban csak akkor kapja meg, ha az utolsó ratát is kifizette. Afrika és Dél-Amerika több törzsénél az a szokás, hogy a legény munkával fizet a mátkájáért. Beszegődik szolgál, mint annak idején Jakob, a lendő apóháos és ha becsülettel kiszolgálja a meghatározott időt, elmehet a leánnyal együtt. A manzoni föld vadembereinél két szarvasagancs a menyasszony ára, de bizony akad megszorult vagy könnyelmű apa, aki odaadja a gyermekét — feláron is.

— **Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmánvápamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelek és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág.** Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készlejei a legnagyobbak és ára igen olcsók.

— **Mikor a magyar ember méltatlankodik.** Egy öregdó magyart békéltető tárgyalásra idéztek be a törvényeszköz. Valni akar az asszonytól, aki szegyessemre a legények után jár. A békítőtanács elnöke a kifogások előterjesztésére szólítja az ayalit. Nagyon nekiféle-

codik az öreg a rémítő szatossággal szólal meg — Megkövetem a nagyméltóságú főszázados-csaját ...

A bíróság nem tudja megőrizni komolyságát. — Nono, a tárgyhöz szóljon — int az elnök. — Engedelmelem megkövetem a főbíróaságot. én már ehhez a beste tárgyhöz nem szólok többet, azóta se szóltam, mióta ott hagyta a hajlékomat.

— **Határozás.** Stejanovics Alajos volt cukrász április hó 1-én 66 éves korában elhunyt Nagykanizsán.

— **A rózsák.** Sokan vannak, tőkép régi kertészek, kik még fagytól tartva, rózsáikat nem szabadítják meg téli földtakaróiktól. Hiszen igaz, hogy csak április első napjánál tartunk, a szept, sőt valószínű is, hogy az időjárás durvábbra fordul, lesznek hideg szelek, havasok, sőt néhány foknyi fagyok is e hó elejével. Mindazonáltal a rózsákat mégis ki kell bontani, megnyesni, felkérözni: hadd hajtsanak! A nemes rózsák nem olyan kényes, érzékeny a hideg iránt, mert bizonyos, hogy a ték is elbirnak 3-5 °C. hideget, a remontának a egyéb erősebb fajok pedig sokkal többet. — De annálkevésbé bírják ki a föld fekeződő melegét; a mostanhoz hasonló időjárás mellett a földtakaró alatt, ha valahogy trisa levegőhöz nem jutnak, legtöbb rózsák kipállik, nemes hajlési megfeketednek a elhalnak. Több helyről hallottunk panaszt az idén, hogy a rózsák rozszul teleltek az idén, a földtakaró alatt elbranosodtak. Ez okvetlen a meleg tavaszi napokon következett be, mert a lébe jött rózsák az áthatatlan meleg takaró alatt fűledt és kiszállott. — Kevésbé kár esik a tavaszi fagy által, mint a kipállással.]

— **Zsebóra a levegyűjtőszekrényben.** A rendőrség közölte, hogy folyó hó 3-án a reggeli levegyűjtésnél egyik levegyűjtő szekrényben egy zsebóra találtatott és felhívja a káros felet, hogy annak átvétele végett a hivatalos órák alatt jelentkezzenek. — Hogy miképen került az óra a levegyűjtő szekrénybe, ez a kérdés hamar meg van oldva. — Egész egyszerűen bele dobta valaki. Más és sokkal kényesebb kérdés az, *miért* dobták a gyűjtőszekrénybe az órát? Lehet, hogy nagyitko szórakozottságból, lehet, hogy az óra talált jószág; de legvalószínűbb az, hogy valaki mérgeiben dobta az órát a levegyűjtő szekrénybe. Mert tényleg nagyon bosszantó dolog, ha az embernek órája fél 8 órát mutat, a levegyűjtőszekrényekből pedig már a 8 órai leveleket is kiemelték. Valószínűnek tartjuk tehát, hogy az illető annyira bosszantotta ezen időfellelés, hogy óráját a helyett, hogy a földhöz vágta volna, a levegyűjtő szekrény gyomrába dobta.

— **Mi a hölgyek díze?** Szép tiszta, úde arcból! Ez biztosan elérhető a Földes-fele Margit-Créme által. Nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is elfismerik, hogy a Földes Kelemen aradi gyógyszerész által készített Margit-Créme az összes szépítőszerek között elsőrangú helyet foglal el. Pár nap alatt minden arcot üdít, fiatalít és szépít. Széplőt, kiütéseket, foltokat, ráncokat és egyéb bőrbajot eltávolít. Ara 1 kor. Kapható a készítőnél és minden gyógyszerárban. Utánzatoktól óvakodjunk.

— **Kivándorlás Somogyból.** Szomorú dolog hirtelen érkezik Barcsról. Délsomogyban nagy mérvet ölt a kivándorlás. *Dráva-Tamási, Komlósd, Dráva-Szentés és Barcsról* egyre-másra kivándorol a nép. Késztet sem szenved, hogy lelketlen ügynökök mételezik meg a hiszékeny nép lelkét és állítják hazug mesékkel, felkeltve az egyszerű népben az arany, a meggazdagodás utáni vágyat. Somogy nem olyan szegény vidék, hogy a kivándorlás indokolt volna s nem is a földnélküli napszámos ember vándorol ki, hanem a telkes gazda. Bizony erősebb intézkedéseket igényel az ügynökök átkos működése.

— **Csodálatos azon eredmény,** melyet a t. hölgyek a Balassa-fele valódi angol ugorkátej használata által elérnek. Néhány nap után eltűnt az arcbőréről széplőt, pattanási és egyéb bőrbaj, kisimítja a ráncokat és redőket, az arc bört üdév, finommá varázsolja, a párisi és bécsi kiállításokon kitüntetett szer, mely rövidesen nálunk is mint Angolországban az összes szépítőszereket kiszorítja. 1 üveg ára 2 kor., bozzávaló valódi angol ugorkaszappan 1 kor. és püder 1 kor. 20 fill. és 2 korona. Postán küldi Balassa K. gyógyszerésztera Temesvár. Kapható minden gyógyszerárban.

— **Fagykarak a szállókban.** Az órá végén a korai fagyok az ország több vidékén érzékeny károkat okoztak a szállókban, mert a szállókat takaratlanul találták. — A földmiveltési miniszter most utasította a szállóügyi felügyelőket, hogy a szállógazdákat és szállómunkásokat oktasák ki a megelőzésről, hogy a fagykarok a helyes metszés által lehetőleg elminátsanak.

— **Szőlőhegyi tűz.** Miháldról írja tudósítónk, hogy április 2-ikéről 3-ikára menő éjjelen 1-2 óra között a gradicskai hegyben eddig ismeretlen okból tűz tört ki. Csáppan István és Janos, Tóth József, Flissár László pincéi elegtek. A pincékben levő hordókat és egyéb tárgyakat borral együtt Pali István miháldi órák tűzoltó egyeteli kűrtől *Mándó István* tűzoltó társával elélték feláldozása mellett tudták megmenteni, kiknek és később megérkezett többi tűzoltóknak sikerült a tüzet annyira lokalizálni, hogy az tovább nem terjedett. Különösen Pali István dicsőretel érdemelő hősi báorságot tanusított az egyes tárgyak kimentése körül. A ledgett pincék közül csak egy volt biztosítva.

— **Mi akar egy éves önkéntes enni?** Bizonyára van olyanok között sok fiatal ember, ki annak idején tanulmányait felbentagyta s így a 3 éves terhes katonai szolgálatnak szex elébe. Debreceben már évek óta sikeresen működik az országiszerte kiűnő hírnévnek örvendő Lichtblau Alher. fele miniszterleg engedélyezett katonai előkészítő tanfolyam (tanbírozottság; edeoi Drauzgenzt J. ny. m. k. honvedezredes és Mayr Adolf ny. cs. k. őrnagy) melyben azon ifjak, kik még sor alatt nem állottak foglalkozá-ukra és előke-szültségükre való tekintet nélkül megszerezhatik az egy éves önkéntesi jogot. Felvilágosítást és prospektust készséggel küld Lichtblau Albert igazg. Debreceen.

— **Ló vizsgálat.** A folyó évi tavaszi állatvizsgálat a lovakra nézve Nagykanizsa, város I-V. kerületében április hó 7-én a 'heti állatvasár terén; a VI-VII. kerületben pedig f. hó 9-én a nagyvendéglóban lesz megtartva, hogy az összes lótartó gazdak lovakait elővezetni kötelesek annyival is inkább, mert azon gazdával, ki lovát elő nem vezeti, a gazda költségére az állatorvos megjelenni azonkívül megbüntettetni fog.

Közgazdaság

— **Első leánykiházasítási egyesület m. sz.** Ezen intézet XL. rendes közgyűlése március 25-én a tagok énk részvétele mellett tartatott meg. Az évi jelentésből, mely kiemeli, hogy az intézet 1902. kezelési év végével fenállásának negyvenedik évét töltötte be, kivethető, hogy az 1902. üzleti év dacára a nehéz kereseti viszonyok kedvező és kielégítő volt. Új beiratkozása volt 11.837 jutalékrész K. 12.001.400 biztosított tőkével: a biztosítási állomány az év végével K. 46.128.450 volt Díj- és mellékilleték volt az elmúlt évben korona 2.885.864-93, tehát 119.368-124 koronával több mint az 1901. évben. Értékpapír-kamat, Házbér és Takaréketét kamatok címen 372.893-10 K. vagyis, 64371-10 koronával több vételezett be mint az elmúlt évben. Kiházasítási jutalék és visszatérítések címen 662 721-97K. mutatott ki és 392 kedvezményezett között 956 jutalékrészszel osztik meg, melyek között 25 árva kedvezményezett 54.000 K. összegével foglalt helyet. A díjtartalékhoz K. 1.192.324 csatoltatott es ennek összege az 1902. év végével 8.131.691-86 korona volt. Az újonnan szervezett aróllyamkülömbözeti tartalék 500.000 K. összegében nagy megelőgedéssel fogadtatott. A fennmaradó kezelési felesleg K. 165.172-16 az alapszabályok értelmében alapszabályszerű javadalmaszások, naszjutalék felemelési alap es-külön tartalék teteleire osztandó fel, mely utóbbiak 894 494-47 koronára ruznak. A hivatalnoki nyugdíjalap 107.680 51 k. képvisel, melynek a közgyűlés által 5000 K. szavatoltat meg. Tetelem leírások után a mérleg végösszege K. 9.328.257-91, mely végösszeg kizárólag realis értéktétel-lekben nyeri fedezetét. Az igazgatóság jelentése az előző közgyűlési határozatok végrehajtásáról, a pénzkészletek egy részének újabbban egy kiűnő bérház vétele által történt beruházása tárgyában egyhangu helyesléssel tudomásu vételtt ugyszintem néhány újabb biztosító kombinált és tabella bevezetése helyesléssel, tetszessel fogadtatott. A felügyelő bizottság indítványához képest

a mérleg és jelentés egyhanguig jóváhagyolag tudomásu vétetik és igazgatónagnak a felmenteny megadatik Tanay József és Fenyvesi-Adolf tag indítványára pedig az Igazgatóságnak. az összes intézőknek különösen pedig Schwarz Armin einöknek és Kohn Arnold vezérigazgatónak köszönet és elismerés szavazatik. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére kijelöltenek Hádi Ignác és Zador Alajos tag urak. A felügyelő bizottságnak ugymint volt tagjai: dr. Alexander Bernát, dr. Simonyi Zsigmond, Héger József, Wertheimer Albert, Seifensieder József és Weil J. Dávid egy év tartamára újból megválasztatnak. Miután még a március hó 16 án dr. Stamberger Ferenc kir. közjegyző jelenlétében megjelent és a jelentésben foglalt „D” osztályu nyeresémkötvények kiosrolására utalás történt, melynek eredményét ámbb közöljük, az agg einök leike: éitetesevel a közgyűlés bezárult. 1675 Braun mór ur, Budapest, 3281. Szabó Benedek ur, Budapest, 1383 Binfeld Márk ur, Hatvan, 4504 Büchler Mór ur, C-urgó, 5625 Syiklai Sandor ur, Gyón, 6481 Gintner Aron Salamon ur, Szucsin 646091 C-seley József ur, Szil-Gothárd, 3747 Papo Jada Gavriel ur, Sarajevo.

— **A Triesti Általános Biztosító-Társaság Assicurazioni Generali** l. é. március hó 18-án tartott 71-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1902. évi mérleget.

Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1902. december 31-én érványben volt életbiztosítási tőke összegek 611,558.220 korona 13 fillér tettek ki és az év folyamán bevett díjak 27.001.880 korona 96 fillérre rugtkak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 13.024.702 korona 24 fillérrel 160.189.849 korona 13 fillérre emelkedett. A tűzbiztosítási ágban a díjbevélet 12,271,371.385 — korona biztosítási összeg után 20,219.214 korona 98 fillér volt: miből 9,132.779 korona 87 f. viszont-biztosításra fordítatott ugy, hogy a tiszta díjbevélet 11,086.535 korona 10 fillérre ruznak, mely összegből 7,881.010 korona 61 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre viteltt at; a díjtartalek tehát a tiszta díjbevélet 71,0%/-át teszi el. A jövő években esedékessé váló díj-kötelezvények összege 82,371.684 korona 24 fillér.

A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevélet kitett 4,316.155 korona 18 fillért, mely a viszontbiztosítások levonások után 1,457.860 korona 40 fillérre rugett.

A betörés lopás elleni ágban a díjbevélet 263.700 korona 26 fillért tett ki.

Karokert a társaság 1902-ben 25,473.446 kor. 68 fillért folytósott. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizéseket a társaság alapítása óta károk fejében 742,014.072 korona és 65 fillérnyi igen tekintelyes összeget fizetett ki. Ebből a karrieritási összegből hazáukra 138,497.885 korona 03 fillér esik.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 20,313.106. korona 94 fillérre ruznak, különösen kiemelten tők; az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok arólyamigadozá-ára alakított tartalék, mely a 3,279.624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 14,010.830 korona 16 fillére emelkedett, továbbá felemittetett még a 160,000 koronára rugó kétéves köteleselek tartaléka. Ezenkívül fenáll még egy 726.138 korona 39 fillér kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatiáb esetleges csökkenését kiegyenlítsa.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangu értékekben vannak elhelyezve az idei átutalások folytán 190,319.427 korona 11 fillérről 108,682.918 korona 63 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve.

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	33,144.493 — 62
2. Eltelt. kötvényekre adott kölcsönök	18,600.000 — 19
3. Letétményezett értékpapírokra adott kölcsönök	682.782 — 18
4. Értékpapírok	141,290.071 — 09
5. Tárcaváltók	1,035,953 — 91
6. A részvényesek biztosított adólevelei	7,350.000 — —
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követeléseit, a hitelások követeléseinek levonásával	6,539.676 — 79

Összesen 208,682.918 — 78
Ezen értékekből 43 millió korona magyar értékre esik.

„LUCCA“
a likőrök királya,
az előkelőség
kedvence.
Kapható csakis
elszórangu üzletekben és
kávházakban.
„LUCCA“-társaság
Hamburgban.
Vezérképviselőség
Magyarország részére:
HIRSCH GYULA
Budapest,
Dohány-utca 88. sz.
Telefon 68-92.
Kapható Nagykanizsán is minden elszórangu csemegé
üzletekben. 68-12

Szőlőlugast ültessünk
minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kussó természetű) mert nagyobbra ha megnövi, természet nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol logasnak alkalmas a okat illetek, azok óvón erőtadás hozzuk az egész szőlőterületen a legkínzóbb muskátaly és mas edes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek falai mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető dem voina, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legregebbek díszre adódnak, hogy legkevesebb helyet is el foglalja az egyébre használható részekből. Ez a leghaladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vo. alkózó szines fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldeték meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Magyarországi szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Dr. Lengyel F.-féle NYIRFA-BALZSAM

Már maga az a nedv, mely a nyirfa törzséből, ha abba fűrészt eszközölünk, kifolyik, emberemlékezet óta mint a legkínzóbb szepítőszert ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a fellaláló-előjárása szerinti kémiai uton balzsammá készítjük, akkor lesz csak kitűnő hatása. — Ha az arcot vagy más bőrhelyet ezzel este bekenjük, a bőrről már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek ednek le, midáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balzsam elsimítja az arcon kepződő ráncokat és himlőhelyeket és annak fiatalos arczint ad; a bőrnek fehérséget, finomságot és üdeséget kölcsönöz, a legrovidebb idő alatt eltávolítja a szepítőket, bőrfoltokat, anyajegyket, az orr vörösséget, bőralkákat és mindenféle bőrtisztáltságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 forint 50 krajcár.

Dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan
a legenyhébb és leghasznosabb szappan a bőr részére, különlegesen preparálva darabonként 60 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszerüzletben. — Főraktár Budapest: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerüzletében Király-utca 12. szám. 386-1

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
(ASSICURAZIONI GENERALI)
Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság“ rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG a legnagyobb, leggazdagabb és legrégibb biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, ki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses lopás- és harang törés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: fégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r. t.“, valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset elleni biztosító társaság“ számára.

101-1 A nagykanizsai főügynökség:
Scherz Richard.

Uj kiadás. Uj kiadás.

Budapesti Bazár
szépirodalmi-, társadalmi-, művészeti-, kézmunka- és Divatlap. 92-2

Alapította 1859-ben **KIRÁLY JÁNOS** szerkesztő.
Szerkeszti és kiadja: **RADNAY ERNA.**

A magyar hölgyek kedvenc lapja április hó 1-én új, rendkívül jutányos kiadásban jelenik meg.

Minden szám tartalmaz:
teljes divatrészt, szépirodalmi részt és szabás-kézmunkaívét.

Előfizetési ára negyedévre: 1 kor. 50 fillér — 75 krajcár.

Az előfizetési pénzek a következő címre küldendők:
Budapesti Bazár kiadóhivatalának
— Budapest, VIII., Baross-utca 59. —

KAUFMANN MÓR, férfi- és gyermekruha-raktára
NAGYKANIZSÁN, a Városház palotában.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a fenti czimen, a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

ruha-üzletet

nyitottam, hol a legfinomabb férfi- és gyermekruhák dús választékban, a legjutányosabb árban kaphatók.

A kisebb gyermekruhák kivételével drám nagyobb része saját műhelyemben készül, mi által olcsó árért kitűnő anyagból szolíd és jó munkát nyújthatok.

A már 14-ik éve óta fenálló, jó hírnevű, mérték teljén szabó üzletem maradt Erzsébet királyné-tér Elek-féle házban. Itt, mint tisztelt vevőim tudni méltóztatnak, a legfinomabb bel- és külföldi szövetekből mindenkor nagy raktárt tartottam. Most pedig azon kellemes helyzetben vagyok, hogy folyton új és divatos kelméket tarthatok és így kifogástalan szabásban, izlésességben és minőségben bármely fővárosi szabóval versenyezhetek.

Vidékire levelező-lapon irt meghívásra szivesen elmegyek.

Mindkét üzletomban legfőbb törekvésem az, hogy a legszervezőbb házon mellett, figyelmes kiszolgálással tisztelt vevőimet kiszolgálom. Mélyen tisztelt vevőim irántam tanúsított bizalmát és pártfogását második üzletemre is kérve maradtam a n. é. közönség iránt teljes tisztelettel

KAUFMANN MÓR, férfi-szabó.

Készíték mindennemű papi- és egyenruhákat.
Sürgős esetekben egy-egy ruha 24 óra alatt is készíthető.

Legkedveltebb, legfőkétebb arctisztító és széplítő szerek: **Akácia** -CRÉME 2 kor. -PUDER 1 " -SZAPPAN 1 " Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, CALVIN-TÉR. Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. váozi-ut 19.
2500 gőszéplő-100 000
Külön kisebb és nagyobb gépekben.
Malomberendezésekre
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Kivánságra árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Hátragu kőnes hővizű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kb. és kádfürdővel.
200 kényelmes lakoszobával.
Prospektus kivánságra ingyen és bérmentve.

KATZER
szőszmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.
Szőrméruul az egész világon elterjedtek és elsőrangunk.

GUMMI és HALHÓLYAG
tücozátja 2, 4, 6, 8, 10 kor. 2 feljebb, a világ legjobbjai, titoktartás mellett, utánvételt, vagy a pénz előzetes beküldése után küld a szakma legjobb rangu cégé.
REIF J.
szpecialista. Nécs, Árvadátla 2. Árjegyzék ingyen

Modern **PUTOR.**
Órtást választék háló-, ebédli-, szalon- és uri-zobna-butorokban.
Ülcébb-mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST.
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

ZIMEK bármely országból és szakmából, ajánlatok adóküldés és list. Beszerzési díj levételével céljából (postadíj jóállásúval)
ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimrodájában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védelője az **OSAN**
Feltámlja az eddig ismeretlen betegségeket.
OSAN-száj-essencia 40 kr. OSAN-fogpor 44 kr.
Csorny-fele keleti a legjobb és legkedveltebb akópitó-szer
Egység 1 fr. Ehes. butrauzomzapan 30 kr.
Fritsch Ferd. fele Napraforgó szappan 40 és 35 kr.
a legjobb és legelőszegesebb hajfestő-szer nőiesőkre, barna és fekete. Ára frt 2.50
Prospektus ingyen és bérmentve küld.
Csorny J. Antal, Beos, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Küldetve London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Baktaron gyógyszárakban, illatszertárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 19.
ALAPITTATOTT 1853.
Nyilvános polgári iskola 10-14 éves ifjak részére. — Felsobb kereskedelmi iskola 14-18 éves ifjak részére. — Nevelő internátus tanulók névrendek részére. Bizonyítványai államérvényesek és az egyéves önkéntességre jogosítanak. — Bővebb felvilágosítást ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNATIONAL SZÖRVESTŐ
néhánystori használata után az arcáról és kéáról a szőr eltávolítja. Egy tegy 6 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerész
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-títkok” ingyen
Mi helybeliek BUDAPESTEN a **NEW-YORK KÁVÉHÁZBAN**
(Erzsébet-körut 8-11. szám) találkozunk.

SANTALEGGER
Fiatl embereknek orvsnilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körut 17.

Használjon Kerpel-fele **KÉZFINOMÍTÓ**
folyadékot, mely minden kezét 3 nap alatt simit, fehérit, széplít. 1 liter 90 fillér. Postán 4 üveget bérmentve küld
KERPEL gyógyszerész
Budapest, V., Lipót-körut 28.

A KISBIRTOKOSOK **ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE**
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.
300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-levél-kölcsönöket, melyek után teljes közpénzfizetéssel:
10 évre a tőke évi 5.70%-a 2 1/2-3% levonással:
15 évre a tőke évi 5.20%-a 34 : : : 6. : : :
20 évre a tőke évi 4.80%-a 25 : : : 7. : : :
25 évre a tőke évi 4.50%-a 15 : : : 9.40%-a
Törlesztendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

KALAPOS-MESTEREK
FIGYELMÉBE!
A Délmagyarországi Gyapjufonó és Vattagyár Részvénytársaság, Baján **báránygyapjút** a legolcsóbban és legszebben kartol.
Mosott gyapjút kilónként 26 fill.
mosatlan „ „ 34 „

Dr. DREISZKER VIZGYÓGYINTÉZETE
KÖSZEGEN, Vas megye vasutállomás.
Nyitva március 1 től.
RENDSZER:
Preisnitz és Kneipp.
Legjobb gyógyeredmények!
Gondos orvosi felügyelet.
Igen jutányos ár.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A Richter-féle **Liniment. Caps. comp.**
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 33 év óta megbízható bodörzsölésül alkalmaztatik kozmetécsal, csiznál és ruhákészítésnél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cszegyzéssel fogadjunk el. — 80 L, 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **TÖRÖK József** gyógyszerész
Budapest.
Richter F. Ad. és Társa,
csanak és kir. udvari szállító.
Rudolstadt.

A párisi világlállitáson „Grand Prix” a legnagyobb kiüntetés.
A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége
BUDAPEST, V. ker., Váci-körut 32. szám.
ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült
4, 6, 8, 10 és 12 lerejü GÖZCSÉPLŐ-KÉSZÜLETET, 14, 16 és 20 lerejü COMPOUND-LOCOMOBLJAIT, és végre
„Millennium” legujabb szerkezetü fűkaszló-, marokrakó és kévektő aratógépeit,
továbbá acélöntésü ekefövel ellátott ekeit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.
Kizárólagos képviselő: **Melis és Pintér, Szombathely.**

PURGO

Órák, ékszeresek
RÉSZLETFIZETÉSRE
is, órák, szabott lakos
SERÉNYI
Órák és ékszeresek
Békéssy, Erzsébet-körút 72. l. sz.
Fűzések: 10., 14. és 20. sz.
Képek és rajzok
ingyen.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
A KRIZGNER-féle
REPARATOR
1 üveg 2 korona.
Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

Ha őszül a haja,
használd a
„Stella“.
vajat, mely nem fest, hanem a
haj eredeti színét adja vissza.
Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
gyógytörténész, 8 sz. és kir.
levegő Jászai (M. udvari színtestje)
BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

110,000 sorsjegy, Nyeremények összege
55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
a magy. kir. szab. osztályozású (Köztársasági hely)
BUDAPEST, Andrásy-ut 60.
Elismert megbízhatóság! Előszéknység! Kiváló szerencse!

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
A vérgyógyítás biztos gyógymódi: asztma, szék-
gyomor-, lég- és bőrbaj, kizáródás, elmezavar ellen.
E gyógymód megalkotója:
Dr. KOVÁCS J. Fővárosi orvos
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 18. l. sz.

Remek és olcsó fényképek készítenek
RIVOLI
Fényképezési és festékeseti műhely
BUDAPEST, VII. KER., KEREPESI-ÚT 30. SZÁM.
!!! Nagyi kis képek után is olcsón megkaphat!!!

Hirdetéseket, reklámokat szakre-
ndően, pontosan és legelőszöbben közöltet
az összes bel- és külföldi lapokban,
valamint naptrákokban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő

Megjelent az új X^o számú
YOST MODELLE
ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
KÉRJEN PROSPECTUST A
„YOST” IRÓGÉP RÉSZLETES TÁRSASÁG
BUDAPEST, NEW-YORK

Hôtel PÁRIS szálloda
Szállodás: SIMON PÁL.
BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRÚT 25. szám.
100 szoba 1 főtől fejlebb kizárólagosan egyült.
Fürdők, elegáns kávéház, étterem és szórak-
ások a házban. Villamos vasúti megállóhely
az összes pályaudvarok és hajók felé.

PURGO

PLATSCHÉK VILMOS
elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház.
Étvégyszorosság, hányinger, fejfa-
jás, gyomorhajok ellen csodálatosan a
• **RADITZ-féle**
GYOMOR-ELIXIR.
Ára 1 korona. Félár 50 pengő.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Párizsban
ÉS SZANATORIUMA. (Hagyó.)
Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 200 kilo-
méternél több jól ápolott, regényes hegyi utak. Szigorúan indivi-
dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
betegszobák hygienikusan a legteljesebben vannak beruo-
dozva. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész évben át-
nyitva van. — Prospektus és felvilágosításra szolgál!
a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Párizsban (Pályaudvar)

Olcsó áraink bámulatot keltenek!

Tartós női bőrczipő
párja
2 fnt 40 kr.

Nagyon erős női fűzős bőrczipő
párja
2 fnt 80 kr.

Női bőrczipő
kettős keresztcsattal
párja
2 forint.

— Fiókraktár —
Nagykanizsán
Kazinczy-utca
1. szám.

Kitűnő férfi fűzős bőrfélczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős férfi sima bőrczipő
párja
2 fnt 50 kr.

Könyű női utcai bőrczipő
párja
1 fnt 50 kr.

Kitűnő női gombos bőrczipő
párja
3 forint.

Kitűnő férfi bőrczipő
párja
2 fnt 40 kr.

Kitűnő férfi bőrfélczipő
párja
2 fnt 50 kr.

Nagyon erős leány fűzős bőrczipő
párja
1 fnt 70 kr.

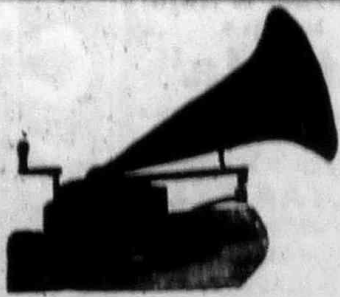
Turul czipőgyár Részvénytársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

1^a Godyear világcipő, legdivatosabb forma; az árak felülmúlhatatlan olcsók.

Az árak a gyár által minden czipő talpába be vannak vésvé.

Számos beszélő-készülék
létezik, de csupán egy **GRAMOPHON!!**

Gramophon beszél és énekel magyarul, franciául, angolul, olaszul, horvátul, szerbül, csehül, németül stb.

Analógusokat és legújabb lemez-jegyzékeket ingyen és bérmentve. Valódi csakis akkor, ha a hirdetésünkben feltüntetett iróangyal védjeggyel van ellátva.

„GRAMOPHON“ WEISS H. és Tarsa

BUDAPEST, Károly-körút 3.

71-10

Részletfizetés

engedélyeztetik.

A lemezekre kiváló művészek énekel vettek fel.

Minden helyen képviselők kerestetnek.

A cs. és kir. osztrák belügyminisztériumtól jóváhagyott (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatti intézetének (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatti

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alábbi nevezett intézetben díjmentesen felbonttassa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első triezsti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszertárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89-100

A cs. és kir. osztrák belügyminisztériumtól jóváhagyott (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatti

Árverési hirdetmény.

Az alsó-lendva-lentii uradalmak főbérnöksége ezennel közhírré teszi, miszerint az évenként Alsó-Lendván tartandó **hat**, a Muráparton tartandó **egy** és Bagonyán tartandó **két** országos vásár

helypénzszedési jogát
folyó évi április hó 9-én

az alsó-lendvai országos vásár napján **délután 3 órakor** alsó-lendvai központi irodájában 3 esetleg több évre nyilvános árverésen bérbe adja, mire az érdeklődőkezzennel meghivatnak.

Az árverési feltételek a főbérnökség központi számtartóságánál tudhatók meg. 97-1

AZ URADALMI FŐBÉRNOKSÉG.

Premier Kerekpárok
leg finomabb a világ legújabbaként
Premierwerke Eger, Csehország

HIRDETÉSEK
felvétetnek
Fischel Fülöp könyvkereskedésében
NAGYKANIZSÁN.

MEGVAN!!

EZZEL kezdte sok, sok beteg, aki a **VÉRTES-féle Sósborsszeszt** (Ferenczpálinkát) száraz meg száraz tele nyavalya ellen használta és a használ által megszabadult a bajától. Annyi köszönő levelét hozott és hoz atg minden nap a posta — urtól, paraszttól — hazánk minden részéből, ugy mintha külföld legátavolabb országából, hogy egy egész könyvesház tele lenne vele, hat mint lyomatnánk, de csak az utoljából szedtünk elő egy párt abban a kis füzetbe, amelyet mindenkinek, aki azt kéri, a postán ingyen küldünk be.

A Vértés-féle Sósborsszeszt, különleges készítési módjánál fogva, a legjobb sikerrel használtatik mint fájdalomcsillapító **bedörzsölés**, illetőleg **borogatás**: **köszvény**, **csúsz**, **meghülés**, **nyilamlás**, **szúrás**, **szaggatás ellen**, **fejtfájás**, **bénulás**, **ficzomodás**, **gyulladás**, **daganatok**, **mell- és torokbántalmak ellen**. — **Levéthordó**, **katona**, **kerékpáros**, **vadász**; meg minden járó-kelő ember elfáradt tagjait a új öröt őnt. Mint kitűnő kelemes **pipereczkék**, a legjobb szolgálatot teszi a **fejbőr** erősítésére, elpusztítja a hajhullást okozó korpát; jó a **száj** ápolására, mert ha 5-10 cseppet teszünk egy pohár vízbe, kellemes, felfrissítő, a száját és fogat tisztító szájvizünk van.

Belsőleg a Vértés-féle Sósborsszeszt nagyon használ **gyomorgörcs**, **hasmenés**, **rosszullét**, **fejtfájás** ellen, mint kellemes **üdítő ital** stb. Különös istenáldása arra fele, ahol nincsen jó ivóvíz, mint pld. az alföldön, mert ha pár cseppet a vízbe öntünk, megöli a sok káros bacillust és ezáltal az élvezhetlen, egészségtelen vizet ártalmatlanná és ihatóvá teszi.

Általában véve, a Vértés-féle Sósborsszeszt majdnem minden bajnál használható első segítségül. Belsőleg egy-néhány csepp vendő cukorra vagy vízre, külsőleg pedig egyszerűen bedörzsöljük, hogy a baj elmúljon.

Nem csoda tehát, hogy az, aki ezen **legkitűnőbb**,

VEDJEGY.

Legmegbízhatóbb-s mindenre jó házi szert csak egyszer is használta, teljes meggyőződéssel vallja:

VÉRTES-féle Sósborsszeszt ell nekem és semmi más!

Igaz-e, hogy drágább a Vértés-féle Sósborsszeszt a másénál? — Legalább ugy mondja, egyik-másik elárulító, akinek az állítólag olcsóbb portékánál nagyobb a haszna és ezért a közönséget rábeszéli, hogy azt a rossz portékáját vegye. Pedig hát ez sem igaz! Tudja a magyar ember, hogy olcsó husnak hig a leve, és hogy a határos, cájjanak megfelelő szor sohasem drága. A Vértés-féle Sósborsszeszt azért sem drágább, ha sem még olcsóbb, is más fajtnaknál, mert dacára annak, hogy az üvege kisebb, a Vértés-féle Sósborsszeszt sokkal hosszabb ideig tart, mert erősebb és így abból **sokkal kevesebb** kell, mint más fajtából. Bedörzsölésre pld. a többiből egy evőkanálnyi kell, a Vértés-féle Sósborsszeszt elegendő egy kávékanálnyi; szájvizre 5, legfeljebb 10 csepp kell a Vértés-féle Sósborsszesztből, más fajtából legalább háromszor annyi. Azért egy üveg Vértés-féle Sósborsszeszt csekélyebb menaység dacára, a sokkal nagyobb ereje és hatása folytán, sokkal tovább tart, mint más fajtájú, vele egyáru, nagyobb üveg s így mégis olcsóbb más fajtnak minden tekintetben.

Kicsibe kimérve a Vértés-féle Sósborsszeszt **sehol** sem lehet kapni, hanem csak 30 filléres, 1 koronás és két koronás eredeti üvegekben. Ezek csak akkor valódiak, ha a mellékeltve lenyomatott „**paraszt-védjegy**“ és „**Vértés**“ név rajtuk és e skatulyákat látható. A Vértés-féle Sósborsszeszt egyike azon ritka magyar különlegességeknek, a melynek nemcsak itthon, hanem külföldön és mindenütt keresnek, megbecsülnék és nem ritkán megfelf

OSTENDE-, RÓMA-, PARIS- és LONDONBAN

az ottani kiállításon **első díjakkal**: díszoklevéllel, díszkereszettel és aranyéremmel lett kitértve 1 egyszerű üveg Vértés-féle Sósborsszeszt kimerítő használati utasítással együtt 1 korona 1 dupla üveg, 2¹/₂-szer annyi tartalommal mint egy egyszerű, 2 kor. 1 próbáüvegecske 30 l

Kapható Nagykanizsán: **Armuth Náthán**, **Bajaton Testvérek**, **ifj. Fischer Ferenc**, **Feschhofer József**, **Haas Vilmos**, **Marton és Huber**, **Neu és Klein**, **Szilágyi A.**, **Schlesinger Izidor** s **Weisz és Schmidt** kereskedésében. Keszthelyen: **Böhm Béla**, **Kölgyesy Gyula**, **Mezei Ignác**, **Molnár Ignác**, **ifj. Neumark Jakab**, **Osman Pál**, **Scheifer János** és **Künsch Ferenc** iraknál. Zala-Egerszeg: **Hubinsky Adolf**, **Jan Ferenc**, **Kosztelets Miksa**, **Radó Antal** és **Tangler Mihály** iraknál. Marozallin: **Műns és Berger** és **Wilhelm K.** iraknál, általában ott, a hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen: **VÉRTES L.** „Sas“-gyógyszertárában **LUGOSON.**

362-50

Képes-levelezőlap ujdonságok

kaphatók legnagyobb választékban:
FISCHEL FÜLÖP könyv- és papírkereskedésében
Nagykanizsán.

Nyomatott Fischel Fülöp könyvnyomdájában Nagykanizsa.

Hasznosság
 Városháskülső, Fischer Fülöp könyv-kereskedésében.
 A szerkesztővel értekezni lehet naponta délután 4-6 óra közt.
 Ide intéendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal!
 Városháskülső: Fischer Fülöp könyvkereskedésében.
 Helyközi telefon 103. szám.

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiállítások árak
 Egész évre . . . . . 12 korona
 Félévre . . . . . 6 korona
 Negyedévre . . . . . 3 korona
 Nyilvántartási díj 40 fillér
 Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischer Fülöp könyvkereskedésébe iratandó.
 Bármennyel levelek csak ismert keszől fogadtatnak el.
 Egyen száma ára 30 fillér.

Nagykanizsa. 1903.

Felolvasó szerkesztő: Szalay Sándor
 Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Csütörtök április 9.

Rákóczy lelke.

Amily mértékben elborult homlokokkal nézzük mindenkor a nemzet virágának, a főiskolai magyar ifjúságnak, minden olyan mozgalmát, melyekkel pártpolitikai célok, a nemzeti egység eddig elért, küzdelmesen kivívott színvonalát veszélyeztető törekvések, társadalmi irányzatok eszközözé lesz: éppen olyan mértékben megnyugtató és reményt adó ránk nézve, ha azt látjuk, hogy az a munkára termett, lelkes fiatalság, akit a nemzet jövőjének letéteményeséül óhajtunk, akarunk ismerni mindenba, — érzésével és gondolkodásával, mint az általános nemzeti hagyományok, törekvések igazi hitvallója, a nemzeti eszmények apostol-serege, sorakozik egy-egy eszme kibontott lobogója köré.

Ilyen lélekemelő tömörülést látunk a magyar főiskolai ifjúság vezetőinek ama szent törekvés mellett való zárlóbontásában: hogy halhatatlan szabadsághősünknek, II. Rákóczy Ferencnek hamvait drága hazánk földjébe helyeztessenek el.

Ebből a mozgalmából, melyben az egész magyar nemzet közérzésének örök-tüze lobbant lángra, azt látjuk, kimondhatatlan örömmel látjuk, hogy a nagy Rákóczynak csak haló porai vannak tőlünk, hazánktól távol, idegen földben; a lelke itt él, itt lángol annak a fiatal magyar nemzedéknek vérében, érzésében, gondolatvilágában, aki legközvetlenebbül hivatott arra, hogy a szabadsághős hatalmas szellemi örökségét megvíthatatlan, elkobozhatatlankincsül őrizze meg a magyar nemzetnek.

Áldott legyen az a tiszta magyar érzés- és gondolat-világ, melyet Rákóczy lelke, szelleme ragyog be és termékenyít meg!

Aldott legyen az a magyar ifjúság, akinél lelkében megfogant a kegyeletes, szent gondolat, hogy a nagy szabadsághősnek haló porai is azzal a szent földdel egyesüljenek örökre, amelynek rögei fölött él, melynek minden porszemét védi, óvja, őrzi az ő halhatatlan lelke, szelleme!

Az egyetemi és főiskolai ifjúság nevében a magyar hazafias társadalomhoz

intézi lelkes szózatát a mozgalom vezetőség, hogy a megfogant, kegyeletes gondolatot valóságra válthassa. Hisszük, hogy a magyar társadalom, aki át van hatva attól a gondolattól, hogy nemzeti nyelven kívül nemzeties érzésben is gyökerezik a magyar nemzet léte: erkölcsi és anyagi erejének teljes odaadásával támogatja az ifjúságnak ezt a magasztos mozgalmát, melylyel a már régen éró nemzeti akaratnak lett eleven lángjává.

Hasson is be ez a láng hazafias érzéssel termékenyítően a magyar társadalom minden rétegébe! Irodalmi és művészeti egyesületek, egyéb társadalmi egyesületek! halljátok meg a magyar ifjúság gyönyörű szózatát; és gyuljon tette a ti körötökben is a hazafias érzés azoktól a nemes szent lángoktól, melyek az ifjúság égő szívéből harsadnak felétek minden szaván át e szózatnak:

Magyar főiskolai ifjúság! Magyar hazafias társadalom!

Most kétszáz éve jött az üzenet messze Lengyelországból a nagy Rákóczytól: „A régi sebek fölszakadoznak újra!”

TÁRCA.

Szerelem — tavasz.

Első tavasznap mála reggelén.
 Szóltan haladtunk kettlen: Ó meg én
 A sejtelmes derengésben.
 Csendes mezőkre bágyadtan pillant
 A hold, s bucsut int a hajnalcsillag
 A pirkadó messzeségben.

S hogy megtört kelet fénylő dibora,
 S átvezgett a nap első sugara
 Az enyhén illatos légben,
 Mi felértünk már a dombtetőre,
 S „Ó” mint Olympus szép istennője,
 Ugy állt ott vakító fényben.

Csengő madárdal hozannád zengett,
 Illatát lehelt a zöldbe rejtett
 Titkon viruló ibolya;
 S úgy volt mintha az egész mindenség,
 A látkető föld-ségi fényesség
 Örömmel. „Neki” hódolna.

Hével ölelt át a napsugár,
 Kéjjel lengte körül az illatár
 A szép lány bájlel természet,
 S tavasz költözött angyal arcára.
 Tavaszt sugárzott hő pillantása,
 Hogy rám velé tekintett.

Megfogtam kezét s tovább haladtunk
 A keskeny ösvényen; míg alattunk
 Ránéyngyel zöldelt a halom...
 Elhagytuk a kis hegyi kápolnát
 S megértve egymás titkos mosolyát,
 Leültünk egy híró padon.

S egymáshoz simulva, kéz a kézben,
 Ugy álltunk szóltan a verőfényben
 Rezkető szívvél: Ó meg én...
 S hogy hével mondtam: „Szeretlek angyal!”
 „Tegéd imádlak...” s ugta ő halkán
 Tavasznap fényes reggelén.

Fehér Lipót.

Férfi-hűség.

Irta: Csolnoki (Cziffraj) Károlyné.

I.

Ott álltak a mólón és szomoruan néztek egymás szemébe.
 — Alexa! most maga elmegy s kitudja, látjuk-e valaha egymást?
 — Ha az Isten is úgy akarja, ahogy én, — mondta a leány halkán, — úgy bizonyára fogunk találkozni, — hogy azután soha többé el ne váljunk egymástól.
 — De miért nem akarta, hogy megkéressems? most mennyivel nyugodtabb lennék!

— Különös okaim vannak rá, Jenő, mit most egyelőre nem mondhatok meg, de — ha visszatérek...

— Ne menjen el édes Alexám! — maradjon!
 — Nem lehet, Jenő, — mennem kell; nagyanyám már többször célzott arra, hogy addig nem jöhet Minka, míg én haza nem megyek, — lássa, már csak azért sem maradnék, — egy pillanatig sem, amiért nagyanyám Minkát jobban óhajja maga mellett, mint engem. Minkát mindenki jobban szereti, — atyjám is, — nagyanyám is; csak szegény boldogult anyám szeretett engem, s most, amióta ő meghalt, én olyan kitagadott gyerek vagyok!

— Ne beszéljen így Alexa, maga egy angyal, s én kétségbe vagyok esve, amiért elmegy; — nem tudom megszokni azt a gondolatot, hogy az én Alexámat nem fogom naponkint látni. Hogy mi lesz velem, azt magam sem tudom, de tudom, hogy ezt nem bírom ki soká. — Fáj még a gondolatja is.

A leánynak köny szökött a szemébe.
 — Hát nekem nem fáj?! — Oh Jenő, ne keserítse meg ezt a pár pillanatot, amit még együtt töltünk!

A férfi nem felelt, csak megfogta a puha remegő kis kezét és szívéhez szoritotta. — Mindketten némán bámulták a locsogó habokat és szívük tele volt keserűséggel.

A jórökölköző sajnálkozva néztek rájuk; az

Férfi- és gyermekruha

— a legnagyobb választékban —
 — legjobb minőségben —
 a legmérsékeltebb áron

Czipő- és kalapraktár

II. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA. Erzsébet királyné-ér 1. szám volt Weiss üveges-féle helyiségben.

Számos beszélő-készülék létezik, de csupán egy **GRAMOPHON!!**

beszél és énekel magyarul, franciául, angolul, olaszul, horvátul, szerbül, csehül, németül stb.

Katalógusokat és legújabb lemez-jegyzékeket ingyen és bérmentve. Valódi csakis akkor, ha a hirdetésünkben feltüntetett íróangyal védjeggyel van ellátva.

„GRAMOPHON“ WEISS H. és Tarsa

BUDAPEST, Károly-körút 2.

71-10

Részletfizetés

— engedélyeztetik. —

A lemezekre kiváló művészek énekel vették fel.

Minden helyen képviselőket kerestetnek.

Ha a cégnek minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alkuu nevezett intézetben díjmentesen felülvizgáltasson.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első triezsti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszertárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképvisező:

Sattler József, Nagykanizsán.

89-100

A cs. és kir. osztrák belügyminiszterintézmény jóváhagyott élelmiszer- és élevesztési cikkek vizsgáló intézetének (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatti

A cs. és kir. osztrák belügyminiszterintézmény jóváhagyott élelmiszer- és élevesztési cikkek vizsgáló intézetének (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatti

Árverési hirdetmény.

Az alsó-lendva-lentii uradalmak főbérnöksége ezennel közhírré teszi, miszerint az évenként Alsó-Lendván tartandó **hat**, a Muraparton tartandó **egy** és Bagonyán tartandó **két** országos vásár

helypénzszedési jogát

folyó évi április hó 9-én

az alsó-lendvai országos vásár napján **délután 3 órakor** alsó-lendvai központi irodájában 3 esetleg több évre nyilvános árverésen bérbe adja, mire az érdeklődők ezennel meghivatnak.

Az árverési feltételek a főbérnökség központi számtartóságánál tudhatók meg 97-1

Az **URADALMI FŐBÉRNOKSÉG.**

Premier Kerekpárok
leg finomabb a világ Argyezek
leg kifinomultabb vásárolj díjmentesen
Premierwerke Eger, Csehország

HIRDETÉSEK
felvételnek
Fischel Fülöp könyvtároskodásában
NAGYKANIZSÁN.

MEGVAN!!

EZZEL kezdte sok, sok beteg, aki a **VERTES-féle Sósborsszesz** (Ferenczpállinkát) száraz meg száraz téle nyavalya ellen használta és a használ által megszabadult a bajától. Annyi köszönő levelet hozott és hoz atg minden nap a posta — urtól, paraszttól — hazánk minden részéből, ugy mintha külföld legtavolabb országából, hogy egy egész könyvből is tele lenne vele, hat mint lyomatnánk, de csak az utoljából szedtünk elő egy párt abban a kis füzetbe, amelyet mindenkinek, aki azt kéri, a postán ingyen küldünk be.

A **VERTES-féle Sósborsszesz**, különleges készítési módjánál fogva, a legjobb sikerrel használtatik mint fájdalomcsillapító **bedörzsölés**, illetőleg **borogatás**: **köszvény**, **csúsz**, **meghülés**, **nyilamlás**, **szúrás**, **szagadás** ellen, **fejfájás**, **bénulás**, **ficzomodás**, **gyulladás**, **daganatok**, **mell- és torokbántalmak** ellen. — **Levélhordó**, **katona**, **kerekpáros**, **vadász**, meg minden járó-kelő ember elfáradt tagjaita új erőt önt. Mint kitűnő, kellemes **pipereczkék**, a legjobb szolgálatot teszi a **fejbőr** erősítésére, elpusztítja a hajhullást okozó korpát; jó a **száj** ápolására, mert ha 5-10 cseppet teszünk egy pohár vízbe, kellemes, felfrissítő, a száját és fogat tisztító szájvizünk van.

Belsőleg a **VERTES-féle Sósborsszesz** nagyon használ **gyomorgörcs**, **hasmenés**, **rosszullét**, **fejfájás** ellen, mint kellemes **üditő ital** stb. Különös istenáládása arra felé, ahol nincsen jó ivóvíz, mint pld. az alföldön, mert ha pár cseppet a vízbe öntünk, megöli a sok káros bacillust és ezáltal az élvezhetetlen, egészségtelen vizet ártalmatlanná és ihatóvá teszi.

Általában véve, a **VERTES-féle Sósborsszesz** majdnem minden bajnál használható első segítségül. Belsőleg egynéhány csepp vendő cukorra vagy vízre, külsőleg pedig egyszerűen bedörzsöljük, hogy a baj elmuljék.

Nem csoda tehát, hogy az, aki ezen **legkitünőbb**,

VEDJEGY.
Legmegbízhatóbb s mindenre jó házi szert csak egyszer is használta, teljes meggyőződéssel vallja:

VERTES-féle Sósborsszesz ell nekem és semmi más!

Igaz-e, hogy drágább a **VERTES-féle Sósborsszesz** a másénál? — Legalább egy mondja, egyik-másik elárulót, akinek az állítólag olcsóbb portékánál nagyobb a haszna és ezért a közösséget rábeszéli, hogy azt a rossz portékáját vegye. Pedig hát ez sem igaz! Tudja a magyar ember, hogy olcsó husnak hig a leve, és hogy a határos, céljának megfelelő szer sohasem drága. A **VERTES-féle Sósborsszesz** azért sem drágább, hanem még olcsóbb is más fajtáknál, mert dacára annak, hogy az üveg kisebb, a **VERTES-féle Sósborsszesz** sokkal hosszabb ideig tart, mert erősebb és így abból **sokkal kevesebb** kell, mint más fajtából. Bedörzsölésre pld. a többitől egy evőkanálnyi kell, a **VERTES-féle Sósborsszesz** esetéből elegendő egy kávékanálnyi; szájvizre 5, legfeljebb 10 csepp kell a **VERTES-féle Sósborsszesz**ből, más fajtából legalább háromszor annyi. Azért egy üveg **VERTES-féle Sósborsszesz** csekélyebb mennyiség dacára, a sokkal nagyobb ereje és hatása folytán, sokkal tovább tart, mint más fajtájú, vele egyáru, nagyobb üveg s így mégis olcsóbb más fajtáknál minden tekintetben.

Kicsitbe kimérve a **VERTES-féle Sósborsszesz** **schol** sem lehet kapni, hanem csak 30 filléres, 1 koronás és két koronás eredeti üvegekben. Ezek csak akkor valódiak, ha a mellékeltve lenyomatott „**paraszt-védjegy**“ és „**VERTES**“ név rajtok és a skatulyákat látható. A **VERTES-féle Sósborsszesz** egyike azon ritka magyar különlegességeknek, a melyen nemcsak itthon, hanem külföldön és mindenütt keresnek, megbecsülnék és nem ritkán megf

OSTENDE, RÓMA, PARIS- és LONDONBAN

az ottani kiállításokon **első díjakat**: díszoklevéllel, díszkereszttel és aranyéremmel lett kitüntetve. 1 egyszerű üveg **VERTES-féle Sósborsszesz** kimerítő használati utasítással együtt 1 korona 1 dupla üveg, 2/3-szer annyi tartalommal mint egy egyszerű, 2 kor. 1 próbáüvegcské 30 l

Kapható Nagykanizsán: **Armuth Náthán, Balaton Testvérek, ifj. Fischer Ferenc, Fesselhofer József, Haas Vilmos, Marton és Huber, Neff és Klein, Szilágyi A., Schlesinger Izidor s Weisz és Schmidt** kereskedésében. Keszthelyen: **Böhm Béla, Kölgyesy Gyula, Mezei Ignác, Molnár Ignác, Ifj. Neumark Jakab, Osman Pál, Scheifer Lajos és Künsch Ferencz** iraknál. Zala-Egerszeg: **Hubinsky Adolf, Jan Ferenc, Koszteletz Miksa, Radó Antal és Tangler Mihály** iraknál. Marozalin: **Műns és Berger és Wilhelm K.** iraknál, általában ott, a hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen: **VERTES L. „Sas“** gyógyszertárában **LUGOSON.**

362-50

Képeslevelezőlap ujdonságok

kaphatók legnagyobb választékban: **FISCHEL FÜLÖP** könyv- és papírkereskedésében Nagykanizsán.

Nyomatott Fischel Fülöp könyvnyomdájában Nagykanizsa.

Szerkesztőség
Városlás-pület, Fischel Fülöp könyv-
kereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet napon-
ként d. u. 4-5 óra közt.

Ede intéendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városlás-pület: Fischel Fülöp könyv-
kereskedésében.

Helyközi telefon 103. szám.

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSAN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Előfizetési árak

Egész évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona

Nyitlár petisora 40 fillér.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre
vonatkozó Fischel Fülöp könyvkeres-
kedésébe intézendők.

Bármentetlen levelek csak ismert kezék
sél fogadtnak el.

Egyes szám ára 70 fillér.

Nagykanizsa. 1903.

Felolós szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Csütörtök április 9.

Rákóczy lelke.

Amily mértékben elborult homlokokkal nézzük mindenkor a nemzet virágának, a főiskolai magyar ifjuságnak, minden olyan mozgalmát, melyekkel pártpoli-
tikai célok, a nemzeti egység eddig elért, küzdelmesen kivívott színvonalát veszélyeztető törekvések, társadalmi irány-
zatok eszközévé lesz: éppen olyan mértékben megnyugtató és reményt adó ránk nézve, ha azt látjuk, hogy az a munkára termett, lelkes fiatalság, akit a nemzet jövőjének letéteményeséül óhajtunk, akarunk ismerni mindenba, — érzésével és gondolkodásával, mint az általános nemzeti hagyományok, törekvések igazi hitvallója, a nemzeti eszmények apostol-serege, sorakozik egy-egy eszme kibontott lobogója köré.

Ilyen lélekemelő tömörülést látunk a magyar főiskolai ifjuság vezetőinek ama szent törekvés mellett való zászlóbontásában: hogy halhatatlan szabadsághősünknek, II. Rákóczy Ferencnek hamvait drága hazánk földjébe helyeztessenek el.

Ebből a mozgalomból, melyben az egész magyar nemzet közérzésének örök-tüze lobbant lángra, azt látjuk, kimondhatatlan örömmel látjuk, hogy a nagy Rákóczynak csak haló porai vannak tőlünk, hazánktól távol, idegen földben; a lelke itt él, itt lángol annak a fiatal magyar nemzedéknek vérében, érzésében, gondolatvilágában, aki legközvetlenebbül hivatott arra, hogy a szabadsághős hatalmas szellemi örökségét megvihatlan, elkobozhatatlan kincsül őrizze meg a magyar nemzetnek.

Áldott legyen az a tiszta magyar érzés- és gondolat-világ, melyet Rákóczy lelke, szelleme ragyog be és termékenyít meg!

Aldott legyen az a magyar ifjuság, akinek lelkében megfogant a kegyeletes, szent gondolat, hogy a nagy szabadsághősnek haló porai is azzal a szent földdel egyesüljenek örökre, amelynek rögei fölött él, melynek minden porszemét védi, óvja, őrzi az ő halhatatlan lelke, szelleme!

Az egyetemi és főiskolai ifjuság nevében a magyar hazafias társadalomhoz

intézi lelkes szózatát a mozgalom vezetősega, hogy a megfogant, kegyeletes gondolatot valóságra válthassa. Hisszük, hogy a magyar társadalom, aki át van hatva attól a gondolattól, hogy nemzeti nyelven kívül nemzeties érzésben is gyökerezik a magyar nemzet léte: erkölcsi és anyagi erejének teljes odaadásával támogassa az ifjuságnak ezt a magasztos mozgalmát, melylyel a már régen éró nemzeti akaratnak lett eleven lángjává.

Hasson is be ez a láng hazafias érzéssel termékenyítően a magyar társadalom minden rétegébe! Irodalmi és művészeti egyesületek, egyéb társadalmi egyesületek! halljátok meg a magyar ifjuság gyönyörű szózatát; és gyuljon tette a ti körötökben is a hazafias érzés azoktól a nemes szent lángoktól, melyek az ifjuság égő szívéből harsadnak felétek minden szaván át e szózatnak:

Magyar főiskolai ifjuság! Magyar hazafias társadalom!

Most kétszáz éve jött az üzenet messze Lengyelországból a nagy Rákóczytól: „A régi sebek fölszakadoznak újra!”

TÁRCA.

Szerelem – tavasz.

Első tavasznap méla reggelén.
Szóltan haladtunk ketten: Ő meg én
A sejtélmes derengésben.
Csendes mezőkre bágydian pillant
A hold, s bucsut ínt a hajnalcsillag
A pirkadó messzeségben.

S hogy meglőrt kelet fénylő bíbora,
S át ezgett a nap első sugara
Az enyhén illatos légben,
Mi felértünk már a dombtetőre,
S „O” mint Olympus szép istennője,
Ugy állt ott vakító fényben.

Csengő madárdal hozsannát zengett,
Illatárt lehelt a zöldbe rejtett
Titkon viruló ibolya;
S ugy volt mintha az egész mindenség,
A lüktető föld s égi fényesség
Örömmel „Neki” hódolna.

Hével ölelte át a napsugár,
Kéjjel lengte körül az illatár
A szép lány bájló termelét,
S tavasz költözött angyal arcára,
Tavaszt sugárzott hő pillantása,
Hogy rám veté tekintetét.

Megfogtam kezét s tovább haladtunk
A keskeny ösvényen; míg alattunk
Reménynyel zóldelt a halom...
Elhagytuk a kis hegyi kápolnát
S megértve egymás titkos mosolyát,
Leültünk egy hívó padon.

S egymáshoz simultak, kéz a kézben,
Ugy ültünk szóltan a verőfényben
Rezkelő szível: Ő meg én...
S hogy hével mondtam: „Szeretlek angyal!”
„Téged imádlak...” sugta Ő halkán
Tavasznapi fényes reggelén.

Fehér Lipót.

Férfi-hűség.

Irta: Csolnoki (Cziffraj) Károlyné.

I.

Ott álltak a mólón és szomoruan néztek egymás szemébe.

— Alexa! most maga elmegy s kitudja, látjuk e valaha egymást?!

— Ha az Isten is ugy akarja, ahogy én, — mondta a leány halkán, — ugy bizonyára fogunk találkozni, — hogy azután soha többé el ne váljunk egymástól.

— De miért nem akarta, hogy megkértessem? most mennyivel nyugodtabb lennék!

— Különös okaim vannak rá, Jenő, mit most egyelőre nem mondhatok meg, de — ha visszatérek....

— Ne menjen el édes Alexám! — maradjon!
— Nem lehet, Jenő, — mennem kell; nagyanyám már többször célzott arra, hogy addig nem jöhet Minka, míg én haza nem megyek, — lássa, már csak azért sem maradnék, — egy pillanatig sem, amiért nagyanyám Minkát jobban óhajlja maga mellett, mint engem. Minkát mindenki jobban szereti, — atyám is, — nagyanyám is; csak szegény boldogult anyám szeretett engem, s most, amióta ő meghalt, én olyan kitagadott gyerek vagyok!

— Ne beszéljen így Alexa, maga egy angyal, s én kétségbe vagyok esve, amiért elmegy; — nem tudom megszokni azt a gondolatot, hogy az én Alexámat nem fogom naponkint látni. Hogy mi lesz velem, azt magam sem tudom, de tudom, hogy ezt nem bírom ki soká. — Fáj még a gondolatja is.

A leánynak köny szökött a szemébe.
— Hát nekem nem fáj?! — Oh Jenő, ne keserítse meg ezt a pár pillanatot, amit még együtt töltünk!

A férfi nem felelt, csak megfogta a puha remegő kis kezét s szívéhez szoritotta. — Mindketten némán bámulták a locsogó habokat és szívük tele volt keserűséggel.

A jórökök sajnálkozva néztek rájuk; az

Férfi- és gyermekruha

— a legnagyobb választékban —
— legjobb minőségben —
a legmérsékeltebb árakon

Czipő- és kalapraktár

Uj. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA. Erzsébet királyné-tér 1. szám volt Weiss üveges-féle helyiségben.

Most kétszáz éve küldte a szent zászlókat:
A hazáért és szabadságért!

Most kétszáz éve lépték át a mármarosi bérceket a csapatai, melyek a hazájuk szomorú sorsa fölött bánkódó magyarok ezreinek, száz-ezreinek csatlakozásával félelmetes nagy sereggé nőttek...

Most kétszáz éve az Ő nevét zengte minden ajk, az Ő dicősséget harsogta minden társzó, az Ő indulójának hangja mellett rohantak ezrek meg ezrek vakon, ha'álmegvetéssel a csata tűzébe.

A két századon által elfelejtett társzó meg-szóltat újra. Szívek mélyébe markoló hangja oly időkről regél, harsog, sir nekünk egyszer vad, máskor bánatos dalokat, melyek szomorúak, gyászosak, de mégis — nagyok voltak!

S mi megértjük, ajtunkra vesszük azokat s hangjuk mellett fájó szívvel vesszük észre, hogy egy régi törvényünket, mely Rákóczy emlékezetét tisztelendő tette, még mindig nem töröltük el! Szívünkbe nyilatlik a halátlanság égető vája: a nagy Rákóczy mindent föláldozott, hogy hazát adjon nekünk s mi semmitsem, hogy hazát adjunk az ő hontalanul nyugovó halmvainak...

A budapesti egyetemi és főiskolai ifjuság lel-kéből már előtört a nemesebb érzés. Március 20-án, a véres emlékeztető szent napon ünnepé-lyes fogadalmat tettünk a nemzet szent sirjánál, hogy hazahozzuk Kossuth apánk nagy elődjének, a szintén hazátlanná vált nagy Rákóczynek a hamvait: hadd pihenjen a szabadságnak két láng-lelkű, a magyarok Istenétől küldött vezére egy-más mellett örök nyugodalmát...

A szent hamvak hazahozatala fényes diadal-menete lesz a magyar szabadságnak. Fényesebb, mint az, melyet a fegyverek vívnának ki szá-mára. A nemzet szíve egy szent érzésbe fog összeformálni, midőn a magyar ifjuság nagy kül-dötsége a haza jobbjaival elmegy a Márvány-tenger partjára. A nemzet várni fogja, mint Lengyelországból egykoron, s itt az ország szí-veben nagy ünnepségekkel elvisszük a szent po-rokat Kossuth apánké melé!

Van-e szentségtelen ajk, mely föl merné emelni szavát az ellen, hogy a két porhüvely, melynek egyikéből a másikába költözött a sza-badság lelke, egymás mellett nyugodjon?

Nem tudjuk elképzelni! Nem lehet magyar szív, mely meg ne dobbanna s édes érzéssel nem telnék el erre a nagy gondolatra!

Testvéreink! Ti néktek is ki kell venni a ré-szeteiket ebből a nagy nemzeti mozgalomból. Mi már a napokban megkezdjük a gyűjtést nyilvánosan Rákóczy hamvainak hazahozatala alapja javára. Indítsatok ti is gyűjtést a magatok kö-rében. Még e hó végén, avagy május elején nagy Rákóczy-ünnepélyt tartunk a magyar főiri világ velünk érző tagjainak, a nagy nemzeti eszmé-kért küzdő törvényhozó pártoknak s a magyar művészeivel együtt a támogatásával. Tartsatok ti is mindenfelé Rákóczy ünnepélyeket, kuruc esté-ket a szent hamvak hazahozatala alapja javára. Ezt elvárjuk tőletek, elvárja mindnyájunktól Rákóczy bujdosó nagy lelke!

Az egyetemi és főiskolai ifjuság nevében:

<i>Antony Béla</i> a mensa akademiája elnöke.	<i>Zibach Kornél</i> a gyógyász. hallg. egyes. eln.
<i>Gyökössy Lajos</i> rajztanár-jelölt.	<i>Kolozsváry Kiss Ferenc</i> a műegyetemi kör elnöke.
<i>Madaffy László</i> a bölcsészethallg. segit. egyes. eln.	<i>Melha Tibor</i> műgy. hallg.
<i>Speidl Zoltán</i> az egyet. atl. klub elnöke.	<i>Melléhei Barna Elemér</i> közinyg. tanf. hallg.
<i>Fekete Károly</i> a joghallg. tudom. egyes. eln.	<i>Hoffmann Ottó</i> joghallgató.
<i>Kovács János István</i> joghallgató.	<i>Uj. Majláth György gr.</i> a szt. Imre kör elnöke.
<i>Nagy Zoltán</i> poly. isk. tanárjelölt.	<i>Vajda Akos</i> a joghallg. segítő egyes. elnöke.
<i>Csupor Gyula Arpád</i> keleti akadém. hallg.	<i>Glattfelder Dezső</i> a műegyetemi segítő egyes. eln.
<i>Idakéry Győző</i> az egyetemi kör elnöke.	<i>Lobmayer Géza</i> az orvos-tanhallg. s. egyes. eln.
<i>Miklós Elemér</i> a Bethlen Gábor kör elnöke.	<i>Ringer Rezső</i> az állatorvostanhallg. k. eln.
<i>Zsembery István</i> az ált. egyet. segítő egyes. elnöke.	

HIREK.

— **Nyugalomba vonult plebánusok.**
Pályi János tiszb. kanonok, kispörbői plebánus, stimegkerületi ér. esperes és Fater Mihály szent-széki ülnök szentbékáljai plebánus, javadalmairól lemondván, nyugdíjaztattak. Mind a két érdemes pápának, több mint félszázados működéséért, a veszprémi egyházmegyei hatóság ez alkalommal meleghangú köszönetét és elismerését fejezte ki.

— Nézd Minkám, mondta a nagymama kissé megmozdulva karos-székeiben, ez a mi jóbarátunk, illetve bo'odogult nagy atyád barátjának fia: Kardos Jenő.

A leány felkelt s pirulva nyújtotta kezét. Jenővel forgott a világ. — Ugy találta, hogy Minkának alakja is szebb, magasabb és karcsubb Alexánénál! — A hangja, óh! az egészen Alexáé volt mintha csak őt hallaná beszélni s egy ne-héz sóhajt nyomott el, amidőn megszorította a fejéje nyújtott kis kezét.

A társalgás oly kedélyesen folyt, hogy Jenő csaknem elfeledte Alexát kérdezni. A nagymama koronkint helyesíleg böltingatott fejével, tet-szett neki, hogy Minka hamar megbarátkozott Jenővel, nem volt oly elzárkózott, mint Alexa, aki, szerinte oly soká tudott megbarátkozni vele.

Pár nap alatt a barátság szerelemmé vál-tozott s Jenő egészen elfeledte Alexát, azaz, nem feledte el, hanem azt tapasztalta, hogy nem szereti többé, hanem szívét Minka tölti be.

E'inte küzdött magával és ügykezett elűzni azokat a badar gondolatokat, — be akarta dia-putálni magába, hogy Alexa az igazi, de szíve mindannyiszor ellent mondott s utóvégre is a szíve győzött.

Most már határozottan tudta, hogy Alexát nem veheti el, mert vele sohasem lenne bo'dog s azáltal szerencsétlenné tenné őt. Fájtt ugyan szívének, hogy ilyen hamar megváltozott iránta, akit annyira szeretett annakelőtte, míg Minkát meg nem ismerte, s most szinte örült, hogy nem kérte meg őt s a nagymama előtt is tit-kolták a dolgot.

Legalább elveheti Minkát anélkül, hogy pár-cát törnének felette.

Szegény, szegény Alexa, mit fog szólni hozzá!...

III.

Gyönyörű verőfényes nap volt. Alexa kint sétált s gondolatai a távolban kalandoztak. A postás levelet hozott neki nővérétől. Lászas izga-tottsággal bontotta fel; hisz annyira vágyódott

— **Ministeri elismerés.** A m. kir. pász-tyiminister Thassy Lajos zalaegerszegi járási főszolgabírónak a közadók behajtása körül az 1902. évben kifejtett sikeres működéséért elis-merését nyilvánította.

— **Külfüretett tanítóné.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Danitz Sándorné stridói állami elemi iskolai tanítóné részére a magyar nyelv sikeres oktatásában tanúsított kitűnő buzgalomának elismeréséül 100 korona jutalomdíjat engedélyezett.

— **Választó közgyűlés.** Nagy-kanizsa város képviselőtestületét ápril 7-dikének d. u. 3 órájára választó köz-gyűlésre hívta egybe Csértán Károly megyei alispán. A városi aljegyzői állás betöltése volt napirenden. Az állásért pályáztak Perger Károly, Hajdu Lajos és Zala Ernő okl. jegyzők. Titkos szava-zás útján kapott: Perger Károly: 72, — Hajdu Lajos 34, — és Zala Ernő 31 szavazatot. — E szerint Perger Károly neve 7 abszolút szavazattöbbséggel került ki az urnából. Az ennek következtében megüresedett városi kataszteri nyilvántartói állásra a képviselőtestület köz-felkiáltással Károlovics Lajos városi díj-nokot választotta meg.

— **Iskolatagoztás.** Dr. Junkovich László gróf, főispán, múlt hó 31-én Ko benschlag Béla főszolgabíró kíséretében meglátogatta a csáktor-nyai állami tanítóképző intézetet. Benvolt min-den egyes osztályban, a gyakorlóiskolában és megtekintette az internátusi helyiségeket. Melegen érdeklődött az intézet szellemi és belső ügyei iránt, mely dolgokról több irányban kérdezős-ködött. A látogatás befejeztével az ifjuság a zenetanár vezetése alatt néhány dalt énekelt a vendég tiszteletére, melynek végzetével a főispán a látottak s tapasztaltak fölött elismerését s meglegedését fejezte ki a tanári testület előtt.

— **Jutalmat nyert tanító.** A Magyar Földhitelintézet által alapított 200 koronás jutal-mak egyikét, mint a faiskola kezeléséért járó jutalmat, a földmivélségi miniszter dícsérő ok-irattal együtt Nagy János Vince vonyarcvashegyi tanítónak ítélte oda. A jutalmat, megfelelő ünnep-

arcukról leolvasták, hogy ezek válnak egy-mástól...

Az alkony mindjobban leereszkedett a földre. Egy-egy csülig kezdett mutatkozni az égen s mintegy bátorítólag ragyogtak a két szerelmesre. — S mikor fog vissza érni Alex? — Mond-jon egy bizonyos időt, hogy legalább tudjam, meddig kell várnom.

— Nem tudom bizonyosan. — Lehet fél év mulva, lehet egy év mulva, — de igyekezni fo-gok mielőbb visszatérni, — hisz szívem érdeke is ugy kívánja!

— Fél év. — Egy év. Édes Istenem, de hosszú idő! — Mennyi minden megtörténhet addig — Milyen könnyen kitudta azt mondani Alexa! de milyen nehéz lesz azt bevárni.

— Nehéz, — bizony nehéz, suttogta a leány; nekem még százsorta nehezebb.

Eközben jelezték a gőzhajó indulását. Egy kézszerítés s a leány beszállt a hajó'a. Jenő amig csak láthatta, folyton nézte, nézte elhomályosult szemekkel s azután lassan indult hazafelé.

II.

Két hét mulott el és Alexától semmi hír. Egy levél, vagy egy kártya, semmi, éppenséggel semmi.

Jenőnek ez egy örökkévalóságként tűnt fel. Eltökélt szándéka volt, hogy nem keresi fel a nagymamát, amiért Alexát nem marasztalta, de minthogy hír nem érkezett tőle, hát sietett felkeresni őt.

A nagymama mint mindig, rendíthetetlen nyu-galommal ült azokott helyén, amint Jenő belépett, — s az ablaknál Alexa. De nem, nem Alexa volt, csak nagyon hasonlított hozzá Minka a nővére, ki sokkal szebb, bájosabb volt néjénél. Haja egy árnyalattal szinte aranybajátszóbb és szemében, azokban a gyönyörű lolyakék szemek-ben, egy menyország áündökölt.

Jenő csaknem felkiáltott meglepetésében s csodálkozva bámult a gyönyörű leányra.

Jenőről hirt hallani. Oly üresen voltak eddig Minka levelei, sohasem említté őt egy szóval sem, talán most ír róla valamit. Mohón futotta át a rövid sorokat:

Kedves Alexám!

Tudatom veled, hogy boldog menyaszony-vagyok. Csak a kedves papa beleegyezését várjuk, hogy rövidesen megesküdhessünk Jenő-mmel. Az esküvőre miadent a nagymama fog kiállítani, amely eszembem fog megtörténni s azután nászutra megyünk Olaszország felé.....

Alexa kezéből kihullott a levél s egy fájdal-mas sikolylyal rogyott össze...

Rövidesen Minka esküvője után, felvette az apáca-fátyolt, hogy a kolostor komor falai közé temesse teugneryi fájdalmát.

Zöldikéhez!

Beteg vagyok, szívem fáj.
Gyógyír más rá nincsen:
Mintha olykor meglátlak
Édes drága kincsem.

Az a baj hogy messze vagy
Nem lehetek nálad,
Majd meghasad a szívem
Bujában utánad.

Édes kincsem, hogyha már
Nem lehetek nálad:
Ha levélkét küldök én,
Kérlek, küldj rá választ.

Beteg vagyok, szívem fáj;
De te azt nem látod:
Hogy hervad, hogy sorvad el
Szenevő... barátod.

Léderer Soma.

ség mellett a mult hó végén a kitüntetett tanítónak dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, vármegyei tanfelügyelő személyesen adta át.

Tanfelügyelői látogatás. Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, a megyei ált. tanítótestület zalaegerszegi járáskörének e hó 2-án *Boldogfán* tartott üléséről még aznap Tapolcára érkezett. Meglátogatta a tapolcai állami polgári iskolát s látogatása eredményét, általában az iskola egész belső életét és ügyvitelét a tantestülettel tartott értekezleten megtárgyalta, végül pedig a tantestületnek buzgalmaért s példás tevényt egyúttérzéséért, elismerését fejezte ki. Meglátogatta kir. tanfelügyelő a kapolcsi róm. kath. és ág. ev. iskolákat, a monostorapáti és hegyeendi róm. kath. iskolákat. — Kiváló elismeréssel nyilatkozott a monostorapáti róm. kath. és a kapolcai ág. ev. iskolákban tapasztaltakról.

— **Huvertői körmenet.** A körmenet rendezésében a rendőrfőkapitány a következő rendeletet adta ki: A feltámasztási róm. kath. egyházi körmenet alkalmával a hívők ajtókosárgát mélyen értő botnyánsz tolongás elkerülése céljából egyáltalán a róm. kath. plébánia hivatalai a következő intézkedések elrendelését tartom szükségesnek. Nagyszombaton d. u. fél 6 órakor tartandó isteni tisztelőtlen a templom szentélyében a fehér ruhás leánykák, polgári gyertyás kisbörök és a katonai kíséret (spalár) kívül másnak helyet foglalni nem szabad. A padok 3 első, 3. padja fönttartatik a hatóságok részére még pedig a bejáratól balra és 3 pad polgári hatóságok a jobbra és 3 pad a katonai hatóságok részére. A padok között levő közép bejárat a tűzoltó testület, hadastyán és agharcosok számára tartatik fenn. A körmenet útja a templomból a Nador-utcán, Csengeri-utcán, Főútcán, Városház-utcán és a cinctóriumon át a templomba vezet. A körmenetben való részvétel a következő sorrendben történik: A zászló vívők után a helybeli elemi fiú és leány iskola, a polgári fiú és leány iskola, főgymn. tanuló, az agharcos és hadastyán egyesület, a tűzoltó testület, fél százazad katonaság, tűzoltó zenekar, a fehér ruhás leánykák, kántorok baldachim (mei nyezet) a papsággal, körül a polgári gyertyás és katonai díszkísérettel. A baldachim (menyezet) után a hatóságok képviselői fél százazad katonaság és végre a hívő közönség. Visszajövet a cinctórium bejáratánál az elemi és polgári fiú és leány iskolák növénykei a Városház-utca banyarodnak be; a főgymnásium ifjúsága pedig a Kazinczy-utcában a Dobrin ház előtt foglal állást. — Az agharcos és hadastyán egyesület a cinctóriumon lasorban vonul a templom fő homlokzata elé és ott aként foglal állást, hogy a templomba való bevonulás lehetőleg akadálytalanul és tolongás nélkül történhessenek. Felhívom azon utca lakóit, melyben a körmenet vonul hogy az ablakok feltett kalappal, égő szivarral való kinézéstől és egyéb az ajtókosárgát megbotránkoztató cselekményektől óriakdjának. Ezen rendelet bennem tartott ellen az 1879. évi XL. t. c. 78. §-a fog alkalmaztatni.

— **A csáktornyai Zrinyi-emlék.** A Zrinyi-emlékmű végrehajtó bizottsága Margitai József elnök elnökle alatt Csáktornyán ülést tartott, amelyen elnök jelentést tett az emlékoszlop jelenlegi állásáról; közölte a végrehajtó bizottsággal, hogy a közoktatásügyi miniszterium részéről kiltatása helyezett segély azért késik, mivel az országos képzőművészeti tanács az emlékmű tervezetere névze véleményét még nem küldötte be, amely véleményét tette ugyanis függővé az államségély kiutalását; egyben felolvasta a levelet, melyet az ügy megsürgetése végett a miniszterhez intézett. Az elnöki jelentést a bizottság helyeslőleg vette tudomásul. — Hasonlóan tudomásul vette a bizottság *Cvetkovics Antal* pénztáros jelentését, amely szerint az emlékműre az időközi kamatokkal együtt 4,584 K. 24 f. grútt egybe. — A bizottság köszönetét fejezte ki *Festetics Jenő* grófnak, hogy az emlékoszlop helyének feltöltésére nagy mennyiségű földet hordatott. — A Zrinyi-emlékoszlop ügyében eddig ingeny kiszolgáltattott

nyomatványokért *Strausz Sándor* könyvkereskedőnek köszönetet szavazott a bizottság. *Kolbenschlag Béla* bizottsági tag indítványára a végrehajtó bizottság megkeresi *Festetics Jenő* gróft, hogy a szedreskertet az ott levő kerítés eltávolításával a a fastérület úmri rendezésével az oszlop körülvétel egybefüggőbe és öszbangzasba hozni és így az oszlopnak megfelelő és aesthetikai szempontból is méltó háttérrel nyujtani sziveskedjék. Együttal megbizta a bizottság az elnököt, hogy az oszlop körülvételéről a szedreskert-belefolgatásával egy tervet készítessen s azt a végrehajtó bizottság óhajtsával és kérésével kapcsolatosan a grófnak mutassa be.

— **Tanítógyűlés.** A Zalavármegyei Ált. Tanítótestület sümegi köre április 1-én Sümegen *Éles-Károly* vezetésével tartotta évi rendes közgyűlését. A gyűlést *Hajós Sándor* gyakorlati előadása előzte meg. A gyűlés folyamán tudomásul vették az elnök többrendbeli jelentését. Az úreszedésben levő választmányi helyre *Kellemen Károly* dr. realiskolai igazgatót, az Országos Bizottságba *Éles-Károlyt*, a megyei középpontba pedig *Bánfi Alajost* választotta meg a gyűlés. A számvizsgáló bizottság nevében *Bánfi Alajos* tudatta, hogy a mult évi 96 kor. 62 fill. bevételével szemben 85 kor. 74 fill. kiadás volt, maradt tehát 10 kor. 88 fill. A kör vagyona 106 korona hátralékkal 1839 kor. 11 fill. A közgyűlés minthogy a számudások rendben vannak, *Barabás Ernő* pénztárosnak a fölmentést megadta s buzgó működéséért köszönetet lejezte ki. Ungyancsak *Bánfi Alajos* ismertette a járáskörnek az Eö vés-alap érdekében eddig kifejtett működését s a tagokat a belépésre buzdította. A gyakorlati tanítás bírálása került sorra. Majd két magvas értekezés következett. Az első *Pap József* kántortanító tartotta a címen: Miképpen javíthatja meg a hanyag, de jó tehetségű tanulókat a tanító? — a másodikat *Barabás Ernő*, aki a szülői ház és az iskola között fennfőrgő ellentéteket vette fölla alá. Mindkét értekezés oozatlan figyelmet és elismerést aralt. Ezután *Bánfi Alajos* ismertette a tanítófizetések ügyét s ajánlotta a Maros-Tordamegye Ált. Tanítótestület javaslatait. Ezeket a közgyűlés egyhangúlag helyesléssel elfogadta.

— **Társasköri piknik.** A nagykenizsai »Társaskör« 1903. évi április 18-án, szombaton este fél 9 órakor saját helyiségeiben családi jellegű pikniket rendezt. Etelek és italok adományozása kérietik. A rendezőség tájékoztatására az adományok céljából a helybeli tagok között aláírás is fog köröztetni. — Tagok által hívott vendégek szívesen láttanak.

— **Gyermek-asznatórium a Balaton mellett.** Ez a kérdés most napirenden van. *Boglár és Lelle 20 kat.* hold területet ajánlott föl. Ezen ügyben ápril 2-án *Boglár* község 10 tagu deputációja járt Budapesten a belügyminiszteriumban *Boglár*nak kérvény a szanatóriumot. Ugyanezen napon *Siófoknak* is egy nagyobb küldöttsége tisztelgett a belügyminiszternél. *Siófok* részére kérvény a szanatóriumot. — E célra *Hunyady Imre* gróf szintén nagyobb területet ajánlott föl.

— **Halásztársulati közgyűlés.** A »Balatoni Halásztársulat« március hó 29-én Keszthelyen rendezte évi közgyűlést tartott. *Széchenyi Imre* gróf elnök a megjelenésben akadályozva lévén, a közgyűlésen *Deasnyai Árpád* dr. alelnök elnökolt. *Bariss Gyula* társulati igazgató évi jelentését a közgyűlés helyesléssel vette tudomásul. A mult évi számadást, mely 50,990 kor. 07 fill. bevételrel és 35,382 kor. 19 fill. kiadással zárult, rendben lévőnek találták s az igazgatónak a felmentvényt megadák. A választmány megbízatása lejárán; három évre megválasztották: elnökké *Széchenyi Imre* gróft, alelnökké *Deasnyai Árpád* dr., igazgatóvá *Bariss Gyula*; választmányi tagokká: *Bors Mihály*, *Fekete Zsigmond*, *Haudek Agoston* dr., *Höckreiter Kornél* dr., *Keczer Zsigmond*, *Köszeghy József* dr., *Nagy Aladár*, *Nedeczky Jenő*, *Puteáni Géza* báró, *Rainprecht Antal*, *Rónay Lajos* és *Vámos Károly* dr. A jövő évi költségelőirányzatot 52,557 kor. 17 fill. betétellel és 42,296

kor. 80 fill. kiadással elfogadták. Számvizsgálók lettek *Büschmann Gotthard* báró, *Wirius Vincs* és *Wentzler Pál*. — A szavazatra jogosult tagok száma 35-ben és azok szavazata 1037-ben állapított meg. Az elnökséget megbizták, hogy a Siófok mellett épített sülőlókra-termelőtelepre névze a végleges szerződést a bérlet Részvénytársasággal kösse meg.

— **Hölgyeim!** Legmodernebb a legkedveltebb szépitészer az egész világon elterjedt Földes-féle Margi-Crème. — Teljesen ártalmatlan szarmentes arckenőcs. Meglepő csodás hatás, szeplőt, májfoltot, pattanást és az arc mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ráncokat redőket kisimítja és az arcnak finom, fiatal rózsás színt ad. Nagy tégely 2, kicsi 1 kor. — Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerertárban.

— **Iskola államosítási kérdés.** A Keszthelyi iskolaszék gyűlésén újból szóba került az elemi iskolának államosítása. A jövőben az iskolának nemcsak berendezése, és egyéb dologi szükségletei rónak mindinkább nagyobbodni terhet a városra, hanem a személyi kiadások sem maradhatnak meg a mostani állapotban. Csak 2000 kor. különbözlet akasztotta meg az ügyet. Ennél pedig jóval több teher hárul a városra, mihely az iskolai ügyet bármiként is fejleszteni és a kor kívánalmáinak megfelelően átalkítani akarja. Az iskolaszék ez ügyet a legközelebbi gyűlésen fogja érdemlegesen tárgyalni.

— **Meghalt a kupében.** Nagy Gyula bobai lakos gazdálkodó évek hosszú sora óta szenvedett tüdőbajban. Megjárta az orvosok egész légióját, bevett megmérhetetlen gyógyszer, de eredménytelenül. Újabb más, adébb, balzsamosabb éghajlat alá menekült. Meránban keresett bajára gyógyírt de itt is minden siker nélkül. Az orvosok háza, küldték, mert látták, hogy a szerencsétlen emberen emberi tuda mány segíteni képtelen. Nagy haza felé utazott. Megváltotta a jegyét *Bólyig*, de nem juthatott el rendeltetési helyére, mert utközben a Bak és Zalaegerszeg közötti utrészen — csendesen elaludt, hogy többé fel se ébredjen. A zalaegerszegi állomáson vették észre. Kiemelték a kocsiából, beszállították a kózkórház halottas kamrájába. A rendőrség táviratára eljöttek a rokonok és elszállították övéi közé, hogyotti aludhassa örök álmát.

— **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrepamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzélék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készlelei a legnagyobbak és ára igen olcsók.

— **Tejszövetkezet Sümegen.** Sümeg az újabb időben egyre több jelét adja gazdasági előhaladásának. Ujabbban a sümegi-vidéki gazdakör a vidék közgazdasági életére fontos, a kisgazdák anyagi helyzetere és a nagyközönségnek is hasznos mozgalmat indított meg a tejszövetkezet felállítására érdekében. Az előértekezlet mult hó 29-én tartották meg ebben az ügyben.

— **Erettségi vizsgálat bírálata.** A valás-és közoktatásügyi minisztertől a felső kereskedelmi iskolák kir. főigazgatójának útján a zapolkban érkeztek le a zalaegerszegi felsőkereskedelmi iskolához az 1901/2 ik iskolai évi érettségi vizsgálatokra vonatkozó ügyiratok, valamint a hivatalos bírálat amely szerint a vizsgálat eredménye jó volt; a tanári kar és az igazgató buzgó működésének jelét adta, s a miniszter örömmel vette tudomásul azt a haladást, amit a bírálatok általánosságban jelének.

— **Megszökött völgyény.** Nagy lakodalomnak kellett volna lenni *Bókaházán*, márczius 30-ikán. A menyasszonyos házban erősen készülődtek a cifra cécóra. Ebben a buzgó készülődésben vagy miben a völgyény is közre akart munkálni, mert már 5 nappal előbb bevonult a menyasszonyos házba. — Hogy aztán a nagy készülődés közben mi történt: erős diszkréció

SZÉNÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

selyemáruházában

Budapest, IV. Bécsi-utca 4. szám

— folyton a legnagyobb és legjobb választék található

selyemkelmék, bársonyok, csipkék, szalagok és ruhadiszkókból.

Mint általában ismeretes, csak a fenti cégnél találhatók a legutóbb megjelent újsók és ruhákra alkalmas selyemkelmé-újdonosságok, melyek — úgy minőségre, mint mintázatra névze — kizárólag fenti cég részére készültek és csak ott kaphatók.

OLCSÓ ÉS SZABOTT ÁRAK

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

őrai; de az bizonyos, hogy a véglegény az esküvő kitűzött napján — mikor már az egész násznép együtt volt — egyszerre csak eltűnt. Nagy volt e miatt a fő háborodás. De nem sokáig tartott; mert a szökésvény utközben valószínűleg megmondta a dolgot és pár nap múlva visszajött. Április 5-ikén tartották meg az esküvőt.

— **Tűz Zala-Csányban.** Batthyány Pál, gróf, zalacsnányi majorjában tűz keletkezett, mely több melléképületet elemészett. A kár nem nagy. A tűz úgy támadt, hogy kis gyermekek gyufával játszottak s egy égő gyufaszálal gyulékony anyagra dobtak.

Szerkesztői üzenet.

„Szerelmes.“ Nincs kizárva.
Desső. A »Csarnok« várja a folytatást.

Tanúgy.

— Hivatalos. —

A »Zalamegyei Általános Tanítótestület« elnökiölt. 46—1903 sz.

A »Zalamegyei Ált. Tanítótestület« valamennyi járási köre tek. Elnökehez.

A »Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága« e nökségétől f. évi április 3-ikán a következő felhívás érkezett hozzám:

Magyarország tanítóegyesületeihez és testületeihez.

A Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága 1903. évi közgyűlését Budapesten, augusztus havában — egy később meghatározandó napon tartja meg.

Társoroztatát az egyesületi vélemények alapján a következőkben állapi otta meg az igazgató tanács:

1. A tanítóegyesületi élet fejlesztése.
2. A népiszkolai szakfelügyelet kérdése.
3. Az ország összes tanítóinak fizető-rendezése.

Az állami tanítók fizetésének mikéuti renjezése ismeretes előttünk.

Mihelyt a benyújtott törvényjavaslatból törvény lesz, elmulasztatlan kötelességünk leend a nem állami tanítók fizetésének az államiakéval egyenlő rendezése kérdésében megindítani a legkiterjedtebb mozgalmat.

Múlt évi közgyűlésünknek is tárgya volt ez a kérdés, de a változott viszonyok megkívánják, hogy újból tárgyaljuk.

A tanítóegyesületi élet fejlesztésének kérdését az 1901. évi közgyűlés utalta az 1903. évi közgyűlés elé.

A népiszkolai szakfelügyelet kérdése sokszor foglalkoztatta már a tanítószágot, kívánt eredménye ma sincs az ez ügyben tartott tanácskozásoknak, pedig e kérdésnek célszerű s a nevelésügyre előnyös megoldása s a tanúgyi közvélemény által helyesnek ismert elveknél megtestesítése régi, nagyon régi óhaja a tanítószágnak: itt az ideje, hogy annak megvalósítását kérjük hatóságainktól.

Alapszabályaink atképpen intezkednek, hogy a kérdések már november hóban kitűzendők, hogy az egyesületek tárgyalhassák s véleményüket beküldhessék. Hogy csak most tűzhetjük ki tárgyalásra e kérdéseket, ennek oka az, hogy a tételek egybeállítására nagyon kevés egyesülettől kaptunk véleményt s nem tuduk: egyetemes tanítógyűlést, vagy évi rendes közgyűlést fogunk-e tartani ez évben? Az egyesületeknek hozzánk beküldött véleménye szerint egyetem-s tanítógyűlés ez évben nem tartható.

Bár rövid az idő, mégis bizunk kartárainkban: fognak találni módot arra, hogy ha kell, rendkívüli köz-, vagy választmányi üléseiken tárgyalják kitűzött teteleinket.

Hiszszük, reméljük, hogy egy jobb kor küszöbén állunk, — váltvetett munkával, erős akarattal, egyetértéssel kivívjuk azt, hogy a tanító elfoglalja az 5t megillető helyet a társadalomban! A vélemények beküldési határideje 1903. jul. hó 10-dike.

Budapest, 1903. március hó 20.

Kartársi szíves üdvözléttel

Somlyay József, elnök.

Hajós Mihály, titkár.

A fenti felhívást azzal a kérelemmel közlöm. Elnök urral, hogy az Országos bizottság tárgysorozatának kijelölt három tételét — ha még ez évi közgyűléseket meg nem tartották volna — rendes közgyűlésen; ha pedig már megtartották: választmányi ülésen — megtárgyaltatni, és megállapodásukat velem folyó évi május hó 8-áig közölni méltóztatassék. A központi választmány a járási köröktől beérkezett vélemények alapján fog a kijelölt tételek tárgyában határozni.

Kartársi üdvözléttel:

Nagykanizsán, 1903. április 9.

Szalay Sándor s. k. megyei tan. elnök.

Irodalom.

— A »Honi Ipar« most megjelent legutolsó számát Schwartz Lajos, a budapesti kereskedelmi és iparkamara beltagja nyitja meg egy nagyérdémi tanulmányal, mely a fővárosi ipar és kereskedelem hanyatlásának okait vizsgálja meg. Sern Henrik a vámtarifa néhány teteleiről ír. Löblí Mátyás (Bécs) a Szerényi-ügy hatását iparunkra írja le. Igen érdekes cikket találunk a lapban a beruházási kölcsön elhalasztásának igaz okairól és az érdekes és eredeti hírek egész sorozatát, mely a »Honi Ipar« kitűnő hírszolgálatáról tanusodik.

— **Piros tojás** cím alatt egy felette érdekes és bőrtartalmu husvétli zenealbum jelent meg pazaron díszes kiállításban Klöckner Ede budapesti zenemű kiadónál, mely 56 oldal tartalmán az idény legszámottevőbb s legszebb zenemű újonságait gyűjtve össze, abban a legnevesebb hazai zeneszerzők becses műveit adja közkézre. Hasonló gazdag tartalmu zeneanyag ily olcsó áron még eddig nem jelent meg, mert az itt közölt 25 zenedarab külön kiadásokban csak 40 koronáért szerezhető meg, míg e díszes kötetben csak 4 korona árért vásárolható meg, közvetlen megrendelve fenemlített budapesti kiadónál. A szép művet elegendőképen ajánló tartománya az 1. Abrányi Kornél »8-ik magyar ábrándja« 2. Bartha Izsó Nem szende lányka »Görbe nap« bohózatból. D'Amant L. »Férfi hűség« vig dal. 4. Gáál F. »Petike Valse« pour Mignon, »salonda. ab. 5. Greizinger Iván »Abránd világ« dalkeringő. 6. Hartl H. »Kolo« szerb. nemzeti tánc. 7. Huber Sándor »A maturáns kisasszony« vígdala »Párhaj« bohózatból. 8. Hubay Jenő »Kis gyerek koromban« dal. 9. Ivánfy Iván »Messze, messze Rodostóba« tárogatós magyar dal. 10. Ivánfy I. »Ha nem szeretsz miért hiúséget« magyar dal. 11. Lányi Ernő »Májusi álom« zongoramű. 12. Lányi Ernő »Keresem a boldogságot« magyar műdal. 13. Lányi Ernő »Ingó-bingó rózsabokor« magyar d. l. 14. Korányi József »Érett a kukorica« magyar dal. 15. Lengyel Miska »El van az én boldogságom tetelve« magyar dal. 16. Lengyel Miska »szegedi csardás« (három tánc.) 17. Lengyel Miska »Szárnya a fecskének« magyar dal. 18. Luka Camillo »Menodora« keringő (a has-onenvű s erdő hirneves »Arora« keringőjének meg dallomgazdagabb párja.) 19. Grosz Alfréd »Nem is kéne egyéb« riporier dal. »Ladra« operettből. 20. Rába

széki Lajos »Kutatam már réges régen« magyar dal. 21. Siposs Antal »Cinka Panna nótája« a »Laura« dalokból. 22. Sousa F. »A szabadság harangja« angol induló. 13. Weiss V. »Ne nyulj hozzám« daogavotte. 24. Szentgály Gy. »Ne tudja senki« magyar dal. 25. Yvon Ch. »A cigány arája« polka-mazurka. A dalok ének és zongorára úgy vannak rendezve, hogy zongorán magában is használhatók. A »Piros tojás« husvétli zenealbumot tehát minden zeneőrét egyének, aki maradandó értékű s kedves emlékü alkalmi ajándékkal kíván kedveskedni szeretteinek melegen ajánljuk megvételre. Kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagykanizsán.

— **A nagy katonai vita** érdekessége még fokozódik, ha annak egyes mozzanatait képebben is szemlélhetjük. Az egyetlen magyar újság, mely e tekintetben is előjár: a »Budapest« képes politikai napilap. Ugy a képviselőház tárgyalásairól, mint a tüntetésekről és a vidéki küldöttek felvonulásáról már eddig is számos híreket hozott. S ez alkalmyszerű illusztrációk közlését természetesen folytatni fogja ezután is. Több kiváló rajzolóművész áll rendelkezésére, akik minden nevezetesebb eseményt azonnal papírra vetnek s aztán kidolgozzák a »Budapest« számára. De a »Budapest« egyéb közleményeire is mindig nagy gondot fordít, hogy olvasóit minden tekintetben kielégítse. Vezércikkeit orsz. képviselők írják, köztük Kossuth Ferenc, a függetlenségi párt nagynevű elnöke. Allandóan két érdekfeszítő regényt közöl, melyek közül egyik könyv alakban jelenik meg, hogy kivágható és beköthető legyen. Tárcarovatában az irodalom majd mindegyik jelisével találkozhatunk. Hírei trissze és megbízhatók. Közgazdasági rovataiban nagy súlyt fektet a gazdák és az iparosok érdekeire. Vasárnaponként a főlaphoz egészen díjtalacul humorisztikus heti mellékletet csatol, teli patolgó élcel és kacagató adománkkal. Ugyanis ingyen kap minden előfizetője egy tartalmas és díszes naptárt. S terjedelméhez mérten aránylag igen olcsó. Egy óra két korona, negydedre 6 korona. Mutatványszámot kívánatra bárki ingyen kaphat. Megrendelések, előfizetések a »Budapest« kiadóhivatalához (Budapest IV., Sarkantypus-utca 3.) intézendők.

— **1500 karrikatura.** Körülbelül ennyi, de minden valószínűség szerint még több karrikaturát, adoma-illusztrációt és politikai vonatkozásu rajzot ad a Mátyás Diák. Ha ezeket a mindig találó és mindig mulattató képeket rendszer alkönyvbe foglalnák, az esetben ez lenne a világ legnagyobb műve. A Mátyás Diák, az országnak legjobb, legnagyobb és legerjedtebb élclapja, természetesen nem éri be e rajzokkal s az azokat magyarázó szöveggel, mert ezeken kívül temérdek benne az olvasni való. Jó versek, kacagató humoroszek, csattanós adomák, aktuális viccek, találó alakok követik egymást gazdag változatban. Ezen kívül majdnem egy oldalnyi talányrovata van; a megfejtők között több becses könyvet sorsol ki. A Mátyás Diákot Murai Károly szerkeszti s a Wodianer F. és Fiai nagy kiadó cég adta közre. Munkatársai a legjelesebb írók a nagy közönséggel egyetemben. A Mátyás Diák nagyformában minden vasárnap jelenik meg, s előfizetési ára 3 korona, a mi azt jelenti, hogy a legolcsóbb magyar élclap. A kiadóhivatal (Budapest, IV., Sarkantypus-utca 3.) barkinek ingyen és bérmentve küld mutatványszámot.

NYILTTÉR.

— Mindenütt kapható. —
Szalai Kalodont
nékülözhetetlen fogassza
a fogakat tisztán, fehéren és egészségesen tartja.

Imakönyvek egyszerű és díszes kivitelben, mindenféle kötésben, — a legnagyobb választékban kaphatók: —
FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében **NAGYKANIZSÁN.**

HAZAI GYÁRTMÁNY!

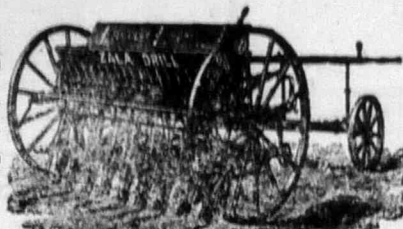
WEISER J. C. Nagy-Kanizsa

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

Ajánlja *Egyetemes aczélekéit* [ ] aczélgerendélyvel, első minőségű tömör aczél-kormányokkal. *Kétvasu aczélekéit*. Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajmívelő eszközzeit.

ZALA-DRILL

sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas hazánk legjobb sorvető gépeit szab. kikapcsolható kapacsuklyókkal.

Homokos-talajra a *Zala-Drill* különösen e czélra készített és kitűnőnek bizonyult *vetősarukkal* ellátva.

„*Perfecta*” merítő korongos vetőgépeit leszállított áron. „*Planet*” rendszerű lókapait. — Planet rdsz. kézi tolókapait, 2 kapakéssel 14 kor., töltőgetőtest külön 6 kor. „*Hollingsworth*” lógereblyéit. — Kukoricza morzsolóit, szecska- és répvágóit, valamint egyéb gazdasági gépek és eszközzeit.

Uj! WB eketetek, kormány, szántóvas és nád a legjobb aczélból, teljesen felszerelve, tartalékvalással 12 korona.

WBT eketetek, magasabb és hosszabb kormányval, a nádor. kívül még aczélalappal is ellátva, teljesen felszerelve, tartalékvalással 14 korona.

Ezen eketetek az egyetemes ekékhez hasonló alakjuknál fogva a képzelhető legtöbbet munkát végzik és feltűnő könnyű járásuk, miért is már nagy kedveltségnek örvendenek.

UJ! UJ!

Mabille rendszerű

gyümölcs- és szőlősajtók

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomoró szabályozással.

Szőlőzúzók

kavaróval, 375 mm. széles rovátkás vashengerekkel, súlykerékkel vagy anélkül.

Olcso áraink bámulatot keltenek!

Tartós
női bőrczipő
párja.
2 frt 40-kr.

Kitűnő
női
gombos bőrczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
női fűzős bőrczipő
párja
2 frt 80 kr.

Tartós
női bőrfélczipő
párja
2 forint.

Női
bőrczipő
kettős keresztossal
párja
2 forint.

Tartós
gyermek
fűzős bőrczipők
párja
75 krtól feljebb.

— Fiókraktár —

Nagykanizsán
Kazinczy-utca
1. szám.

Kitűnő
férfi
fűzős bőrfélczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
férfi bőrczipő
párja
2 frt 40 kr.

Nagyon erős
férfi
sima bőrczipő
párja
2 frt 50 kr.

Kitűnő
férfi bőrfélczipő
párja
2 frt 50 kr.

Könnyű
női utcai bőrczipő
párja
1 frt 50 kr.

Nagyon erős
leány
fűzős bőrczipő
párja
1 frt 70 kr.

1^a Godyear világczipő, legdivatosabb forma; az árak felülmúlhatatlan olcsók.

Az árak a gyár által minden czipő tálpába be vannak vésvé.

Turul czipőgyár Részvénytársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

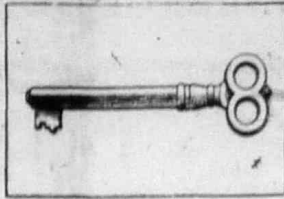

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

jegygyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.
Mindenütt kapható.

Rohitsch-

Pompás és előkelő nyári üdülőhely Németországban: Pöttebach, 6 óra Béctől. Idény: Május—Szept.

A zald Stajer ország gyógygye. **Sauerbrunn-fürdő**

1901-ében: 3000 fűrdővendég (fenállása óta legmagasabb létszám) A Tempel és Styria források, a karisbadi és marienbadi forrásokhoz legközelebb állnak Gyomor-, bél-, máj- és vesebajoknak, lelegzési szervek, cukorbetegség, epeköv, gyógyítására külön gyógyházak. Tágas parkok, nagy erdőségek sétagyógymódhoz. — 3 nagy fűrdőintézet: meleg-, hideg- és forrás fűrdők. — Tej-, savó- és kefir kura. — Különleges fűrdő—zene. — Sportversenyjátékok. — Kellemes társasélet. — Ismertető és prospektusok kéréndők az

106—4

Igazgatóságtól.

Premier Korékpárok
Leg finomabb a világ Argyérek
Leg jutányosabb Vásáron díjmentesen
Premierwerke Eger, Csehország

A cs. és kir. osztrák belügyminiszterintézet jóváhagyott cílmérei és élvezeti cikkének vizsgáló intézetének (Wien, IX. Splittgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatti

Ezen cognaknak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alau. nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltsassa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89—100

A cs. és kir. osztrák belügyminiszterintézet jóváhagyott cílmérei és élvezeti cikkének vizsgáló intézetének (Wien, IX. Splittgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatti

Ne aggódjon

ha bárminő betegség győtri is, rendelje meg a **PADUAI SZENT-ANTAL BALZSAMOT.**

Bámúlatos az az eredmény, melyet a páduai Szent-Antal balzsam gyógyító hatásával elért, már néhány korsz e használása után is. Felnötteknél és gyermekeknél egyaránt használható — főként a következő bajoknál: 39—10

Mindennemű gyomorhajnál, étégytalanságnál, fűjűdségnél, ha az ügyességtől származik is, hideglelésnél, tüdő- és mellbajoknál, influenzánál, hasbántalmaknál, székrekedéknél, vese- és májbajoknál, izom- és cszabántalmaknál, továbbá köztényneél úgy bevée, mint bedűrsűtée utolérhellenhatása van

TÖRV. VEDVE

Kapható a feltalálónál: **HÜBNER JÓZSEF** gyógyszerésznél **BAJÁN.**

Páduai Szent-Antal balzsamomat a világhírű vadicaí szent forrás vizével készítem. Csak akkor valódi, ha a feltaláló nevével és pecsétjével van ellátva és kőkorában van. — **ARA 1 KORONA 20 HILLÉR.** — Használati utasítás mellékelve van minden korszónál. — Hat korszó rendelésnél ingyen postaszállítás.

Fernolendit

cipőfénymáz a legjobb máz a világon; — e fényerém világos cipőkét tükörfényűvé tesz és a bőrt is tartósabbá teszi. Viseli, toltos színű lábbel: sárga vagy barna bőrből „Lyosin“ (tükörfénymáz által egész újja lesz Alap, 1830 Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstr. 21. Mindenütt kapható

KAUFMANN MÓR, férfi- és gyermekruha-raktára

NAGYKANIZSÁN, a Városház palotában.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomasára hozni, hogy a lenti czimen, a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

ruha-üzletet

nyitottam, hol a legfinomabb férfi- és gyermekruhák dús választékban, a legjutányosabb árban kaphatók.

A kisebb gyermekruhák kivételével áruim nagyobb része saját műhelyemben készül, mi által olcsó árért kitűnő anyagból szold és jó munkát nyújthatok.

A már 14-ik évi óta fenálló, jó, hírnevű, mérték ntáni szabó üzletem marad Erzsébet királyné-tér Elek-féle házban. Itt, mint tisztelt vevőim tudni méltóztatnak, a legfinomabb bel- és külföldi szövetekből mindenkor nagy raktárt tartottam. Most pedig azon kellemes helyzetben vagyok, hogy folyton új és divatos kelméket tarthatok és így kifogástalan szabásban, izlésességben és minőségben bármely fővárosi szabóval versenyezhetek.

Vidékre levelező-lapon írt meghívásra szivesen elmegek.

Mindkét üzletomban legfőbb törekvésem oda irányul, hogy a legzserényebb házon mellett, figyelmes kiszolgálással tisztelt vevőimet kielégítek. Mélyen tisztelt vevőim irántam tanúsított bizalmát és partfogását második üzletemre is kérve maradtam a n. é. közönség iránt teljes tisztelettel

KAUFMANN MÓR, férfi-szabó.

Készíték mindennemű papi- és egyenruhákat.

Sürgős esetekben egy-egy ruha 24 óra alatt is készítteték.

Hasznossága
Városháza-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.
A hasznosságot értékesíteni lehet naponta d. u. 4—6 óra között.
Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal:
Városháza-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedés.
Helyközi telefon 103. szám.

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Előfizetési árak
Egész évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona
Nyitólár postaköltséggel 40 fillér
Előfizetésnek, valamint a hirdetésre vonatkozóan Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendő.
Bérmegtelen levelek csak ismert címekből fogadhatók el.
Egyen száma ára 20 fillér.

Nagykanizsa. 1903.

Felolvasó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőfőúr: Mérey Lajos.

Vasárnap április 12.

Az igazság győzelme.

Az igazságnak az a nagy általános diadala, melyről az emberiség földi megváltásán csüngők álmodnak, messze, nagyon messze van még. A részleges győzelmeknek — azonban nem vagyunk híjával.

A kereszténység húsvétja sem más, mint az igazság egyik részleges diadala emlékünnepe. Emlékeztető nap arra, hogy az Igazságot el lehet ugyan fojtani, el lehet ugyan temetni, de megölni: nem, soha.

Az anyagi hasznát féltő, száználman nyomorult osztályördek, mely a hatalommal szövetkezve, a szegény meztelen lábú essénus-aposztolt, — aki azt merde hirdetni, hogy mindnyájan egy Atyának gyermekei, tehát testvérek vagyunk s ezzel a tanításával ösvényt jelölt az egyetemes szabadság, a világszabadság színvonalá felé — keresztihalálra hurcoltatta: győzelem-ittasan és farizeusi szemforgatással nézhetette a koldus-szegény, hatalom-védetlen apostol tragediájának utolsó jele-

neteiben azt a megrázó mozzanatot, mikor „lehajtá fejét és kiadá lölkét.”

A hatalom mandatáriusa kezét mosta. Az osztály-önző képviselői kezökét dörzsölték. A hős kimult. A kárpit le-gördült. — Ugy hitték: sem a római bálványistenekét, sem a papi érdekeket nem háborgatja többé semmi.

Ami a kárpit nem gördült le. Még hátravolt az Ige, az Eszme halhatatlanságát jelképező végző jelenet: az üres sír. Ez a hatalmas szimboluma az isteni Eszme megölhetetlenségének.

De ezt a szimbolumot nem értették meg a hatalom és az önző osztályérdek képviselői. Talán csak akkor, amikor megkezdődött az Eszme az Igazság hódításának epochája, a csodás események láncolata, melynek minden szeme egy-egy fősöges tanúságtétel volt arról, hogy az a szegény, védetlennél megölt essénus-aposztolt feltámadott, kitört a sírból, él; és isteni szellemével továbbhódít, az Igazság világosságát árasztva a megváltás ösvényét kereső emberiség ezreinek lelkébe. A Krisztusi

igazságok új korszakát nyitják meg az emberi haladás-történetének. Az Igazság fényénél az emberiség egy része fölismeri a megváltáshoz vezető igaz ösvényt. A bálvány-istenek leomlanak. Az Eszme, az Ige halad és hódít erőszak nélkül, fegyvertelenül. Vértanuk jelzik haladásának, hódításának útját; de a vértanui halállal hullók véreinek minden harmatcöppjéből az Igazság halhatatlanságát hirdető virágok, új eszmék sarjadnak; és az essénus-aposztolnak, Jézusnak, hatása époszi fősöggel emelkedik föl az apothéozis ragyogó magaslataira: mikor az emberiség milliói fölismerik isteni szellemében a megváltás ösvény-jelölőjét. Az egyszerű, szegény, szürke apostolból, az essénus-testvérből az emberiség Megváltója lesz; Jézus, a megvetett zsidó fiú az üldözött, keresztre feszített ember Krisztus isteni alakjává dicsóul. Lehet-e ennél fősögesebb föltámadás? — Van-e az emberiség történetében ennél ragyogóbb részleges diadala az Igazságnak? Vajjon nem jogos-e hát

TÁRCA.

Húsvét.

Szép magasztos ünnepe van
Ma, a keresztény világnak;
Az örömtől egyült dőbben
Szíve: koldusnak, ki dlynak.

Mért ez öröm, mért e vigsg,
Tudja ma már minden ember;
Jézus sírján világosság
Támadt és egész fénytenger.

A sziklasir nyílásáról,
A nehéz kö elhengerült;
Pecét is lepattant arról,
Pedig úgy, hogy meg sem sérült.

A szeretet nagy ereje,
Mely Jézust keresztire bírta;
Leszállt a sír jenekére,
És nyugodni ott sem hagyta.

Jézus tehát kijött a'ból,
Kijött s lépett segély nélkül;
Dics sugárzott az arcáról,
S fejt babér fonta körül.

A keresztfán a bűn zsoldját
Fizette le, mind egy szálly;
A sírban még az üdv útját
Nyitotta meg, menyországig.

Orvüljünk és rigadjunk hát,
Győzetenél jelkesülten;
Ajunkra az Alleluját
Vegyük, és zengjük szüntelen!

Nith Norbert.

Hölgyek a kávéházban.

A középiskola egyik felső osztályában a német irodalom tanára rossz kedvében így szólt rá egyszer valamelyik nyakas leckenemtudóra: „Hja a lecke, az bizony nem kugló! Bezzeg jobban szerettek lányo házakban kávézni.” Erre az utolsó sorokból felhangzott a ríposzt: „... meg kávéházakban lányozni”. A deákok köhögtek, a tanár fülig vörös lett, s a kínos jelenetnek azzal a rezignált szóval vetett véget hogy: „No akkor csak inkább járjatok a lányo házakba kávézni!”

Az a romlott lelkü nebuló tán nem is tudta, hogy a városi élet milyen jellemző vonását pendítette meg a ríposztjával! Koránérett eszével bizonyára a kassza mögötti hölgyekre gondolt

akkor. — De a mi elmélkedésünk tárgyát nem azok a tündérek fogják képezni, akikre állítólag a belügyminister kimondta volna, hogy legalább is 40 évesnek kell lenniök (»Volna! Ez a bökkenő» — mint Petőfi szomjas embere mondja) Mi a legjobb társaság hölgyeivel foglalkozunk, a polgárság diszével, virágával.

Tessék vasárnap délután valamely nagyvárosi ismertebb kávéháza benézni. A hétköznapi pikkolozók helyett ünneplőbe öltözött hölgykoszorút találunk majdnem minden asztal körül, különösen az ablakok fölkeiben. — A franciának egy nagyon jellemző szava van ezekre: „des gens endimanchés”. Garmadával fekszik előttük sok mindenféle képes lap, közül szteményes tálcák meg kávésbriket. Vajjon szegényeknek nincs odahaza helyük a kávéháza? Dehogy nem, sőt meg lehetünk győződve arról, hogy jobb kávévet szoktak ők a saját asztaluknál inni. Hát akkor mi keresetük van a férfiak tanyáin? Kérdezzük csak meg egyiket-másikat. Azt fogják jobbra felelni, hogy jól esik egyszer hetenkint »képes lapokat» nézegetni és habos kávét inni, mert odahaza csak »tejeles» van. Titkon meg talán hozzágondolják, hogy azért is elmegyünk abba a kávéháza, a hová férjeink meg apáink a »családi szentélyből» menekülni szoktak, alighogy letették a kanalat.

Sajnos de való, — hogy a középpolgárok nagy zöme a vasárnap délutáni hosszabb munkaszünetet

Férfi- és gyermekruha

Gzipő- és kalapraktár

Ily. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA, Erzsébet királyné-tér 1. szám volt Weiss üvegező-féle helyiségben.

— a legnagyobb választékban —
— legjobb minőségben —
a legmérsékeltebb áron

a reményünk, hogy az Igazság eme részleges diadalából végre majd egy nagy, egyetemes diadalnak, a Krisztusi eszmék általános győzelmének, az emberiség földi megváltásának kell kibontakoznia?

Aki érti a jeleket, mik az emberiség kavargásában, hullámlásában a valódi haladást jelzik: az most igen sok mozzanatból meggyőződhetik, hogy az emberiség érzelmi és gondolatvilága egyetemes célok felé veti irányugarait. Egyre tisztábban, erőteljesebben bontakozik ki az emberiség lelke előtt az a hatalmas, igaz ösvény, melyet Krisztus szelleme a valódi megváltás ösvényéül jelölt meg.

Ezt az ösvényt immár nem lehet tekervényes formákkal, az érthetlenségek, a titokzatosságok ködével, sötéttségével eltemetni; sem a boldogulást kereső emberiség egy tagozata részére külön megváltói örökségül lefoglalni, amint ezt nem is célozza, nem is célozhatja a legmoverebben fölállított dogma sem. — Ezt az ösvényt elzárni nem lehet senki előtt; nyitva van mindenki számára, akit rávezet az Igazság szelleme, mely Krisztusban oly egyetemes, isteni erővel nyilatkozott meg, hogy az Igazságnak általános, teljes, az egész emberiségre kiterjedő győzelme tulajdonképpen Krisztusi diadal, a megváltói mű megkoronázása lehet csak.

Vajjon elkövetkezik-e valaha az Igazság szellemének az a fönséges győzelme, hogy majdan egy ösvényen halad az emberiség egyeteme a Tökély felé az egész mindenséget bezúgó megváltási Hallelujával?!

kávéházi foglalkozással tölti ki, és szinte örömmel üdvözi, ha vasárnap rossz idő van, mert akkor nem kényszerül sétálni menni a családjával, hanem a jó meleg (és jó füstös) kávéházban gunnyaszthat napestig. Ugy filozófának, hogy ott össze lehet csodítani az ismerősöket és egy pár piczula árán epügetni lehet az ember a maga társaságában, mint tán a drága pénzbe kerülő házi jurokon. Tehát, ha így vesszük, még nagy nemzet — gazdasági jelentősége is van a vasárnapi délutáni kávéházjárásnak!

A társadalmi jelentőséget pedig a hölgyek adják meg neki.

Szellemi emancipációjukat a nők erőteljesen érvényre juttatták már korunkban. Társadalmilag, vagy jobban mondva a polgári szokások terén még csak lassacskán halad a mozgalom. Mégis, ez a kávéházlátogatás azt mutatja, hogy a mi asszonyaink, sőt lányaink is szeretnek kibújni minden kis részen, amelyet a konvenció korlátain az idő útított vala. — Némelyik asztal körül olyan flirtelő társaság mulatozik, hogy a jurokon se különben, és ha az „örögek” kissé jobban odapillantának leányaik meg sieder fiaik kezére, hát nem épen imádságos könyv számba menő képes újságokat, egyebet, láthatnának ujjai között. Ezek az oktondi képes újságok! Olyan jelenetek, aminőket egy-egy túlhevült agyú firkász odavázol, a való életben nem, vagy pedig csak a legtilosabb felén léteznek.

Ez a vasárnapi hölgyközönség. Hétköznapon, nagy és kisvárosban, különösen színház után egy-egy fagyalt vagy tea erejéig a legrangosabb dámák sem átnaknak kávéházba, vagy az utcai asztalok mellé telepedni. Nyaranta pláne ez be-

A konvent hősök.

E cím alatt nagy feltűnést keltett politikai röpirat jelent meg X. Y. Z név alatt Budapesten, mely, tartalmát és tárgyalási modorát tekintve, utálgatja, a legkiválóbb publicisták egyikének tollából ered.

A röpirat élesen támadja meg a parlamenti kisebbség politikáját, mely a kormányt és a többséget szándékosan kergeti az ex lexbe; és szellemesen bizonyítja be, hogy a kisebbség midőn parlamenti jogaival visszaél, ugyanazt teszi, amit az előbbi kormányrendszer tett, a parlamenti abszolutizmus alakjában. Szemérettel veti a kisebbségnek, hogy a választásoknál nem jelentette be előre azt, hogy egy törvénytisztelő kormányval szemben is az obstrukcióhoz fog folyamodni; s gunyosan mutatja ki, hogy az erőszakos kormányokkal szemben a kisebbség sohasem mert az obstrukcióhoz fordulni, mert félt, hogy a kormány boszút fog állani a választásokkor. Be mutatja a röpirat azokat az ismert alakokat, akik nemcsak a többség, hanem a saját pártjuk vezetői telett is zavaroskodnak, csakhogy szerepet játszhasanak. — Ezek akarják a parlamentet konventté súlyosztatni és mindenütt csak a botrányt hajhászzák.

Felmutatja a röpirat a veszélyeket is, melyek az országot fenyegetik, ha ezek a konvent hősök továbbra is a helyzet urai maradnak, és na a nemzet józan közvéleménye nem tiltakozik eljárásuk ellen és felháborodása észre nem téríti őket.

A nők feladata a gyermekvédelemben.

Irta: Dr. Békésy Géza.

— kir. közegészségügyi felügyelő. —

Az állam a talált és elhagyottnak nyilvánított gyermekek védelme érdekében tervezett állami intézkedésekkel és a szükséges intézetek létesítésével — bizton állíthatni —

évenként néhány ezer gyermek életét fogja megmenteni és megtartani az országnak. Százados mulasztást és bünt fog — ha nem is helyrehozni, mert az lehetetlen — de megszüntetni a gyermekvédelem országos szervezése és joggal mondhatni, hogy az ország kulturális előhaladásának, belső konszolidációjának ez lesz a legjelentősebb ténye az utolsó 25 év alatt. — Jelentőségét csak növeli az a szomorú tény, hogy Magyarországon a születések száma a múlt évben 23 ezerrel volt kevesebb mint előző évben.

Nagyon is elérkezett az ideje tehát, hogy a pusztulásnak kitett gyermekek megmentéséhez lássunk, mert úgy látszik, hogy Magyarország — mint sok más erényével — a nagy gyermekáldás hagyományával is szaktított és e tekintetben is a műveltebb országok bűneinek utánzója lett. Igen komoly és jelentős feladat terheli tehát azokat, kikre a mentés munkájának országos szervezése van bízva. Bár a vezetők egyénisége, minden lehető garantiát megad, hogy feladatuk fontosságának tudatában mindent elfognak követni az ügy előbbrevitele érdekében, tekintve annak nagyságát, sokoldalúságát és sajátos természetét, a társadalom lelkes közreműködése nélkül, az csak félfélegesen volna megoldható. Ez okból a szervezés munkájánál is — mint ismeretes — a művelt nagyközönségnek, mint elengedhetetlenül közreműködő faktornak, támogatása mintegy beleillesztetett a szervezetbe. — A feladat természete is már magával hozza, hogy első sorban a művelt magyar nők hazaszeretetére és jó szívére számít az állam. Tudjuk, hogy — a mint komoly körülmények között sohasem — ezuttal sem fog csatlakozni bennük. Az ő finoman érző szívük melege, jötevő munkás kezeik gyöngéd tapintata, fogja beleönteni abba többé-kevésbé rideg állami szervezetbe, a szeretet életet lelkét; minden jónak örök forrását és fenntartóját.

Kétségkívül sokoldalú és fontos feladat jut majd a nőknek magában az elhagyott gyermekek megmentésére irányuló állami törekvés támogatásában is. E téren azonban természetesen a létesítendő menhelyek

vett szokás, és ilyenkor a férj urak is szépen kitaranak a fekete kávé és az asszony mellett, lévén ez az óra a trézeselésnek szentelve. Így van ez nálunk, meg Ausztrián. Már Németországban, különösen az északi vidékeken a kávéház nem »intézmény«, hanem olyan valami, mint minálunk a cukrászda. Ha a német elmegy a *Kaff/chausba* (úgy ejtik ott, hogy a Kaff-on van a hangsúly) akkor csak egy kis korty likörre vagy ilyesmire tér be, mert arrafelé a kávé a legiszonybub löre, és újság is legfeljebb egy szál van benne. Az asszony — isten ments! Ellenben a maga hetenkénti *Kaff* fekránzenhéjén hajtja a darálómalmost holmi lagymatag „Kuchen” mellett.

Páris! Oh »la dame de chez Mazim« vagy a Café Anglais lepkéi, akik »un bock« mellett vigasztalgatják a bélelt zsebü örfiakat! Hol ma rad ezek mögött a mi jó spiszburger — hölgyközönségünk. — Ott a »társaság« hölgyei szives örömet járnak »diner en ville« — vagyis házon kívül étkezni, amde kávéházba, »est mauvais genre«, ez nem korrekt dolog.

Budapest az asszonyok kávéházi Eldorádója. A hagyományos »Hangli« már — már saját iradalommal bír, s nem is igazi úriánny, aki nem ott szívtá először a szabadság levegőjét (Második fok: Gerbeaud) Meg kell csak nézni azt a boutonparádét, amely egy-egy szép estén az Andrassy-út jobbfejta kávéházaiban, vagy előtt, diszelegni szokott. A »faubourg« numérol V, ott tagadja le, hogy nem boldog a magyar, Körülbelül nem is boldog a városi magyar, ha nincs meg a törzskávéháza. Sőt némelyiknek egy reggeli, más déli, ismét más esti és egy sajátkülön — éjjeli kávéháza is nagyon! Ide aztán nem kell külön vinni

a hölgyeket, vannak ott fölös számmal »törzshölgyek«.

Ki háné, hogy a legderékabb asszonyok között is nem egy akad, például bálók után, — akik erősen vágyakoznak betérni az ilyen éjjelzőkbe »csak kíváncsiságból« és persze az urakkal A férjek és kollégáik ilyenkor feleségeik helyett szígyenkeznek. (De csakis ilyenkor!)

Meg kell még említeni a kávéházi hölgyvendégek egy különös, — mondhatnám rokonszenves — válfaját. Ezek a francia, angol stb. nyelvű mesternők, akik kopottasan, emberöltő előtti divat szerinti ruhákban, csak úgy nyelik el a hazájukbeli újságokat. (Sok más nyelvűjük ugy sincs!) Én ismerek egyet, aki változatosság kedvéért minden nap mást rendel a kávéházban, de az angol lapok böngészése közben rendszeren ki hagyja hűlni a melet, felmelegedni a hideget és azon érintetlenül kifizeti az árát, ha teleszedte magát Albion nyomdafestékével.

A maguk ködös hazájában a magánosan élő hölgyek nem kényszerülnek füstös kávéházba menni, hanem clubot alakítanak és ott tesznek eleget szellemi szükségleteiknek. Nálunk azonban minden klubéletet elfojtja a kávéházak napról-napra növekvő száma.

Ha ezt a pár soromat netán kávéházban olvasnák kedves hölgyeink hűsült napján, ne haragudjanak rám nagyon, és hívják meg, hogy még a kávéházban is szivesan hűdöl nekik:

Xilef.

vezetőségei fogják végezni a munka javarészt. Van azonban a gyermekvédelemnek egy igen jelentős területe, a hova az állam gyámolító keze nem ér el, de ha elérne sem tudna olyan eredményesen munkálkodni, mint valamely egészséges társadalmi szervezet, a melyet arra hivatott nők vezetnének. Ez a nem elhagyott gyermekek egészségének védelme. Ez a lehetetlenség csak látszólagos, a szomorú valóság az, hogy Magyarországon azok a gyermekek is, a kiket szülei tartanak el és el tudnak tartani, tehát a szabályok szerint a menhelyek védelmére nem jogosultak, igen gyakran a szülők tudatlanságának és könnyelmű gondatlanságának áldozatául esnek. Az újszülöttek célszerűtlen, rossz táplálása és hiányos ápolása több emberéletet fosztja meg az országot, mint akár a legpusztítóbb betegség. Legalább 50-60 ezer gyermek pusztul el Magyarországon a helytelen vagy hiányos táplálás miatt. Ezeket megmenteni, a gyermekvédelem bizonyára legfontosabb, de egyúttal legnehezebb feladata. Miután kétségtelen, hogy a baj főforrása az, hogy az anyák az újszülöttek helyes táplálásának módját nem ismerik, ha ismerik, elhanyagolják; ezer habonának és előítéleteknek hódolnak a gyermekápolás és ápolás körül; a segítség első eszköze, természetesen a megfelelő nevelés. Oktatni kellene a leendő anyákat az anyasággal járó kötelességeik és tudnivalóikra. A mai úgynevezett művelt leány a haszontalan dilettáns ismeretek valóságos múzeuma, mindenből tud valamit, legkönyvebb élethivatása azonban titok marad számára. A szenteskedő álszemérem, az előítéletek és vaskalapos nevelési tanok kínai fala zárja el a leányt attól a világtól, a melyben később egész hosszú életén át nehéz viszonyok között is helyett kell állania. Franciaországban a félelem attól a — úgy látszik kérelhetetlenül bekövetkező — jövőtől, hogy a »nagy nép« nemskára a kihalt fajok sorába jut, rést ütött az előítéletek bástyáján s ott ma már helyenként rendszeres tanulmánya a felnőt leányoknak a gyermekápolás.

Alig remélhető azonban, hogy egyhamar általánossá legyen, a mi a felvilágosított franciáknál is még csak szórányos. Sőt ha a felsőbb leánynevelés általánosan szakítani is fog az életpolitikai előítéletekkel, a szegényebb osztályok leányainak helyzete bár éppen az alsóbb osztályokban van legnagyobb szükség, a leendő anyák megfelelő nevelésére — ugyanaz marad, mert magasabb nevelésben nem részesülnek. Ilyenképpen az anyák megfelelő kitanítására az egyetlen helyes módnak az látszik, a melyet Angliában kezdenek meghonosítani, már is szép eredményekkel. Ugy hiszem, minden körülmények között ez a leghelyesebb és legeredményesebb mód, a fiatal anyák kitanítása.

Angliában nők is vannak alkalmazva az egészségügyi közigazgatásban, különösen egyes leginkább nőket foglalkoztató, ipartelek és gyárak egészségi viszonyainak felügyeletére. — A »lady sanitari inspector« feladata helyenkint — az anyakönyvi hivatal úján tudomást szerezvén arról, hogy hol van újszülött — az anyát azonnal meglátogatni, meggyőződést szerezni az anya és a gyermek egészségi viszonyairól és az anyát, valamint a hozzátartozókat kitanítani az újszülött helyes ápolására és táplálására. Látogatásait később megismélti a hányzor annak szüksége mutatkozik. Természetesen

ott, a hol a vagyonos, művelt szülők orvosi felügyelet alatt nevelik gyermekeiket, az egészségi felügyelőnek nincs semmi feladata. A szegényebb, különösen a munkássztyárhoz tartozó gyermekágyas anyák és újszülött gyermekeik ilyen felügyelete és támogatása egy közegészségi, mint humanitárius szempontból igen nagy jelentőségű. Hogy közegészségi szempontból milyen nagy jelentősége van, alig szükséges fejtegetni. A gyermekágyal két emberélet torokkockán: az anyáé és gyermeké. Sok tekintetben végtelen lehet az anyára és gyermekére is a helytelen vagy hiányos ápolás. Ott a hol elég művelt bába adja a segítséget, a helyzet még megnyugtató addig, a míg az anya lábra áll; Mihelyt azonban a szegény anyának — a ki gyakran kenyérkereső is — ismét vállalja szakad háztartásának minden gondja, terhe és nincsen a ki tettel és tanácsokkal támogassa, az újszülött helyzete kritikussá lesz. Az anyafoglaltsága, nélkülözése, tudatlansága, bahnás előítéletei és nembánomsága mindmegannyi életveszélyt rejtenek magukban az újszülöttre nézve. — Az élet első hónapjai döntők a gyermek testi fejlődése tekintetében. Mondhatni ezekben a hónapokban rakja le a természet a szervezet alapjait. Érthető, hogy ebben az időben elkövetett minden hiba előbb-utóbb végzetesen megbosszulja magát. — A kérdés humanitárius részének jelentőségét csak növeli az, hogy szoros vonatkozásban van közegészségi részével. Minden segítség, a melyet az — esetleg nélkülöz — gyermekágyas anyának nyújtunk, a saját gyermeke egészségének javára kamatozik. Ott, hol egyébként is szűkös van az élet, a gyermekápolás, kiváltképpen városokban, nehéz anyagi gondot hoz a szülőknek. Ha valamikor, ilyenkor leginkább helyén van és szükséges, hogy a társadalmi vagyonosabb, kötelességeit ismerő része kéznél legyen a segítség. Az egészségi felügyelő, gyermekfelügyelő vagy gyermeklátogató személyes tapasztalata után azonna megjelölhetné, hogy hol és minemű segítségre van szükség s úgy a hatóság mint a jótékony társadalmi intézmények segítségét gyorsan kiszakozhatná. Gyors segítségre van szükség a legtöbb esetben, de mennyire fontos a gyors segítség, a mikor a lebetegedett anya maga is kenyérkereső. Ilyenkor kettős teher szakad a »gyermekápolással« a szegény családra. A kereset apad s egyúttal a kiadások szaporodnak. Jól rendezett államban nem volna szabad, hogy a család anyja — különösen a házon kívüli — kenyérkereső foglalkozásra legyen kényszerülve. Rendkívüli fontosságú államérdék, hogy a családban a nő minden idejét az övéi gondozásának szentelhesse. Nagy társadalmi baj, hogy oly sok a kenyérkereső család nő, s ezt a bajt kötelesség legalább azzal enyhíteni, hogy a legnagyobb szükség idején gyors segítséggel támogassa a tehetősebb társadalom.

Ugy vélem, leghelyesebb volna, ha az ország majdnem minden népesebb városában és községében már is működő nőegyletek vennék kezükbe a gyermekvédelem fontos ágának szervezését. Hiszem, hogy az állam és a hatóságok, a lehetőségig mindenben segítségükre volnának. Állandó fizetéssel műveltebb szegény nőket, a kiket célra szervezett tanfolyamon kiképzendők volnának — kellene alkalmazni gyermekfelügyelőül. Ily módon a kifejtett nagy-

jelentőségű nemzeti érdekek megvédésével, egyúttal sok szegény nélkülözött művelt nőnek, kenyeret és művelt nőhöz méltó, nemes foglalkozást lehetne biztosítani

Humanitás és iskola.

Az a fenekelt, nemes humanizmus, mely a Széll-kabinet kormányzati politikájának egyik legnevezetesebb jellemvonása s mely immár szerves alkotásokban nyert nem muló kifejezést, erőteljesen megnyilatkozik Wlasics Gyula kultusz-miniszter most kiadott két rendeletében is.

A gyermekvédelemnek egyik fő mezeje az iskola. A magyar nemzeti kultúra lángoló buzgalmu vezérének figyelmét nem kerülte el az a körülmény, hogy éppen itt kínálkozik leges gyümölcsözőbb tér a humanizmus áldásos működésére.

Ennek a nemes munkásságnak ad okos, gyakorlati irányt az alább közölt két miniszteri rendelet. Egyik szól a szegény tanuló gyermekek számára létesítendő iskolai népkonyhákról. — A másik az iskolagyermeknek az alkoholizmus szörnyű mélye ellen való védelméről.

Talán épp a városokban lehet legtöbb, legmeggyőzőbb példáját látni annak a szívfacsaró nyomoruságnak, hogy a szegény szülők csenevész apró gyermekei a déli szünetet egy darab száraz kenyérrel, az uccán való csavargással töltik el, merthogy otthon nem várja őket a fiatal gyomor által annyira áhított izes ebéd.

Épp az ideit zord tél folyamán fejtett ki a főváros társadalmi jótékonyága is nagyobbserű akcióit abban a formában, hogy felszólította a jó szíveket, vállalkozóknak asztalukhoz lsten nevében kosztosnak annyi a mennyi szegény iskolagyereket.

Ezt az igazán nemes mozgalmat allandósítani, az egész országra kiterjedőn szervezni kívánja Wlasics s kérdése» rendeletében minuciózus részletességgel megadja az útmutatást a nagy társadalmi mű keresztlvitelére.

A másik miniszteri rendelet nem kevésbé fontos, a nemzet jövőjének létérdekebe vágó része a gyermekvédelemnek.

Kiszámítatlan az a pusztítás, amit a zsongó években megkezdett alkoholizmus véghez visz.

Világszerte küzd, itt-ott sikeresen, ellene az emberiség jobbik része.

A testi-szervezetet felduló, lelki épséget, erkölcsi egyensúlyt feltorgató végzetes szenvedély a könnyelmű szülők vetke folytan már a gyöngye iskolagyermek sorából is kezdi szedni áldozatait.

Hatalmas tiltakozás, atyai bölcs intelem Wlasics rendelete, mely éppen az iskolát szőlítja sorompóba a rettenő társadalmi kórság ellen.

El bennünk a reménység, hogy mind, akiket illet, komolyan szívókre veszik a miniszter szótát s a nép nevéből nem laukadó, lelkes buzgósággal igyekeznek a gyakorlati életben teljes érvényt szerezni a legtisztább emberszeretetet civilizatorius követeléseinek.

A rendeletek így hangzanak:

A tankötelezettség végrehajtásának egyik nagy akadályja a nép szegénysége, a tankötelesek ruhátansága és az a körülmény, hogy az iskolától távolabb lakó gyermekek, kiket szülők kellő déi ele-eggel el nem lathatnak, ez okból az iskolát nem látogathaják, vagy amennyiben látogatják is, a gyöngye táplálkozás miatt testileg-lelkileg elernyednek és az oktatási munka rajuk nevezé jóformán kárba vész.

E bajok köül a ruhátanságra már rámutattam az 1901. évi 32.055 sz. alatt kelt körrendelettel kiadott állami elemi iskolai gondnoksági Utasítás 36. száaszában és az 1902. évi 41.246. sz. alatt kelt rendelettel kiadott községi iskolaszéki utasítás 43. szakaszában, mely szerint az áll. elemi iskolai gondnokság, illetve a községi iskolaszék fölhatalmaztatott, hogy az iskolai hírszágpenek egy részéből a szegény gyermekeknek ruhával való segítségére alapot gyűjtson s azt társadalmi uton is gyarapítsa.

Nem kevésbé fontos, sőt a tanítási eredmény fokozására, a tanuló testi-lelki fejlődésének előmozdítására, nemkülönben a szülők és a társadalom érdeklődésének, sőt az iskola iránt való szeretetének felkeltésére alkalmas tevékenység az, ha az iskolát távolabbról látogató szegény gyermekeknek déli étkezéséről az iskola tanítói

testület és helyi felügyelő hatósága gondoskodni tud. A csongrádi állami elemi iskolai gondnokság a tantestület és az ottani társadalmi nemesség, vállaltatték tevékenység és áldozatkészsége folytán létrejött szegény gyermeknyhá szép sikerei után erős a hitem, hogy az állami elemi iskolák gondnokságának és a közegyei jellegű iskolák iskolaszékének a tantestületekkel való buzgó munkássága egybűlt a képes lesz hasonló eredményeket elérni: hogy tudniillik társadalmi téren összegejtendő részint pénzületi, részint természetbeli adományokból az iskolai messziről látogató szegény vagy általában otthon kellő táplálékban nem részesülő szegény gyermekek déli étkezésben része sítessenek.

A edl nemes és Temecek emberbaráti, de tanügypolitikai szempontból is támogatásra érdemes, mert egyrészt a tanu ok jelentékeny részének lehetővé teszi az iskolába járást, másrészt a szegényebb gyermekek testi-lelki elenyedésének elejét veszi s így a tanítás munkáját már ezzel is eredményesebbé teszi, de nagyfontosságú a jótékony intézmény megvalósítása azért is, mert a társadalmi és a szülőknél egyrésztől meglevő érdeklődését, másrészt az iskola iránt való háláját fölébreszti s végül a tanító nevelői és oktatói és ezzel általában társadalmi tekintélyét emeli.

Ez okból kijelentvén, hogy a szegény gyermeknyhákat letesítésének ügyét melegebb érdeklődéssel fogom kísérni, föl hívom Czimedet, hogy mundaon állami elemi és közegyei elemi népiskolák gondnokságait, iskolaszékkeit és tantestületeit, melyekben számorabb szegény tanuló van, hívja föl, hogy ez intézménynek társadalmi uton való letesítése iránt buzgó munkásságát fejlessze ki s az eredményről Czimednek ez év végéig teyének jelentést, viszont Cziméd is eljárásra eredményéről ugyanakkor teyének ide jelentést.

A siker érdekében elvárom Cziméd buzgalmától, hogy fontosabb helyeken Cziméd maga áll a kitejtendő társadalmi munkásság elere s azt személyesen irányja s a tekintélye labvetésével biztosítandja a kívánt sikert.

Vágül óhajtom, hogy az új gondnoksági utasítás fönt érintett 36. szakaszában, illetve az iskolaszéki utasítás 43. szakaszában jelzett s a szegény gyermekek fölruházására gyűjtendő alap gyarapítása az előbb vasolt társadalmi munkásság körébe bevonassék, főleg pedig abban az irányban, hogy a jobb módú szülők rabirassanak társadalmilag arra, hogy gyermekeik viseltes, de meg használható ruhait szegény gyermekek fölruházására a gondnokságnak, iskolaszéknek atszolgáltatassanak.

Budapesten, 1903. évi április hó 30-án.

Wlassics Gyula.

A Bud. Tud. a va lán- és közoktatásügyi miniszternek egy másik legközelebb megjelenő nevezetes rendeletéről ad hírt. — A rendelet utasítja mindenfoku iskoláknak igazgatóit, hogy az olvasókönyv, az egészségant, az embertan, a tanítóképzőintézetekben pedig a neveléstan tanítása fonafán viagosítsák föl, oktatassák ki a tanuló ifjuság az alkoholizmusnak az emberi szervezetre gyakorolt gyűlos hatásáról. A miniszter egyidejűleg figyelmezteti az iskolai könyvírókat, hogy a rendelet kibocsátása után megjelenő iskolai olvasókönyvet, egészségant, embertant és neveléstan iskolai használatra engedélyezni nem fog, ha az alkoholizmus ellen való mozgalmat egy-egy olvasmányal szolgáltni nem fogják, vagy az alkoholizmus káros voltát erkölcsi, anyagi, egészségügyi és közgazdasági tekintetben a növedékek szellemi fejlettségének fokához mérten és az illető osztály tantervéhez alkalmazkodva kellőképp meg nem világítják. A rendelet, a mely egyaránt szól a fiú- és leányiskoláknak, az alkoholizmus ellen való szükséges harcnak helyes támogatója.

A város házából.

6304—1903.

HIRDETMEY.

Nagykanizsa város tanácsa részéről ezenel közhírré tetetik, hogy Nagykanizsa város 1903. évi tökekamat adó-kivetési lajstroma az 1883. évi 44. t. c. 16. és 18. §§-ai értelmében a mai naptól fogva 8 napon át a városi adóhivatal helyiségében közszemlére

tétetett oly véltől, hogy a hivatalos órán belül bárki által betekintheó legyen, s hogy az ellen észrevételét megtehesse és pedig:

Azon adózók, kik az illető lajstromban megállapított adónemmel már a mult éoben is megrovattak, a lajstrom közszemlére kitételének napját, — azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapított adóval folyó éoben először rovattak meg, adótarozásuknak az adókönyvecskében történt bejegyzését követő 15 nap alatt írásban a zalaezerségi m. kir. Pénzügyigazgatóságghoz benyújthatják.

Nagykanizsa, 1903. évi április hó 10.

NEU s. k.
ellenőr

VÉCSEY s. k.
polgármester.

7099—1902.

HIRDETMEY.

Nagykanizsa város tanácsa részéről ezenel közhírré tetetik, hogy Nagykanizsa város 1903. évi, IV. osztályú kereseti adó kivetési lajstroma az 1883. évi 44. t. c. 16. és 18. §§-ai értelmében a mai naptól fogva 8 napon át a városi adóhivatal helyiségében közszemlére kitétellett oly véltől, hogy a hivatalos órán belül bárki által betekintheó legyen, s hogy az ellen észrevételét megtehesse és pedig: — Azon adózók, kik az illető lajstromban megállapított adónemmel már a mult éoben is megrovattak, a lajstrom közszemlére kitételének napját, — azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapított adóval folyó éoben először rovattak meg, adótarozásuknak az adókönyvecskében történt bejegyzését követő 15 nap alatt írásban a zalaezerségi m. kir. Pénzügyigazgatóságghoz benyújthatják.

Nagykanizsa, 1903. évi április hó 10.

NEU s. k.
ellenőr

VÉCSEY s. k.
polgármester.

HIRESK.

— Hornig püspök itthon. Báró Hornig Károly püspök, hosszú, súlyos betegsége után visszatért Veszprémba. Az állomáson a főpapot a város és a vármegye képviselői nagy ovációkkal fogadták. Horvátszky Lajos, Veszprém országyűlési képviselője szintén jelen volt. Az üdvözlő beszédet Kolozsváry alispán mondotta, mire Hornig meghatottan válaszolt és a fellebogozott városot át a püspöki rezidencia hájatotta. A püspöki rezidencia előtt a veszprémi egyesületek zászlókkal sorfalat képeztek és az egybegyűlt nagy néptömegeggyütt ovációkban részestették a főpapot. Délben a püspöknél nagy ebéd volt, amelyen a káptalan tagjai és a város előkelősége vett részt.

— Április 11. A nagykanizsai felső kereskedelmi iskolának ifjusága április hó 9-én ünnepelte meg az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóját. Az ünnepély műsora a következő volt:

1. Tavasz. Énekelt: az ifjuság énekkar.
2. Főti dal. Szavaltá: Weisz Arnold f. o. t.
3. Nemzeti zászló. Énekelt: az ifjusági énekkar.
4. Ünnepi beszéd. Tartotta: Müller Mór f. o. t.

— Halálozás. — Neufeld Adólf magánzó, Csengery-uti háztulajonos folyó-hó 10-én 68 éves korában elhunyt Nagykanizsán. — Temetése vasárnap d. u. 4 órákor lesz a Csengery-utcai 38. számú gyászházban.

— Névmagyarosítások. Kohn Oszkár nagykanizsai felső keresk iskolai tanuló Káldmár-ra, Neufeld Rezső nagykanizsai lakos nevét belügyminiszteri engedéllyel Nemes-re változtatta.

— Rendkívüli közgyűlés. A nagykanizsai Izr. jótékony Nögyület folyó hó 14-én (kedden) délután 3 órákor a hitközség tanács-termében rendküvi közgyűlést tart, melyre az egyet tagjait tisztelettel meghívja a választmány. A közgyűlés egyedüli tárgyát: Vidor Samuét egyetlet elnök urnó 25 évi elnökségének megünnepelése iránti ható ozathozatal fogja képezni.

— Irodalmi munkásság. A napokban hagyta el a sajtót Franklin-társulat kiadásában az Egyetemes Irodalomtörténet első kötete. A nagyszabású mű szerkesztője: Heinrich Gusztáv miniszteri tanácsos, egyetemi tanár körül csoportosultak irodalmunk legjobbjai, a szakférfiak legjelesebbjei, hogy e korszakalkotó mű, mely első a maga nemében, hű ismertetője legyen az egyetemes irodalomtörténetnek. Az első most megjelenő kötet az ókori keleti népek és hellének irodalomtörténetét ismerteti. Ebben előkelő helyet foglal el a héber irodalomtörténete, mely dr. Neumann Ede nagykanizsai főrabbi szakavatott tollából került ki és az első kötetnek egyik legsikerültebb része. De nemesak ezen munkájával vonta magára dr. Neumann Ede az irodalmi világ figyelmét, hanem egy másik nagyszabású munkájával is, mely ugyancsak most hagyta el a sajtót. Az Izr. Magyar Irodalmi Társaság megbízásából héber eredetiből lefordította zamatos magyar nyelvre a szentírásról a három nagy prófétát: — Ezsajas, Jeremias és Ezekiel. Ezen munka a magyarra fordított nagybiblia harmadik kötetének 316 oldalára terjed ki. A nagy irodalmi munkásság ezen fényes sikerét annál nagyobb örömmel regisztráljuk, mert vajmi ritka eset, hogy az ismeretterjesztő tudomány fény sugarai a vidékről hatolnának a metropolisba és a nagyvilágba.

— Építik a tengerpart. A csurgói lenyár építésére a csurgói járás főszolgabírója a mult héten az engedélyt megadta, minek folytán a gyár építését a vállalkozók e napokban megkezdik.

— Meteor időjóslás. A szegedi Meteor a következőket írja: A husvetyi ünnepek jól körítve vannak csomópontokkal, így azokon állandó szép időnk lehet. Husvét másodnapja kellemesebbnek ígérkezik, mint az első. Két veszedelmes napja van még e hónapnak: a 20-iki és 30-iki csomópont, amikor újra fagytól tarthatunk. Még május 18-án is felületünk a fagytól, mert az alapjelleg e csomópontokon is hideg és csak a közbejöheto napkitörések vethetnek gátat, amit azonban a nap megfigyelése által már előlegesen 8—10—13 nappal előbb megtudhatunk, így a védekezésre is elkészülhetünk. E hónap változású csomópontjai: 10., 11., 12., 13., 19., 20., 23., 27., 28. és 30-ra esnek.

— Tanítók és tanítónők figyelmébe. — Vallas- és közokt. miniszter elrendelte, hogy a tanulmányait már bevégezt és gyakorlati pályán működő azon tanítóknak és tanítóknak, kikoen a továbbképzés óhaja él, alkalmat adhasson arra, hogy a szakmájukba vágó tudományok újabb vívmányairól tudomást szerezhessenek, az e célra kismemelt állami tanító- és tanítóképző intézetekben a folyóévben is szüneti tanfolyamok tartását redelte el. A folyó év nyarán a budapesti, mármarosai és csáktornyai tanítóképző intézetekben fognak ilyen tanfolyamok megtartatni tanítókat számára, a tanítóknak részere pedig a szabadkat állami tanítóképző intézetnél. A három hétre terjedő tanfolyam jul. 6-án kezdődik és ugyanazon hónap 25-én záródik le. Mindegyik tanfolyamra 60 hallgató vétetik fel, akik közül 30 államköltségen nyer az intézet internátusában teljes ellátást, azonküvi 15 korona utazási költség-

ben is részesül. Azonban a saját költségükre jelenkező másik 20 hallgatónak is megengedtetik, hogy a tanfolyam egész idejére fizetendő 20 korona fejletlen ez előbbiekhöz hasonlóan étkezést és lakást nyerhesenek, utóbbiakat azonban nem kapnak. Az ezen tanfolyamok valamelyikébe való felvételt az illető a tanközületi tanfelügyelőséghez intézett bélyegmentes kérvénnyel folyamodhat, az ország bármely részében lakó és bármilyen jelgű elemi népiskolánál működő oklevelez tanítók és tanítónők.

— Átlépés a honvéd hadapródiskolából a középiskolákba. A hivatalos lap a vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletét közli a honvéd hadapródiskolából a hazai középiskolákba való átlépés tárgyában. A rendelet így hangzik: „A m. kir. honvéd hadapródiskolából a hazai középiskolákba való átlépést a m. kir. honvéd hadapródiskolát végzett tanulóknak a hazai főiskolákra való beépése tárgyában a következőket rendeltem: 1. A ki a magyar kir. honvéd hadapródiskola valamely osztályát sikerrel végezte, a középiskolák bármelyikének megkezdésére magasabb osztályába a tantervi különbözeteiből teendő felvételi vizsgálatnál feltehető, ha az illetőnek a törvényes életkora is megvan. 2. A ki a honvéd hadapródiskola IV-ik (utolsó) évfolyamát sikerrel elvégezte a törvényes életkorát is bejárta, valamely hazai nyilvános főiskolán a bölcsészeti előtanból osztályvizsgálatot, ennek utána pedig teljes reáliskolai erettségű vizsgálatot teher, melynek sikerülte esetén a főiskolákba való beépésére nézve az 1883. évi XXX. t. c. 26. §-ának rendelkezései irányadók. A tantervi különbözeteiket a honvéd hadapródiskola tanterve alapján, melyet az átlépni kívánó felmutatni tartozik, az illető tanári testület fogja megállapítani. A után szükséges korengedély megadását magamnak tartom fenn. Megjegyzem egyben azt is, hogy a jelen rendeletben jelölt kedvezmény csak az azon hadapródiskolai növendékeknek adatik meg, kik az 1900–901-ik tanévben vagy ezután léptek be a honvéd hadapródiskolába.”

— A t. hügykörütségnek. Csak egyszer, próbaképen rendelék meg a csodahatású valódi angol seprítő szer, ugorkezeje, és megloznak róla győződni, hogy ezen e-odaezer a onnai ellátolt seprítő, májótót és mindentel tiszta lánsságok az arcról es a bört üdvé, fakiala varázsolja. A parisi és bécsi kiállításokon aranyérmével kitüntetve. Ár 2 korona hozzá való valódi angol ugorkezeje 1 kor., püder 1 kor. 20 fill és 2 kor. Valódi angol minőségű kapható Balassa Kornél gyógyszerárban Tem-svar, a hová minden postai rendezés címzendő. Kapható minden gyógyszerárban.

— Halászati tilalom. A törvény értelmében a halászás az egész Balatonon e hó 1-től teljesen szünetel. Az általános tilalom június 15-ig tart. — Ennek leteltével minden halászfoghatnak, csupán a pontyot nem, a melyre a tilalom június 15-éig terjed. A halakévelők tehát jó ideig nem juthatnak halhoz, hacsak az orvhalászok útján nem, akik az idén sem szünetnek meg halászni.

— Főszolgabíró — mint Megváltó. Mezey Imre újdéki főszolgabíró bokros teendői közt a józsi tréfát is kultiválja. A napokban is egy mulatóeseménynek volt a központja. Petrovác bacsmegei községben ugyanis letelik egy szekta, amely Krisztus vallását új alapra szeretne helyezni. Ezt azonban csak úgy véli megselekedhetni, ha előbb egy újabb Megváltóra tehet szert, ki Krisztushoz hasonló kinszenvedéseknek vetné magát alá. Hónapokig kerestek ilyen, de nem akadtak reá. A napokban az újdéki járás egyik vezetőferia, ki már gyakran felült Mezey tréfáinak, ezt megtorlandó, azt ajánlotta a szekta híveinek, hogy forduljanak az újdéki járás főszolgabírájához, kinek a kinszenvedéshez való hajlamai nagyon és tiokban testetül-lelkével barátok. — Az új vallás hívei közül többen megfogadták a tanácsot és a napokban beállítottak Mezey Imrehez. A küldöttek szónoka ékes szavakban adta elő jövetelek célját, megkérvén azt, hogy álljon ezen új vallás élére s a hívekért-hozza meg azt az áldozatot, hogy Krisztus példájára feszíttesse föl magát. A főszolgabíró nyugodtan hallgatta meg a szónokot s ekként válaszolt:

— Ámbár az élettel oly intim barátságban vagyok, hogy a föle való elválás nehezemre esnék, mégis megteszem a kívánságokat. Figyelmeltetek azonban benneteket, hogy abban az esetben, ha

a fölfelkészítésemet követő harmadnap föl nem támadnék, akkor az újdéki kir. törvényszék ügyésze a Megváltó szerepét nektek fogja kitöltani.

A küldötteket a válasz annyira megalapította, hogy nyomban — megázótkék.

— Kucséberék alkonya. Krajnában, az olasz határhoz közel, van egy kis falu: Gottschee-nek hívják és nevét aligha ösmernék Magyarországon, ha ebben a kis faluban nem lakték caupa földhözragadt szegény ember. Otthon nem tudnak megélni, hát minden esztendőben sűrű rajokban utra kerekednek és bejárják az egész osztrák-magyar monarchiát. Kurtakorcsmák, csapszékek népszerű alakjai, de bátran beteszik a lábukat -csillogó kávéházakba is, olcsó áron kínálgatva portékájukat: a friss déligyümölcsöt, mindenféle inycsiklandó cukorkákat. Gottschee jámbor fiai — kucséberék néven ki-ne ösmerné a jókedvű házalót? — eddig szabadon jártak-keltek mindenfelé. Nem akadt bajuk rendőrséggel, nem jöttek összeütközésbe iparhatóságokkal. Miközben narancsikat és datolyáikat kínálgtatták és kis szerencsejátékaikat üzték [melyekben, mi tagadás, akkor is-ök voltak a nyertesek, ha a betét fejében egy-egydoboz cukorkát nyert a fogadó uriember]. — büszkén gondoltak az emberséges József császárra, aki kutyabőrös pátenzenben azt a kiváltságot adta a hű Gottschelakosainak, hogy szerte az országban szabadon járhattak-kelthettek, friss déli gyümölcsrel házalva. Uglátszik, hogy ennek az aranyzabadságnak maholnap vége szakad. A vidéken itt is, ott is rájár a rud a kucséberékre. — Vidéki rendőrkapitányok, szolgabírák azt panaszolják, hogy Gottschee vérei elfajultak. Már nem jámbor házalók, hanem szerencsejátékosok, kik a szegény népet és a gyermekeket könnyelmű játékokra csábítják. Pécs szabad kir. városa is felirt a belügyminiszteriumhoz, hogy szabályozza a kucséberék járását. A belügyminiszterium pedig fölkérte a kereskedelmi minisztert, hogy ő is mondjon véleményt a kucséberékről, becsejtesse házalók-e, kiket meg kell tenni Magyarországon. Uglátszik, hogy a kereskedelmi miniszter nem fog a kucséberék pártjára állani és eltiltja ezt a patriarkális mesterséget. Gottscheeben pedig nagy lesz a szomorúság, mert a jövőben az élelmes krajnai falucska kivándorlái statisztikájában a tejjel-mézszel folyó Magyarország többé nem fog szerepelni.

— Kérdés? Mit ajánlanak elsőrendű orvosok tekintélyek? — Felelet: Az első trieszti cognacpároló intézet **gyógy cognacját.**

— Balatoni gőzhajózás. Április 4-től e hó 30-ig a gőzhajók Boglár és Révfülöp között naponként kétszer, Siófok és Fűred között pedig naponként egyszer fognak oda és vissza közlekedni a következő menetidőben: indul Siófokról d. e. 11-kor, Fűredről d. e. 3 kor, Révfülöpről d. e. 9 ó. 40 perckor, d. u. 5 ó. 15 perckor, Boglárról déli 12 ó. 45 perckor. Kivándorlók és nagyobb társaságok számára előleges bejelentés mellett külön hajókat bocsát a társaság rendelkezésre.

— A legelőkelőbb orvosi kapacitások legmelegebbin ajánlják a stájerországi Rohitsch-Sauerbrun fürdőt, a gyomor és belek megbetegedéseinél, ugyszintén a diabetes (cukorbetegség) és brighkóros vesebajná. Már évszázadok óta mint a kies Stájerország gyöngye ismeretes fürdőhely siket tündérlakhoz hasonlóit, melyhez a fenyeők és búkkók zámatos zöldje töltéses kere et uynit. Pompas sétákat, jól gondozott gyöngypark,

napjában kétszer hangveresező zenekar, tennis hely, elvasószoba és kávéházak szórakoztatják a fűrdővendégeket. A szobaárak mérsékelték s a tartományi gyógyintézetet vezető Trotter igazgató ur készségei megad mindennemű tevélységeit. Legnagyobb látogatottság július 6-8 augusztus hónapokban s így igen célszerű a gyógyintézetet május és júniusban felkeresni.

Énekesnőből orfeumi primadonna. Az angol táncoperette kultiválása kiforgatta szinpadjainkat eredeti jellegéből. A komoly énekművészetet elhomályosította ott az üres, tisztán az érzékiségre appelláló léhaskodás. Orfeum lett az operett-szinpadból, hol az gyóz ma már jobban, kinek a lábikrái formásabbak. Talán a solsem remélt változásnak gunyja az, hogy amíg szinpadjainkon a hangnéküli énekes primadonnák dominálnak, addig az igazi operett-primadonnák orfeumokba szerződnek el énekesnőnek. Budapesten a »Folies Caprice« ban napok óta a magyar vidéki operett primadonnák egyik legjobbját arat sikereket szép hangjával estéről-estére. — *Thurzó* Ilona legújabb sztarja ennek az orfeumnak: az a *Thurzó* Ilona, ki még néhány év előtt mindenütt szerettel ünnepeit a vidéki közönség. Dobó igazgatása alatt nálunk is játszott. Az ily jelenségek igazolják legjobban, hogy a tánc operett kultiválása megfertőzte, festélyesztette t-leszen a komoly szinpadok hívatását.

— Angliának híres pázsit-területei valóban igen szépek; ámde azok sem szélebb, mint Budapest sétátereinek pázsitresztélei és a Margitsziget díszgyepterületei. Ugyan ki ne gyönyörködött volna már ezekben? Egy év hiányzik csupán ekkor harminc éve tesz, hogy ezen rengek pázsitokhoz a fumaço: Mauthner Odón cz. és kir. udvari magker. skedése Budapesten szállítja. Melán lett oly nagy híre már a fümagnak, hogy oemcsak a mouarchiea minden nagyobb parija részére szállítja az emittett cég ezt a fumaço, hanem Német, Francia-, és Országokból is érkeznek tömegesen a rendelések. Most midőn a pázsitfűmág vetésének ideje elérkezett, jó tanácsot vélünk adni, midőn azoknak, — kik hasonló gyönyörű, üde zöld pázsitot akarnak létesíteni, — azt tanácsoljuk, hogy szeressék be Mauthnertől vagy a „Sétatéri“ vagy a „Migritsziget“ fumaçokeverőket.

— A munkakönyvek visszatartásának eltiltása. A belügyminiszter pontos a munkások kenyér-keresetét melyen érdekli körrendeletet intérté most a törvényhatóságokhoz, amelyben a munkakönyvek visszatartását különösen e-ekbenbe egyeneen megtiltja. Gyakran merül föl ugyanis pausz amiatt, hogy a munkások okiratait, munkakönyveit munkaközvetítők, szakegyetek, cseled-szerzők, lukasadók jogtalanul visszatartják a ezzel a munkásokat kenyér-keresetükben akadályozzák meg. Kezizalag, vagy biztositékkelpen a munkakönyveit visszatartani a szolgálati szerződés megszűnése után semmi körülmények között sem szabad. Ezen tilalom megszegése kihágás képez s elkövetői 200 koronaig terjedhető pénzübüntetéssel, ismétlés esetén ezenfelül még 15 napig terjedhető elzárással büntethetők. Vegül megjegyzi a miniszter, hogy az újpor-szeged és gyári munkások munkakönyvének a munkaadók részéről való visszatartására ezen rendelet nem terjed ki.

szabadság, Egyenlőség, Testvériség. Egy francia történetírő, Anlard, történelmi nyomozásai során megállapította, hogy a francia köztársaság jelmondata, amely minden nyilvános épületen, zászlón és pénzdarabon látható, tulajdonképpen nem származik, amint ez általánosan hiszik, az első francia köztársaság, a nagyforradalom idejéből, hanem jóval későbbi keletű. — A kiralyság bukásán „Nemzet, Törvény és Király“ volt a jelszó, mely a kiralyság bukásakor helyét adott a „Szabadság és Egyenlőség“ jelszónak. A „Testvériség“ ehhez csak 1781-ben járult, de rendszeresen csak 1848 óta használták a bármás jelszót. — Az 1848-iki francia alkotmány IV-ik pontja ugyanis kimondja: „A köztársaságnak alapelve a szabadság, egyenlőség és testvériség“

— A boldogult Kneipp páter érdeme volt az, hogy ő hívta fel legelőször az általános figyelmet az egészségre oly értékes malatavárára, amelyet az an Kathreiner egy sajátoszerű találmánya által a bakkáve izével oly kitűnő módon előállított. Ebben még ma is lényegesen különbözik ez az egyedül valódi »Kneipp-kávé« minden egyéb hasonló gyártmánytól, és ez okból Kneipp páter egyedül és minden időkre a Kathreiner céget rubásta fel azzal a joggal, hogy a

Kathreiner-féle Kusipp malátakávéja részére az ő nevét és arcképét védjeggyül használhassa. Ennek dacára mégis a közönség hátrányára egyszeren pórkölti árpat vagy malátát árusítanak hamisan »Kusipp kávé« gyártói. — Ettől óvando, kerjük mindig határozottan a valódi »Kathreiner-féle Kusipp malátakávé« az eredeti csomagokban, melyek a Kusipp páter védjegyét és a Kathreiner nevet viselik.

— **A rendőrségen.** Biztosító fejű alyafi lódit be egy rendőr a kapitány elé. Az ember egyedül áll meg a szoba közepén a komolyan billent fejjel, amikor a rendőr elbeszéli, hogy azért hozta be, mert egy asszonyt dögönyöztet az utca közepén.

— Ki volt az az asszony? — kérdezi az igazoran a kapitány.

— Hat kivót vóna más — felelt bambán a kérdő — mint a saját híes feleségem.

— S miért dögönyözté az utca közepén a feleségét?

— Verem én, könyöröm, otthon is.

— De már ez mégis csak istentelenség! — mordul rá a kapitány.

— Az-e? Hár ismeri kapitány ur a feleségemet?

— Nem!

— No hát akkor ne beszéljen!

— **Táncmulatság — tombola.** A nagykanizsai Hadastyan Egylet zenekara husvéthétlőn a Gösfürdő vendéglő helyiségeiben jótékony célú táncmulatságot rendez, mely tombolával lesz egybekötve. — A tombola délután 5 órakor kezdődik.

— **Egy takarékos háziasszony** bevásárlásnál különösen figyel az árú jó minőségére. És szempontról padlóbeeresztéshez csupán Fritze-féle borostyán-fénymaszt használ, mely dacára a látszólag drágább árára, kiadománya (egy közep-nagyságu szoba beeresztéséhez elegendő 1 kor.) és tartósága folytán használatban olcsóbb mint bármely más ilyenmő gyártmány.

— **Dunarekesztő pályázati eredmény.** A budapesti tanári és tanítói állásokra hirdett pályázat lejárt. A kilencvenhét különböző állásra 1026 pályázatot adtak be. — Mint mi den esztendőben, az idén is a tanítónői állásra akad legtöbb pályázó. A felső kereskedelmi iskolai három tanári állásra 17, a négy real iskolai tanári állásra 19, a két polgári iskolai igazgatói állásra 16, a 29 polgári iskolai tanári állásra 249, a két elemi iskolai igazgatói állásra 60, a körülbelül 25 tanítónői állásra 449, a 25 tanítói állásra 131 és a hét óvodai állásra 85 pályázatot adtak be. Az ügyosztály most összeállítja a pályázók kvalifikációját. A jelölés május közepén lesz. S mindjárt a jelölés után meglesz a választás is.

— **Szünetel tanfolyam.** A közoktatási miniszter az idén is dadogók és egyéb beszédhibákban szenvedők oktatására képesítő tanfolyamot rendez tanítók és középiskolai tanárok részére. A tanfolyam július 3-án kezdődik a tanfolyam saját helyiségében (VIII. Mosonyi-u. 8.) A tanfolyamra 15 tanító, illetve tanár vétetik fel, ezek közül 10 egyenkint 100 korona állami segélyben részesül. Videki je enteköz ingyen lakást kapnak a vakok orsz. intézetében. A kellő felszerelt kérvények május hó 15-ig a közoktatási miniszteriumhoz címezve, ugyanoda adandók be. Közlebbi felvilágosítást a tanfolyam vezetője: Dr. Sarbó Artur egyetemi magántanár (V. Aulich-u. 7.) nyújt.

Közigazgatás.

— **Bámulatos haladás.** Igazán annak lehet nevezni amit az emberi elme, építkezések gépek, közlekedési eszközök előállításánál fokról fokra elért. De nemcsak az élelten anyagból állit elő meglepő munkáját, hanem az élőnövények tenyésztesével sem marad hátra; mily óriási feladatot végzett a szőlők újratelepítésével továbbá a diszkerteszt, gyümölcseszt stb. terén. Van azonban egy dolog amely mindenkinél rohamosabban terjed, ez az élőkerítések létesítése. Igazán bámulatos haladásnak lehet nevezni azt amit már sok ezer birtokos és kisgazda az elő sóvény ültetésekkel elért s joggal állíthatjuk, hogy nagy mulasztást követ el minden gazda kinek olcsó, örökös és teljesen áthatlan kerítésre van szüksége, ha nem ezt alkalmazza, mert ugy keriek, udvarok, majorok, tanyák, legelők, hegykőszégek, te-

mezők, valamint kisebb és nagyobb birtokok stb. stb. a legelő-szobban egyszám mindenkorra ugy zárható körül, hogy nemcsak ember de semmitse apró állat be nem hatolhat, illetve ki nem menekülhet, szóval a körülkerített részeket teljesen kulcsal zárhatóvá teszi. Azért is terjed ugy el, hogy alig van országban oly rész, ahol nagyban ne alkalmaznák, főslőnyös lévén, hogy agyag, homok-szikos, kőves és vízenyos talajokban és egyenlősen dusan tenyésző a legellentetőbb irtózat. Nagy 20—25 sőt ném ritkán 35 cm-re elágazók tövi-ei a legre mekebb örökös sövényt kepeleik, Arnyékok nem tartja a legelő-áterszati. Gyorsan fejlődik gyökékhajtásokat nem nevel mint az akác, orgona. Ha 2 éves korában a földszintétől 10—20 cm magasan főtőréhez levágatják, annyira megsűrűsödik, s izmos tövével ugy búsul, hogy azon semmiféle állt meg az apró csirke sem hatolhat át, hozzá még oly ócsóság, hogy azt bárki megszeresheti: 1000 csemétét 6 ftrért meg lehet kapni a ez elez 200 meter kerős mező-örökösre. A legnagyobb tenyészés az országban az »Ermelleki első szőlőültetvény telepes« van — Nagy-Kánya u. p. Széhegyhid — ahol igen nagy gondot fordítanak ezen cseméték nevesére, Tavasszal lelassva hideg pincebe helyezik, hogy a kifakadást megakadályozzák, így meg május közepén is a legjobb eredménnyel ültethető. Az ültetés és kezelésre nézve pedig — bar az igen egyszerű — abrakkal el tő nyomtatott ültetési és kezelési utasítást küldenek, díjtalanul minden rendeléssel. Kívánatra dízes fénynyó natu arjegyzéket is ingyen és bérmentve bárkinék, akicímét egy levelezősimpon tudatja. Ezen csatlakozó a megszeresemindenkinek érdekében áll, meg azoknak is, akik semmit rendelni nem akarnak, mert benne számos oly közlemények elheszelesek szép képek stb. foglaltatnak melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt.

— **Déli jég- és viszont-biztosítótársaság.** A Triestban t. hó 9-én megtartott közgyűlésen előterjesztelt és az 1902. évre szóló üzleti jelentésből a következő lényegesebb adatok emelendők ki:

A jégbiztosítási ágazatban 3.739.626 korona volt a díjbévetel a tavalyi 3.699.255 koronával szemben, károk fejében 3.210.846 korona fizetett ki, míg az előző évben a címén kifizetett összegek 2.918.253 koronára rugtak. A tüzvisz-biztosítási ágazatban befolyt díjak összege 1.526.276 koronát tesz szemben az 1901 évi 1.154.033 koronával, míg a károk kifizetése a kártartalékok figyelembe vételével 874.248 koronát igényelt az előző évi 799.487 koronával szemben — A tüzdíj tartalék 577.016 koronáról 763.38 koronára szaporodott és a díjbévetel 50%-ának felel meg. Jóllehet a jégbiztosítási üzlet veszteséggel jár, a tüzvisz-biztosítási ágazatban elért kedvező eredmény folytán és hala a tőke és a felszaporodott tartalék után befolyt jövedelemnek a mérleg mégis 320.903 korona felesleggel zárul (hozzáadva a 24.890 koronányi nyeresémeny-átmozozatot), mely módot nyújt arra, hogy alapszabályszerűen levonások eszközése után részvényenként 32 koronányi (8%) osztalék fizetessék ki. A nyeresé: és díjtartalékok 2.967.379 koronát tesznek, ugy, hogy a társaság a teljesen belizetett 3.000.000 koronányi részvénytőke hozzászámításával összesen 5.967.379 koronára rugó biztosítéki alapok feltét rendelkezik.

Javítások a szőlőhegyek permetezésénél.

Az eddig szerzett tapasztalatok bebizonyították, hogy a »Peronospora viticola« és egyéb számos növénybetegségnek rész- vagy vastartalmu oldatokkal való okszerű befecskendezéssel lehet elejét venni, mely okból az ugynevezett peronospora permetezőket használták.

A különböző és különféle szerkezetű ilyen permetezők közül, melyek azonban egy és ugyanazon hátrányban szenvednek, hogy az oldatot belőlük a növényekre szivattyuzni kell, legelőnyösebben kiewelkedett — tekintetbe véve, hogy nemcsak a fecskendezés, hanem azon körülmény is, hogy mily módon eszközlendő a permetezés, legnagyobb fontossággal bír — az immár több ezer példányban szállított, legkitűnőbbnek bebizonyult és az összes kulturálmunkában szabadalmazott »Siphonia« permetező, mert ugy szivattyuzás, valamint az emelhy mozgatása nélkül az oldatot, önműködőleg az utolsó cseppig finom harmat-esőként elezörja.

Ezen lehető legegyszerűbb szerkezetű permetező áll egy üres üstből, manométerből és szivattyúból. Az üst közönségesen önzott és olmozott erős vaspléhből — megredelesre azonban rézhől is állíthatik elő — tartós és ellentálló, mivel sem mechanizmus-al, sem súrlódásokkal, sem pedig semmiféle csavarral elzáró gyilásokkal nem bír.

Egy kőből készíttvattyu, mely csakis töltésre szolgál, minden egyes üstből adatik hozzá; ez azonban hat üst megtöltésére is teljesen elegendő.

A kezelés a lehető legegyszerűbb. A munkás csak a befecskendező növényekre tartozik figyelni; nem kell szivattyuznia, hanem csakis a sugarcsovet tartani, minél fogva egyik keze mindenkor szabadon mozoghat, ugy, hogy a munkától el nem fáradva, szárazon és tisztán erkerik baba.

A »Siphonia«, mely elérhetlen szerkezeténél fogva nemcsak a peronospora elfojtására, hanem egyéb növényi és állati kártevők, mint burgonyabetegség, szarvascs és vértető kiirtására, a száj és körfőmfás fertőtlenítésére, üvegházakban gyenge növényeknek és növények permetezésére kitűnően szolgál, Mayfarth Ph. és Tar-a, Bécs II/1, gépgyár által 10 15 és 100 [L. töltésű nagyságban, úgy hordható, valamint szállítható szerkezetben és illesztésre megakadályozhatatlan előnyeivel, megfellelő olcsó árban szállíttatik.

Azon előny, hogy egy szivattyu több üst megtöltésére elegendő, különösen nagyobb telkek birtokosainak, községeknek, szövetkezeteknek és egyesületeknek javára szolgál, mivel a szivattyú és csővel a per metezőzár sokkal alacsonyabb.

Képes arjegyzéket említtet csak igazán küld.

672—1908. vézrh. szám. — 112—1

Arverési hirdetmény.

A ulított bírósági vjhajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a nkanizsai kir. bíróságnak 1901. évi Sp. I. 338/10 és 1093. Sp. I. 252/2 számu végzése következtében Dr. Roschuld Samu nagykanizsai ügyvéd által képviselt Degei C. Pozsony Dr. Granez Adolfné javára Fodor Bela es neje nagykanizsai lakos ellen 166 k.73ft. és 100k. s jár erejéig 1903 évi március hó 16-án fogatosított biztosítási és kielégítési vjhajtás utján le foglalt és 716 kor. 50 fillerre becsült bolti felszerelések, bolti árucikkek, szeszest italok fűszerneműek, szobabutorok stb. ből allo ingóságok nyilvános arverésre eladandak.

Mely arverésnek a nagykanizsai kir. bíróság 1903. évi V. 329—3 számu végzése folytán 100 kor., 166 kor. 73 fill. tőkekövetelés, és járulekai erejéig Nagykanizsán a helyszínen leendő eszközölésére

1903. évi április hó 22-én a. e. 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni-zándékozók oly megjelöléssel hivattak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108 §-a értelmében keszpenzfizetés mellet, a legtöbbet ígérőnek becsaron alu is el fognak adatni.

Kelt Nagykanizsán, 1903. évi április hó 7. MAXIMOVITS GYORGY kir. bírósági végrehajtó.

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

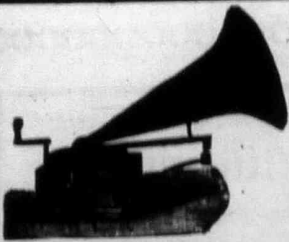

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert egyobbrésze ha megdől, termés nem hoz, ezért sokan nem érik el eredményt eddig. Hol lugsanak alkalmas faokat ültettek, azok töven elitják hozukat az egész ültetés idején a legkitűnőbb munkataly és más édes szőlőkkel.

A szőlő házakban mindenütt megterem a nincsen oly ház, melynek háza mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, korlátszéknek stb. a legreamekbb díszes anélkül, hogy legkevésbé helyet is el foglalna az egyrébre használható részekből. Ez a legháladátsabb gyümölcs, mert minden évben terem.

— A fajok ismertetésére vo. alkotó szines leánynevelu katalogus bárkinék ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezősimpon tudatja. **Ermelleki első szőlőültetvény telepes Nagy-Kánya u. p. Széhegyhid.**

Számos beszélő-készülék
létezik, de **csupán egy GRAMOPHON!!**

Gramophon beszél és énekel magyarul, franciául, angolul, olaszul, horvátul, szerbül, csehül, németül stb.

Ma a legújabb és legújabb lemez-jegyzékeket ingyen és bérmentve. Valódi csakis akkor, ha a hirdetésünkben feltüntetett iróangyal védjeggyel van ellátva.

„GRAMOPHON“ WEISS H. és Tarsa

BUDAPEST, Mátyás-körút 2.

71-10

Részletfizetés

engedélyeztetik.

A lemezekre kiváló művészek énekel vettek fel.

Minden helyen képviselőik kerestetnek.

URANOS

-KÉK

ruha-mosáshoz
a legjobb kékitőszér

— Törvényesen védve. —

Mosó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakéítő.

Olcsó és felülmúlhatatlan!

Kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő. — Egy nagy üveg 160 kor, fél üveg 1 korona.

Kapható mindenütt.

Utánzatoktól óvakodjunk.

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK VEKVÉSZETI GYÁRA

BUDAPEST
VI., RÓZSA-UTCZA 85.

Olcsó áraink bámulatot keltenek!

Tartós
női bőrczipő
párja
2 fnt 40 kr.

Kitűnő
női gombos bőrczipő
párja
3 forint.

Kitűnő
férfi fűzős bőrfélczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
férfi bőrczipő
párja
2 fnt 40 kr.

Nagyon erős
női fűzős bőrczipő
párja
2 fnt 80 kr.

Tartós
női bőrfélczipő
párja
2 forint.

— **Fiókraktár** —

Nagykanizsán

Kazinczy-utca

1. szám.

Nagyon erős
férfi sima bőrczipő
párja
2 fnt 50 kr.

Kitűnő
férfi bőr félczipő
párja
2 fnt 50 kr.

Női bőrczipő
kettős keresztcsattal
párja
2 forint.

Tartós
gyermek fűzős bőrczipők
párja
75 krtól feljebb.

Könnyű
női utcai bőrczipő
párja
1 fnt 50 kr.

Nagyon erős
leány fűzős bőrczipő
párja
1 fnt 70 kr.

1^a Godyear világcipő, legdivatosabb forma; az árak felülmúlhatatlan olcsók.

Az árak a gyár által minden cipő talpába be vannak vésvé.

Turul czipőgyár Részvénytársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

1000.000

KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

JEGYZÉKE AZ

55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyermény a legsorszámban osztién

1.000.000 korona.

Korona

Az összes avogmények 5 hónap alatt kisorsoltatnák és készpénzben fizetendők.

1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
3 " "	30000
3 " "	25000
3 " "	20000
3 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4350 " "	80
3350 " "	40

55,000 nyer. és jut. kor. összesen **14.459,000**

Kiváló szerencse TÖRÖKNÉL.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyra-becsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy 55,000

Pénznyereménnyel sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék ki mutatása szerint.

5 hónap alatt összesen tizennygy millió 459 000 koronát, egy hatalma: összeget sorolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt	— .75	vagyis	1.50	korona
egy negyed (1/4) frt	1.50		3	
egy fél (1/2) frt	3.		6.	
egy egész (1) frt	6.		12.	

A sorsjegyet kútvánvétel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket, kérünk azonnal, de legelsőbb

1903. április hó 20-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.

bankháza

BUDAPEST

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárodánk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körút 46/a.

Fiókok: 1. Váci-körút 4.

2. Múzeum-körút 11.

3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... K. összegben { utánvételezni kérem utalvánnyal küldöm. mellékelem bankjegyekben (bélyegekbén) } A nem kívánt törlendő.

Pontos cím: _____

_____

_____

Rohitsch Pempis és vállalkozási vállalkozás: Páltschak, 1 évi díj. Idény: Május—Szept.

„A zöld Stajer ország gyógyja” **Sauerbrunn-fürdő**

1901-évbén: A Tempel és Styria források, a karlsbadi és marienbadi forrásokhoz legközelebb állnak Gyomorból, máj- és veseköveknek, legegyszerűs szervek, cukorbeteg, epék stb. gyógyítására külön gyógyházak. — Tágas parkok, nagy erdősegek sétagyógyómdhoz. — 3 nagy fürdőintézet: meleg, hideg-és forrás fürdők. — Tej-, savó- és kefir kura. — Különleges fürdő—zene. — Sportversenyjátékok. — Kellemes társasélet. — Ismertetőik és prospektusok kéréndők az 106—4 Igazgatóságtól.

KALAPOS-MESTEREK

FIGYELMÉBE!

A Délmagyarországi Gyapjufonó és Vattagyár Részvénytársaság, Baján **báránygyapjút** a legolcsóbban és legszebben **kartol.**

Mosott gyapjút kilónként 26 fill. mosatlan „ „ 34 „

Hirdetések

felvételnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében **NAGYKANIZSÁN.**

Dr. DREISZKER VIZGYÓGYINTÉZETE

KÖSZEGEN, Vas megye vasútállomás,
— Nyitva március 1 től. —
RENDSZER:
Preisnitz és Kneipp.
Legjobb gyogyeredmények!
Gondos orvosi felügyelet.
Igen jutányos ár.
Prospektus ingyen és bérmentve.

makönyvek egyszerű és diszes kivitelben, mindenféle kötésben, a legnagyobb választékban kaphatók: **FISCHEL FÜLÖP** könyvkereskedésében **NAGYKANIZSÁN.**

**Legkedveltebb, legtökéletesebb
arcztisztító és szépítő szerek:**

KRIEGER-féle **AKÁCIA**

— CRÉME 2 kor.
— PUDER 1 „
— SZAPPAN 1 „

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

**ELSŐ MAGYAR
Gazdasági
GÉPGYÁR**
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gősszápló-
készlet és
különb. kisebb g. gépekben.

Malomberendezésekre
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Kívánatra árjegyzéket ingyen és
bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénos hévízi gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdővel,
pompás ásványvíz-uszodákkal,
kő- és kádfürdővel.
200 kényelmes lakosztóval.
Prospektus kívánatra ingyen
és bérmentve.

KATZER
szőszemester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szűrmeáru az egész
világon elterjedtek és
elsőrangúak.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tucatszja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
foljabb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvételt, vagy
a pénz előzetes beküldése után
küldi a száma
legelő rangu
csépe
REIF J.
specialista. Nécs,
Brandstätter 3.
Árjegyzék
ingyen.

Modern
BUTOR.
Óriási választék
háló-, ebédli-, szalon- és
uri-szoba-butorokban.
Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

ZIMEK bármely országból és
szakmából, ajánlatok aszt-
küldése és list. Beszerkesztésnek le-
tevése céljából (postadíj jóállással)
ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

OSAN
A torok, tüdő,
száj és fogak
legjobb védője az.

Feltűnik az eddig lemerít összes fogszerket.
OSAN-aszálvíz-esszencia 1 88 kr. OSAN-fogpor 1 44 kr.
Csorny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
szépitő-masz
üvege 1 fut. 88kr.
balzsamszappan 30 kr.
Fritsch Ferd. féle Napraforgó szappan 1 50 és 35 kr.
a legjobb és legeszegecsesebb
hajfestő-masz sötétbarna,
barna és fekete. Ára fut 2.50

Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Csorny J. Adtal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldre London, Paris, Brüsszel, Konstantinápoly stb.
Raktáron győgyárakban, ill. ártárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITTATOTT 1853.
Nyilvános polgári iskola 10-14 éves
ifjak részére. — Felsobb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. —
Nevelő internátus bonulak növendékek
részére. Bizonyítványai Államérvénye-
sek és az egyetemes oktatásügyi jog-
sításnak. — Bővebb felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató

SZÖRVEZTŐ
néhányzori használat után az arczról és
kéarról a szart eltávolítja. Egy tégely 6 K.
Főraktár: Dr Kovacs Ernő győgyosztára
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen

Mi helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körut 9-11. szám)
találkozunk.

SANTALEGGER
Fiatal embereknek orvosilag ajánlott szar. Ára 3 korona.
NÁDOR GYŐGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körut 17.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
folyadékot, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérit, szépít
és üveg 90 filler. Postán 4 üveget
bérmentve küld
KERPEL győgyosztár,
Budapest, V., Lipót-körut 28.

**A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE**
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.
300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
level-kölcsönöket, melyek után
teljes közpénzfizetéssel: 2 1/2-3% levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%-a 50 évre a tőke évi 5.20%-a
33 1/2 „ „ 6.50%-a 34 „ „ 6. „-a
22 „ „ 8. „-a 25 „ „ 7. „-a
15 „ „ 9.80%-a 15 „ „ 9.40%-a
fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

Saját érdekében hirdessen
LEOPOLD GYULA
Budapest, VII., Erzsébet-körut 54

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

WEISER J. C. Nagy-Kanizsa

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

Ajánlja **Egyetemes aczélekeit** acélgerendélyvel,
első minőségű tőmör acél kormányokkal. **Kétvasu
aczélekeit.** Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes
felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajmívelő eszközeit.

ZALA-DRILL
sík és hegyes talaj-
hoz egyaránt alkal-
más hazánk legjobb
sorvető gépeit szab.
kikapcsolható kapa-
csuklyókkal.

Homokos-talajra a **Zala-Drill** különösen e célra ké-
szített és kitűnőnek bizonyult **vetősaru**kkal ellátva.

„**Perfecta**” merítő korongos vetőgépeit leszállított áron.
„**Planet**” rendszerű lókapáit. — Planet rdsz. kézi toló-
kapáit, 2 kapakéssel 14 kor., töltőgetőtest külön 6 kor.
„**Hollingsworth**” lógereblyéit. — Kukoricza morz olóit,
szecska- és répvágóit, valamint egyéb gazdasági gépek
és eszközeit.

Uj! WB eketestek, kor-
mány, szántóvas és nád
a legjobb acézből, tel-
jesen felszerelve, tartalékvalsal
12 korona.

WBT eketestek, magasabb és
hosszabb kormánynyal, a nádor
kívül még acéltalppal is el-
látva, teljesen felszerelve, tar-
talékvalsal 14 korona. —

Ezen eketestek az egyetemes ekékhez hasonló alakjuknál fogva a képzelhető
legtökéletesebb munkát végzik és feltűnő könnyű járásuak, miért is már nagy
kedveltségnek örvendenek.

Uj! Uj!

Mabille rendszerű
gyümölcs- és szőlősajtók
folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel
és nyomoró szabályozással.
Szőlőzuzók
kavaróval, 375 mm. széles rovátkás vashen-
gerekkel, sulykerékkel vagy anélkül.

PURGO
 A leggyöngyebb kítűnő ízű hashajtó még csecsemőknek is adható. 25 cseperka ára 1 korona.

Órák, ékszerok
RÉSZLETFIZETÉSRE
SERÉNYI
 is, ólcsó szabóút árkon
 órák és ékszerész
 Budapest, Erzsébet-körút 20. l. sz.
 Fiókaszám: II. fő-utca 21. sz.
 Képes, árjegyzék ingyen.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
 a KRIEGER-féle
REPARATOR
 1 üveg 2 korona.
 Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
 110,000 sorsjegy, Nyeremények összege
 55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 a megy. kir. szab. osztályosorsjáték főeláruló helye
 BUDAPEST, Andrásy-ut 60.
 Elismert megbízhatóság! Előzékenység! Kiváló szerencse!

Ha őszül a haja,
 használja a
„Stella“
 vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza.
 Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerárban, 8 sz. és kir.
 fessége József tők. udvari szállítója
 BUDAPEST,
 V. SZABADSÁG-TÉR.

PURGO
 Angol, francia, magyar és német egyetemi tanfolyamok által rendeltetve és ajánlat, mint a leggyöngyebb hashajtó.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vérgyógyítás biztos gyógymód: asthma, szivgyomor, ideg- és borbaj, szélhűdés, érzékszervek ellen.
 E gyógymód megatapítója:
Dr. KOVÁCS J. fővárosi orvos
 BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 18. I. EM.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELLE
 ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
 KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGTÓL
 Budapest, NEW-YORK palota.

Remek és olcsó fényképek készülnek
RIVOLI
 fényképezési és festészeti műtermében
 BUDAPESTEN, VII. KER., KERESPESI-UT 30. SZÁM.
 !!! Régi kis képek után is sikerült nagytűk !!!

Hirdetéseket, reklámokat szakszertien, pontosan és legolcsóbban közöltet az összes bel- és külföldi lapokban, valamint naptárakban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői osztálya,
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: Leopold Gyula szerkesztő.

Hôtel PÁRIS szálloda
 Szállodás: SIMON PÁL.
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. szám.
 100 szoba 1 frttól finább kiszolgálással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHEK VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.
 Étvágytalanság, hányinger, fejfájás, gyomorbagok ellen csodáshatású a
RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
 Ára 1 korona. Pósta 6 üveg bérmentve.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
 BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegység).
 Kítűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 200 kilométernél több jól ápolt, regényes hegyi utak. Szigorúan individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes betegségeket hygienikusan a legteljesítősebben vannak berendezve. Kítűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál:
 a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

MEG VAN!!

EZZEL kezdte sok, sok beteg, aki a **VÉRTES-féle Sósorszeszt** (Ferencz-pálinkát) szaz meg száz féle nyavalya ellen használta és a használ által megszabadult a bajától. Annyi köszönő levelet hozott és hoz atg minden nap a posta — urtól, paraszttól — hazánk minden részéből, ugy minméa külföldi legvároibb országából, hogy egy egész könyvtár tele lenne vele, hat mint nyomtatnánk, de csak az utoljából szedtünk elő egy párt abban a kis füzetbe, amelyet mindenkinek, aki azt kéri, a postán ingyen küldünk be.

A Vértés-féle Sósorszesz, különleges készitési módjánál fogva, a legjobb sikerrel használtatik mint fájdalomcsillapító **bedörzsölés**, illetőleg **borogatás: köszvény, csúsz, meghülés, nyilamlás, szúrás, szaggatás ellen, fejfájás, bénulás, ficzomodás, gyuladás, daganatok, mell- és torokbántalmak ellen.** — **Levéthordó, katona, kerékpáros, vadász**, meg minden járó-kelő ember elfáradt tagjaiba új erőt önt. Mint kítűnő, kellemes **pipereczkák**, a legjobb szolgálatot teszi a **fejbőr** erősítésére, elpusztítja a hajhullást okozó kórpát: jó a **száj** ápolására, mert ha 5-10 cseppet teszünk egy pohár vízbe, kellemes, telfrissítő, a száját és fogat tisztító szájvizünk van.

Belsőleg a Vértés-féle Sósorszesz nagyon használ **gyomorgörcs, hasmenés, rosszullet, fejfájás** ellen, mint kellemes **üdítő ital** stb. Különös istenálása arra felé, ahol nincsen jó ivóvíz, mint pld. az alföldön, mert ha pár cseppet a vízbe öntünk, megöli a sok káros bacillust és ezáltal az élvezhetetlen, egészségtelen vizet ártalmatlanná és ihatóvá teszi.

Általában véve, a Vértés-féle Sósorszesz majdnem minden bajnál használható első segítségül. Belsőleg egynéhány csepp csendő cukorra vagy vízre, külsőleg pedig egyszerűen bedörzsöljük, hogy a baj elmúljen.

Nem csoda tehát, hogy az, aki ezen **legkítűnőbb, VEDJEGY.** legmegbízhatóbb a mindenre jó házi szert csak egyszer is használta, teljes meggyőződésével vallja:

VÉRTES-féle Sósorszesz ell nekem és semmi más!

Igaz-e, hogy drágább a Vértés-féle Sósorszesz a másénál? — Legalább egy mondja egyik-másik elarusító, akinek az állítólag olcsóbb portékánál nagyobb a haszna és ezért a közönséget rábeszéli, hogy azt a rossz portékáját vegye. Pedig hát ez sem igaz! Tudja a magyar ember, hogy olcsó husnak hig a leve, és hogy a határos, oljának megfelelő szer sohasem drága. A Vértés-féle Sósorszesz azért sem utagább, hanem még olcsóbb is más fajtáknál, mert dacára annak, hogy az üvege kisebb, a Vértés-féle Sósorszesz sokkal hosszabb ideig tart, mert erősebb és így abból **sokkal kevesebb** kell, mint más fajtából. Bedörzsölésre pld. a többiből egy evőkanálnyi kell, a Vértés-féle Sósorszesz elegendő egy kávékanálnyi; szájvizre 5, legfeljebb 10 csepp kell a Vértés-féle Sósorszeszből, más fajtából legalább háromszor annyi. Azért egy üveg Vértés-féle Sósorszesz csakélyebb mennyiség dacára, a sokkal nagyobb erője és hatása folytán, sokkal tovább tart, mint más fajtája, vele egyáru, nagyobb üveg s így mégis olcsóbb más fajtának minden tekintetben.

Kicsibe kimérve a Vértés-féle Sósorszeszt **sehol** sem lehet kapni, hanem csak 30 filleres, 1 koronás és két koronás eredeti üvegekben. Ezek csak akkor valódiak, ha a mellékelt lenyomatott „**paraszt-vedjegy**” és „**Vértés**” név rajtok és a skatulyákat látható. A Vértés-féle Sósorszesz egyike azon ritka magyar különlegességeknek, a melyen hirtacsak itthon, hanem külföldön és mindenütt keresnek megbecsülni és nem ritkán megijaf

OSTENDE, RÓMA, PARIS- és LONDONBAN
 az ottani kiállításán első díjakkal: díszoklevéllel, díszkeresettel és aranyéremmel lett kítüntetve 1 egyszerű üveg Vértés féle Sósorszesz kimerítő használati utasítással együtt 1 korona 1 dupla üveg, 2/3-szer annyi tartalommal mint egy egyszerű, 2 kor. 1 próbaüvegeske 30 l

Kapható Nagykanizsán: **Armuth Náthán, Balaton Testvérek, ifj. Fischer Ferenc, Fesselhofer József, Haas Vilmos, Marton és Huber, Neu és Klein, Szilágyi A., Schlesinger Izidor s Weisz és Schmidt** kereskedésében. Keszthelyen: **Böhm Béla, Kölgyesy Gyula, Mezei Ignác, Molnár Ignác, ifj. Neumark Jakab, Osman Pál, Scheifer Lajos és Künsch Ferencz** uraknál. Zala-Egerszeg: **Hubinsky Adolf, Jan Ferenc, Koszteletz Miksa, Radó Antal és Tangler Mihály** uraknál. Marozsalla: **Müns és Berger** és **Wilhelm K.** uraknál, általában ott, a hol plakátok a fenti vedjeggyel láthatók, valamint közvetlen: **VÉRTES L.** „Sas”-gyógyszertárban **LUGOSON**.

Minden háziasszony

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéát használja.

Tiszteletteljes kérelem: A bevásárlásnál ne kérjen egyszerűen »maláta kávé«, hanem mindig határozottan — Kathreiner-féle — Kneipp-maláta kávéát, s azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

A női szépség

előzésére, tökéletlenségére és fenntartására a legkínzóbb és legbiztosabb a vegytiszta, teljesen ártalmatlan

Legkínzóbb a nap és szél befolyása ellen, sem hiányt, sem ólmot nem tartalmaz a szirmentes kömvedelt

Földes-féle

Margit-Crème

Ezen világhírű arkenőcs pár nap alatt eltávolít szepit, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajt Kisimítja a ránczokat és az arczot fehérré, simává és üdévé varázsolja.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN

gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszerárban, drogueriarban és illatszert-kereskedésben.

Margit-hőlgypor (3 színben) K. 1 20 Margit-szappan 70 fill., Margit-fogypép (Zahnpaste) 1 K. Margit-arccviz 1 K.

Főraktár Nagykanizsán: BELUS LAJOS, PRAGER BÉLA és REIK GYULA gyógyszerárakban.

Hőlgycik részére nélkülözhetetlen. Legjobb szépitő szer.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztattik köszvényaci, csúszási és reumatizmusnál.

Intés. Silányabb utamatok miatt bevisárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cseveggyéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerárban Budapesten.

Richter F. Ad. és társa, csanak. és kir. udvari szállító. Rudoistadt.

KAUFMANN MÓR, férfi- és gyermekruha-raktára

NAGYKANIZSÁN, a Városház palotában.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a fenti czimen, a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

ruha-üzletet

nyitottam, hol a legfinomabb férfi- és gyermekruhák dús választékban, a legjutányosabb árban kaphatók.

A kisebb gyermekruhák kivételével áruim nagyobb része saját műhelyemben készül, mi által olcsó árért kitűnő anyagból szolid és jó munkát nyújthatok.

A már 14-ik év óta fenálló, jó hírnevű, mérték ntáni szabó üzletem marad Erzsébet királyné-ér Elek-féle házban. Itt, mint tisztelt vevőim tudni méltóztatnak, a legfinomabb bel- és külföldi szövetekből mindenkor nagy raktárt tartottam. Most pedig azon kellemes helyzetben vagyok, hogy folyton új és díszes kelméket tarthatok és így kifogástalan szabásban, izléességben és minőségben bármely fővárosi szabóval versenyezhetek.

Vidékre levelező-lapon írt meghívásra szívesen elmegyek.

Mindkét üzletomban legfőbb törekvésem oda irányul, hogy a legszerényebb haszon mellett, figyelmes kiszolgálással tisztelt vevőmet kielégítek. Milyen tisztelt vevőim irántam tanúsított bizalmát és pártfogását második üzletemre is kérve maradtam a n. é. közönség iránt teljes tisztelettel

KAUFMANN MÓR, férfi-szabó.

Munkaadóság

Városház-épület, Fischel Filalp könyvkereskedésében.

A munkaadóval értekezni lehet naponta délután 4-5 óra közt.

Idő intéseendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület, Fischel Filalp könyvkereskedésében.

Helyközi telefon 103. szám.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiadásdíjak

Egész évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona

Nyilttár postaközlő 40 fillér

Kiadások, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Filalp könyvkereskedésbe intéseendő.

Bérmunkások levelek csak ismert kerekből fogadtatnak el.

Egyes szám ára 90 fillér.

ZÁLA

Politikai lap.

Nagykanizsa. 1903.

Felolós szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőfő: Kévez Lajos.

Csütörtök április 16.

Tőke és vállalkozás.

Az általános gazdasági pangás hozsantartó korszakára most ismét ránehezdednek a politikai helyzet gondjai és aggodalmi. Amikor talán kilátás nyílnék arra, hogy a monarchia gazdasági viszonyainak hosszabb időre való rendezése, az ez évben lejáró kereskedelmi szerződések megújítása felszabadítja a lidéretől gazdasági életünket, újabb bizonyodalmak szegik szárnyát az ébredező reménynek.

Erről azonban most nem akarunk beszélni. Talán mégis sikerül a sötét felhőket eloszlatni s kivillan egy sugár, amely a kibontakozás útját megvilágítja.

Amit szóvá akarunk tenni, — teljesen eltekintve s minden vonatkozástól menten az aktuális politikai helyzettől — az a sajtóságos észlelet, hogy a pénz olcsóbbodása dacára a vállalkozási kedv nálunk sehogy sem bír feléledni. A közkeletű felfogás azt tartja, hogy a pénz olcsóbbodása dacára a vállalkozási kedv nálunk sehogy sem bír feléledni. A közkeletű felfogás azt tartja, hogy olcsó

kamatláb mellett a tőke vállalkozásokban keres jövedelmezőbb elhelyezést s a hanyatló kamatláb konjunkturáját készséggel és sietve ragadja meg új vállalatok megteremtésére. — Ennek a teoriának a hívei abban a hitben élnek, hogy az olcsó pénz az a bűvös pálcza, amely a töldből varázsolja elő az új vállalatokat. Sajnos, a rideg való az ellenkezőt mutatja. Az olcsó kamatláb nálunk optikai csalódáson alapul. Mert

rendszerint az szokott olcsó lenni, ami bőségesen kínálkozik. Az olcsó kamatláb nálunk arról, fájdalom, igazán nem lehet szó. Azután még az olcsó kamatláb nálunk csak egy szűk, megszabott gazdasági körnek hozzáférhető. Mert mit jelent az, hogy ma 4 és fél, 4, vagy 3 és fél százalék a kamatláb a nyilt piacon?

Azt, hogy a nagy eszkomptörök rövid lejáratu elsőrendű váltókat ily kamatlábon számítolnak le. A kisebb bankok, kitéző ipari és kereskedelmi cégek váltóiról van tehát szó s oly szükségletek fedezéséről, amelyekkel szemben rövid idő múlva megfelelő bevételek állanak

szemben. Ezek, s ide sorolhatók egyes nagybirtokosok váltói is, oly természetűek, hogy a tranzakcióelső pillanatában már tisztán látható az időbeli út, amely a lebonyolítás utolsó stádiumához, a beváltáshoz vezet. Ezek a gazdasági tényezők igen is hasznát látják az olcsó és a hanyatló kamatlábnak arra az időre, amíg saját üzemük körében rá vannak szorulva a kölcsönpénzre.

Egész más természetű azonban a kölcsönpénz, amelyet új vállatra akarnak igénybe venni. Ha ma egyszegény ember még oly kitézőnek látszó eszmével meg akarná kísérteni egy új vállalat létesítését s az olcsó kamatlábnak bizakodva, váltót kínál, bizonyára harsogó kacajjal fogadnak. Mert a váltó csak a már létező s jól tudált vállalatokra nézve pénzszerzési eszköz, nem pedig ujakra. Mert világos, hogy egy új vállalat nem hozhat annyi jövedelmet, hogy már néhány hónap múlva váltókötelezettségek fedezésére elegendő legyen. Új vállalatot tehát csak az alapítlat, akinek van annyi tőkéje, hogy

TÁRCA.

A diákszoba rejtelseiből.

Nincs a kerek földön nagyobb ur a diáknál. Nem azért mondom, mintha annak több szabad ideje lenne, mint másnak, vagy talán irigységből mondanám, avagy éppen azért talán, hogy szeretnék megegyeszer diák lenni; Isten ments, hisz magam is kivettem a részemet ebből a jóból (talán tovább is, mint ameddig kellett volna), hanem csak azért mondom, mert tudj Isten, az ő urasága egészen más, mint a világon akármilyen uré. Parancsolója volna ugyan szegény fejének elég, — mert Pontiusból Pilatusig mindenki hivatottnak érzi magát, hogy őt erre arra igazgassa, — hanem hát nem azért diák a diák, hogy az ő füle bevegye a parancsszót. Azaz bevenni még csak beveszi, de van gondja rá, hogy menten kieregesse. Nincs az a földi hatalom, akitől ő féljen; meg van ugyan nála is a félelemnek egy neme, egy halvány leszűródése, az u. n. »drukk«, de ez csak pillanatnyi érzés, amelyen hamar tulateszi magát. Kü önös alkalmakkor, — főigazgatói látogatás, bizonyítvány kiosztás idején, — szokta ez a betegség meglepni a diákembert, de persze csak rövid időre, mert annyi bölcs élettapasztalata már van ő kelmének, hogy ilyenkor valamivel vigasztalódní kell, hogy az epidemia

elmu-jék. Ilyen bufelejtő pld. a kártya, a bor s a déli órákban való ácsorgás — a polgári leányiskola épülete előtt. Különösen ez az utóbbi tulajdonság van erősen kifejlődve némely diáknak nevezett fene-gyerekben: mert dicsőség ám — könyörgöm alásan — ilyen fiatalon már asphal-betyárnak lenni. Ha szegényekzeve is de én már csak bevallom, hogy magamnak is nem csekély része van abban, hogy a leányiskola előtti járda olyan igen kopott. Pedig engem ugyancsak minden egyébnek teremtett az Uristen, csak asphal-betyárnak nem; mert először is a képes felemlet olyan furcsán találta összeigazgatni a Természet, hogy az sehogyse kvalifikál engemet erre a díszes címre. Másodsor... eh, de hagyjuk, hisz az első ok oly nyomós, hogy felesleges a többinek elsorolása. Aztán meg ennek a foglalkozásnak tudni kell a módját; annyi a fortélyja, hogy azt csak hosszas gyakorlat után lehet elsajátítani. Tudni kell először is, mikor jön »ő«, az angyal tizenegy órákor haza, mikor délben, mely napon négy órákor és mely napon öt órákor. Ilyenkor aztán a jelzett időpontban a diák ott van és várja reszketve a csengélyszót, mely az imádottnak megadja az engedélyt a hazamenetelre. — Mikor jön, földig leemelje előtte a kalapot, szemtelenül mosolyog és imádkozik, hogy a kicsike ejtse le a tollszárát vagy a füzétét, hogy ő azt felvehesse. Némelykor »véletlenül« le is esik a füzet vagy egyéb, amit a diák udvariasan felvéve,

meg nem állhatja, hogy egy pár szót ne váltson ő vele. Erre aztán következik néhány isteni költemény, tele szerelmi ömledésekkel, egy pár szekunda bizonyítványkiosztáskor stb. stb., mind olyan dolgok, amiken minden diák kereszttülesik. De nem arról akartam én beszélni. Ezek a diáknak csak a külső viselt dolgai; lássunk tehát egy-két »stílik« a diákszobából és működésének színteréről: az iskolából.

Személyek: Józsi és Hugó, lakó- és osztálytársak, elválhatatlan pajtások búban, örömben egyaránt. Színhely: a már többször említett diákszoba. Történi: hétfőn este.

Józsi ur ma különösen igen rossz »laune«-ban van. Majd megöli az unalom; nem tudja mit csináljon. Egyelőre azzal foglalkozik, hogy a falon a legyeket csapja agyon a nemzetgazdaságtannal; de ezt is hamarosan megunja.

Mély csönd; csak a könyv pattogása hangzik a falon. — Végre Hugó ur megszólal, aki szintén unalmában ruhástul hentereg a bevetett ágyon.

- Te Józsi, van pénzed?
- Neked csak mindig jó kedved van. Nem értem, hogy lehet valakinek kedve mindig gunyolódni. Neked van talán?
- Van mennydörgős menkü!
- Hát akkor mit kérded?
- Igen nagy ihatnékom volna!

Férfi- és gyermekruha

Czipő- és kalapraktár

11j. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA. Erzsébet királyné-tér 1. szám volt Weiss üveges-féle helyiségben.

— a legnagyobb választékban —
— legiobb minőségben —
a legmérsékeltebb arakon

a berendezést és üzembehelyezést saját erejéből végezheti. Akinék ez a kezdőtőkéje nincs meg, az, ha egyáltalán kap pénzt, csak a legterheesebb feltételek mellett kaphatja meg. Az a pénz tehát, amely új vállalatok megteremtésére szolgál, éppenséggel nem azonos a nyílt piacon kínált olcsó kamatlábu tőkével. Sőt az a tőke, amely új vállalatokhoz szükséges, ma drágább, mint valaha, mert a bizalmatlanság új vállalatok iránt nőttön-nő. Azért látjuk, hogy a tőke nálunk, ha egyáltalán keres elhelyezést, nem a vállalatok papírjait keresi, hanem az ugynevezett befektetési papirokat, első sorban állami kötvényeket, amelyek bár kicsiny, de biztos kamatot garantálnak.

A gazdasági depresszió korszakában tehát az olcsó és hanyatló kamatláb kedvezőtlen tünet. Jelzi a tőke féltékenységét a vállalkozástól, mert a vállalatok prosperálásában az adott politikai, társadalmi vagy gazdasági viszonyok mellett nem bízunk. Hogy az olcsó kamatláb nagy ösztönzésül szolgálhat a vállalkozási kedvre, az bizonyos, de csak akkor, ha az összes viszonyok, gazdaságiak, politikaiak és társadalmiak kedveznek neki. Ha ezek adják meg a lökést és garantálják a fellendülés feltételeit, akkor az olcsó pénz fokozza és teljes kifejlődésre bírja a vállalkozási kedvet. De egymagában a hanyatló kamatláb oly korszakban, mely bizonytalanságokkal van tele, a vállalkozások terén abszolúte nem érvényesülhet.

A tőkeerős külföldön, Angliában, Németországban és Franciaországban az olcsó kamatláb nem bír azzal a jelentőséggel, mint nálunk. Ott sem normalis a hanyatló kamatláb, habár megközelíti az előző évek átlagát. De ott az olcsó

kamatlábban az oka a csökkenő termelés és a növekvő fogyasztás. A különbség azonban nem oly feltűnő a korábbi és a mostani viszonyok közt, mert azok a nagy, gazdag államok már előre látják, hogy a világ melyik részében, melyik piacon kínálkozik a közel vagy távolabbi időben alkalom az ipari és kereskedelmi vállalkozásoknak.

Mi a mi izoláltságunk s a világforgalomtól való messzeesésünk folytán csak a magunk szűk gazdasági körzetünkre vagyunk utalva. A mi vállalkozásaink alig terjednek túl határainkon és szűk gazdasági érdekszféránk megegyezik gazdasági erőfejlesztésünknek is a határait Nekünk tehát itthon kell keresnünk és megtalálnunk a gazdasági fejlődés feltételeit a normalis és a gazdasági élet számára nyugalmat és biztos kalkulációt ígérő viszonyokban. Akkor aztán nem a kamatláb lesz az, ami a fellendülést előmozdítja, hanem a gazdasági erők felszabadulása. S akkor a valamivel magasabb kamatláb is egészségesebb viszonyoknak lesz abiztos fokmérője mint ma a hanyatló kamatláb.

Elnöki jubileum.

Vidor Samuné gelsei Gutman Hedvig urnőt 1878. április 17-én választotta a nagykanizsai Izr. jótékony Nőegylet elnökéül.

A 25 éves évforduló megünneplésének árgyában az Izr. jótékony Nőegylet április hó 14-én Sommer Sándorné elnökhelyettes elnöklése alatt, a tagok élénk részvétele mellett rendkívüli közgyűlést tartott, melyen Révész Lajos egytitkár a választmány nevében a következő előterjesztést tette:

Egyletünk több mint hatvan éves multjának krónikája nem tüntet fel a maihoz hasonló momentumot.

A több mint hatvan éves nőegylet ma tartja az első rendkívüli közgyűlését.

Midőn a választmány annak egybehívását határozta el, tette ezt nemcsak kötelessége teljes tudatában, hanem annak tudatában is, hogy az a körülmény, mely őt erre készítette, az egyletek életében a rendkívüliségek, sőt eremények közé tartozik.

Vidor Samuné urnőt, egyletünk érdemdes örökös elnökét 1878. április 17-én választás mellőzésével a köztitstetlet és közbizalom állította egyletünk élére.

Azóta negyedszázad folyt le és azok, akik ezen negyedszázadra, annak emberbarati alkotásaira visszapillantanak, aliglátanak egyebet, mint Vidor Samuné elnök urnő lázas és áldozatkész tevékenységét a humanizmus tág mezején.

Látják annak eredményét nemcsak egyletünk megizmosodásában hanem abban is, hogy a 25 év előtti gyenge csemete, ma már gyökeret vert, hatalmas törzs, melynek minden egyes ága, — melyet ő gondozott leghivebben — virágozik, gyümölcsét pedig állandóan élvezik a sors mostohái.

Tekintve ezen eredményeket, hátlatlanok lennénk, ha ezen 25 év határkövét, melyhez most eljutottunk, nem tekintenők utmutatónak, mely figyelmünket a megemlékezésre, az elismerésre irányítja.

Ezen irányt követve, hívta a választmány a mai rendkívüli közgyűlést egybe, megszólaltatni kívánván közgyűlés alakjában — az egylet tagjainak összeségét, kiknek egyeteme képezi az Izr. jótékony Nőegyletet, mely oly sokat, mondhatnánk mindent: tekintélyét és vagyonát, elnökének, Vidor Samuné urnőnek köszönheti.

Ennek elismerését van hivatva dokumentálni a mai rendkívüli közgyűlés és ezen célból a következő

— Nekem is; de ha nincs pénz, mit tegyünk? Hopp, megvan! Add elő a kártyákat, Hugó!

— Keresd elő; valahol itt lesznek az ágy alatt. Józsi ur végre hosszas keresgélés után megtalálta a szent bírált. Hanem ez szerencsétlenségére csak harmincegy lapból állt s a harminckettidit sehogyse tudták megtalálni. Már most mit csinálnak?

— Ismét mély csönd és hosszú hallgatás. Végre Józsi ur törli meg a csendet.

— Tyűh, az árgyúsát! Holnap kedd van. Francia, mennyiségtan, józ, irodalomtörténet. Ez sok egy gyomorban. Te Hugó, nekem igen nagy hasgőrcseim vannak.

— Kenndősz! Pedig most rajtad a sor; mult kedden is te voltál idehaza, én meg mint egy mártyr, te miattad beszekundáztam a Jean Law-ból!

— Te mufa! Hisz annál inkább megengedhetnék, hogy holnap is én maradjak idehaza, te már ugy sem felelsz.

— Nem, azért is én maradok itthon!

I.

Mit volt mit tenni, a szegény Józsi gyerek másnap szomoruan ballagott az iskolába. Mint jólőre sejtette, elérte a nemezis; elchívták a francziából.

— Kérem, — hangzott szigoruan, — tessék előadni a véleményét Jean Law pénzügyi műveleiről. Tessék előadni a tudományát. — (Hajh, de mikor az olyan igen kevés!) Pauza természetesen.

— Na, nincs semmi? Lássunk hát más kérdést. Qui étaít Jean Law?

— Qui, Monsieur le professeur, — volt a felelet.

— Bravo barátom; maga még nagyra fogja vinni az életben, hanem francia nyelvmester sohse lesz őnből. De tessék elmondani az olvasmányt, hátha az kirántja.

— La révolution financière de Law. L'Écossais Jean Law fils d'un orfèvre... lékoszszé Dzon Lá... lékoszszé...

— Ne „lékoszszézzon“ kérem annyit. Tudja, vagy nem tudja?

— Igen tudom, tanár ur; tegnap este két óra hosszat ezt tanultam.

— Borzasztó szorgalom; na hát mondja.

— Lékoszszé...

— Na, tovább!

— ...Koszszé...

— Azt már hallottam. Mondja tovább az Isten szerelméért!

— Lé... lékoszszé Dzso...

— Eh, menjen a helyére kérem!

Józsi ur elkullogott. — Azért nem kaptam egészen szekundát, — gondolta magában, — hisz egy kérdést tudtam.

II.

Hugó urat ezalatt odahaza szintén egy kis malheur érte. Azaz, hogy csak majdnem. Bizonyos felsőbb hatóság ugyanis élve a gyanuperrel, a pedellust elküldte Hugó urhoz egy kis kémsemlére. A mi hősnünk természetesen, mint ta-

pasztalt, vén diák, előre megérezte a veszedelmet és a kellő időpontban lefeküdt; de majdnem későn. Eppen abban a pillanatban lépett be a pedellus, midőn az ifju ur magára huzta a paplant. Nosza, lett egy kis szimulálás, a javából. Hugó ur a vankost rágtá fájaldalmában és akkorákat nyögött, hogy szinte rengett a ház.

— Jaj, kedves Zsiga bácsi, az Isten áldja meg, — nyögte keservesen, — adjon egy vizes ruhát a fejemre, mert megbolondulok.

Zsiga bácsi pedi, mint tudjuk, elvből nem szereti a vizet, még fájaldalmcsillapítóknak sem, ennélfogva egy eldaldogott, mintha sohse lett volna tájékan sem a házban.

No! végre fellehetett kelni. S minthogy tizegyegyre járt az idő, Hugó ur sietett okkupálni a járdát a leányiskola előtt.

Másnap természetesen szabályszerűen kiállított orvosi-bizonyítványt nyújt igazolta, hogy óriási fejtőrcsei voltak.

***

Talán mondanom sem kell Józsi ur méltó felháborodását az igazságtalan osztályzat felett, mikor a bizonyítványában francziából egy hatalmas szekunda ékeskedett, valamint talán Hugó ur jogos megbotránkozását sem kell bővebben esetenem, midőn meglátta mulasztott óráinak a számát, mely vala summa summarum 312, mondd: háromszáztizenkettő.

Ez a rekord a hamisítatlan „diák-stikli.“

indítványokat terjeszti a választmány a közgyűlés elé:

1. Mondja ki a közgyűlés, hogy örömtől áthatottan, bőszke önérzettel valja Vidor Samuné gelsei Gutmann Hedvig urnő elnökének és a legnagyobb hálával tekint annak 25 éves elnöki működésére vissza.

1. Ezen 25 éves áldásos működésének elismerésül és örök hátajának jeleül később meghatározandó jótékony célra alapítványt létesít, mely örök időken át "Vidor Samuné jubileumi a pitvány" nevet visel. Ezen alapítványhoz az egylet saját tőkéjéből ötezer koronával, a jelenlegi választmány 800 koronával, az egylet tagjai tetszés szerinti önkéntes adományokkal járulnak hozzá.

3. Az egyesület Vidor Samuné elnök urnő 25 évi elnöksége alatt szerzett elővillámlen érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti és ezen jubiliáris alkalmából felirattal üdvözl.

4. Az üdvözllet átadásának napjára, 1903. április 25-ike tüzetik ki, és a testületi együttérés minél impozánsabb dokumentálása végett, az egyesület összes tagjai felkérletnek a tisztelgő küldöttségben való részvételre.

5. Mondja ki végül a közgyűlés, hogy tekintettel Vidor Samuné elnök urnő határozottan kifejezett és indokolt kérelmére minden nagyobb szabásu, nyilvános ünneplést ez alkalommal mellőz.

A közgyűlés ezen előterjesztéseket nagy tetszéssel fogadta, és egyhangulag határozattal emelte. Megbizta Révész Lajos titkárt-az üdvözlő felirat megszerkesztésével és felkérte dr. Schwarz Adofné urnőt, hogy a tisztelgő küldöttség szónoká legyen. — A tisztelgés április hó 25 én szombaton d. e. 11^{1/2} órákor lesz és az egyesület tagjai ezen célból d. e. 11 órákor a hitközség tanácstermében gyülekeznek, honnét testületileg mennek az elnökhöz. — Alapítványi adományok, melyek hirlapilag és külön nyugtáztatnak Sommer Sándorné egyt. pénztáros urnőhöz küldendők.

A dunai ünnepség.

Május hónap második hetében hatalmas ünnepség hinti tele ragyogással a Duna batát Budapesten. A magyar főváros partjai között a folyam hatalmas ága kivirágzik olyan gazdagsággal, szépséggel, oly kaprázatosan, hogy messze földről csodájára jönnek az idegenek. Budapest az utóbbi időkben már egy párszor szolgált a világnak olyan látványlával, a mely nagy ünnepségei ragyogó és érdekes voltak hitelet gazdagon megszerezte. A milleniumi hódoló menet, a főrangnak tava nyi lovasjátéka, nemzeti dicsőnk történelmi fölvonulása mind olyan látványosság, a mely minden más on diadalmaskodik, páratlan a maga nemében, mert sehol másutt meg nem csinálható.

A nagy ünnepség, amely most készül Budapesten a világnak némileg más természetű lesz, mint amazok voltak. Azoknak az ünnepségeknek a pajzsán a história zománca ragyogott, fényességüket nemzeti viseletünk és kinoseink adták: a dunai ünnepség csodáinak mappája a magyar főváros fekvésének páratlan szépsége. A dunai ünnepe Budapest természeti szépségeit használja föl, öleli át, díszíti föl a művészi fantázia lömberdek ragyogó ötletével, főhadiszállással a legszebb szepet, a gyönyörű folyam ezüstös batát választván. Ilyen ünnepeket, mint ez lesz, valóban sehol másutt, mint Budapesten nem lehet rendezni, mert nincs még egy hely, a hol a természet gyönyörű formáinak ily pászor változatossága: hegy és síkság, folyam és sziget egy nagy város eleven díszével szövetkezésben kínálta magát páratlan kéretek.

Már ezért is derék gondolat volt ez ünnepe gondolata, mert bizony nem lehet tagadni, ráfer erre a gyönyörű városra, hogy fölfedezték, hogy a világ figyelmét rátereljék. Egy-egy ilyen ünnepségek kitűnő cögér, a mivel értékét kisebbiteni de hogy is akarjuk. Olvastuk a prospektust és ez két dolgról győződött meg. Az egyik, a mit már említettünk, hogy Budapest fekvése va óságos kincsébányája a díszítő fantáziának, oly bőséggel kínálta a módot és formát a változatos ötletek megvalósítására. A másik meg az, hogy a háromeser tagu rendezőség, a mely a fáradhatatlan busgimu Szápary Pal gróf elnökségével az ünnepe tervén és sikerén dolgozik, ötletekben is kiválóan gazdagnak és előkelőnek bizonyult.

Az ünnepe védőségét tudvalevőleg a király vállalta el. Résszt is vesz benne. Az ünnepe esztőjén, mikor művésziileg rendezett kivilágítás azegi be ragyogással a Duna két partját, fénybe borul a királyi palota minden ablaka is. A király, a ki a palota erkélyéről nézi az ünnepet, kivilágittatja nemesak házáat, de kertjét is olaszosan, színes lámpiónokkal. Halából ezért a várkertbe fölvonultatja a rendezőség a fővárosi iskolák ifjuságát és a huszezer főnyi ifju sereg dala köszönti a királyt.

A mint a partok ragyogásba öltöznek, a fényesség előborítja a Duna batát is. Huszonegy ágyuloves durrogása közepett pazurul kivilágított hajók lepik el a folyam hátát. — Fölvonul tüzes díszben az egész dunai flotilla, a budai part mentén monitorok fehér fala ragyog a vilámlós fényben. A hidak oszlopán tüzesóvak gyulnak ki, a budai hegyek lejtőiről reflektorok szórnak kaprázató világlósságot a városra és e mozgó, sugaras fény végigvonul a paloták ormain, a templomtoronyokon. E fényözönben a hajókon, a várhegy oldalán és a Margitszigeten megharsan és egyre szól a katonazene. Lámpiónok hajókon dalosok énekelnek, a magasságban pedig egyszerre fényzórók színes világlósságban hatalmas léghajó jelenik meg, a melynek kosarából ezernyi ragyogó bomba és üstökös száll sávitva és szétpatogva a levegőben. A folyam határon lent most izgatón érdekes, ragyogó játék következik. Tengeri csata. Egymás ellen vonulnak a kivilágított hajók és rakétákat sűtnek egymásra. — A fény és a hang hódító elevenesége előnti a Dunát, megtölti a levegőt, a hol a léghajó, száz golyóra való aranygömbökkel ostromolja a citadellát. Az ostromra felelet érkezik, olyan, a melyet idáig még nem produkált a tüzijáték művésze. A Gellért-hegy atalakul tüzihányóvá: több száz méternyi magasságba fűtöt és lángot okádik irtózatossá dörgéssel, de — minden pusztító szándék nélkül. Alkalmassint ez lesz az ünnepe kluja, mindenesetre csodás és felejthetetlen látvány. Utána a hajókon kezdődik a tüzijáték, egyben a csöndes fölvonulás a Margitsziget felé, a hol az ünnepségek befejező része lefolyik. A sziget teljesen ki lesz világítva vilámlós gömbökkel és lámpiónokkal. Tizenkét katonabanda és ezer énekes hanzversenyez rajta. A sziget különböző helyein nyílt szin adokon énekes és tréfas előadásokat tartanak, másutt meg cigányzene szól, közben folyvást sísteregnek a rakéták, míg megharsan a — takaródó és vége szakad a tündérmesének.

Bizonyos, hogy a külföldről is rengeteg ember érkezik az ünnepségre Budapestre. — Az előkészítés munkáját a Duna-ünnepe irodája végzi a Vigadó épületében, az elszállásoló iroda a magyar királyi államasutak menetjegyi irodájában van. A néző közönség számára a személynegyzősökön és propelleresek is lesz hely; tribünöke: állitanak föl a Duna két partján, és lefogálnak az öt hid közül kettőt. A korzóra is csak jeggyel lehet menni. A hajójegy ára 30 korona, tribünjegyé 6—15 kor., korzójegy: a legdrágább 2 korona, a legolcsóbb 50 fillér, belepójegy a Margitszigetre 4 korona.

HIREK.

— Személyi hír. Márkus Emilia, a Nemzeti Színház művésznője rokoni látogatásban t. hó 15-én városunkban időzött.

— A m. állandó választmány ülései. A törvényhatósági bizottság folyó évi május havi rendes közgyűlésén felveendő 1902. évi vármegyei házipénztári s a vármegyei pénztárban kezelt összes alapok 1902. évi számadásai tárgyában teendő véleményes jelentés elkészítése végett az állandó választmány ülése 1903. évi április hó 23-án; ugyan a fent kitett bizottsági közgyűlésen felveendő egyéb törvényhatósági ügyek közgyűlési tár-

gyalásának előkészítése végett pedig az állandó választmányi ülése 1903. évi május hó 4-én mindenkor délelőtt 9 órákor Zalaegerszegen a vármegyei ház gyűlés termében fog megtartatni.

— Füssy Tamás meghalt. Füssy Tamás, a kiváló író és bencés tanár, a Szent István-Társulat volt igazgatója, rendjének a bakonybéli apátságára egyedüli jelöltje meghalt. Füssy Tamás, kath. egyházi író, született Zimonyban 1825 április 11-ikén. Elemi iskoláit Ujvidéken, a gimnáziumot pedig Baján végezte. 1841-ben Pápán gimnáziumi tanár, öt év multán pedig igazgató lett. 1864-ben a Szt. István-Társulat választotta meg igazgatójává, mely idő óta állandóan Budapesten lakott. Irodalmi működését már növendékpap korában kezdte meg. Önálló művei: Egyetemes Földrajz, mely két kiadást ért. Két tantársával Pápán az Ifjusági Plutarch-ot szerkesztette. Emich kiadásában megjelent Szün-órak című műve négy kötetben. Vaszary Kolossal, a mostani hercegprímással együtt irt Világtörténelmet (felső gimn. használatra) 3 kötetben Átdolgozta s a magyar iskolák szükségletéhez alkalmazta Velter kisebb világtörténelmét, mely eddig két kiadást ért, lefordított továbbá Schmidt Kristóf Ifjusági irataiból 16 kötet. Szerkesztette a Katholikus Néplap-ot és a Katholikus Lelkipásztor-t Halála általános részvétet kelt nemcsak rendtársai, hanem a magyar tanügy és irodalom barátai közt is.

— Keszorutpótló adományok. Folyó hó 10-én elhunyt Neufeld Adolr ur iranti kegyelet jeléül adakoztak: — A gyászoló család 50 kor. Neufeld Henrik és neje, 20 kor. Reich Samuá, Weiss Szelina, Neufeld Odón, Breier Ignác és neje, özv. Kohn Fülöpé 10—10 kor. Kürschner Ignác, Kürschner Matild, dr. Rothschild Samu és neje, Rosenberger Palmé, Rothschild Samu, Rothschild Zsigmond és neje, Kohn Jaques és neje 5—5 K. Össze-en 155 kor. A nkanizsai izr. Szent-Egylet.

Halálozások. Dr. Hausner József, kiskomáromi körorvos nejét szül. Pavlovits Klára uraszonyt mely gyász érte. Edesanyja Pavlovits Imre, Nyiregyháza város érdemes polgára április hó 10-én, munkás élete 74-ik évében elhunyt Nyiregyháza.

Vámbéri Ernő magánhivatalnok Wamberger Sándor malomképviselő szép reményekre jogosító fia folyó hó 15-én este hosszas szenvedés után életének 22-ik évében elhunyt Nagykanizsán. Temetése pénteken d. u. 4 órákor lesz.

— Ipartestületi betegsegélyző-pénztár. A nagykanizsai Ipartestület most alakult betegsegélyző pénztára folyó hó 14-én tartott igazgatósági ülésében pénztári orvos egyhangulag dr. Fedor Aladár orvost, könyvelőül pedig Sárközy Kálmán bábsütő iparosmestert választotta meg.

— Továbbképző tanfolyam. Dr. Russieska Kálmán kir. tanácsos Zala megye tanfelügyelője a következő felhívást teszi közzé: Felhívás. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi minister úr folyó évi 91.094-ik számu rendeleteivel tanulmányokat már bevégzett és a gyakorlati pályán működő azon tanítóknak számára, kikbeu hivatásuk szeretetétől áthatva, továbbképzés óhaja él, a nagyazonidőben továbbképző tanfolyamokat rendez. Minister úr ezen tanfolyamok egyik helyéül a osaktornyai állami tanítóképző intézetet jelölte ki. Felhívom azokat a tanító urakat, kik részt óhajtanak venni ezen tanfolyamon, hogy hozzam ízteit bélyegmentes kérvényükkel folyó ápril hó 30-ig jelentkezzenek. — A három hétre terjedő tanfolyam július hó 6-án kezdődik s ugyanazon hó 25-én záródik le. A tanfolyamra 50 hallgató vétetik fel, akik közül 30 állami költségen nyer az intézet internátumában teljes ellátást, azonkivül 15 korona utazási költségen is részesül. Azonban a saját költségükre jelentkező másik 20 hallgató is a tanfolyam egész idejére fizetendő 20 korona tejeben az előbbiekhöz hasonlóan étkezést és

lakát nyer. — Ez utóbbiak utiköltéséget nem kapnak. A tanfolyamra vonatkozó egyéb tudnivalókról bővebb értesülést az érdeklődők a Néptanítók Lapjának folyó hó 9-én megjelent 15-ik számában nyerhetnek. A folyamódokat a felvételről, a megjelenés idejéről s egyébről a csáktornyai állami tanítóképző-intézet igazgatója fogja kellő időben értesíteni. Zalaegerszeg, 1903. április 15. dr. Russicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Tanítók értekezése. A csáktornyai állami tanítóképző-intézetben kiképzetésüket nyert tanítók Margitai József intézeti igazgató meghívására e hó 7-én nagy számban jelentek meg Csáktornyan a tanítóképző intézetben, hogy megbeszéljék az intézet 25 éves fennállásának emlékére rendezendő ünnepély részleteit. Az értekezleten jelen volt a képzőintézet tanári testülete, az intézetnek volt növendékei közül mintegy negyvenen a közel vidékről, Zala s a szomszéd megyékből, valamint az ország távolabbi részeiből, sőt többen Horvátországból és Savóniából. Igazgató üdvözölte a megjelenteket s köszönetet fejezte ki, hogy hívó szavára ily szép számban jelentek meg a szeretett tanítványok, minálal az anya-intézet iránt való ragaszkodásunknak ily szép jelét adták. Egyben jelenti, hogy az ország minden részéből mintegy 250 levelet kapott az intézet volt növendékektől, kik csakis a nagy távolság, megbetegedés, vagy elfoglaltság miatt nem jelentek meg a mai értekezleten, azonban ígrik, hogy a jubileumi ünnepélyen okvetlenül megjelennek s a mai értekezlet határozatainak alávetik magukat. Mivel ilyen nagy érdeklődést tanúsítanak az intézet volt tanítványai a jubileumi ünnepély iránt máris biztosítva látja annak szép sikerét. Brauner Lajos, mint az intézetnek volt növendéke üdvözli lelkese szavakkal a megjelent kurtársakat, kik azon intézet iránt melyet má odik nevelőanyjúnak tekintenek, nemcsak ily és tanítványi kötelességüknek tesznek eleget, de szeretetüknek és haláljuknak akarják öszinte jelet adni, a mikor az intézet jubileumi ünnepének sikerét nagy érdeklődést tanúsító részvételükkel igyekeznek előmozdítani, melynek mai tömeges megjelenésükkel is már tanujelét adták. Az értekezlet egy 50 tagu nagyobb s egy helyi kisebb végrehajtó-bizottságot választ, mely az ünnepély rendezése körüli teendőket vezeti s irányítja. A végrehajtó bizottság a képzőintézet jelenlegi tanártestületéből, az intézetnek Csáktornyan működő valamennyi tanítványából s a közeli tanítókból lett megalakítva. A végrehajtó-bizottság elnökekül Margitai Józsefet, alelnökül Tóth Sándort, jegyzőül Brauner Lajost, s jegyzőül Szabó Jánost, pénztárosokául Thorday Jánost választotta meg. A jubileumi határnapjait 1904. május havát jelölte ki az értekezlet. Kimondja az értekezlet, hogy az intézet két elhunyt igazgatójának: Bárány Ignácnak és Sany Józsefnek az arcképet az intézet részére lefesteti, vagy az intézetben elhelyezendő márvány táblákon örökíti meg emléküket. Kimondja továbbá, hogy az intézet zászlaja számára az ünnep emlékére felirattal szalagot készít s azt megkoszorúzza. Bárány Ignác sirját emlékbeszéd kíséretében megkoszorúzza, a juleum napján az ünnepi Te Deum az intézet zászlaja alatt testületileg fog vonulni a Zrínyi-várba, megtekinteni a képzőintézet régi helyét s a vár udvarán egy volt növendék emlékszik meg a vár történelmi jelentőségéről s a képzőintézet volt növendékek volt régi tanyájáról. Ha mar arra az időre a Zrínyi-erődöt állami fog, Zrínyi dicső emlékbeszéd kíséretében az emlékművet megkoszorúzza. Az ünnepély további részletei az intézet toroncsarnokában fognak megtartani. Az ünnepélyt a kir. tanfelügyelő nyitja meg, igazgató felolvasza az intézet 25 éves történetét. Az ünnepélyre meghívja a miniszteriumot, a vármegyét, a vidék tanítószolgálatát s értekezletet, az intézet volt tanárait, a helybeli hatóságokat, hivatalokat, egyesületet, testületet, közönséget stb. Az intézet ez alkalomból emlékkönyvet ad ki a volt tanárok és növendékek emléksoraival. A jelenlevők elhatározták, hogy a költségek fedezéséhez hozzájárulnak s az intézet volt növendékei között gyűjtést fognak rendezni a helyi bizottság tagjai Csáktornya közönségéhez fognak kérséggel fordulni, hogy a volt növendékeknek, kik közül mintegy 200 jelenik meg a háza minden részéből, szalagot adjanak. Az értekezlet jegyzőkönyve az intézet minden volt növendékének tudomásulvétel végett megküldetik. Szép ünnepélyre van tehát kilátás jövő év május havában Csáktornyan, melyet emelini fog a tanügy s kultúra napaszmosságának, a nemzeti és a magyar nyelvterjesztőinek; a tanítóképző-

intézet volt növendékeinek a boldog tanulókori emlékek felújításán kívül az alma mater s azon város iránt érzett szeretetük s ragaszkodásuk, melyben kiképzetésüket nyertek.

Jó tanács. Miodazoknak, kik pázsított akarnak létesíteni, ajánljuk hogy szerezzék be Mauthner Odón cs. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Setateri” vagy a „Margitszei” fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bannulatra méltó és gyönyörű s átterei részére.

Havazás. A több napi esőzést folyó hó 15-én hajnalban tartós havazás váltotta fel. — Útcákat, mezőket lábmagas hó borította, mely csak az utcákról tisztult el a napsugaras délutáni órákban. — Az időjárás allandóan hideg, mi a gazdáknak nagy aggodalmat okoz.

Az általános választói jogért. A nemzetközi szociáldemokraták Budapesten húsvétnapján kongresszust tartottak, melyen a nagykanizsai szociálisták is képviselve voltak. Ezek nevében Kovács József elvtárs szólalt föl és azt hangzavarta, hogy az általános választói jog érdekében ismét élénk agitációt fejtsenek ki, s ha szükséges lesz, mondja a párt az általános választói jog érdekében az általános sztrájkot. — Beszédét zajos éljenzéssel fogadták.

Ipari munkások jutalmazása. A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara a területén székelő összes gyári-, közép- és kisiparos munkaadókhöz felhívást intézett a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által az ipari munkások kiváló szorgalmának, buzgalmanak és jó magaviseletének jutalmazására rendszerezett jutalomdíjak tárgyában. A kereskedelemügyi magyar kir. miniszter hazai kereskedelmi és iparkamarák együttes kezdeményezésére folytán az ipari munkások kiváló szorgalmának, buzgalmanak és jó magaviseletének jutalmazására egyenkint 100, száz egyszáz koronás állami jutalomdíjat rendszerezett, mely jutalomdíjakból a nagyméltósága az ipari munkások számaránya alapján felállított felosztási tervszerint, kamarai kerületnek területén hat fog szetosztásra kerülni. A jutalmazott munkások mindegyike a jutalomdíjon kívül a jutalmazás tényét és a jutalmazás indokait tartalmazó elismerő okmányt kap. A jutalmazás sok iránti javaslatétel és a jutalmak kiosztása a kereskedelmi és iparkamarák feladatát képezve, felhívjuk a kamarakerületünk területén működő gyárosokat, közép- és kisiparosokat, hogy legkésőbb ez év június hó végéig közöljék a kamarával azon munkásaik névsorát, az azokra vonatkozó és a jutalomra való érdemeséget bizonyító adatok kíséretében, kiket a szóban levő jutalmakra érdemeseknek tartanak.

Arvizek a megyében. Csáktornyáról jelentik: Három napig tartó esőzések következtében a muraközi hegyekből lefolyó vizek annyira megdagasztottak a Ternová, hogy az husvét délután elöntötte Csáktornyát. A város legnagyobb része, a kaszárnya, a tanítóképződe vízben állott. A Ternová töltésén husvét délutánján három század katonaság, a tűzoltóság és több száz munkás védelmezte. A vizár a stájer határon a vasúti töltést is elvitte s a vonatok csak Csáktornyáig közlekedhettek. A megrongált vasút helyreállításán éjjel-nappal nagy munkaerő dolgozott.

Zalaegerszegről jelentik, hogy a tartós esőzés folytán a Zala folyó annyira megáradt, hogy kilépett a medréből s a város alantabb fekvő része víz alá került.

Rédics és Csömödér között a vasúti töltést elszakította az ár, a vasúti közlekedés csak átszállással volt lehetséges. A rétek víz alatt állanak.

Az Állami Tanítók Országos Egyesülete népes választmányi ülést tartott Debrecenben, melyen Kozma László megtette a jelentését a fizetésrendezés ügyében tett működéséről. A gyűlés a választmány elnökének sokszorosára

dozárért hálas köszönetét és elismerését nyilvánította, az ellene fő hangzott gyánúsításokat visszautasította, neki bizalmat szavazott és fölkerle, hogy elnöki állását jövőben is tartsa meg. Végül az elnök indítványára a választmány egyhangúlag a következő határozatot fogadta el: 1. A magyarországi állami tanítók országos egyesületének választmánya, ulyis mint az állami tanítók II. egyetemes gyűléseinek végrehajtó-bizottsága mely hájának ad kifejezést a vallás és közoktatásügy m. kir. miniszter ur előtt, hogy az állami elemi iskolai tanítószemélyzet bizonytalan jogállását az által, hogy a törvény állami tisztviselők ismeri el a tanítót, biztosította. 2. Az állami elemi tanítói kar a fizetési minimum és más jellegű iskolaközi töltött szolgálati idő mellányos beszámítása kérdésében eddig kérelmezett jogos igényeit nemcsak főntarjára és minden erre illekező tényező, minisztérium, országgyűlés előtt újlag beadandó emlékiratban kerelmezi, hanem egyttal felhívja az összes állami tanítói kar minden egyes tagját, hogy úgy maguk, mint illekekes hatóságok után fölük telhetőleg mindent tegyenek meg, hogy a törvényhozás a tanítót és állását oly melyen érintő, ama külön elbánást változtassa meg és ne alkalmazzon az amugy is 40 évig szolgálat elemi tanítói személyzetre más elveket, mint alkalmazza a tanítói személyzet többi tagjaira nézve. Mert ez nekünk nemcsak anyagi, hanem az oly sok-sok hangoztatott magyar nemzeti népoktatás érdekében erkölcsi és becületbeli kötelességünk. 3. Megbizzza a választmány az elnökséget, hogy e határozatának sürgős és megfelelő időben való végrehajtásáról gondoskodik s elvárja minden állami tanítótól, hogy a köz érdekeiben, tekintet nélkül arra, hogy az ő anyagi érdeke kielégítést nyert-e vagy sem, mindent megtegyen, a mit az 1902. évi nov. 9-én tartott állami tanítói II. egyetemes gyűlés elhatározott.

A Balassa-telep valódi úgorkatej a leg-hatásosabb angol szepítőszer, mely minden h. lgynek nélkülözhetetlen. — Par nap alatt kiszimítja, finomítja az arcbőrt és teljesen eltávolít saepít, foltokat, pattanást, stb. arcjátékatlanosít. Egyik hölgy a másikkal ajánlja kiönöségénél fogva és ma már ismeretes, hogy jobb hatású a kőüfetele arckőcsésőkuél. — Üvege 2 korona. Balassa K. gyógyszerárban Temesvár, hozzá való valódi angli úgorkatej-szappan 1 korona, Poudert 1 korona 20 fter és 2 korona. — Kapható minden gyógyszerárban.

Nemzetközi lóvásár. A nyitrai megyei gazdasági egyesület által rendezett XXI. ik nemzetközi nagy lóvásár Érsekújvárot (Budapest-bécsi vasúti lóvonal) mint minden évben, úgy a folyó évben is, május hó első hétfőjén s az előtte való vasárnap délután, s folyó 1903. évben telthát május hó 3-án délután és május 4-én fog megtartani. Ezen lóvásár legelőnekebb lóvásárja Magyarországnak, mert alig van hazai és külföldi ereskedő, ki ezt föl ne keresné. — Ezek már 20 éven át tapasztalták, hogy itt lovak mindenféle használatra nagy választékban kaphatók. Laska-ok és istállók az érsekújvári rendőrkapitányi hivatalnál rendelkezhetők.

Főlkelt a koporsóból. Biharmegye egy kis községében, a hegyek közé dugott Csészerán történt, hogy kiterítettek az öreg Blum Zsuzset, a ki ott a mócoznak évtizedeken keresztül mérte a pálinkát. Messze talvakkal is öszegyültek rokoni, ismerősei s három teavere vállalkozott arra, hogy virraszt a koporsó mellett. A halottas szobából éjjel kimentek a virrasztók a mellékszobába, a kályha mellé, mely a hűvös áprilisi éjszakan jól be volt fűtve, s elkezdtek kártyázni. Eppen nagyon érdekes játék volt és az egyik játékos azon törté a fejét, hogy mit hívjon a fölívó keze alá. A vörös király meg a tökfilkó között habozott, a mikor megszólalt a háta mögött egy tompa mély hang: — Ne a tökfilkót játsz ki, hanem a vörös királyt!

A játékosok hátra nétek és csaknem halálra ijedtek, mert ott állott a halottnak hitt Blum Zsuzsig. Az öreg, aki tetszhalott volt, fölébredt álmaiból az ismerős hangokra, a kártyák csattogására, a repkedő komrákra. A játékosok kezéből kibujlott a kályha, s remült sikoltással menekültek a koporsóból kikélt kibic elől. Blum Zsuzsignek már uincsa semmi baja, most is mérte Csészerán a pálinkát, de ha a virrasztóit emégetik, megvetéssel csóválja a fejét:

— Látszik, hogy nem volt kötők igazi játékos. Hogy lehetett abbahagyni azt az érdekes partit?

Szerkesztői üzenet.

Dezső. A „Csarnok“ azért várta és várja a folytatást, mert többen megkérdezték, hogy miért nem folytatódik. Tehát nemcsak nekünk tetszett, hanem másoknak is. — Méltóztassék a 2) pontot választani. Ennek anyagkeretébe lehet azután foglalni az 1) pontot is, mikor arra alkalom lesz.

Irodalom.

— **Fővárosi Lapok.** A negyven év óta fennálló Fővárosi Lapok című folyóirat tulajdonjogát *Tarnóczy Gusztáv* megszerezvén, azt saját felelős szerkesztésében adja ki. Az első szám, mely az új tulajdonos szerkesztésében megjelent, élénk bizonyítékát szolgáltatja annak, hogy *Tarnóczy Gusztáv* ismeri a modern kor követelményeit és ezeknek a lap tartalmát, mint kiállítását illetőleg megfelelni törekszik. — A Fővárosi Lapok, mely eddig főleg a szépirodalmat szolgálta, ezentúl a politikával és közgazdasággal is fog foglalkozni és hű tükrét fogja adni a kor csemégyeinek és a megrostált eszmék áramlatainak. — A politikában csak egy érdek fog képviselni: a magyar hazának létérdekét. Az előfizetési felhívásban letett program, arról győz meg bennünket, hogy *Tarnóczy Gusztáv* ezen irodalmi vállalatát hazafias lelkesedéssel kívánja szolgálni a magyar társadalom minden rétegét. A Fővárosi Lapok hetenkint öt ivnyi terjedelemben nyolevan oldalon divatos könyvalakban jelenik meg. Előfizetési ára: egész évre 24 kor., félévre 12 kor., negyed évre 8 kor., egy óra 2 kor., egyes szám ára 40 fillér. Megrendelhető *Fischel Fülöp* könyvkereskedésében.

— **Technológiai Lapok.** Ennek a gépészeti és ipari szakfolyóiratnak 1903. évi március hó 31-én megjelent száma újból tanuskodik, hogy ez a legrégebbi magyar nyelvű szakfolyóirat, melyet *Zákara Lajos* és *Sziklai János* szerkeszté, tanu-zákos és változatos tartalmánál fogva mindazokra nézve valójában nélkülözhetetlen, akik gépészeti és elektrotechnikai szakismereteket és újdonásokat érdeklődnek. A XV. évfolyam 6 dik számának dustartalmából kiemeljük a következőket: Munkanelkültség. — Váltakozó áramu vezetékék számítása, tekintettel az egy-, két- és többfázisú áramu vezetékben főlépő ohmikus és induktív ellenállásokra, valamint a kapacitásra. *Seereiner A* foz. — A Dieselgép. *Fenyő Kornel.* — Ipari szemle. — Közgazdaság: *Jónnek* már a milliók. — A magyar üveggyárak iparpárólás stb. — Üzleti hírek. — Szerkesztői üzenetek. — Allásközvetítő-, eladási és vételi rovat. — Hirdetések.

Közgazdaság.

A szőlő állandó veszedelme.

Tizenöt éves tapasztalat amellé bizonyít, hogy a szőlő peronosporája nálunk teljesen meghonosodott és állandó romlásal fenyegeti szőlőinket, ha nem védekezünk ellene. Ezzel a ténnyel már a legkisebb szőlőtermelő is tisztában van, de a védekezés mikéntjére nézve még évről-évre új ismereteket szerzünk.

Ki képzelte volna azt, hogy nálunk a peronospora megannyi kárt fog teleni, mint a mindnben tavaly volt része termelőinknek? Egész vidékek termése rothadt el, vagy nem érejt meg, dacára, hogy a gazdak tulnyomó része háromszor is permeteztetett. Sőt még olyanok is szenvedtek kárt, akik négyszer sőt ötször is permeteztek. Mi lehet ennek az oka?

Ez a sajnálatos körülmény több hibára vezető vissza.

Az első az, hogy termelőink az első permetezéssel rendszeresen megkének. Azt hiszik, hogy az első permetezéssel nem szabad sietni, minthogy olyanok a szőlő hajtásai 2-3-szor akkorák lesznek a ezért helyesebb az első védekezést akkorra halogatni. Pedig a dolog fordítva van; az a zsege hajtás vagy rügy inicialásra nagyon hajlandó, de ebben az időben (május legelején) a természeti viszonyok egyebként a peronosporának nem kedvezőek a így elegendő, ha egy kevés, bármily gyenge oldat érje azt az erős növekedésben levő hajtást vagy rügyet, hogy ezt a veszedelmet elhárítsa. A második permetezés történiük azután június elején (virágzás előtti) Így szőlőnk sokkal ellenállóbb lesz, egyenetesebben fog virágozni és a harmadik permetezéssel a legtöbb esetben elvárhatunk július végéig.

Ha még hozzávesszük, hogy a korai permetezéssel nagy anyagmegtakarítás is jár, úgy felsoroluk azt az indokot is, mely szőlősgazdink előtt legtöbb súlyal szoko t bírn.

A második hiba az, hogy termelőink nagy része rosszkor permetez. Éveken keresztül azt hangzatták szakembereink, hogy akkor kell permetezni, ha a landó meleg, napos, szélmentes időjárás van. Minthogy pedig ilyen időjárás hetekig kés k, ennélfogva a permetezés oly fontos munkája hetrlétre elhalaszódik és mire végrehajtásra kerül a sor, már késő van.

Az újabb tapasztalatok szerint a dolog úgy áll, hogy épen hideg, (le nem szeles), esőre bajló, borongós időben kell permetezni, mert ebben az időben az inicialás veszedelme a legnagyobb. — Ugyanis hideg időben a szőlő hajtásának felső részéből a keményítő letele költözik és a növekedés szünet áll be, már pedig a peronosporagombák a keményítőből megfosztott szövetben sokkal könnyebben tudnak terjeszkedni s innen van azután, hogy ha ilyen hideg, nedves idő után meleg napok következnek be, a peronospora úgy kezd burjánozni, mintha behintettek volna vele a szőlőt. A ki tehát ezt a hid g időt bevarja és csak azután permetez, az neha azt fogja tapasztalni, hogy a permetezésnek dacára a peronospora, melynek előzetesen (szabad szemmel nézve) nyom sem volt, permetezés után rohamosan kezd terjedni.

Csak hogy ilyen hideg, esőre évanus időben a permetezés bizonyos kockázattal jár. Ha az eső következtül permetezés után köszönt be és tartós, akkor bizony a permetezés nagy részben kárba vesz és ismételni kell, főleg, ha az gyenge esőroszul tapadó ottal történt. Annak köszönhetően épen a dr. *Aschenbraud*-féle bordói por főlényét minden mas permetező anyag telett, hogy igen jól tapad és oly erős, melyek a hazilag készült rézgalic- és meszkéveréket lemosnak, a bordói por permejével nem bírnak, hanem ez hivatással teljesen betöli.

A magyaróvári gazdasági akadémia növénykísérleti állomása már öt év óta kísérletez a bordói porral és évről-évre arról ad számot, hogy ez az anyag felette áll minden egyéb permetezési anyagnak. A földművelésügyi miniszter kiadásában megjelent „Kísérletiügyi közlemények“ egyik legutolsó számában (V. kötet, 5 dik füzet, 549. old l) *Barna Balázs* akad. tanár a bordói porral és egyéb permetező anyagokkal végzett kísérletek alapján így nyilatkozik:

„... tekintettel a többi anyagokból készült oldatok ellenálló képességére (tapadás tekintetében) nyugodtan és teljesen részrehajlatlanul megadhatjuk az első helyet a bordói portól készült oldatnak. Ez a kitűnő tulajdonsága biztosítja használhatóságát, lassu bár, de biztos elterjedését az anyagnak, a melyvel az újabb permetező anyagok közül egy sem versenyezhet.“

Ha hozzávesszük az oldat könnyű elkészíthetési módját, mely alig vesz néhány perccet igénybe kitűnő tapadását, olcsóságát és végre azt, hogy ebből meg a legügyetenebb munkás sem képes oly oldatot készíteni, mely a szőlőt megperzselné, úgy a közérdek, szőlősgazdink leviálásabb érdeke szempontjából is csak azt kívánhatjuk, hogy bárcaak minél szélesebb körben terjedjen el használata.

Hamisítás kizárva, mert a bordói port a Magyar Mezőgazdasági Szövetkezete (Budapest, V. ker., Aikotmány-utca 31.) gyártja és az hozza megbízottai révén olmozott zsákokban kizárólagosági joggal forgalomba. A gyártás azonban korlátolt s így ajánlatos az egész évi szükségletet idejében megrendelni, míg a szállítás tetszés szerinti részletekbea történhet.

CSARNOK.

Kaland.

Írta: Kardos Sámuel.

Nyár volt. A nap sugarai perzselőn löveltek a földre és minden élő lény igyekezett árnyas helyre jutni, hogy a nap égető heve ellen védve legyen.

Az ürgezei vasuti állomás fedett perronját s a szomszédos parknak árnyat nyújtó sétányait — Szent-István nap lévén — nagy közönség foglalta el. Jó része csak azért sétált itt föl-alá, hogy az elotazókat szemlélhesse.

A közönség között feltűnést keltett egy karcsonői alak, divatos öltözetben, sűrűen lefátyolozva. Aggódva nézegette arany zsebóráját, mintha félne, hogy lekésik a vonatról. Mikor meghallja a csengetyű ezüstös hívogató szavát, a bejárathoz siet, a gazeila könyedségével beugrik egy kupéba és elhelyezkedik. Nyomban rá megindul a vonat és ő az ablakon kihajolva, kendőlobogtatással integet a perronon maradt ismerősei felé.

Csakhamar jön a kalauz, hogy a menet-jegyeket elkérje s az előírt módon érvénytelenítse. — Hölygünk e ökeresi keztyűjébe a jegyet, átnyújtja a kalauznak és újságlapot vesz elő, hogy unalmát olvasással töltsse el.

A kalauznak tetszeni látszott a csinos hölgy s azon gondolkodott, hogy miéért kezdjen vele párbeszédbe. Egyéb alkalmas tárgy hiányában bátoritanul azt a megjegyzést kockáztatta meg, hogy:

— Milyen meleg van!

A hölgy, csipkeszétű zsebkendőjével veritékes arcát törölgetve, ráhagyta, hogy: bizony meleg van. A kalauz engedelmét kér, hogy miután a »nagysága« egyedül van, helyet foglalhasson. Talán tudná ő is némileg mulattatni. — A hölgy beleegyezett, mire a kalauz leült az átellenes pamlagra és nagyot sóhaj.

— Ugyan kérem. — kérdi a hölgy. — miért sóhajts olyan nagyot, mintha az Ararát hegyt akarná helyéből elfujni?

— Miért? kérdi nagysád. Van erre nekem okom elég.

— Ugyan, ugyan. — ellenveti amaz, — minő oka lehet önnek erre? Önnek, ki fiatal, csinos, erős, egészséges, van megélhetést biztosító állás. Nem látok tehát okot a szomorúságra, a sóhajtozásra.

— Ilyen a látszat. A valóság másképpen áll. Lássá, nagysád, volt nekem kis feleségem, kit forrón szerettem és a ki viszont szeretett. Boldogan éltünk családi tűzhelyünkön, egymást megértve, egymás gondolatát, óhaját ellesve. — Ha szolgálatomból hazatértem, nőm tárt karokkal fogadott és én boldog voltam. De a kéréllhetetlen sors másképp rendelte. Kis feleségem beteg lett és nemsokára meghalt. Árván hagyott engem. Nincs senkim aki jó szóval, meleg üléssel fogadna. Ez bánt, busit engem. Ezért vagyok olyan levert.

— Szomorúnak elég szomorú, de azért nincsen ok a kétségbeesésre. Ön elég fiatal még ahhoz hogy más nőt, más feleséget keressen magának, aki az elhalt szerelmét, jószágát pótolhatja.

— Oh! bár találnék oly nőt, aki engem meg tud érteni; s akinek elég lelkiereje volna ahhoz, hogy megvigasztaljon.

— Aki keres, az talál — mondja a példaszó.

— Ez igaz. De találni vajmi nehéz.

— Annak, aki nem a helyes uton keres.

— Igen, de melyik a helyes ut?

— Azt önnek is kell tudnia.

— Hova utazik nagysád?

— Egy nagynénémhez Budapestre. Lássá az én életem is telve van szomorúsággal. Szülőim régen elhaltak, én záróban nevelkedtem és most hogy onnan kiléptem, egy nagynénémet ahárom fölkeresni, hogy jövőmre nézve tanácskozzam vele.

— Szerencsés nagynéne, akinek ilyen ennivaló kedves hűga van.

— Ön hizalgó.

— Eppen nem; csak a valót akartam konstataálni. És ebben nekem van igazam.

— Ahogy vesszük. — A férfiak mind így beszélnek.

— Már azok, a kik. Én kivételt képezek a sok közül. Lássá, kedves nagysád, annyira kivételt képezek, hogy, ha a Gondviselés egy ilyen

kedves, szeretetreméltó nővel áldana meg, készségesen lemondanék mostani özvegyiségemről és újból fölvenném Hymen rózsalancát.

— Sokkal rövidebb ami ismeretségünk, sem-hogy magamat elhatározhatnám.

— En, e rövid idő alatt fölismerni véltem nagysád nemes, jó szívet, áldott lelkét, hogy nem késheket kezét számomra megkérni. És, ha beleegyeznek, a legközelebbi napokban megtartatnánk a kézfogót és nemsokára egymásé lehetnénk.

— Nem gondolja, hogy ez nagyon is gyorsan menne?

— Eppen nem. En megszerettem önt és legfőbb vágyam, hogy magaménak nevezhessem.

— On sem nevémet, sem családomat nem ismeri. Nem kutatja ki vagyok, mi a származásom, és mégis megkéri a kezemet.

— Ezt mellékesnek tartom, mer: ismerni vélem. Ugy tűnik föl előttem, mintha régi barátok, jó ismerősök volnánk.

— Tudja mit? Megbeszéltem a nagynénemmel: s ha ez hozzájárul, nem bánom.

— Helyes, helyes.

E pillanatban fűtyölt a gép, a vonat berobogott a székesfehérvári központi pályaudvarára. A kalauz bucsuzott, és eltűnt a kocsik közt.

Hölgyünk kiszállt és sietett a megjelölt lakásra, hogy nagynénjét üdvözölhesse. Volt öröm a viszontlátás őszinte, ivaz öröme.

— Csak hogy megjöttél drágám, olyan aggódva vártalak már napok óta. — Miért nem jelezted megérkezésed idejét. Vártalak volna a vasutnál.

— Nem tudtam kedves nénikém, mikor szabadulhatok hazuról. Tudod, hogy apa, anya milyen szigorúak irányomban. Most sem akartak magamat elbocsátani. Pedig de jó volt, hogy egyedül jöttem. Nem is képzeled, minő szép, kellemes ka'andom volt utközben.

— Ne mond Kalandod? Igazán kíváncsi vagyok rá, hogy miféle kalandod volt?

A hölgy kezdi beszélni a vasuton veletörtént eseményeket.

Eppen javában folyik a diskurzus, mikor belép a kalauz kit az asszonyka szívesen fogad és mint szerető-férjét mutatja be az unokanővérenek.

Ez nagy szemeket mereszt, mert azt a kalauzt ismerte föl benne, aki az ő kis kacsóit megkérte az uton, de jónak látja a hallgatást. Udvariisan köszön a nagybácsinak és nénye felé fordulva folytatja:

— Tudja, néném, aztán mikor az az ember kezemet megkérte, a vonat nagyot zökkent, valószínűleg váltón ment át és én — fölébredtem...

NYILTTÉR.

Igen alkalmas utazáskor. — Róvid használat után nélkülözhetetlen Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.

Bizonyítvány kelte: Bécében 1897. július 4-én

Kalodont

nélkülözhetetlen

fogtintztítószert,

A fogak tisztántartásához csupán szájjavítók nem elégségesek. A foghúson mindig ujjal keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csak mechanikus tisztítással kapcsolatban egy frissítő- és antiszeptikus ható fogtintztító-szerrel sikerülhet; minőnek a „**Kalodont**“ már az összes kulturált emberekben a leginkább használatra bizonyult.

1.000.000

KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

JEGYZÉKE az
55,000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben
1.000.000 korona.

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltnak és készpénzben fizetendők.

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
1 " "	30000
3 " "	25000
5 " "	20000
5 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
84450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4350 " "	80
3350 " "	40
55,000 nyer. és jut. kor. összesen	14.459,000

Kiváló szerencse TÖRÖKNÉL.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagybecsült vevőink.

Az egész világ legsúlyosabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy **55,000**

Pénznyereménnyel sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen tízezer millió 459.000 koronát, egy hatálmá; összeget sorolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt — 75 vagyis 150 koron;
egy negyed (1/4) frt 150 „ 3 — „
egy fél (1/2) „ 3 — „ 6 — „
egy egész (1) „ 6 — „ 12 — „

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **penz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legelsőbb

1. é. április hó 27-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.

bankháza

BUDAPEST

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI. Teréz-körút 46. a.

Fiókok: 1. Váci-körút 4.

„ 2. Múzeum-körút 11.

„ 3. Erzsébet-körút 34.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. ÉS TSA bankháza Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Át öszegyet ..... K. összegben { utánvételezni kérem utalvánnyal küldöm. mellékelem bankjegyekben (bélyegekkben) } A nem kívánt törleendő.

Fontos cím: _____

Fischel Fülöp könyvkötészete Nagy-Kanizsán

Elvállal és készít **mindennemű könyvkötő-munkát**

A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÖTÉSIG:

valamint Paspartout emlék-albumokat díszfeliratoknak, táncrendeket a legfinomabb kivitelig

Elvállal továbbá képek, fotografiai, tervkérajzok és térképek cachirozását, úgy minden e szakba vágó munkát.

Arverési hirdtemény

A nagykanizsai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a nkanizsai Segélyezlet szövetezet vhaajtónak Földi József és neje szül. Horváth Anna újudvari lakós végrehajtást szenvedettek elleni 600 kor. tőke, ennek 1902. január 16 tól járó 7 1/2% kamatai, 1/2% késedelmi kamat, 18 kor. 40 fill. per. 27 korona 40 fillér vhajtás kérelmi, 22 kor. 55 fill. arverés kérelmi, ugy Dr. Schwarcz Adolf ügyvéd nkanizsai lakós csatlakozott végrehajtatonak ugyanazon vhajtást szenvedők elleni 100 kor. tőke, ennek 1901. jun. 27-től járó 8%, kamatai, 51 kor. 35 fill. eddigi es a meg felmerülő költségek iranti vhajtási ügyében a nkanizsai kir. tszék területéhez tartozó s az újudvari 87 sz. tjkvben felvett következő ingatlanok u. m. l. 148 - a hrsz. 657 koronára becsült belső-ég. + 1116 hrsz. alatt 90 koronára becsült dalosi szőlő, + 1212 hrsz. 71 koronára becsült dalasi szőlői rét és puce, + 1214 hrsz. 594 koronára becsült dalosi szőlő, + 1220 hrsz. 124 koronára becsült dalosi szőlői rét és + 1222 hrsz. 70 koronára becsült dalosi szőlő

1903 évi április hó 27. d. e. 10 órakor

Újudvar község házánál Rapoch Gyula telperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános arverésen eladati fog.

Kikiáltási ár a fentebb kített becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság Nagykanizsán, 1902. évi dec. hó 29 én.

GÓZONY
kir. tv-széki albiró.

Premier Kerekpárok
leg finomabb a világ Argyezek Premierwerke Eger, Csehország
leg jutányosabb vásáron díjmentesen

Vasuti menetrend.

Vonatok érkezése.

Vonatok indulása.

Vonatok érkezése.				Vonatok indulása.			
Budapest	3	ra	58 perczkor	Budapest	5	ór	47 perczkor
"	12	"	"	"	9	"	"
"	1	"	30 "	"	2	"	10 "
"	8	"	45 "	"	5	"	06 "
"	12	"	02 "	"	12	"	40 "
Bécs (Wien)	3	"	40 "	Bécs (Wien)	6	"	"
"	1	"	45 "	"	4	"	25 "
"	5	"	"	"	2	"	"
"	10	"	50 "	"	12	"	50 "
Z.-Szt.-Iván	8	"	50 "	Zala-Szt.-Iván	5	"	01 "
Prägerhof	5	"	32 "	Prägerhof	4	"	43 "
"	12	"	09 "	"	12	"	10 "
"	4	"	54 "	"	2	"	30 "
"	11	"	22 "	"	12	"	12 "
Csáktornya	8	"	10 "	Csáktornya	6	"	"
Báros	7	"	"	Báros	4	"	57 "
"	1	"	24 "	"	3	"	10 "
"	12	"	01 "	"	5	"	20 "

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulos“

jegygyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

Hirdtemény.

Miháld község előljárósága részéről közhírré tétetik, miszerint Miháld község határában levő **urbéri és nemesi** birtokokon gyakorolható vadászati jog 1903. évi augusztus hó 16 től 1909. évi augusztus hó 15-ig, vagyis 6 egymásutáni évekre nyilvános szóbeli arverés útján a miháldi jegyzői irodában

1903. évi május hó 5-én, délután 3 órakor

bérbeadatik.

Az arverési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kikiáltási ár 200 kor., melynek 10%-át arverezők tartoznak készpénzben a kiküldött kezéhez letenni. — Az uradalmi birtok és erdő, valamint a Hegyközségek a bérbeadás alól kivonatnak.

Miháld, 1903. évi április hó 12.

Szigethy Lajos
körjegyző.

Szabó Ferencz
községbíró.

Ezen cognaknak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alau. nevezett intézetben díjmentesen felülvizgáltassa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézete ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor. — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

A ts. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott élelmiszeri és éleveszteli cikknek vizsgálati intézetének (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatti

A ts. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott élelmiszeri és éleveszteli cikknek vizsgálati intézetének (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatti

89-100

„Jövendő“

irodalmi és politikai ujság.

Szerkesztik: Bródy Sándor, Ambrus Zoltán és Gárdonyi Géza.

Megjelenik minden vasárnap. Egyes füzet ára 20 fillér

Kapható FISCHEL FÜLOP könyvkereskedésében NAGYKANIZSÁN.

Hirdetések

felvételnek
FISCHEL FÜLÖP
könyvkereskedésében.

A szőlő
PERONOSZPORÁJA
ellen való védekezéshez általánosan elismert legjobb anyag a
Dr. ASCHENBRANDT-féle
BORDÓI-POR.

Ara Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban á kilogramm **66 fillér**, 10 és 5 kilogrammos zsákokban, valamint 2 kilogrammos dobozokban a kilogramm **70 fillér**.

Használata olcsóbb, biztosabb, előállítása gyorsabb, a levélhez jobban tapad, mint a rézgálicz, a permetezőt sohasem dugtija.

A magyar-óvári magy. kir. gazdasági akadémia növényélettani állomása kísérletének fényes eredménye a legkitűnőbb külföldi szak tudósok véleménye, számos magyar gazda bizonyítványa barkinek díjtalanul megküldetik.

A *bordói por* ezenkívül kitűnő eredményével használható a *burgonyavész* ellen, *gyümölcsfák* permetezésekre, *gabonacsávás*ra és *baromfiótlak* fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:

Gazdas. közvet. irodánál, Nagykanizsán (Sugár-ut 18.)
Gyarmati Vilmosnál, Zala Egerszegen.
Békefi Eleknel Zala-Koppányon.
Liszt és Brodnyárnál Stridon.

Fernolend t

cipőfénymaz a legjobb maz a világon; — e fényerem világos cipőkét tükörfényűvé tesz és a bőrt is tartósabbá teszi. Vízelt, foltos színű lábbel: sárga vagy barna bőrből „*Lyosin*“ (tükörfénymaz által egész ujja lesz Alap, 1830. Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstr. 21. Mindenütt kapható

Gyomorbetegeknek,

kik meghűlés, gyomortulterhelés, élvezetlen, nehezen emészthető, túlhideg, vagy meleg eledelök avagy szabálytalan életmód által **gyomorhajban, gyomorkatharushban, gyomorgörcsben, gyomorfájdalmakban, nehéz emésztésben, vagy nyálkásodásban** szenvednek, azoknak alábbi kitűnő házi-szer ajánlatik, melynek gyógyhatása már rég kipróbáltott.

Ezen emésztési és vértisztító szer
a Hubert Ullrich-féle növénybor

Ezen növény-bor kitűnő gyógyerejének talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti és feleleveníti az emberi gyomorszerveket anélkül, hogy gyomorhajtó szer volna. Ezen növény-bor eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért, minden romlott betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképzésre.

Ezen növény-bor idejekorán történő használatnál már a gyomorhajok csirájában elfojtja. Nem szabad tehát késlekedni és minden más erős, mótál az egészségre ártalmas szerekkel ezen növény-bor használatát előnyben akéreszesíteni. Minden symptomák, mint *székrekedés, gyomorfájdalom, fel-furdás, rosszullet, melyek chronikus gyomorhajoknál a leggyatrabban fordulnak elő, már a kezdetlegesen használatnál megszűnnek.*

Székrekedések és ennek kellemetlen következményei, mint *szorulás, kolikfájdalmak, szíverés, álmatlanság, májvértartódás,* ezen növény-bor által gyorsan és enyhén szűntetnek meg. Ez a növény-bor megszüntet minden *emésztetlenséget,* a gyomorszerveknek *felfrissülést* nyújt és könnyű székbeállítás folytán minden alkalmatlan anyagot gyomor és belekből eltávolít.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány, elerőtlenedés legtöbb esetben rossz emésztés, hiányos vérképzés és májbetegsége a következményei. Teljes *étvágytalanság, ideges kimerültség és keletlenség, úgy főfájás mint alvás nélküliség* lesnyli az embert. A növény-bor az elgyengült életérőnek frisséget ad. A növény-bor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést, erősíti az anyagváltozást, javítja a vérképződést, megnyugtatja a felizgatott idegket és a betegnek *új erőt és új életet* szerez. Számos elismerő és köszönő iratok tanúsítják mindazt.

A növény-bor ávegenként 3 korona és 4 koronáért kapható a Nagykanizsai, Ujnyári, Kja-Komáromi, Csákányi, Nemes-Vidi, Tapsonyi, Böhönyei, Nagy-Bajomi, Felső-Szegedi, Csurgói, Berzenczei, Gólai, Légrádi, Alsó-Domborai, Kotorii, Mura-Csányi, Rátkai, Podtureni, Szolncai, Alsó-Lendvai, Pákai, Baksai, Novai, Baki, Pölöskei, Pacsai, Alsó-Rajki, Nagy-Radai, Kaposvári, Taranyi, Virjei, St.-Georgeni, Kalinovaci, Novigradi, Kapronczai, Perlaki, Csáktornyai, Varasdi, úgy az ország minden nagyobb gyógyszerertárában.

A nagykanizsai gyógyszerertárak három és több üveg növény-bort eredeti áron hermentve szállítanak osztrák-magyar monarchia bármely vidékére.

Utánzásoktól óvakodni kell és kizárólag **HUBERT ULLRICH** féle **növény-bor** kéréndő. 136

KAUFMANN MÓR, férfi- és gyermekruha-raktára

NAGYKANIZSÁN, a Városház palotában.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a fenti czimen, a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

ruha-üzletet

nyitottam, hol a legfinomabb férfi- és gyermekruhák dús választékban, a legjutányosabb árban kaphatók.

A kisebb gyermekruhák kivételével árum nagyobb része saját műhelyemben készül, mi által olcsó árért kitűnő anyagból szold és jó munkát nyujtának.

A már 14 ik év óta fenálló, jó hírnevű, mérték nélküli szabó üzlettem marad Erzsébet királyné-tér Elek-féle házban. Itt, mint tisztelt vevőim tudni méhő-tatnak, a legfinomabb bel- és külföldi szövetekből mindenkör nagy raktárt tartottam. Most pedig azon kellemes helyzetben vagyok, hogy folyton új és divatos kelméket tarthatok és így kifogástalan szabásban, izlésességben és minőségben bármely fővárosi szabóval versenyezhetek.

Vidékre levelező-lapon írt megkívárra szivesen elmegeyek.

Mindkét üzletemben legfőbb törekvésem oda irányul, hogy a legszerényebb hazám mellett, figyelmes kiszolgálással tisztelt vevőimet kielégítssem. Melyen tisztelt vevőim irántam tanúsított bizalmát és pártfogását második üzletemre is kérve maradtam a n. é. közönség iránt teljes tisztelettel

KAUFMANN MÓR, férfi-szabó.

Készíték mindennemű papi- és egyenruhákat.
Sürgős esetekben egy-egy ruha 24 óra alatt is készíttetik.

Utasítások
Városháza-épület, Fischer Fülöp könyv-
kereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet napon-
ként dé. u. 4—5 óra közt.

Idő intéendő a lap szellemi részére
vesszők minden költségen.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület: Fischer Fülöp könyv-
kereskedésben.

Helyközi telefon 103. szám.

Kiadóhivatás árak.

Egész évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona

NYITÓTÉTEL 40 FILLÉR

Előfizetők, valamint a hirdetőkre
vonatkozó Fischer Fülöp könyvkeres-
kedésbe intéendő.

Bármentetlen levelek csak ismeret haenk
ből fogadtattak el.

Egyes szám ára 30 fillér.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: pénteken és csütörtökön.

Nagykanizsa. 1903.

felolvas szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Névész Lajos.

Vasárnap április 19.

Nem politika!

—y. A magyar embernek életét elő-
mém képezi a politika; az utolsó falusi
csizmadiatól föl a kegyelmes urakig
mindannyian szeretünk politizálni s mi
hasznunk van belőle? Semmi. Pártokra
szakadozunk, összeveszünk ahelyett,
hogy egyetértésnek és egyesültségnek, s
az ország közügyeit egy lépéssel se
mozdítjuk előre, mert hát a malom alatti
politikának semmi értéke sincs. Az or-
szág ügyeit a kormány s a törvényhozás
intézi. A nép csak akkor foly be, a
mikor képviselőt választ s akkor is csak
a votumával s csupán az, akinek szava-
zati joga van. Alkotmányos országban
a mezei hadak, utcai tüntetők és kül-
döttségek politizálásának sulya soha
sincs, de nem is lehet. Az utcai tüntetés
jó lehet az üveges ipar föllendítésére,
a küldöttségek mozgósítása a vasutak
személyforgalmának emelésére; egyéb-
ként minden úgy történik, amint a kor-
mány és a törvényhozás dönt és határoz.
Az okos ember nem is sokat gyötri
magát a politikával, hanem az okoskodó,

akinek mulatságot, szórakozást szerez
az üres szalma csépelés, a meddő munka.

Mi is szívesebben foglalkozunk helyi
közügyeinkkel, a helyi és országos kul-
turával, mint a magas politikával. A
fővárosi lapok csömörlésig kielégítik
az ország olvasóközönségének politikai
étvágyát. Mi hasznosabb dolgot vélünk
cselekedni az által, ha röviden regisz-
trálva a politikai eseményeket, néha
napján hozzá is szólván; a főszűrt köz-
hasznú eszmék fölvetésére, megbeszélé-
lésére fektetjük. Ezuttal is inkább a
kisiparról szólunk, mint arról, hogy mi
lesz az újonc-javaslatokkal, mi lesz az
indemnitással, melyről már annyit be-
széltek, hogy szinte izgatottá tesz min-
den újabb szó, mely erről szárnyra kel.
A kisipar kérdése mindig aktualis s
bizonyára az marad a jövőben is. Ennek
nagyobb szolgálatot teszünk, ha vele
foglalkozunk, mint ha a politikai szal-
macsépölökkel egy munkát végezzünk.

Országos egyesületek alakulnak a
kisipar érdekeinek szolgálatára, új lapok
indulnak meg, szóval: ez irányban élén-

kül a propaganda. Minél többen vagyunk,
akik ez ügyben dolgozunk, annál jobb,
de a földolgo, hogy akárhányan vagyunk,
ne huzzunk szanaszét, hanem dolgoz-
zunk egységesen, vállvetett erővel. Ha
lehet külön is, de mindig ugyanazon
szellemben. A kisiparnak ne azért csi-
náljunk propagandát, mert ahóll egye-
nek existenciát vélnék maguknak terem-
teni, hanem azért, hogy a kisipar exis-
tenciáját mindnyájunk közreműködésével
javítsuk és biztosítsuk.

Sokan fölpanaszolják a szakképzett-
ség hanyatlását s a kétségbeesett ver-
senyzési viszonyokat. A képviselőházban
pedig egyik előkelő politikus azt mon-
dotta egy alkalommal, hogy a gépek
terjedése a termelést jelentékenyen át-
alakította, ez a kisipartól a természetes
talajt nagyrészt elvonta. Mind a két
állítás igaz és való. Ha igaz az, hogy
a gépek terjedése, a gyáripár nyomja
a kisipart, amint hogy igaz: is ebből az
következik, hogy a gépeket bele kell
vinni a kézműiparba és hogy a kisipa-
rost föl kell fejegetni azokkal az

TÁRCA.

A hálás szultán.

Írta: José Echegaray.

Amit most elbeszélünk, az megtörtént, vagy
legalább is megtörténhetett sok-sok századdal
előtt. Megtörtént a távol Kelet egyik titokzatos
országában, mely tele van mondákkal és legen-
dákkal. Valamennyi rendkívüli esemény mind a
szürke ókorban s messze eső országokban kell,
hogy történt legyen, mert a távol eső idő és tér
valószínű teszi s a poézis zománcával vonja
be azt, ami közelről nézve hamis és prózai lenne.
Hány völgy ragadja el a szemet, ha az ember
magas hegycsúcsokról néz le rá, ha pedig az
ember leereszkedik belé s keresztül-kasul bo-
lyongja, akkor utálatosnak, kihaltnak, komornak
tetszik. Fűve elaszott, fái elcsenevészték, talaja
kopár, vize zavaros, szóval maga a rideg való-
ság táru az ember elé.
Messziről azonban az árnyalatok egymásba
folynak, a színek világitanak s harmóniába ol-
vadnak. Ami utálatos és jelentéktelen, az eltű-
nik, a durva körvonalak elmosódnak, az anyag
megfinomul s a sokféleségből esztétikus egység
támad. Ezért kell minden: magas szempontból
nézni.

Figyeljenek azonban az elbeszélésemre.

Volt egyszer egy szultán, egy despota, egy
szörnyeteg, akinek emberi volt a formája, de
vadállatnál kegyetlenebb volt a szíve. Más em-
berek gyötrelmeiben tett egyetlen gyönyörűséget.

Ha másoknak idegei megremeztettek a fájdá-
lomból, az ő idegei megremezték a kéjtől. Ha
másoknak szemében könyek ragyogtak, ez mo-
solyt csalt az ajkaira. Mások halálos gyötrelmei-
ből új életet merített.

Egyszer a szultán vadászni ment, bolyongásai
közben elszakadt kíséretétől s eltévedt az erdő-
ben. Fáradtan rogyott le egy fenyőfa tövébe s
elaludt. Aludt pedig jó sokáig, mert nem azok
közé tartozott, kiket a lelkiismeretfurdalás nem
hagy nyugodni. Ez csak félzsarnokok gyengéje,
de ő egész zsarnok volt.

Egyszerre csak fölriad valami zajra. Mikor
teljesen magához tér, látja ám, hogy teste köré
egy rendkívül mérges kigyó van tekergődzve, a
melynek harapása föltétlenül halálos. Egy ember
azonban levágta a hulló fejét s megmentette a
szultán életét. Az az ember ott állt előtte, véres
késsel a kezében s némán nézte a két szörnye-
teget, a kigrót és a szultánt.

Csudálatos egy ember volt, furcsa, visszata-
szító, elérhető. Teste ki volt vetkőzve minden
emberi formából. elől-hátul pupos volt, karjai
pedig oly hosszúak valának, mint a majomé.
Olyan volt, mint egy óriás, akit a legördülő szikla

laposra nyom s tagjait kilóditja a helyéből. Ellen-
ben a feje csodaszép vala. Sötét szemében titok-
zatos szomorúság borongott, magas, nemes formájú
homlokáról pedig tragikum sugárzott. Istenfej
volt egy ördögnek a törzsén.

A szultán egy pillanatig rándzott, azután így
szólt:

- Neked köszönöm az életemet.
- Nekem, — mondá hidegen a férfi.
- Tudod-e, hogy ki vagyok?
- Tudom.
- A szultán vagyok, a te urad és paran-
csalód.

- Az vagy.
- ezért mentetted meg az életemet?
- Ezért.
- Kötelességedet teljesítetted. Látszik, hogy
szeretsz és becsúlsz.

— Gyűlöllek és megvetlek.
A szultán fölugrott. Megrázkódott, mint egy
tigris. A kigyó véres maradványait lerázta ma-
gáról s haraggal és bámulattal nézett a különös
emberre. De inkább bámulattal, mint haraggal.
Olyat még soha nem hallott, a milyet ez az em-
ber mondott neki.

- Ha így áll a dolog, akkor mégis szeret-
ném tudni, hogy miért ölted meg a kigyót?
- Az ember így felelt:
- Gyűlöllek és megvetlek, mert kegyetlen
zsarnok vagy. De még jobban gyűlölöm és meg-

Férfi- és gyermekruha

— a legnagyobb választékban —
— legjobb minőségben —
a legmérsékeltebb áron

Czipő- és kalapraktár

Itj. Weiss Ignácznál

csakókkal, melyek azt a nagyiparral való versenyzésre képesek teszik. Mikor kerül már rá a sor, hogy a villamos telepet a kisiparosok gépek hajtására használják föl? Ez nagy munkaerő-megtakarítás lenne s jelentősen gyorsítaná a munkát.

Mindenesetre első helyen áll a szak-képzés emelése. Az inasokat nem kellene immár majdnem kizárólag a kisiparokra bízni. — a kiknek az inas nemcsak iparos-növendék, hanem háziszolga, mindenes, akiknél, néhány évi kemény szolgálat és nem-tanulás után legénynyel, vagy ha jobban tetszik, segéddé avatják s ha fiatalabban nem akar valahol mint napszámos megragadni, elmehet újra tanulni, hogy valamiképpen fönttarthassa magát. Ki kellene válogatni az országban a nagyobb ipari központokon a legügyesebb kézműves-mestereket és ezeket stipendiummal ellátni, hogy jóra való tanoncokat tartsanak és ezeket a mesterségükben alaposan kiképezzék. Igaza van Zichy Jenő grófnak, amikor azt mondja, hogy az ország nagyobb városaiban tanoncműhelyeket, tanonc-otthonokat kellene föllátni, ahol a kézműves-ifjúság csekély díjért mintaszervi ellátásban, nevelésben, tanításban részesülne s ahol még a szabad idejét is lelkiismeretes komoly felügyelet alatt töltené. A szülők is szívesebben adnák gyermekeiket mesterségre, mert nem kellene attól félniök, hogy gyermekeik elzüllebenek, elbuknák.

Szükséges lenne az alsófoku ipar-oktatást is reformálni s ahol csak lehet, tökéletesíteni a szakképzettséget, izlést, előrehaladást s a gyakorlati élet igényeit kielégítő ismereteket. De a szak-

képzést a felnőttekre is ki kellene terjeszteni; mert nem elég egy új és lehetőleg jobb iparos generációt nevelni; a ma is javítani kell. Erre a célra a mestertanfolyamok rendezése szolgálna, melyeknek szervezése az egész országban nagy haszonnal járna. — Ezekkel kapcsolatosan mindenütt be kellene mutatni az illető iparosoknak az új gépeket, új eszközöket, szerzőmunkákat, sőt a modern és terjesztésre érdemes segédanyagokat, újabbnál újabb vívmányokat, amelyek az ipar ügyére haladást jelentenek s kiszámíthatatlan előnyöket biztosítanak.

Mindezekkel kapcsolatban áll a kisipar hitelügyének rendezése is, hogy a kisiparos segítséget nyerhessen, a nélkül, hogy a nagy kamattal bőrét lehuznák.

Társadalmi téren is egész sora áll előttünk a teendőknél. — A képesítés komoly igazolására komoly súlyt kell helyeznünk s a kontárságot tegyük tönkre. Az ipartestületeknek nagyobb hatáskört kell adni. Az iparosok önbizalma emelendő. A politikai meddő kérdések helyett ilyen ügyekkel foglalkozzanak az ország népei; ezekből bizonyára nagyobb haszon háramlik hazánkra, mint a malom alatti politikai okoskodásokból.

— **A magyar nihilisták.** *E cím alatt Veridicus álnéven megjelent röpiratról a „Pester Correspondenz” a következőket írja:*

Ez a röpirat vagyó irálylyal és mely beláttással rajzolja meg azokat a vésses következményeket, melyekre a magyar parlamentben az obstrukció pártiak nem gondolaak. Őket nevezni magyar nihilistáknak a szerző, és szellemes párluzamot von a magyar és az orosz nihilisták között, kimutatván, hogy míg az orosz nihilisták célja az alkotmány kivívása, addig a magyar

nihilisták egyenesen a magyar alkotmány lerombolásán fáradsnak. És megjósolja a magyar nihilistáknak, hogy ők is úgy fog-nak eltűnni a szereplés színteréről, mint a néhai antiszemita párt, mely szintén par-lamenti botrányokból áll, s melyet szintén a közvélemény felháborodása temetett el. És bebizonyítja, hogy abból a precedensből, melyet az obstrukció hősei alkotni akarnak, ha csakugyan belekergetik az ez-lez-be a kormányt, később a reakcionáriusok az egész alkotmányt megdönthetik. Mert egyfelől egy klerikális kisebbség kiöstruálhatja az egy-házipolitikai reformok előléését, — egy nemzeti párt pedig kiöstruálhatja a magyar nyelv domináló voltának megszűn-tetését. Főképp akkor, ha Ausztria egykor föderalista alapra térne át, s Magyarországon a nemzetiségekre akarna támaszkodni. — A brillans okoskodással és meglepő ér-vekkkel írt röpirat, ha álnév alatt jelent is meg, elárulja, hogy szerzője egyik kiadó tagja nemcsak a publicisztikának, hanem a képnélőháznak is. A röpirat a fővárosban óriási szenzációt keltett.

A kisbirtokosok hitelügyének rendezése.

A pénzügyminiszter a képviselőházban többször kijelentette, hogy a kisbirtokosok hitelügyének rendezése kiváló gondjának tárgyát képezi s jelezte, hogy a téren fontos reformok készülnek. Az erre vonatkozó akciónak egyes részletei most kerültek nyilvánosságra és bizonyára nagy meglepetést fog kelteni mindenütt, a hol ezt a nagyfontosságú nemzeti és társadalmi kérdést kellőképpen méltányolják.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelin tétete ugyanis a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával egész sorát léptette életbe az oly intézkedéseknek, melyeknek hivatása a legkisebb birtokosok hitelügyeinek kielégítése új és egészséges alapokon s megmeneti az uszorból és a végpusztulástól minden oly kisbirtokost, akinek helyzetét egyáltalán még orvosolni lehet. Ennek a célnak érdekében a Kisbirtokosok Országos

vetem az emberiséget, mert épp oly kegyetlen, mint te, csak hogy amellet gyáva és alávaló. Azért mentetem meg az életedet, mert halálod nagy örömet szerezne volna az alattvalóidnak. Pedig azt akarom, hogy épp úgy szenvedjenek, mint ahogy voltem megszenvédetté az életed. Csak kinezd tovább az embereket, fakassz köny-patakok, véráradatot s légy a boszúlóm.

A szultán elhallgatott. Azután oly mosoly-lal kérdezte, melyet a pokol is megirigyelt volna fölé:

- Vannak-e barátaid?
- Nincsenek.
- Sohasem keltettél magad iránt szánal-mat?
- Soha.
- Hát szerelmed?
- Azt sem, hanem csak mindig megvetést.
- Akarod-e, hogy részed legyen a szerelemben? Akarod-e, hogy homlokodat a szerelem könyei harmatozzák be, ajkadon csókok égjenek, nyakadat puha fehér női kark fogják körül, füledbe szerelmes szótakat suttozjanak? Akarod-e?

Az isteni fejű és szörnyestű ember megremegett, lesütötte szemeit s nem felelt.

A szultán folytató:

— Mivel megsértettél, halált érdemelsz, mivel azonban megmentetted az életedet, a legnagyobb jutalmat. Én azonban türelmes vagyok és igazságos.

E pillanatban fekete felhő födte el a napot s távoli menydörgés morajlott végig a látóhatáron. Mintha a természet is elfödte volna az arcát s bedugta volna a füleit, hogy ne lássa és ne

hallja ezt a nemes érzésekkel dicsekvő szörnyetget.

Nemsokára előérültek a szultán emberei is. — Fogjátok meg ezt az embert, s gondosan takarjátok be a sátorom vásznával, hogy senki meg ne lássa. De baja ne esék. — Rakjátok elefántra s vigyétek haza. Ez a szörnyeteg az életemet mentette meg s ezért meg akarom jutalmazni. De egy szót se arról, amit látatok s hallottatok. Ha csak egy szót is kifecsegték, mind halálnak halálával hallok meg.

Mikor az éj beállt, a szultán és kísérete a kutyákkal, lovakkal és elefántokkal beért a városba s kürtző mellett vonult be a palota remek iverete alá.

Leszállt az édes, fonséges éj. Sötétké volt az ég sátorra, ezüstösen ragyogott a hold, s szikráztak a csillagok, a firmamentum örök virágai. A palota egyik kertjében mély árkot ástak, s mellette katonák tartották azt az embert, kívül a szultán türelmességét és igazságosságát akarta éreztetni.

A szultán hidegvérrel nézte a készülődést. Mikor a gödör már elég mély volt, az áldozatot beleeresztették s telehánták földdel, úgy, hogy végre nyakáig el volt temetve. A földből csak gyönyörű büszke feje volt kint. A szultán most megparancsolta embereinek, hogy vonuljanak vissza, azután odament a szerencsétlenhez, aki az életét megmentette s közönyösen mondta:

— Ilyen az én igazságosságom. Most tapasztalni fogod a halámat is.

Lassan eltávozott, elrejtőzött egy bokor mellett s várta a történéseket.

Az az ember már nem volt ember, mert szörnyeteg teste, láztól gyötört gőrb tagjai össze volt keveredve a földdel. Az az ember már föld volt, mie őt meghalt volna. De feje kimagaslott, mint a hajótörteké a hullámokból, csak hogy itt-a hullámok vastag, nyomasztó rögök voltak. Ezért nem mondjuk azt, hogy ő az az ember, — hanem azt: az a fej.

S az a fej még mindig szép, tragikusan szép, isteni szép volt. Szemei kíváncsian és rémülten néztek. Ajkai remegtek, mintha kiáltani akart volna, mintha mosolyt akart volna erőltetni. De se nem molyogtak, se nem kiáltottak, hanem csak remegtek s rángatózdtak.

Most kitarultak a palotának a kertbe vivő kapui s fantasztikus csoportban belibegték a szultánnak leggyönyörűbb, legcsábítóbb oldaliskajai. Azt a parancsot kapták, hogy menjenek a kertbe, ahol egy ember van halálra szánva, aki nagy vétket követett el a szultán ellen. Akinek utolsó óráját azonban a végtelenül kegyes szultán legszebb asszonyainak a csókjaival és könyeivel akarja megédesíteni. Hadd legyen halálós küzdelme édes és enyhe. S jöttek a megszerű asszonyok kíváncsian és féltéken, körülragyogva a hold ezüst sugaraitól, melyéséges nyugalmu nyári éjszakán, a kert virággyái közt. Ez az isteni csoport lassan, titokzatos suttozással közeledett a földből kiálló fejhez, mely mind tágabbra nyitotta szemét. Sorra megcsókolták a nemes homokot. A legszebbek földre vetették magukat s úgy ölelték az isteni fejet, mely most kettős szorítást érezett: a földet, melynek brutális kemény kavicsai majd agyománytáka s az illatos, hófehér, meleg asszonyi karokét.

Földhitelintézete egy nagy körültekintéssel megállapított tervezetet léptetett életbe, melynek legfontosabb némely részletét, a következőkben kívánjuk ismertetni:

Az első reform az, hogy a nevezett intézet a jelzálogkölcsön minimumát, mely eddig 600 korona volt, alapszabályának módosításával háromszáz koronára szállította le. E szerint még oly birtokos is, akinek ingatlana egészben hat-hétszáz korona értékét képvisel, nem lesz kénytelen ezután a drága, sok zaklatással járó s minden pillanatban fölmondható kölcsönökhöz folyamodni, hanem első helyre való bekebelezés mellett konvertálhatja meglévő terheit, vagy fölvehet új kölcsönt az alább ismertetett kedvező feltételek mellett.

A második reform az, hogy az intézet megkezdi a négy százalékos záloglevelek kiadását s ezental a 4 1/2 százalékos záloglevélkölcsönök mellett 4 százalékos záloglevelekben is fog kölcsönt adni. A kölcsönmódotokat az intézet három változatban állapította meg, az adós választására bízva, hogy azok közül belátásának és viszonyainak megfelelően melyiket fogadja el.

A 4 1/2 százalékos záloglevélkölcsönöknél két módotat szerint lesz kölcsön kapható. Az egyik szerint a fizetendő évi járadék összege kisebb, de a zálogvelel 100 korona helyett 98 koronával lesznek kifizetve. Ezeknél tehát az adós 100 korona helyett 98 koronát kap, ő pedig fizet, ha 50 év alatt akarja a terhet törleszteni, tőke, a kamat és kezelési költség fejében 526 százalékos. Ha 40 év alatt akarja adósságát törleszteni, fizet évenként 560 százalékos, 30 évi törlesztésnél fizet évenként 630 százalékos és ha még életében akarja az adósságot törleszteni, tehát rövid lejáratú kölcsönt akar, akkor fizet összesen 20 éven át évenként 780 százalékos.

A második módotat szerint a fizetendő évi járadékösszeg nagyobb valamivel, de ezzel szemben az áll, hogy a zálogleveleket teljes értékben fizetik ki s az adós minden 100 korona záloglevélért teljes száz korona készpénzt kap.

Rettenetes erőszíteséket tett, hogy borzasztó helyzetéből megszabadulhasson. Homlokán csókokat és könyeket érzett, egész testén pedig, vállaitól talpáig kegyetlen nyomást, mely már-már elfojtotta léleketét. A föld, mint egy mértelenül nagy szörnyeteg összecsapta álkapcsait, szétmorzsolta zsákmányát: s összekeverte a saját anyagával, a földdel.

Az égi lények csoportja sorra csókolta, simogatta s szerelemből s szánalomból font koszorút a fej köré. Főnt a magasban az ezüstös hold ragyogott s az ég kék mélységéből arany-szemű csillagok néztek alá.

A szultán fölkiacagott. Az odaliskok ettől megrémültek s riadtan menekültek vissza a palotába. Az ember utolsó vonaglott. Megtört szemével azonban még láthatta a virágágyak és bokrok közt tovasuhanó tündéreket. Mielőtt végleg lecsukódtak volna pillái, még látták a közelébe szultánt s a haldokló hallhatta a szörnyeteg következő szavait:

— Ne panaszkodjál sorsod miatt, mert a többi embernek is ez a sorsa. A test a földben senyved, mely összeroppanja. A homlok körül ideálok, illuziók, szépséggondolatok, könyek, mosolyok röpöknek. A tekintet az ég felé fordul, de ez oly messze van..... Az ideálok a szépség, a szerelem elröppennek, eltűnnek; a föld azonban visszatartja a zsákmányát, bármint igyekszik is szabadulni, s porrá változtatja.

Ez utóbbi módotat szerint az adós fizet 50 évi törlesztésnél évenként 546 százalékos, 40 évi törlesztésnél évenként 580 százalékos, 30 évi törlesztésnél évenként 650 százalékos és 20 évi törlesztésnél évenként 8 százalékos járadékul, úgy hogy a járadékösszegben a kamat és kezelési költségén kívül már a tőketörlesztés is benne foglaltatik.

A 4 százalékos záloglevélkölcsönöket az intézet 96 százalékos kifizetéssel kínálja. Aki tehát 4 százalékos záloglevelekben vesz kölcsönt, az 100 korona záloglevélért 96 korona készpénzt kap s ötven évi törlesztés mellett fizet évi 490 százalékos, tehát nem egészen 5 százalékos, amelyben, ismételjük, benne van a tőke, kamat és kezelési költség.

Főlsőleges volna külön kiemelni, mekkora könnyebbség az oly adósra nézve, ki hozzá szokott, hogy fölmondható kölcsönért 8—9 százalékos fizet a nélkül, hogy eme súlyos kamat fejében tartozásának tőkeösszege akár csak egy fillérrel is apadna.

Mert megjegyzendő, hogy az intézet már országos jellegénél fogva is a kötelezettségeinek megfelelő adósnak a kölcsönt föl nem mondhatja. A fölmondás csak az adósnak áll jogában, s ha az adós a kölcsönt fölmondja, azért semmiféle ugynevezett storno díjat fizetni nem tartozik. Formasághoz kötött fölmondást nem kívánunk tőle. Elég, ha két tanu által látamozott ajánlott levélben jelenti be, hogy félév múlva kölcsönét visszafizeti. Ezen kívül, ha a tőkét gyorsabban kívánja törleszteni, mint eredetileg megállapítva volt, a fölmondást tetszése szerinti részletekre is oszthatja, az intézet bármily összeget bármikor elfogad, s a tőketartozás aszartására fordítja.

Egy további nagyon fontos reform, melyet a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete életbeléptet, az, hogy ezental utólagos kamatfizetés mellett adja kölcsönét. — Eddig ugyanis ennél az intézetnél éppúgy, mint a legtöbb más intézetnél, az adós a járadékot előre tartozott fizetni, azaz a kölcsön folyósításakor levonták a tőkeösszegeből az első járadékot. Ez első járadék erejéig csökkent tehát a kifizetendő kölcsönösszege. A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete ezen a bajon mostantól fogva úgy segít, hogy a kamatfizetés csakis az első félév végével kezdődik. Az adós tehát kamatlevonás nélkül kapja a kifizetendő kölcsönösszeget.

Fölte fontos az intézetama határozata is, hogy adóssainak a kölcsönhöz jutás megkönnyíti s e célból gondoskodik róla, hogy az ország fontosabb pontjain az intézet ügyeinek ellátására hivatott kirendeltségei legyenek, vagy pedig kinevez az illető vidék gazdasági viszonyait alaposan ismerő képviselőket és bizalmi férfiakat, akiknek feladata lesz a kölcsönigénylő feleknek mindenben segítségére lenni.

Az intézet ezenkívül, hogy adóssait mindenféle fölös költségtől megkímélje, a törvény által megengedett határon belül eltekint számos formaságtól, egyszerűsítette a hitelkérés, a hitelmegszavazás és a tolyósítás körüli eljárást, s a lehetőség, ig mellőzi a helyszinére való kiküldések utján történő költségbeccséléket és különösen a kis kölcsönök tekintetében, melyek ily költségeket el nem bírnanak, a tudakozódás rendszerét hozta be, melyet eddig is kielégítő eredménnyel alkalmazott.

Az intézet egyébként saját közegeivel is szívesen rendelkezésre áll a közönségnek,

s kívánatra igen mérsékelt díjszabás mellett a kölcsönügylet körüli összes teendőket is elvégezteti, különösen konverzióknál elvállalja az új kölcsön bekebelezését, az előző hitelezők kifizetését, a kifizetett terhek telegkönyvi törlesztését, szóval a konverzióval járó összes teendők ellátását s mindezeket a költségeket is előlegezi.

Végül pedig a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete újabban nagy mértékben vonta tevékenysége körébe a parcellázást, a mely körül az összes jogi munkák, továbbá az eladó nagybirtokos s a vevő kisbirtokos közötti viszonyok tisztázása, az előző teher-tételeknek törlése és az új terheknek betáblázása körül minden tekintetben segítséget nyújt. Az intézet ilyen alapon sikeresen több nagy birtokvéltelt tett lehetővé egyes községek részére.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének ez a nemzeti szellemben vezetett nagyszabású akciója megérdemli, hogy nemcsak a közvetlenül érdekelt kisbirtokosok foglalkozzanak vele, hanem hogy mindazok támogassák, a kik bármily minőségben, mint nagybirtokosok, közigazgatási tisztviselők, vagy lelkészek hivatva vannak a széles magyar néprétegeknek jólétét szolgálni, fennmaradását biztosítani és terhein könnyíteni. A kormány, mikor a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének ez akcióját fölkarolja, hathatósan szolgálja a kisbirtokosok tehermentesítésének ügyét, a mely csak tettekkel, még pedig ily bátor, jól átgondolt és önzetlen tettekkel vihető előbbre.

HIREK.

— **Elnöki jubileum.** — *Vidor* Samuné urasszony 25 évi nőgyuleti elnökségének megünneplése tárgyában hozott közgyűlési határozatok az egylet választmánya az egylet összes tagjaival körlevélben tudatja. A jubileum maradó emléke: a „Vidor Samuné jubileumi alapítvány” naponta gyarapodik, mert úgy a helybeli, mint a vidéki tagoktól folytonosan érkeznek be az ezen célra szánt adományok. — A fővárosi sajtó egyes organumai, mint a Budapesti Napló, Pesti Napló és Pester Lloyd, már szintén megemlékeztek az izr. jótékony nőgyuletről április hó 25-én tartandó ünnepélyéről, és a legnagyobb elismeréssel szólnak a jubiláns elnök emberbaráti működéséről.

— **Szinészlemlékről.** *Kövessey* Albert szinészlemléssel befejezve téli állomását, Kecskeméten a hat hónapra terjedő szini idényt, husvét óta már Ujvidéken működik. A hozzánk érkezett „Ujvidéki színházi lapok”-ból szívesen látjuk, hogy Kövessi téli társulatát virágvasárnapkor alig redukálta s így jól szervezett nagy társulatra számíthatunk. — A társulat itt működött jelesebb tagjai közül csak hárman hiányzanak: a Kecskeméti elhunyt *Bokody* Antal, *Arady* Aranka, ki már ősszel megvált a társulattól, és *Könyves* Jenő a társulat hőszereplése. — *Bokody* pótolhatlan veszteség maradt noha szerepköre be van töltve. *Arady* Arankát teljesen pótolni és csakhamar feledtetni fogja a társulat szubrett-primadonnája *Sárossy* Paula. A vidéki szubrettek egyik legjelesebbje, ki a társulatnak már a téli idény alatt is egyik legkedveltebb tagja volt és kit *Kövessey* csak nagy áldozatok árán tarthatott meg a nyári évadra. — Meggyőződésből mondhatjuk, hogy *Sárossy* Paulának megvan minden kvatitás, hogy forrongásba hozza a nézőközönséget. Egymaga

megelőlkíti a szimpadot. Sikkes, elegáns és felette díszes. Énekzeit sok gráciával adja elő nemcsak éneklél, de szívet lélekkel meg is játssza őket. Mozdulatai telve temperamentummal. — Toalettjeit a sikk karakterizálja, a legrefináltabb módon öltözködik, de ebben is sok izlett árulva el. Tánca kecses, bódító, valóságos érzelmi tánc. A művésznővel közönségünk valószínű a Bob hercegből fog megismerkedni. — *Könyves Jenő* szerepében *Almásy Endre* tölti be. *Bokady Antal* helyett *Aitner Ilka* ismert jeles erőt acquirálta az igazgató. A társaság egyik szépe *Somló Margit* Feldhez szerződött és a városi ligeti nyári szinkörben már meg is kezdte szereplését. Helyettese *Hecsey Gusztika* lesz. A régiek közül kiket közönségünk bizonyára szívesen fog visszlantálni, megemlítiük: a director páron kívül *Makó Aydát*, a *Károlyi párt*, *Latabárt*, *Pestit*, *Benedeket*, *Mányai Arankát*, *Érczkövyt*, *Adámot* s a többi kisebb-nagyobb bolygót. A társulat valószínű május hó közepén jön hozzánk.

— **Személyi hír.** *Plebsz Ferenc*, pécsi kir. táblai főügyész ápril 15-ikén Nagykanizsára jött a kir. ügyészség és fogház megvizsgálása céljából.

— **Ügyiikos vasuti tisztviselő.** *Frend Geza*, a Deli-vasut balaton-sz uti görgyi állomásának hivatalnoká regnapelőtt fölébölte magat. Az igazgatóság azonnal megvizsgálta a *Frend* kezelése alatt álló pénztárt s a vizsgálok több ezer korona hiányról tettek jelentést.

— **Izr. hitközségi elnök** — **községbiró.** *Pacsá* község képviselőtestülete a legutóbb tartott községi választás alkalmával egyhangulag *Korcsin Lipót* kereskedőt, a pacsai izr. hitközség elnökét választotta meg községbiróul, ami annál nagyobb népszerűsége vall, mert a választók legnagyobb része a néppárt hívei táborából került ki.

— **Megszökött honvédfőhadnagy.** — Nagy feltűnést keltett Sopronban *Horváth Gedeon* honvédfőhadnagy, a soproni honvédségi realiskola tanárának szökése. *Horváth* hamisított okmányokkal a honvédelmi miniszteriumban felvette feleségének negyvennégyezer ötszáz korona övédekát és azzal megszökött. *Horváth* két év előt utlevelet szerzett, ami arra enged következtetni, hogy Amerikába szökött. Egy március 30-áról, Budapestről keletkezett leveleiben azt írja *Horváth*, hogy szédelgés áldozata. *Horváth*, aki Sopron előkelő köreiben forgolódott, 3 év előt vette feleségül egy soproni előkelő család leányát.

— **Temetés.** Megemlékeztünk már lapunkban *Vamberger Sándor* 22 éves, szép reményekre jogosító fiának, *Ernönek*, elhunytáról. Temetése ápril 17-ikén d. u. 4 órákor volt. A kegyetlen viharos, esős idő dacára is nagyon sokan elkísérték utolsó útján az élete tavaszán elköltözött, kinek koporsójára is számosan tették le a kegyeletes megemlékezés koszoruját. — A fájdalomstujtott szülők iránt általában a részvét.

— **Köszönetnyilvánítás.** A nagykanizsai könyvnyomdászok 1. évi febr. hó 28-án rendezett társasvárosáján a következők szíveskedtek felülízetni: *Weis L.* és *F. 5* kor., *Dobrovits Milan* 3 kor., *Klein Ede*, *Farkas Jenő*, *Szekely József* 1—1 kor.; *Krausz Jakab*, *Keszey Károly* 2—2 kor.; *Tretter Mihály* örnagy 1 kor. 60 fill., *Hiller Károly* 40 fillér. A szíves felülízetők, valamint *uj. Wajdits József* a műsor szíves elkészítéseért fogadják ezúton hálás köszönetünket. A nagykanizsai könyvnyomdászok.

— **Itélet napja.** Valóban ennek mondhatjuk a péntekről szombatra átmenő

éjszakát. Miután pénteken egész nap erős szélvihar kíséretében szakadatlanul dült az eső, éjjeli fél 11¹/₂ órákor az esőzést havazás váltotta fel. — A nagy tömegben aláhulló hó könnyed játékszere volt a nagy szélviharnak, mely összevissza gabalyította a telefon, a villamos áram és tavirida sodronyjait. Éjjel után a modern technika minden vívmánya csütörtököt mondott. A villamos áram éjjeli fél 1 órákor megszűnt; sötétségben maradt az egész város. — Reggel még mindig tombolt a vihar, mely a hó által megnehezített telefon-sodronyokat úgy szolván az egész város területén szétszaggatta és néhány napra lesz szükség mig a telefonhálózat ismét rendben lesz, noha szombat délután 80 műszaki munkás lépett akciobá: A tavirida szintén szünetel. — A vasuton is nagy riadalmat okozott a rettenetes idő. Éjjeli fél 1 órákor megszűnt az állomás vészjelzője és az összes utbau levő vonatokat megállították. *Csáktornya* és *Polstrau* között a vonatok néhány napig nem közlekedhetnek, mivel a pályatestnek mintegy 800 méternyi terület viz alatt áll. *Légrád* és *Zakány* között nagymérvű hegycsuszamlás okozott galibát. A szélvihar oly nagy volt, hogy hatalmas fákat döntött ki; hasonló sorsra jutott a telefon vezetéknek több oszlopa, úgy hogy reggelre a telefon drokok szétszaggatva, össze vissza kuszálva hevertek az utcákon, melyek járhatatlanok voltak. A vihar csak reggeli 8 órákor csendesedett le némileg, de a havazás egész délelőtt 11 óráig tartott. A d. u. órákban kisütött a nap, mi a temérdek hó gyors kimulását togja okozni; de ebben sem lesz köszönet, mert a VI VII kerület egy része már is viz alatt áll; a vágóhid szintén megközelíthetetlen. Biztosra vehetjük, hogy városunk alacsonyabb fekvésű részét el fogja borítani a viz és az ottani lakosság siet is az óvintézkedések megtételével a havazás. de még inkább a nagy szélvihar óriási kárt tett a gyümölcsösökben, kerti és egyéb veteményekben.

— **Katonazene.** A székesfehérvári V. honvédkerület kedvelt zenekara folyó hó 20-án és 21-én hétfőn és kedden este Nagykanizsán a Központi díszteremben fog hangversenyezni.

— **Hölgyeim!** Legmodernebb a legkedveltebb szépitőeser az egész világon elterjedt Földes-féle Margit-Crème. — Teljesen ártalmatlan szírművelés arckenőcs. Meglepő csodáhatású, szepít, májfoltot, pattanást és az arc mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ráncokat redőket kisimítja és az arcnak finom, fiatal rózsás színt ad. Nagy tegely 2, kicsi 1 kor. — Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerertarban.

— **A csáktornyai árvíz.** A csáktornyai árvízről a következők részletes tudósítást kapuk: A múlt heti erős esőzés folytán az Alpokról leáramló vízmög annyira megduzzasztotta az onnét eredő patakok, hogy mind kiöntöttek. Több helyen a Dráva szabadult ki medréből és előntötte az alsómuraközi szántóföldeket. Némely helyen órajárányira 7—10 cm. magasságu viz borítja az

egész területet. Az ő-eses muraközi helységek között C-áktornyai volt legnagyobb vizár pusztítás, melyről részletes tudósítás a következő. — Husvét vasárnap d. u. két órákor egész váratlanul szünlíg megieit a városon átfolyó Ternava patak, rövid idő alatt oly magasságra emelkedett a viz, hogy a hidakat kezdte emelgetni. A Patak-utcaban csakhamar kiötött a folyóvá növekedett Ternava és mindkét irányban bokáigérő viz hőmpölygött. A Ternava másik ága a város-on kívül több helyen kiöntött és a viz ebből az irányból rohant a Perlaki-utcabá, miközben találkozott a Patak-utcaból lefolyó árral, egymásnak gátat vetve gyorsan emelkedett. A tanítók-pöörőintézet kertje alacsonyabban fekszik az utca színvonalánál, ennélfogva viz erős zugással rontott be. A földszinti helyisége be beszívargott a nedveség, s az ebédőteremben egy cm. magasra emelkedett a víz. A másik oldalon a vasuti őrbázól a kir. jbiróság új épületéig az összes pincék szünlíg megtelek vízzel. Több helyről nem tudtak az utcára kijönni. Ezen a részen begöböt szenvedett *Horváth Ferenc* kovácmester háza, hol a padló több helyen beszakadt, s a falak inogni kezdtek. — A másik oldalon *Dobosy Elek* és *Kelemen János*-féle házak mellett a térdig erő viz utam keresve magánk, gyorsan iramodot ki a rétre. Délután három órákor a városi őrmester megpörgette a dobo és felhívta a polvárságot a védekezésre, mert az izretető mellett vedgátot a viz áttörte. A vasuti utca feől *Brauner János* háza mellett egy túzólt megrekedt, s ijedteben tüzet kezdett fujni. Nemsokára feléverték a harangokat, de ezt rövid idő múlva abbagyattak. A Buszás és Pusztafáról litániára bejött nép nem tudott hazamenni. Mintegy 300 emberből álló csoport szorongott a *Legelő-utca* sarkán, bokáig erő vizben. — Ó óra felé ágyulövések hallatszottak Varasd felől, mi nagy remülést okozott, mert azt hitték, hogy a Dráva átszakította a nagy gátot és a Ternava régi medencéjében rohan Csáktornya felé. — A közönséget többen megnyugtatták, hogy a tűzészék husvéti diszölvéseket lesz. — A túzóltók és a polvárság sikeresen helyrehozták földes zsákokkal a gáton támadt részt és arkokat ástak, hogy lefolyás legyen a viznek. Este kilenc órákor a viz apadni kezdett, s reggelre már kezdett visszafolyni medrébe. A város legmagasabban fekvő része, a Fő-utca, semmit sem szenvedett, a vasuti-utcaban csupán *Bencsik István* istállója tellett meg iszapos árral. A szivattyuzás most is tart, bar a viz elakarodott. *Jánosfalv*, *Székő* és *Polevamajor*, mint szigetek látszanak ki a vízből, s minthogy itt a viznek lefolyása nincs, a közlekedés szünetel. — Csömödér és Récés között a vasuti őrlést elvitte a viz, de az akadályt már helyreállították. — A kár nagy.

— **Jó tanács.** Miodazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk hogy szerezsek be *Mauthner Odón* es. és kir. udvari magkereskedéséből Budapestén a „Setateri” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja *Mauthner* Budapest és a Margitsziget oly baaualtra mellő és gyönyörű se aterei részére.

— **Nyolcszáz éves sirlelet.** A veszprémmegyei Enyingről jelentik, hogy a környéken végzett földmunkánál a napokban egy magyar harcos csontváz maradványaira akadtak. A harcos együtt feküdt paripájával, mellette a kengyelpáron kívül zabla, harci csákány és lö-

SZÉNÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

selyemáruházában

Budapest, IV. Bécsi-utca 4. szám

folyton a legnagyobb és legszebb választék található
selyemkelmék, bársonyok, csipkék, szalagok és ruhadiszekből.

Mint általában ismeretes, csakis a fenti cégnél található a legutóbb megjelent blúzok és ruhákra alkalmas selyemkelemzőudaszok, melyek — úgy minőségére, mint mintázatára nézve — kizárólag fenti cég részére készütek és csakis ott kaphatók.

OLCSÓ ÉS SZABOTT ÁRAK

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

Közigazgatás.

A szőlők nagyobb gondozása.

Szőlőtermelőink kellemetlen dilemma előtt állanak. A termelési költségek évről-évre szaporodnak, a borkor, szőlőnek ára pedig lassan, de fokozatosan csökken. Már pedig a költségek megszorítása rendszeren a termés minőségén és mennyiségén megbőszülja magát, míg az értékesítés mizeriáit celtudatos közigazgatási tevékenység által sikerülni fog kellő összetartással és szervezkedéssel meg-
orvosolni.

Különösen az időn, mikor a rosszul beérett vész, a melyet a tél zordsága is megviselt, amugy sem kecséget valami kedvező természetes-ményről, minden szőlőtermelő fokozottabb gond-
ban részesítse szőlőjét, ha azt akarja, hogy a roménybéli termés minősége kárpótolja a mennyi-
ségben beálló veszteséget.

A rendszer szőlőmunkálatokon kívül az állati ellenségek és gombabetegségek elleni védelem szakszerűsége ellen vésenek legfőbbször gazdáink.

A peronospora ellen úgy a hogy megteszik a kellő óvintézkedéseket, de a lisztharmatra (oidium) rendszeren csak akkor kezdnek gondolni, mikor a fele termés már meg sem menthető. Pedig, a kin-
nek egyszer ezen a réven kára esett, nagyon jól tudja, hogy ennél kártékonyabb ellensége a szőlő-
nek már alig képzelhető. Akkor, mikor jótórtán már a szűrtre folynak az előkészületek, akkor semmisítisi meg a gasda roményét.

Ily kellemetlen meglepetéstől pedig megmen-
külhet mindenki, aki idejében, az első permtezés után 10-14 nappal megképorozza szőlőjét oly anyaggal, mely igen jól tapad és a szőlő fejlődésére is igen jó hatással van. Ez az anyag dr. A-schenbrandt-féle rézkénpor.

Ha a lisztharmatjárvány elmarad, úgy a porozás költsége a fűrtök és vésző gyorsabb érésé által megtérül, de ha (wásult) fellep, a por zott szőlőt megkíméli addig, míg a második vagy harmadik porozásra az előkészületek megőrténhetek. Azért jó — biztonság kedvéért — a rézkénporból bizonyos készletet is tartani. Ha a járvány elmarad, úgy azt a készletet is el lehet tenni más czendőre, míg ha bekövetkezik, a kereslet kén és kénkeverék iránt oly óriási, hogy hamarjában be sem lehet ezeket szerezni az országban, mert sohat ezekből raktáron nem tartanak.

A rézkénpor, mint ismeretes, a „Magyar Meszőgazdák Szövetkezete” gyártja és hozza forgalomba, s így megvan a teljes garancia arra, hogy a legfinomabb minőségű kén és rézgalic használtatik fel annak gyártásánál. Már pedig a siker ezen fordul meg.

Azonfelül a rézkénporhoz mézshydrát is van keverve, a mi a kifutott szert odatapasztja a növényhez s ott tartja addig, míg a levegő a kellő hőfokra felmelegedett. Ez a tulajdonsága a „rézkénpor” hatását függetlenül teszi az időjárástól. A dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor” használata tehát már ebből az okból ösnyehasználhatatlanul előnyösebb, mint a tiszta kénporé. Amellett sokkal kevesebb anyag is kell a rézkénporból, mint a tiszta kénporból, mert a legfinomabb kiporított réteg is, állandósága folytán elegendő arra, hogy a szőlőtöket az oidiumtól megvédje. Nem megvetendő előny az sem, hogy a rézkénpor jelentékeny rézgalic-tartalma miatt olyan helyeken, ahol a peronospora nem szokott veszedelmes mérvet öltetni, vagy a hol évek hosszu sora óta eszközölt lelkiismeretes védekezés folytán soha ki

pekők Az érdekes leletet a tulajdonos beküldte Darnay Kálmán sümeget muzeumába. A harónt nyilván ott, ahol el-
esett, földelől el együtt a paripájával. Az érdekes alak, mint a jellemző alaku kongyolhat mutatja, a XIII. század közepe tájáról, IV. Béla korából való.

Magyarországi Zalai (Zetti) Margit, szép reményűre fogósító földink, Rákosi Szidi színtanodájának jeles növendéke pártfogó és barátjai körében engedve, mielőtt mint szerződétt színdarab a világot jelentő deszkákra lépne, május hó 3-án szülővárosában Nagykanizsán hangversenyt fog rendezni. Collegiálitásból a zeneiskolának még két kiváló növendéke fog a hangversenyen közreműködni. A hangversenynek rendkívül szórakoztató és érdekes műsora lesz. — A hangversenyre, mely a Polgári Egylet nagytermében lesz megtartva, jegyek előre **Irwater József urnál** vethatók. Helyárak: omeleti páholy 10 korona, ülőhely az első három sorban 3 korona, 4-8 sorban 2 korona, a többi sorban 1 korona 20 fillér. Földszinti ülőhely 80 fillér, deák- és katonajegy 40 fillér, karzati ülőhely 40 fillér.

— **Cselekedet** azon eredmény, melyet a t. hölgyek a Balassa-féle valódi angol ugorkatej használata által elérnek. Néhány nap után eltűntek az arcbőrrel szepelő, patánas és egyébb bőrbajai, viszmitja a ráncokat és redőket, az arcbőrt üdév, finomná varázsolja, a párisi és bécsi kiállításokon kitüntetett szer, mely rövidesen nálunk is mint Angolországban az összes szépség, szereket kiszorítja. 1 üveg ára 2 kor., hozzávaló valódi angol úgorkaszóppan 1 kor. és püder 1 kor. 20 fill. és 2 korona. Postán küldi Balassa K. gyógyszerésztera Temesvár. Kapható minden gyógyszerésztárban.

— **A betiltott „Ocskay brigadéros.”** Barcaról jöttek: A szomszédos Terezino-pojen, a mely a szlavoniai Verőce-megyében van, az elmúlt évszékben a magyarországot a horvátok részéről, a már megakasztott szőgyenteljes arculcapás érte, Terezino-pojje lakosága jórészt derék, magyar érzelmű s szeretettel ragaszkodik a magyar hazához. Husvéthétijén Stern Benő ottani föld-birtokos kezdeményezésére az iskola dístermében műkedvelők s akarták adni Herczeg Ferenc „Ocskay brigadéros”-át. Az előadás bejelentették a verőcei kerületi főnökségnek, amely azt engedélyezte. Az utolsó pillanatban azonban az előadást megis betiltotta a kerületi főnökség és pedig a magyarító Cukacsu plébános, abbaziai tanító és Läger István iskolaszék elnök akadályozásai következtében. Az ellátást aznál indokolták, hogy az iskola „terme” „ily célra” nem adható oda, E-határozat ellen általános a felháborodás Terezino-pojjen és Barcon egyaránt, mert nyilvánvaló, hogy a betiltás éte a magyarság és főleg a huszafian talnu szindarab ellen irányult. A kerületi előjáróság ellen távirati panasszal fordultak a bánhoz.

— **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét a lapunk mai számában megjelent Bihari Ede hirdetésre.**

— **A tetszhalál fellismerése.** Nagyon sok ember nem annyira a megsemmisítés gondolatától fél a halálban, mint inkább az élve eltemetéstől. Nagy mértékben jár hozzá a rettegés felkeltéséhez a szjlo, mely az ilyen eseteket mindig nagy részletességgel és kellő borsadással írja meg. Most hírt adunk olyan módzerről, melylyel a halál beálltát a legnagyobb biztonsággal meg lehet állapítani. **Leard** dr. mar-sillii orvos feltalálója ennek a módszernek s felfedezését a párisi akadémia pályadíjjal jutalmazta. Tudvalevő dolog, hogy a halál pillanatában a testben minden szerve működés megszűnik. Reflex mozgásokat ugyan még egy bizonyos ideig a kizszenedés után konstataáltak, de a verkerings megszüntése teljes. Erre az alapfőltre építette fel **Leard** is módszerét. A kísérlethez a Flourescin nevű festőanyagot használta fel, mely oly hatásos festőszert, hogy pl. egy grammja 45.000 liter vizet zöldesárgára fest. Ebből az anyagból feakendeznek be bizonyos csekély mennyiséget a bőr alá. Ha az illető egyén é, a festőanyag néhány másodperc alatt elterjed a testben s a bőr, szemleberet sárgára festi, olyan lesz az illető, mintha nagyfokú sárgaságban szenvedne. Ha azonban holttestet oltanak be ily módon, a festék lokális hatása márad s a test színén mit sem változtat. Így teljes biztonsággal meg lehet állapítani a tetszhalál esetét.

nem fejlődhetett, az első és a harmadik permtezést is helyettesítheti. Ily esetben tehát a sokkal költségesebb permtezés elmaradhat és a rézkénpor úgy a peronospora, mint az oidium ellen megvédi, teljesen a szőlőt.

Ha végül kiemeljük, hogy a kísérletező gazdák egyhangu véleménye szerint a rézkénporozott szőlők termése és vészője jóval hamarabb és tökéletesebben érik meg, mint a nem kezeltéké, úgy oly előnyre mutatunk rá, melynek nagy jelentőségét szőlőgazdáink épen a javalyi kedvezőtlen éssz után eléggé fogják méltányolni.

Uj könyvek és zeneművek

Kaphatók

Fischel Fülöp könyvkereskedésében:

- Zola Emil: Igazság. Két kötet. . . . . K. 7.—
  - Tolstoj Leo: A házasság regénye . . . . . 1.—
  - Conan Doyle: A kings-gyilánok rejtelme . . . . . 1.—
  - Gorkij Maxim: Hajléktalanok. . . . . 1.—
  - Gárdos Perez: Az apáca . . . . . 1.—
  - Gáspár Ferenc dr.: Hét év a tengeren I. f. —80
-
- Dankó Pista 60 eredeti magyar dala, zongorára, énekre, — szöveggel . . . . . 4.—
  - Piros tojás zenealbum, 25 legszebb zeneszerzemény zongorára . . . . . 4.—
  - Gyaluforgácsok. 100 eredeti magyar népdal. Szövegét írta és zenéjét szerzette Páludi Nagy Lajos. I. füzet 25 dal. . . . . 8.—
  - Dóczy nóták, kiadja a debreceni Csokonai Kör . . . . . 5.—

692—1903. végreh. szám. 118—1

Arverési hirdetmény.

A fűrtött bírósági vjhajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a nkanizsai kir. bíróságnak 1901. évi Sp. III. 398/4 számú végzése következtében Rapoch Gyula nagykanizsai ügyvéd által képviselt Nagykanizsai segélyegylet szövetkezet javára ifju Ecetes József, ifju Weisz David és Weisz József ellen 600 kor. s jár. erejéig 1902. évi április hó 23-án foganatosított kielégítési vjhajtás útján le és fél foglalt és 1760 kor. becsült ifj. **Ecetes József** ellen 2 fő, ifj székér **Weisz József** ellen szobaburok, kocsi, lovak stb. ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. bíróság 1902. évi V. 323—7 számú végzése folytán 600 kor., ötkövetelés, ennek 1901. évi február hó 15. nappól járó 7 1/2% kamatai, 1/2% váltó díj és eddig összesen 88 kor. 10 filléren bíróság már megállapított költségek erejéig a fizetett összeg le onásával Nagykanizsán a helyszínen leendő esküvőzésre

1903. évi április hó 23-án d. e. 10 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ériutott ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsaron alu is el fognak adatni.

Kelt Nagykanizsán, 1903. évi április hó 11. **MAXIMOVITS GYÖRGY** kir. bírósági végrehajtó.

A legjobb padlófénymáz!

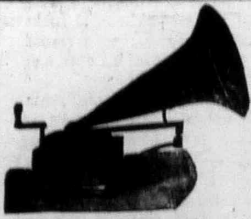
FRITZELACK

A legkiadósabb! A legtartósabb!
Használatban a legolósobb!

Raktár Nagykanizsán:

Neu és Klein s Fialovits Lajosnál

Számos beszélő-készülék
létezik, de

csupán egy **GRAMOPHON!!**

Gramophon

beszél és énekel magyarul, franciául, angolul, olaszul, horvátul, szerbül, csehül, németül stb.

Ma talogusokat és legújabb lemez-jegyzékeket ingyen és bérmentve. Valódi csakis akkor, ha a hirdetésünkben feltüntetett iróangyal védjeggyel van ellátva.

„GRAMOPHON“ WEISS H. és Társa

BUDAPEST, Márcy-körút 3.

71-10

Részletfizetés
engedélyeztetik.

A lemezre kiváló művészek énekel vettek fel.

Minden helyen képviselők kérésztettek.

A sz. és kir. osztrák belügyminiszteriumi jóváhagyott élelmiszer- és élelmiszer-ellenőrzési intézetek (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt!

A sz. és kir. osztrák belügyminiszteriumi jóváhagyott élelmiszer- és élelmiszer-ellenőrzési intézetek (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt!

Ezen cagnaknak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásában az alau. nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltsassa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében) ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézete ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89-100

Meghívó

Gelse és Vidékebeli Fogyasztási Szövetkezet

1903. évi Április hó 26-án délután 3 órakor az iskola helyiségében

rendes évi közgyűlést

tart, melyre a t. részvényes tagokat ezennel tisztelettel meghívja az Igazgatóság

Tárgy:

Az elkészített évi mérleg bemutatása, a felmentvény megadása. Tisztviselők választása. Esetleges indítványok.

Hirdetések felvételnek **FISCHEL FÜLÖP** könyvkereskedésében.

A szőlő
OIDIUM
betegsége ellen

az évek óta kipróbált legjobb szer a
Dr. Aschenbrandt-féle
RÉZKÉNFOR.

Leszállított ára Budapesten:
50 kilogrammos zsákokban kilogrammonként 46 fillér,
10 és 6 kilogrammos zsákokban, valamint 2 kilogrammos dobozokban á kilogrammonként 50 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fújja.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja!!

Ott ahol eddig a peronospora nem jelentkezett még az idén, ott a rézkénpor egyuttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt, s így a harmadik permetszés elmaradhat. — Ez pedig lényeges költségmegtakarítás!

Számos magyar gazda bizonyítványa kiválóan megköszönik. Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete.“

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:
A Gazdasági Könyvtár Irodánál Nkanizsán (Sugár-ut 18. Gyarmati Vilmosnál Zalaegerszegen. Békefi Eleknel Zala-Koppány. Liszt és Brodyáknál Stridon.

McCormick Harvesting Machine Company
(Chikagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E., Igazgató. BUDAPEST, V., Váci-ut 30.

Katalógusok ingyen és bérmentve.

Felvilágosítások kál kézzel az iróangyalunk

Gyártmányok: Kévektőtégp, „Daisy“ marokkrakó aratógép, fűkaszáló-gép, szénagyűjtő gereblye és „Manilla“ kévektőtőfal gyártmányai. Évi gyártmány 300.000 gép.

104-12

„Jövendő“ irodalmi és politikai ujság.
Szerkesztik: Bródy Sándor, Ambrus Zoltán és Gárdonyi Géza.
Megjelenik minden vasárnap. Egyes füzet ára 30 fillér

Kapható **FISCHEL FÜLÖP** könyvkereskedésében **NAGYKANIZSÁN,**

Rendkívüli szerencse BIHARI EDE

főáradájában, ahol eddig több mint

HAT MILLIÓ

koronát nyertek.

Sok 20,000, 10,000, 5000, 2000 koronás főnyereményen kívül a következő főnyereményeket fizettem már ki:

600,000	kor. a 69,686 számra
600,000	kor. a 28,718 „
200,000	kor. a 18,445 „
80,000	kor. a 69,691 „
60,000	kor. a 23,772 „
30,000	kor. a 103,298 „
30,000	kor. a 14,199 „

továbbá f. évi március 28-án ismét

200,000 koronát a 28,632. számra

Az I. osztályú sorsjegyek árai:

egy nyolcad ($\frac{1}{8}$) — 75 frt vagy 150 k. | egy negyed ($\frac{1}{4}$) 150 frt vagy 3. — k.
egy fél ($\frac{1}{2}$) 3. — „ „ 6. — „ | egy egész ($\frac{1}{1}$) 9. — „ „ 6. — „

Eredeti sorsjegyeket utánvétellel vagy a betétösszeg előzetes beküldése ellenében küldök. Minden rendeléshez a hivatalos tervet ingyen mellékelem. A hivatalos nyereményjegyzéket húzás után azonnal küldöm. Szíveskedjék megrendeléseit azonnal, de legkésőbb

f. évi április hó 25-ig

alulírt szerencsés főelárúsítóhoz juttatni

BIHARI EDE

Budapest, Városház-utca 14.

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjelekben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (hár mind kuszó termésmű) mert nagyobb része ha megdő is, természet nem hoz, ezért sokan nem értek el arcményt eddig. Hol lugasnak alkalmas a okat illettek, azok öven eluttatják hazukat az egész művelés idején a legkiválóbb munkatály és más édes szőlőfaj.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem a nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással fejevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekbe díszre anélkül, hogy legkevésbé helyet is el foglalna az egyébre használatos részekből. Ez a legháladátsabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatú katalógus háziknak ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Írmeletti első művelési útmutató Nagy-Kágy, u. p. Székelyud.

A Richter-féle Liniment. Caps. gmo.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölési alkalmazzatik lázterápiáknál, csúszás és reghücskésnél.

Intés. Silányabb utasítások miatt bevasárláskor óvatossá legyenek és csak eredeti üvegeket dobozokban a „Richter” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerüzem Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
OSZAK. és kir. udvari szaktitok.
Rudolstadt.

Rohitsch- Sauerbrunn-fürdő

Pompás és előkelő nyári üdülőhely Dévianál: Pötschach, 6 óra Bécutól. Idény — Május — Szept.

„A zöld Stajer-ország gyöngye”

1901-évbén: A Tempel és Styria források, a karlsbadi és marienbadi forrásokhoz legközelebb állnak Gyomor-hél-, máj- és vesebajoknak, letegzési szervek, cukorbeteg, epekő stb. gyógyítására külön gyógyházak. — Tágas parkok, nagy erdőségek sétagyógymódhoz. — 3 nagy fürdőintézet: meleg-, hideg- és forrás fürdők. — Tej-, savó- és kefir kura. — Különleges fürdőzene. — Sportversenyjátékok. — Kellemes társasélet. — Ismertető és prospektusok kéréndők az

106-4 Igazgatóságtól.

A párisi világiállításon „Grand Prix” a legnagyobb kiűntetés

A m. kir. államvasutak gépgyáranak vezérűgnöksége

BUDAPEST, V. ker., Váci-körut 32. szám.

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lerejű GÖZCSÉPLŐ-KÉSZÜLETET, 14, 16 és 20 lerejű COMPOUND-LOCOMOBLJAIT, és végre

„Millennium”

legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó és kévekötő aratógépeit,

továbbá acélöntésű ekefővel ellátott ekeit és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Kizárólagos képviselő: Melis és Pintér, Szombathely.

Legkedveltebb, legkötelesebb
arctisztító és széplítő szerek:

Akácia

KRIEGER-féle
-CRÈME 2 kor.
-PUDER
-SZAPPAN

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVA-TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR
Gazdasági
GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 részvény 100 000
Külön beszámoló a
Külön beszámoló a
Külön beszámoló a

Külön beszámoló a
Külön beszámoló a
Külön beszámoló a

CSÁSZÁRFÜRDŐ
1881 és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Előrengő kénes hővizű gyógy-
fürdő, pártalan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uszodákkal,
kő- és kádfürdőkkel,
200 kényelmes lakoszobával.
Prospektus kívánatra ingyen
és bérmentve.

KATZER

szőszmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.
Szőrműről az egész
világon elterjedtek és
elsősorúak.

GUMMI

HALHÓLYAG
tucatszja 2, 4, 8, 10 kor. 4
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvételt, vagy
a pénz előzetes beküldése után
kírdi a szakma
legelőb rangu
cégje:
REIF J.
specialista, Bécs,
Brudnergasse 3.
Arjgyák
ingyen

Modern
UTOR.

Óriást választák
háló-, ebéd-, szalon- és
szobabutorokban.
Gyorsabb mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. 1.

ZIMEK bármely országból és
szakmából, ajánlatok ked-
küldeés és Kst. Szakoktatók te-
teztelése céljából (postai) jótállással!
ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimrodájában
Budapest, V., Máder-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A torok, tődő,
száj és fogak
legjobb védelje az:
OSAN

Felülmúlja az addig ismert oszani fogászati
OSAN-szájviz-szencsere, 48 kr. OSAN-fogpor 44 kr.
Csorny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
ROZSATEJ azópitó-szer
Egy 1 frt. 8 db.
balzsamozsappan 30 kr.
Fritsch Ferd. féle Napraforgó szappan 4 50 és 35 kr.
a legjobb és legkedveltebb
Janningene hajfestő-szer szőkekre,
barna és fekete. Ár 1 frt 2.50
Prospektus ingyen és bérmentve küld.
Csorny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldi London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszárakban, illatszerárakban stb

RÖSER

TANINTÉZET
Budapest, VI., Arad-utca 10.
ALAPITTATOTT 1853.
Nyilvános polgári iskola 10-14 éves
ifjak részére. — Feljebb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. —
Neveldő intézetek bennlakó növendékek
részére. Bizonyítványai államnévnyen-
sek és az egyetemes önkéntességre jog-
sítanak. — Bővebb felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNATIONAL
SZŐRVEZTŐ

néhányzori használat után az arccról és
kérről a szőr eltávolítja. Egy üvegy 6 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerháza
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-tíkok“ ingyen

SANTALEGGER

Fiatal embereknek orvosilag ajánlott szer. Ár 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN

(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMITÓ
széplítőszert, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérít, széplít
és üveg 90 filler. Postán 4 üveget
bérmentve küld
KERPEL gyógyszerháza
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2
300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
levelet-kölcsönöket, melyek után
teljes készpénzfizetéssel: 2 1/2-3% levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%-a 50 évre a tőke évi 5.20%-a
30 évre a tőke évi 6.50%-a 34 „ 6. „
20 „ 8. „ 25 „ 7. „
15 „ 9.80%-a 15 „ 9.40%-a
Gyűjtendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

LE DÉLICE
LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

1000-féle szer van csusz és köszvény ellen,
melyek közül a **legkitűnőbb hatású** az orvosok által is ajánlott

„EZEREUM.“

Meglepő gyors és biztos hatású külszer **rheuma, csusz, köszvény, szaggatás,**
szurás, nyilalás, derékfájás, hátfájás, főfájás ellen.

1884. óta csuaban szenvedek, minden ajánlott orvos-
szert megpróbáltam, de oly hatásos gyógyszerre, mint az
Ezereum, még nem találtam. — **Kóka (Pest-megye)**
1902. április hó 2. **Trunger János, plébános.**
Tisztelettel értesítem, hogy az „Ezereum“ csakugyan
kitűnő rheuma elleni szer, utódorsze fél üveget használtam
fel a mell- és hátyafátsám megszűnt. — **M. Berény,**
1901. január hó 30. **Apostol A., pápai kamarás.**
Az Ezereum gyógyhatása sikeresein bevált. Hülásban
szenvedőknek valódi csodaszor, mely az eddigiekon jóval
felül áll. Sáfalva, 1901. márc. 14. **Jankó A., lelkész.**
Az „Ezereum“ megbecsülhetetlen orvosság köszvény
és rheuma ellen, miután minden egyéb orvosság nem
használt és az kétszeri beöröszölés után használt, stb.
Barlataln, 1901. febr. 5. **Fedorcsik P., nyug. pléb.**
Az Ezereumból egy üvegcskéjét elhasználtam és kar-
jaimból a fájdalmat elűzte. Isten áldja meg találmányáért.
Fogaras, 1901. febr. 5. **Simon J., Ferenc-r. tart. főnök.**
A kitűnő Ezereum fő-és vényeszesztől kérek még 2
üveggel, valóban csodálatos szer, magasztalja feltaláló-
ját. — **Keló, u. p. Galstnok. Arvai L., plébános.**
Kérek 2 üveg „Ezereum“-ot, kitűnő szer, megérdemli
a pártolást. Emőd, 1901. okt. 10. **Bartányi K., pléb.**
Örömmel tudatom, hogy az „Ezereum“ kitűnő, ered-
ménynyel használt. Pu stavacs, 1901. decemb-r hó 14.
Holmik János, plébános.
Az „Ezereum“-ot kitűnő hatással használtam. —
E. Horváthi, 1901. júl. 5. **Somsák E., plébános.**

Meggyőződtem az „Ezereum“ kitűnő jó hatásáról,
kérek még 6 üveggel. — **Karász, 1901. június 6.**
Tivadár István, plébános.
Örömmel jelzem, hogy a rheuma szorosa valóban csodá-
latos eredményeket idéz elő, stb. — **T. Pábolna, 1901.**
márczius 16. **Babik József, plébános.**
Örömmel mondhatom, hogy az „Ezereum“ kitűnő si-
kerrel és eredménynyel használt. Tokod, 1901. május 5.
Takéts József, plébános.
Miután „Ezereum“-ja jó hatásának bizonyult be, ké-
rek ismét küldeni, stb. — **Tranau (Szepes m.)**
Boros Ferenc, plébános.
A küldött „Ezereum“-ot si errel használtam Girott,
1902. január hó 18. **Tink Miklós, plébános.**
Meggyőződtem az „Ezereum“ üdvös hatásáról, kérek
még küldeni, stb. — **T. Lök, 1901. június hó 21.**
Agóczy János, plébános.
Az „Ezereum“ igen kitűnőleg hat, a szenvedőknek
mindig a lehető legmelegebben fogom ajánlani. Nógrád-
Marczal, 1901. jan. 30. **Horváth József, kaplán.**
Örömmel értesítem, hogy az „Ezereum“ a régi rheu-
matikus fájdalmat 2 napi használat után elmulasztotta.
Eger, 1901. decemb-r hó 8. **Pelez J., u. tanácsos.**
A küldött kö-és vényeszeszt, izomcsz, idegszákák és
ischias eseteknél igen jó hatásának találtam s mind-
azon esetekben, hol bõrizgatók javulva vannak, igen
jó sikerrel használható. Deés, 1900. novemb-r 12.
Dr. Koréts Sándor, körh. igazgató-orvos.

Ára egy nagy üvegnek utasítással 2 korona. Vidékre 2 korona 70 fillér beküldése után 1 nagy
üveg bérmentve. — 12 korona beküldése után 6 nagy üveg bérmentve küldetik bárhova. —
2-5 üveg rendelésénél a postaköltség ládával és csomagolással összesen egy koronába jön.
Megrendelhető egyedül a készítőnél:
NAGY IMRE gyógtárában **EGERBEN** (Hevesmegye.)
Múltéztassók azon kiprobált kitűnő szort a köszvényben és rheumában szenvedő embertársainknak figyelmebe ajánlani.

Dr. Lengiel F.-féle NYIRFA-BALZSAM

Már maga az a nedv, mely a
nyirfa törzséből, ha abba furást
eszközlünk, kifolyik, emberem-
lékezet óta mint a legkitűnőbb
széplítőszor ismeretes; ha azon-
ban ezt a nedvet a feltaláló
előírása szerint kémiai uton bal-
zsammá készítjük, akkor lesz
csak kitűnő hatása. — Ha az
arcot vagy más bõrhelyet ezzel
este bekenjük, a bõrről már
másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek vá-
nak le, miáltal a bõr vakító fehér és finom lesz.
Ez a balzsam elsimítja az arcon képződő ráncok-
kat és himlõhelyeket és annak fiatalos arcszint ad;
a bõrnek fehérséget, finomságot és üdéséget kölcsö-
nöz, a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szepitõket,
bõrfoltokat, anyajegyeket, az orr vörösségét, bõr-ak-
kakat és mindenféle bõrtisztálanságot. Egy korsó
ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.
Dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan
a legenyhébb és leghasznosabb szappan a bõr részére-
különlegesen preparálva darabonként 60 kr. — Kap-
ható minden nagyobb gyógyszerháza. — Fõraktár
Budaposten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza
Király-utca 12. szám. 386-1.

Dr. DREISZKER VIZGYÖGYINTÉZETE
KÖSZEGEN, Vas megye vasutállomása,
— Nyitva március 1 től. —
RENDSZER:
Preisnitz és Kneipp.
Legjobb gyógyeredmények!
Gondos orvosi felügyelet.
Igen jutányos ár.
Prospektus ingyen és bérmentve.

Képeslevelezõlap ujdonságok kaphatók legnagyobb választékban:
FISCHEL FÜLÖP könyv- és papírkereskedésben
Nagykanizsán.

A leggyengébb kitűnő író
 használt
 még csacsemőkőnek is adható
 25 székercsűre 1. korona.
 U. Nr. szabadság és világhíresség

Órák, ékszerok
RÉSZLETFIZETÉSRE
 12, olcsó szabott órák
SERÉNYI
 órák és ékszerok
 Budapest, Erzsébet-körút 28. l. sz.
 Póskai: A. F. János 21. sz.
 Képes kézikönyv ingyen.

Köszvény és csúsz ellen legskerezebb
 a KREMER-féle
REPARATOR
 1 üveg 2 korona.
 Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
 40,000 sorsjegy, Nyomórányok összege
 55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 a magy. kir. szab. osztályosajáték (fővárosi) helye
BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
 Elismerett megbízhatóság! Elősekenység! Kiváló szerencse!

Ha őszül a haja,
 használja a
„Stella“.
 Víz, mely nem fest, hanem a
 haj eredeti színét adja vissza.
 Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 Gyógyszerárterem, 8 ut. 63. lár.
 Issegi József téri utcai szállóján
BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vérképzés biztos gyógyintézet: asthma, szív-,
 gyomor-, lép- és hóribaj, szélhűdés, emésztő ellen.
 E gyógyintézet megalapítója:
Dr. KOVÁCS J. Fővárosi orvos
 BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÚT 18. l. sz.

Megjelent az új X^o számú
YOST MODELLE
 ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
 KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNA
 Budapest, NEW-YORK utca.

Remek és olcsó fényképek készíthetnek
RIVOLI
 Fényképezési és festékesi műhely
 BUDAPEST, VI. KER., KERESZT-UT 36. SZÁM.
 !!! Népi kis képek után is alkalmat nyújthatunk !!!

Hirdetéseket, reklámokat szakre-
 rdien, pontosan és legelőször közöltek
 az összes bel- és külföldi lapokban,
 valamint naptárakban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői
 osztályán,
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő.

Hôtel **PÁRIS** szálloda
 Szállodás: **SIMON PÁL.**
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. szám.
 100 szoba 1 főtől feljebb kiszolgálással együtt.
 Fürdők, elegáns kávéház, étterem és előcsar-
 nok a házban. Villamos vasúti megállóhely
 az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHKEK VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.
 Itvárgyalanság, hányinger, fejfá-
 ják, gyomorhajók ellen csodáshatás a
INGYEN és bérmenive
 küldi a —
„HÖLGYEK
TITKÁRA“
 füzetet kívánatra mindenkinek
RADITZ J. „Fehér kereszt“ gyógytára,
 BUDAPEST FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegyalja).
 Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 200 kilo-
 méternél több jól ápoltt, regényes hegyi utak. Szigorúan indivi-
 dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
 betegesbők higiénikusan a legelőkeltebben vannak beren-
 denve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át
 nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál:
 a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

HAZAI GYÁRTMÁNY!

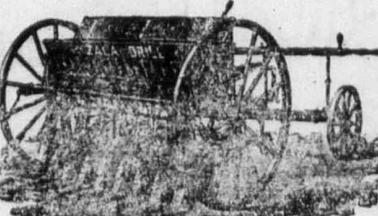
WEISER J. C. Nagy-Kanizsa

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

Ajánlja **Egyetemes aczélekéit** [ ] aczélgerendélyvel,
 első minőségű tömör aczel-kormányokkal. **Kétvasu**
aczélekéit. Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes
 felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajmivelő eszközeit.

ZALA-DRILL

sik és hegyes talaj-
 hoz egyaránt alkal-
 mas hazánk legjobb
 sorvető gépeit szab.
 kikapcsolható kap-
 csuklyókkal.

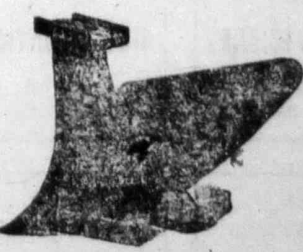
Homokos-talajra a **Zala-Drill** különösen e czélra ké-
 szített és kitűnőnek bizonyult **vetősarukkal** ellátva

„**Perfecta**“ merítő korongos vetőgépeit leszállított áron.
 „**Planet**“ rendszerű lókapait. — Planet rdsz. kézi toló-
 kapait, 2 kapakéssel 14 kor., töltőgetőtest külön 6 kor.
 „**Hollingsworth**“ lógereblyeit. — Kukorica morzsolóit,
 szecska- és répvágóit, valamint egyéb gazdasági gépek
 és eszközeit.

Uj! WB eketestek, kor-
 mány, szántóvas és nád
 a legjobb aczélből, tel-
 jesen felszerelve, tartalékval
 12 korona.

WBT eketestek, magasabb és
 hosszabb kormánynyal, a nádor
 kívül még aczéltalppal is el-
 látva, teljesen felszerelve, tar-
 talékval 14 korona.

Ezen eketestek az egyetemes ekékhez hasonló alakjuknál fogva a képzeltető
 legelőkeltebb munkát végzik és feltűnő könnyű járusaok, miért is már nagy
 kedveltségnek örvendenek.

UJ! UJ!

Mabilie rendszerű
gyümölcs- és szőlősajtók
 folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel
 és nyomórő szabályozással.
Szőlőzuzók
 kavarróval, 375 mm. széles rovátkás vashen-
 garekkel, súlykerékkel vagy anélkül.

KAUFMANN MÓR, férfi- és gyermekruha-raktára

NAGYKANIZSÁN, a Városház palotában.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a fenti czímen, a mai kor igényei-
nek megfelelően berendezett

ruha-üzletet

nyitottam, hol a legfinomabb férfi- és gyermekruhák dús választékban, a
legjutányosabb árban kaphatók.

A kisebb gyermekruhák kivételével áruim nagyobb része saját műhelyemben készül, mi
által olcsó árért kitűnő anyagból szől és jó munkát nyújthatok.

A már 14-ik év óta fenálló, jó hírnevű, mérték nélküli szabó üzletem marad Erzsébet
királyné-tér Elek-féle házában. Itt, mint tisztelt vevőim tudni méltóztatnak, a legfinomabb bel- és
külföldi szövetelekből mindenkor nagy raktárt tartottam. Most pedig azon kelleme helyzetben
vagyok, hogy folyton új és dívatos kelméket tarthatok és így kifogástalan szabásban, izlésességben
és minőségben bármely fővárosi szabóval versenyezhetek.

Vidékre leveles-lapon írt meghívásra szívesen elmegyek.

Mindkét üzletomban legfőbb törvényem az, iránny, hogy a legszorosabb haszon mellett, figyelmes kiszolgálással tisztelt vevőimet kiszolgálom.

Milyen tisztelt vevőim irántam tanúsított bizalmát és pártfogását második üzletemre is kérve maradtam

a n. é. közönség iránt teljes tisztelettel

KAUFMANN MÓR, férfi-szabó.

Készíttek
mindennemű
papi- és
egyszerű ruhákat.

Sürgő
esetekben
egy-egy ruha
24 óra alatt is
kiszállítottuk.

Fischel Fülöp könyvkötészete Nagy-Kanizsán

Elvállal mindenemű könyvkötő-munkát és készit

A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÖTÉSIG:

valamint

Paspapirt emlék-alumokát diszfeliratoknak, táncrendeket a legfinomabb kivitelig

Elvállal továbbá képek, fotografiai, tervekrajzok és térképek cachirozását, úgy minden e szakba vágó munkát

Olcsó áraink bámulatot keltenek!

Tartós női bőrczipő párja 2 frt 40 kr.	Kitűnő női gombos bőrczipő párja 3 forint.
Nagyon erős női fűzős bőrczipő párja 2 frt 80 kr.	Tartós női bőrfélczipő párja 2 forint.
Női bőrczipő kettős keresztosattal párja 2 forint.	Tartós gyermek fűzős bőrczipők párja 75 krtól feljebb.

— Fiókraktár —

Nagykanizsán

Kazinczy-utca

1. szám.

Kitűnő férfi fűzős bőrfélczipő párja 3 forint.	Nagyon erős férfi bőrczipő párja 2 frt 40 kr.
Nagyon erős férfi sima bőrczipő párja 2 frt 50 kr.	Kitűnő férfi bőrfélczipő párja 2 frt 50 kr.
Könnyű női utcai bőrczipő párja 1 frt 50 kr.	Nagyon erős leány fűzős férfi-czipő párja 1 frt 70 kr.

Godyear világczipő, legdivatosabb forma; az
árak felülmulhatatlan olcsók.

Az árak a gyár által minden czipő talpába
be vannak véve.

Turul czipőgyár Részvénytársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

Szerkesztőség
Városház-épület, Fischel Páló könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta délután 4-5 óra között.

Idő intéendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Páló könyvkereskedésében.

Helyközi telefon 103. szám.

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Előfizetési árak
Egész évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona

Nyitltár petisora 40 fillér

Külföldiek, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Páló könyvkereskedésébe intéendő.

Hármaslaton levelek csak ismert emberek fogadtatnak el.

Egész szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa. 1903.

Feladó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztő: Névész Lajos.

Csütörtök április 23.

A szabadelvűek kötelessége.

A képviselőházban napirenden tulajdonképpen egy törvényjavaslat sincs, hanem csak az obstrukció. Mindegy: milyen eszközzel fecserlik el az időt, gátolják a parlamentet a határozathozatalban, ha csak elfecserlik az időt, ha csak határozat létre nem jön.

Az indemnitás tárgyalásáról tehát még szó sincs. Hanem tényleg napirend előtt beszéltek, vagy jobban mondva: lármáztak s mindenekelőtt a pécsi hadapród-iskolában előfordult jelentéktelen esetet keresték ki megrostálásra, hol tényleg egészen más történt, mint amit az ellenzék állít, hogy megtörtént. Holott a legfontosabb ügy van napirendre tűzve, a legfontosabb ügy a parlamentre, mint az állam egész közvéleményére nézve, a legfontosabb, ami egy alkotmányosan kormányzott nemzet életében egyáltalán napirenden állhat a parlamentben: a parlamentarizmus elve.

A negyvennyolcas párt értekezletei semmi változást sem idéztek elő a tényállásban, minthogy az ellenzék, ha csak

rá nem szánja magát teljesen a megfontolt visszafordulásra, ilyen változást elő sem idézhet. Kivülről, az ország legmagasabb tekintélye részéről kell rákényszeríteni a megfontolást.

A szabadelvű egyesületek künn az országban, minden vármegyében, sőt Magyarországon minden kis városában kell, hogy visszautasítsák a negyvennyolcas ellenzéknek azt az önhittségét, hogy nemzeti szellemben cselekszik. — Baranyavármegye példájának buzdítólag kell hatni Magyarországon minden vármegyéjére.

Hiszen ha a negyvennyolcas párt, miként azzal, mondjuk: szenvedélyes önámítással diszeleg, valóban a nemzeti szellem képviselője, akkor Magyarországon valamennyi polgárának azt a megszágyenítő érzést kellene magában hordoznia, hogy vagy semmit sem tudnak a nemzeti szellemtől, vagy makacsul elzárkóznak követelményei elől és ezért ellene cselekszik. Rosszabban erkölcsileg el nem zárhatóztathatnak magukat a szabadelvűek. De van erre okuk? A

legcsekélyebb sincs; mert a szabadelvű párt vezetési és kíséretük, a parlament szabadelvű pártja, nem önként gondolták ki ama törvényjavaslatok tartalmát, melyekkel a képviselőháznak foglalkoznia kellene. Sürgős követelményei vannak azonban a nemzet hatalombiztosságának, gazdasági és katonai fejlődésének. E törvényjavaslatokat egyrészt a nemzetközi politikai, másrészt a nemzetközi gazdasági helyzet kényszerítette rá Magyarországra. Es mind e törvényjavaslatokat legrövidebb idő alatt, sőt meghatározott terminusra el kellene készíteni. Fontosságukban különbséget nem lehet megállapítani. Tárgyalásuk, és pedig azonnal való tárgyalásuk mellett éppen a szabadelvű párt kel sikkra, de vakmerőség vele szemben azt mondani, hogy az ellenzék képviseli az igazi nemzeti szellemet. Még ha jóhiszemű lenne is az ellenzék, akkor sem szabad semmiben sem érintenie a szabadelvű párt jóhiszeműségét. Ha pedig ezt tennie nem szabad, úgy határozottan az a kötelesség hárul reá, hogy a többségi

TÁRCA.

A gyilkos.

Írta: Csehov Antal.

Egy kertületi városkában történt ez az eset. Egy nagy barna épületben, melyben a tartományi tanács, az esküdtszék, a katonai törvényszék s más hatóságok voltak elhelyezve, a kertületi törvényszék is tárgyalást tartott egy komor őszi napon. Erre a barna épületre mondta a városi adminisztrátor azt a viccet, hogy ott van már a rendőrség, az igazságszolgáltatás és a katonaság s még csak egy felsőbb leánynevelőintézet hiányzik. Mindenkinek első tekintetre feltűnt a ház szomorú, kaszárnyaszertű volta kívülről s a kényelemnek teljes hiánya belülről. Még a legnagyobb tavaszi napon is mintha sötét árnyék borult volna rá, holdas éjszakákon pedig olyan volt, mint egy rengeteg ködaráb az egyhangú vidéken s rendkívül rontotta a tájék általános harmóniáját. Különös, hogy azok az elegáns ügyészek, ülnökök, bírák, stb., akik otthon szcenát tudtak volna rögtönözni, ha egy porszemek találnak a padlón, itt egészen természetesnek találták a rosszul működő szellőztető készüléket, a fojtó levegőt s az örökösen nedves falakat.

A törvényszék tárgyalása tíz órakor kezdő-

dött, még pedig elég gyors tempóban. Egyik pört a másik után intézték el. Két órára már nagyon sokat végeztek. Két vádlottat kényszermunkára ítéltek, egynek elvették a szabadalmát s dűtyiba tették, egy másikat fölmentettek, egy pörnek a tárgyalását pedig elhalasztották.

Pont két órakor az elnök Charlamov Nikoláj parasztnak az ügyét vette elő, aki azzal volt vádolva, hogy a feleségét meggyilkolta. A törvényszék épp úgy alakult meg, mint az előbbi pörökben, kivéve, hogy a védő volt más: egy szakálltalan fiatalember, akinek világos gombok voltak az uj kabátján.

— Vezesse be a vádlottat! — parancsolá az elnök.

Hatalmas, tagbaszakadt paraszt volt, lehetett úgy ötvenöt éves, kopasz fejű, de hosszú vörös szakállal. Mögötte egy csenevész kis katona jött, fegyveresen.

A vádlottak padja mellett ügyetlenül lecsuszta a puskáját, de még estében elkapta s megtűtötte a térdét. A közönség vihogott, a katona pedig elpirult a fájdalomtól, vagy talán szégyeltele magát.

A vádat keskeny mellű, sápadt jegyző olvasta föl, a kiu csak úgy lötyögött az uniformis. Monoton hangja elálmósítólag hatott mindenkire.

Az elnök egy javakorbeli, de nagyon rövidlátó férfi, mozdulatlanul ült a széken s tenyerét homloka elé tartotta, mintha a nap ellen

akart volna védekezni. Míg a szellőkészülék zárgott s a jegyző zümmögött, az elnök tudja Isten: hova gondolt. Mikor a jegyző lapozás közben egy kis szünetet tartott, az elnök fölriadt, egy pillantást vetett a közönségre, s szomszédjához fordult:

— Matvoj Petrovics, Demjanovnál szállt önmeg? — Igen, Demjanovnál, — mondá a másik, szintén fölriadván.

— Legközelebb valószínűleg én is odaszállok. Dipjakovnál nem tudom kitartani. Lármáznak egész nap, vagy kopognak, köhögnek, a gyerekek pedig bögnék. Borzasztó.

A helyettes ügyész egy erős barna ember arany pászszemmel s jól ápolat szakállal, mozdulatlanul ült a széken s Byron Don Juan-ját olvasta. Arca merő kíváncsiság volt s szemöldökei föl-lejártak. Néha egy pillanatra hátradőlt, hogy azután még nagyobb buzgalommal mélyedjen el a könyvébe. A védő tompa ceruzával kaparászta az asztalt s elgondolkozott. Arca merő unalom volt, hideg, tompa unalom, mint az olyan embereknél szokott, akik napról-napra ugyanazt a munkát kénytelenek végezni. Az a beszéd, melyet nem sokára tartania kellett, csöppet sem izgatta. Hogy is izgathat az olyan beszéd, melyet az elnök parancsára, sablon szerint, lelkesedés nélkül kell ledarálni az esküdtek előtt, hogy azután piszokban és esőben hajtatson az állomásra és más városba utazzon.

Férfi- és gyermekruha

Czipő- és kalapraktár

Uj. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA. Erzsébet királyné-tér 1. szám volt Weiss üveges-féle helyiségben.

— a legnagyobb választékban —
— legjobb minőségben —
a legmérsékeltebb áron

akaratot az országban tisztelje Ugy azonban, ahogy eljár, midőn a parlamentaris határozathozatalt lehetetlenné teszi, nemcsak a parlamenti, hanem a saját párti jogalapot sem tiszteli.

A szabadelvűeknek tehát künn az országban az a kötelességük, hogy eddigi türelmüket rázzák le magukról és egyesüljenek a visszautasításra, mint-hogy befolyásuknak erkölcsi alapja a politikában érintve van; kötelességük, hogy mindenütt határozottan hallássá szavukat nemzeti alkotmányunk állásának és a saját jogos állásuk védelmére.

Ehhez nem kell mesterséges izgatás, mint amilyeneket az ellenzék kénytelen alkalmazni, mert hiszen az valóban közvetlen kifejezése minden szabadelvű polgár meggyőződésének az országban. Csak annyi kell, hogy a nép szabadelvű vezetői a biztosság eddigi érzelméből felébredjenek.

A névtelenség.

Ugy mondják: a jezsuiták vallották és vallják még talán most is azt a vezérelvet, hogy: *„a cél szentesíti az eszközt».*

Akár a jezsuiták, akár más szerzetbeliek agyából pattant ki ez a gondolat, az kétségtelen, hogy erősen jellemzi a forrást is, ahonnan fakadt. Jellemzi pedig azért, mert egyenes célzata az, hogy a társadalom erkölcsi felfogásában jogot szerezzen a tisztességtelen, esetleg talán gonosz eszközöknek is. A mindig egyenes, nyílt, becsületes, jellemes magyar ember lelkében, a magyar közéletben tudniillik az a vezető elv gyökerezt meg, hogy »amilyen a cél, olyan az eszköz». A magyar ember, a magyar társadalom csak tisztességes célok és tisztességes eszközöket ismert mindenha és ismer most is. Azt sohasem fogadta el, hogy bármilyen nemes célért is lehessen küzdeni tisztességtelen fegyverekkel, eszközökkel. Nem is fogadja el elvül soha. Az olyan eszközt, az olyan fegyvert, melynek a cél tisztességes, nemes voltában kellene keresnie mentességét a közérkölcsei felfogás sújtó ítéletével szemben; sohasem fogadja el tisztességesül az olyan magyar ember, aki egyéni jellemével még nem kapcsolódott ki a nemzeti közérkölcsei világából.

Ilyen eszköz a többek között a névtelenség is.

Nem azt a névtelenséget értjük, amibe a valódi jótettek önzetlen gyakorlói szoktak elrejtőzni, hogy a jótéteményben részesülőket már eleve feloldják a köszönet, a hála minden kötelezettségétől. Azt a névtelenséget sem, amelylyel valaki szellemvilágának kincseit, nemes érzését, emelkedett gondolkodását adja át közkinccsül. Az ilyen névtelenség, mely magasztos, szent célokat szolgál az emberi lélek legtisztább önzetlenségével, mindenkor a legnagyobb mértékben tiszteltre méltó. Hanem értjük azt a névtelenséget, mely valamely egyén vagy egyének erkölcsi reputációját érinti vagy támadja meg anélkül, hogy a közérdeket teljes önzetlenséggel előmozdítaná vagy előmozdítani akarná.

Már lapunkban egy alkalommal (alig néhány hónapja) jelent meg egy nagyon szellemesen megírt közlemény az olyan egyének ellen, akik névtelen levelekkel kedveskednek ismerőseiknek vagy ismeretlenjeiknek.

Az akkor tárgyalt névtelen leveleknek legtöbbje nem tartalmazott ugyan lélekbe, jellembe vágó dolgokat; de a közlemény szellemes írója azért alaposan végigvágott

az olyan egyének jellem-szegénységén is, akik jó vagy rossz vicceiket nem merik nyíltan, szemtől szembe elmondani, hanem a névtelenség burkába rejtőznek. Fordultak el azonban olyan névtelen levelek is (amikről a cikk írója nem tudott) amikből kisárgult a mások szerencséjére leső undok irigység, vagy kisódított a mások jóhírneve, tisztessége, jelleme ellen irányított áskálódó rossz-lelkűség.

Nos hát: a névtelen levelezőknek ilyen vagy amilyen vicceit legfőleg szánalmasan megmosolyogja; drasztikus tréfáit legfőleg a jóízűség megöszkötésével undorával fogadja a valójában művelt ember. De mikor félreértéssel rosszakarat, gonoszlelkűség lappang a névtelenség sűrű rostélyja mögött; mikor a sorok közül legtöbbszörre vastag bamba-sággal sötétlik ki a gonosz szándék: hogy valakinek vagy valakiknek egyéni hírneve, tisztessége, jelleme, szerencséje, boldogsága ellen irányulnak a névtelenség biztos rejtekéből orozva kilőtt lövegei a vádaknak, a rágalmaknak: — akkor az erkölcsi undorunk kívülről meg valami egyebet is érzünk. Érzünk mélységes megvetést; és megszállja lelkünket az a mélyen elszomorító gondolat, hogy a lelki, erkölcsi finomodásnak jelenlegi színvonalán is akadhatnak még olyan óriási mértékű jellem-szegénységben sínlődő egyének, akik a legundokabb eszköztől, a névtelenség rejtekéből intézett támadástól sem riadnak vissza, ha egy-egy irigyelt vagy gyűlölt embertársuk erkölcsi világának megtorlásában óhajtanak tobzódni a megtorlás lehetetlenségének gyáva biztosságával.

A gyávaság legtöbb esetben csupán szánalmas keltő. De ez a gyávaság már mélységesen undorító. Ez már olyan fekélye a jellemnek, olyan jellembe belpokosság, ami — ha epidemikus jellegűvé lehetne — igazán kétségbe kellene esnünk az emberiség jövője felett.

A vádlott eleinte idegesen köhögött a márkába s elhalványult, de azután őt is elfogja az unalom. A bírák egyenruhája s az örök, akitől úgy félt a vizsgálati fogságban, most inkább megnyugtatólag hatottak rá. Nem ezt várta. — A gyilkosság vádja lebegett feje fölött s itt nem találkozott sem fenyegető pillantásokkal, sem felháborodott arccal, sem hangos szóval; sem szóval. Egyszerűen bíró sem vetett rá vizsgáló tekintetet. Bürokratikus közöny ömlött el a homályos ablakokon, a piszkos falakon s a jegyző monoton hangján, mintha nem is emberek ültek volna fölötté törvényt, hanem gépek.

A paraszt persze nem tudta, hogy itt annyira hozzá vannak szokva az emberi tagdíjakhoz, mint a kórházakban a halálhoz s hogy éppen ebben a gépszerű objektivitásban rejlett az ő helyzetének egész vigasztalansága.

Mikor a jegyző elkészült, az elnök halkán kérdezte:

— Vádlott, beismeri-e, hogy július 9 én este a feleségét agyonlőtté.

— Nem, — mondá a vádlott fölemelkedve.

Azután gyorsan hozzákezdtek a tanuk kihallgatásához. Két asszonyt, öt parasztot és a falusi baktort hallgatták ki. Egytől-egyik kedvetlenül vallottak, mert belefáradtak a hosszú várakozásba és utasába. Charlamov jól élt a feleségével s csak akkor verte meg, amikor részeg volt, mint ahogy a többi paraszt szokta. Július 9-én este az asszonyt beszakított fejfel, vértócsában találták a tornácban. Keresték Nikolájt, hogy tudassák vele a szerencsétlenséget, de nem találták sem a házban, sem az utcákon, pedig tüvé tették érte az egész falut. Eltűnt s csak két nap múlva jelentkezett a községbáznál, halványan s szétrogyott ruhában, egész testében reszketve.

Az elnök Charlamovhoz fordult:

— Mondja el vádlott a törvényszék előtt, hogy holt járt két napig?

— A földet csavarogtam, nem ettem s nem ittam semmit.

— Miért szökött meg, ha nem maga követte el a gyilkosságot.

— Nagyon meg voltam rémülve, attól félttem, hogy engem fognak vádolni.

— Aha... no jól van. Üljön le.

Azután kihallgatták az orvost is — aki az asszonyt megvizsgálta. Elmondott mindent, ami a jegyzőkönyvben már ugys benne volt. Az elnök pislogva nézte az orvos fekete ruháját, elegáns nyakkendőjét s körülbelül azon gondolkodott, hogy miért visel most mindenki rövid kabátot s miért szabott éppen ő magának egy hosszú szut...?

Az elnök mögött halk nyikorgás hallatszott. A helyettes-ügyész cipője volt, ki óvatosan ment az asztalhoz egy lap papírrért.

— Mihail Vladimirovics, — sugá az elnöknek — Koreszki roppant nyomorúságosan vezette ezt a vizsgálatot. Nem hallgatta ki a vádlottnak testvérét, nem hallgatta ki a tanítót s az ő előadásából sem lehet kiokosodni.

— Hát mit csináljunk? — sóhajtott az elnök hátradőlve.

Különben, — folytató az ügyész, — nézze csak, ott a közönségben, az első padban, balról a harmadikat... azt a komikusfigurát... Az itteni nábob..., van vagy ötszáz ezer rubel készpénze.

— Az ember ki nem nézné a pofájából. Ne tartunk szünetet liam?

— Előbb végezzük el a tárgyalást... majd azután...

— Ahogy gondolja... tehát (mondá az orvos felé fordulva), azt hiszi, hogy a halál nyomban beállt?

— Igen, az agyra mért erős ütés következtében.

Mikor az orvos elvágta, az elnök a védő és a közvádó közt elnézett az üres levegőbe s mondtá?

— Az urak nem akarnak több kérdést intézni?

A helyettes ügyész csak a fejét rázta, világrt föl nem tekintve Byronból; a védő hirtelen fölállt megköszönte a torkát s kérdezte: —

— Engedjen meg doktor ur, de lehet-e a seb minőségéről a gyilkos elmebeli állapotára következtetni? Azt szeretném tudni, hogy a seb nagyságából lehet-e arra következtetni, hogy a vádlott roppant fel volt indulva?

Az enök álmosan, közönyösen nézett a védőre. Az ügyész félbeszakította olvasmányát s az elnökre tekintett. Azaz, hogy csak néztek, de különben sem csodálkozás, sem egyéb nem látszott az arcukon.

— Talán, ha tekintetbe vesszük, hogy mily erővel történt az ütés, — mondá az orvos — különben... engedjen meg, de kérdését nem értem egészen.

A védő tehát nem kapott feleletet a kérdésére, de ezt nem is tartotta valami nagyon fontosnak. Maga is tisztában volt azzal, hogy csak gépiesen tolt az ajkára, az unalom és csönd behatása alatt. A törvényszék elbocsátotta az orvost s a bűnfelek megvizsgálására tért át. Először is szemügyre vettek egy kabátot, melyen barna vérfolt volt. A vádlott ezt így magyarázta meg:

— Az asszony halála előtt pár nappal Penkov eret vágott a lovamon. Én segitettem neki. A vér így került a kabátomra.

— Penkov azonban éppen most vallotta, hogy maga nem is volt ott.

— Már nem emlékszem.

— Üljön le.

Azután megnézték a baltát, melylyel az öreg asszonyt leölték.

— Ez nem az én baltám, — mondá a vádlott.

— Hát kié?

— Mit tudom én; nekem nem is volt baltám.

A szeszese italok és az iszákosság elleni küzdelem.

Írta: ifj. Dr. Feldmann Bódog.

I.

Ki ne ismerné Oberon regét! Midőn a szerep ember pár kopár szígefen végkép kimerülve, szomjától, éhségtől elgyötörve, kétségbeesetten összerogy, a boszus tüdér mosolygó szép, illatos nedvtől duzzadó gyümölcsöt vet elejök. Reszkető kézzel nyulnak uána, kiszáradt, égő ajkukhoz emélik s ekkor veszik észre, hogy a gyümölcs keserű, élvezhetetlen.

A múlt század elején a nyomorban sínlődő emberiség elől szintén megjelent egy gonosz tüdér, csábító varázsitalai a kezében s így szölt: Igylal te elgyötört ember, én friss erőt önk tagyaidba; csatláptom éhségedet, oltom szomjuságodat. Elcsüggedtél? Igylal, viszakapod régi jó kedvedet s elfelejted minden bajt. S az elgyötört, kétségbeesett ember mölődn nyult a pohár után. Nem volt keserű. S ugye ezerte, hogy friss erőt ömlük tagyaidba, pedig tajjai elfonnyadtak; ugye ezerte, hogy éhsége csillapul, pedig táplálék híjan teste sorvad: szomjuágát vette oltani, pedig csak még sorziasabb lett s bárgyuan mosolygott, midőn nyomorúsága kétségbejött volt.

A gonosz démon-ital neve: Alkohol.

Szafnte hallom felém zudulni az ellentmondásoknak egész tömeget. Hisz a szeszese italokat már a XIX. század előtt is ismerték. Már a bibliában olvassuk Noé apánk esetét. A görög s római írók munkáiban sürőn akadunk nyomára a szeszese italok élvezetének. Csakugyan, az ókor népei ismerték már a bort, sőt a sört is, habár a görögök s latinok az utóbbit megvetették. Azonban epen az ókori írók műveiből derül ki, hogy a bor jobbára csak az előkelő, a vagyonos osztály számára termett. Az athenei és spartai nép életében az ivás nem nagy szerepet játszott. A római nép is csak „kenyeret és circust“ követelt. A császárság tívo-nyaráiban s lueulhusi lakomáiban csak a felső tízezrek vettek részt. A nagy tömeg nemcsak az évsében, hanem az ivásban is merékletes volt. Hisz a bortermesztő s borivó népek az ivásban egészen napjainkig mértékletesek voltak.

*) Nagyon érdekes Homer Iliásában (VI. ének) Hektornak az a felelete, melyet bort kínálgató anyjának ad: Ne hozzak nekem bort, mert megbénítja erőmet s elveszi bátorságomat.

— A parasztember egy nap sem lehet elbaltá nélkül. A maga szomszédja, Iván Timokóvcs, a kivel maga egy szánt javitgatott, azt mondja, hogy a maga baltája.

— Nem tudom, de tudom, hogy oly igazat mondok, mintha az Isten előtt állnék. — mondá fölirtarva az ujjait. — Már az idejét sem tudom annak, hogy mikor volt baltám. Volt valamikor egy ennél kisebb baltám, de fiam, a Prochov elvesztette. Két évvel azelőtt, hogy a katonasághoz bevonult volna, az erdőbe ment s elvesztette.

Jól van. Újjon le.

Ez a rendszeres bizalmatlanság és kedvetlenség, amelylyel kihallgatták, mód nélkül fölhabarította Charlamovot. Pislogott a szemzeivel s halántékai kidagadtak.

— Mintha az Isten előtt állnék, — folytatá s előreyújtotta nyakát — Ha nem hiszik, hát kérdezétek meg Prochov fiamat... Prochovkám, Proska, — mondá hirtelen ellágyulva s a mellette álló fegyveres örhöz fordult... — Mondd meg, hol van a baltá? Hova tetted?

Rémítő egy pillanat volt. Összebujt az egész közönség Minden arcban fölillant a borasztó, lehetetlen gondolat és senkise mért a katona arcába nézni. Senkise mért a saját füleinek hínni s a közönség magára disputálta, hogy talán nem jól hallott.

— A vádlottnak nem szabad az örrrel beszélni, — mondá gyorsan az elnök.

A katonára még mindig nem mertek nézni s borzongás fogta el az egész termet. A törvény széki szolga fölállt s lassan, lábujjhegyen távozott. Félf perc múlva tompa lépteket s oly zajt hallottak, mintha az őrt fölávották volna.

Mindenki föltekintett s olyan arcot igyekezett vágni, mintha semmi sem történt volna.

A középkorban a bor mellett a sör is terjedt, kivált a városokban; azonban ismét csak a vagyonosok közt. A népnek nagy tömege nem igen jutott szeszese italhoz, szegénység miatt. A pengő pénz forgása az alsó népeztályban nagyon csekély volt s csak a XIX. század elején, az ipari fellendülés révén megváltozott gazdasági viszonyok következtében jutott a szegény ember is pörhöz pénzhez. A pálinkát a középkorban csak az alchémisták ismerték s előállítási módját titkolták. Mindazonáltal lassan-lassan kiszivárgott s a harmincéves háború után már eléggé ismeretes volt. Száz évvel később, Mária Terezia idejében már a pálinka ivása is terjedni kezdett. Előállításában azonban még nagyon költséges volt. Végre 1795-ben két német kémikus, Lowisch és Richter laboratoriumi munka közben felfedezte a spiritusz rektifikálását és, mint hogy ez időtáiban a burgonyából való készítése is egyszerűbbé vált: a helyzettől hirtelen megváltozott. Mint hogy a szükséges nyersanyag egész Európában bőven megvolt, ezével keletkeztek a kicsi és nagy spirituszfőzők, melyek Európát valósággal elárasztották alkohollal. És ki volt a fogyasztója a hirtelen óriási mértékben megnövekedett szesznek? A munkásosztály, mely a szónak mai értelmében ugyanez idők keletkezett. Hisz ugyanez időben termette meg a gőzgép feltalála a gyári ipart, a gózhajtót, a vasutat, a kőszénnek s vasnak modern bányászata; szóval ekkor keletkezett a negyedik osztály, melyről a francia forradalom előkészítőt nem is álmódta. S ez a munkásosztály volt az alkohol özönének első s legszomorubb áldozata. Kétségtelen ugyan, hogy a vagyonosabb osztályok is visszaváltak a szesz élvezetével; de ezeken a szesz romboló hatására nem oltymbeidő. Hisz a rosszul táplált, zuge gyermekéveitől kezdve egészenletesen gyári helyiségekben, súlyosan, 14—15 órát dolgozó munkások e lentálló ereje az alkohol ártalma iránt nagyon csekély volt.

A múlt század közepeig a pálinkafogyasztás folytott emelkedett; ekkor azonban hatalmas versenytársa akadt: a sör. A nagy töke a sörgyártásra vetette magát s elárasztotta örrrel az iparűző Európát. A sör megakasztotta ugyan a pálinkafogyasztás további gyors emelkedését, de visszaszorítást sem birta. A legtöbb államban a sörvívás terjedése mellett növekedett, habár szerényebb arányokban, a pálinkaivás is. A pálinkabetegségek mellett most már elterjedtek a sörbetegségek is. Gazdaságilag a munkás családja épügy, vagy még jobban árasította, mint a pálinkaivás.

Erzi a munkásosztály s mindjebban tudatára ebred annak, hogy a veszedelmes rákfene, melyben szenved: az alkohol; természetes tehát, hogy magából a munkásosztályból indul ki a mozgalom, mely gyökereken akarja e rákfent kiirtani. A szocializmus kü-földi vezéralpiai évről évre mind erősebben hangoztatják, hogy eszméiknek győzelmében bizni nem lehet addig, míg a munkások nagy részét testileg-élküleg tönkre nem teszi az alkohol.

Dicséreire válik a magyar szocializmus vezetői sénének, hogy múlt évi husvéti nagygyűlésén elhatározta, hogy a harcot az iszákosság ellen fokozott erővel fogja folytatni. — Napi sajtónk e jelenség iránt nagy tájékozatlanságot árul el; nagy része egyszerűen a csodabugarak s fületlen gombok kategóriájába szokta sorolni az alkohol elleni küzdelem gondolatát. Ennek megfelelőleg uton-utófélen tapaszalhatni, hogy műveiből körreinkben is téves fogalmak vannak elterjedve nemcsak az alkoholelleses küzdelem lényegére, hanem még inkább az alkoholnak az emberre való hatására nézve. Pedig epen az utolsó évtizedekben tett gondos megfigyelések és ellenőrző kísérletezések vetettek világos fényt arra a mély hatásra, melylyel az alkohol mind az egyes emberre mind az egész társadalomra, különösen pedig a munkásosztályra van. — Ez okból celszerűnek tartottam összefoglalni főbb vonásokban s megfigyelések, kutatások és kísérletezések eredményeit. A kép, meylet ilyen módon szerzünk, oly éles, hogy alig szorul további magyarázatra.

II.

A kulturának bármely fokán áll is az ember, nem elegszik meg az általános jólétnek azon életével, melyet az egészséges szervezetnek rendes működése nyujt, hanem időközönként az agyvelőnek ingerléssel, izgatással való kellemes érzetekre (gyönyör, élvezet) törekszik. Az agyvelőnek ingerlésén alapul a félelemgerjesztő látványosságok, a szerencsejátékok stb. élvezete. z ügynevezett élvezeti cikkek: kávé, tea, alkohol,

opium stb. szintén az agyvelő izgatásával fejti ki hatását. A testi, vagy szellemi munka után kimerült agyvelőben e hatás abban nyilvánul, hogy a mesterseges izgatás következtében a fáradtság kellemetlen érzete csillapul s helyébe a kipihenés, a megkönnyebbülés kellemes érzete lép. Valamennyi élvezeti cikknek hatóanyaga ugyanis leggyorsabban s legerősebben az agyvelőre hat, mely okból őket agyvelőmérgeknek szokták nevezni. Kis adagban valamenhyien fokozzák az agyvelő működését, nagyobb adagban pedig rövid fokozás után csökkentik, sőt teljesen megsemmisítik. A szeszese italoknak kémiai hatóanyaga, az alkohol, az erős agymérgek közé tartozik.

Kétségtelen, hogy az alkohol az embernek legrégőbb s jelenleg legelterjedtebb élvezeti cikkek közt foglal helyet. — A XIX. század óta epen a legszegényebb osztály a szeszese italoknak a leg-erősebb fogyasztója. Lehetővé tette ezt a nagy töke az olcsó sörnek s pálinkának tömeges előállításával. Elősegítette az a tagadhatatlan igazság, hogy a XIX. század első felében állam s társadalom a munkásosztálylálal mostohán bánt, sokkal, mostohábbban, mint egykoron a római állam a misera plebs-szel, adván neki kevés kenyeret és semmi szórakozást.*

Kétségkivül az elmondottakban rejlik a szeszese italok erős elterjedésének egyik, általánosan ismeretes oka. De nem szabad megfeledkeznünk egy másik hatalmas tényezőről, mely epen a munkásosztálylálal döntő.

Ha megkérdezzük a munkást, hogy miért iszik, felelete körülbeül így hangzik: inam kell mert nehez a munkám. Tehát korántsem az élvezeti vágy az egyedüli rugója az ivásnak. — Józan, számító, sőt saugori munkások is isznak, mert hiszik, hogy é nélkül súlyos munkájukat végezni nem bírják, kimerülneek, tönkre mennének. — A munkásasszony szivesen megonyja magát s gyermekétől a kellő táplálékot, hogy a kenyérgyeresőnek jusson a szükséges erőt fenntartó italra. A szeszese italoknak ilyen tulajdonságába helyezett hit megerősítést talál abban a körülményben, hogy a faradt ember a megfelelő mennyiségű szeszese ital élvezete után valósággal úgy érzi, hogy megkönnyebbült, hogy munkáját könnyebben, gyorsabban folytathatja. Ez érzést az agyvelő izgalma okozza. Eljupul a fáradtságnak kellemetlen érzete s helyébe a fokozott mozgékonyágnak kellemes érzete lép. — De ez csak rövid ideig tart; a megkönnyebbülés az alkoholhatás ellilálás után ismét az erős eltáradás érzete váltja fel. E nyomott hangulatban a bevallott ivo teste-lelke epedve várja az újabb italt, az újabb izgatást. Ez epedés az iváshoz szokott emberben ep oly erős, ép oly ellenállhatatlan, mint az opiumevőnek, vagy a dohányzóknak, a morfinistának epedése újabb adagért. Abban is meggyejezik az alkohol a többi agyiagató szerakkal, hogy az epedés kieégítésére egyre nagyobb adagok élvezete szükséges. — Az alkoholnak e tulajdonságában rejlik a veszedelem. Akárhány mértékletes ivo került észívevéltlenül az epedés örvényébe s meuthetelemlül elmerül benne. Ez a magyarázata annak a gyakori jelenségnek, hogy eszendes, rendes, mértékletes ivoából a napi adag fokozatos emelkedése idővel iszákos embert növeszt.

Nemelykor egész városok, sőt egész tartományok kerülnek az epedés szarnoki uralma alá és ilyenkor alkoholfogyasztásuk lékevezett-géprehanásához hasonlóan emelkedik. Más módon alig tudom megmagyarázni, miért emelkedett Sved-Norvégország pálinkafogyasztása a múlt század harmincas, München sörfogyasztása a hetvenes éveiben, Cherbourg, Havre, továbbá Waadt kanton pálinkafogyasztása napjainban oly óriási, majdnem hihetetlen mértékben.

*) Külőnben a vagyonos osztályok esemélveszete is sokkal nagyobb napjainkban, mint a múlt századokban. — A szeszese italoknak társas élvezete jelenleg a társadalmi érintkezésnek egyik fontos formája s bátran állítható, hogy Közép s Nyugat-Európa népeletében az alkohol sokkal nagyobb szerepet játszik, mint pl. a kávé vagy tea délen, vagy keleten. Hisz a magán; vagy nyilvános élet minden fontosabb mozzanatát a szeszese italoknak társas élvezete követeli.

** Néhány évtizeddel enelőtt, sajnos, oroszok kendék ajánlani a cognacot mint „erősítőt“ szert. Soha publikum az orvosi tanács i ánt ily kiálló jogokonyaságot nem tanusított! A cognac bibetetlen gyorsaságal hatolt be a családi körbe. Az élett eredmények valóban meglepők voltak. Ittas szoptató anyák, nyavalvátorésben szanovud s hirtelen alkohol mérgezésben elhaló csecsemők, szeszőrjögében s idültámasz-megbetegedésben szenvedő gyermekek stb. stb. térítettek végre észre az orvosokat.

HIREK.

Talán fölösleges fejtegetnem, hogy akárhányan, kik eleinte csak azért isznak, hogy magukat a munkához erősítsék, idővel megszokják az alkohol adta izgaomnak kellemes érzetét és isznak a munkára való tekintet nélkül is. Ezért kell különös súlyt helyezni az alkohol erősítő tulajdonságára vetett hitre, ha az alkoholfogyasztást nagy emelkedésének okait kutatjuk.

III.

Késégkívüli igazság ugyanis, hogy a civilizált világ legtöbb államában az alkoholfogyasztás emelkedik. Kivételt jó ormán csak azon államok tesznek, melyekben erős szeszellenes igazság sikerült a szesz italokat visszaszorítani. — Az emelkedés azonban nem egyenletes. A borközfogyasztásban kivált erős ingadozások észlelhetők, melyeknek természetesen oka a bortermés változó nagyságában rejlik. Azonban a pálinkafogyasztásban is láthatók kisebb-nagyobb ingadozások, melyeket csak részben magyaráz a sűrű versengése.

Legegyenesen a sörnek diadalmas előnyösülése, melyet Európa legtöbb államában tapasztalhatunk.

A külföldi statisztikák eredményét a következőkben, mintegy dióhéjba szorítva, a következőkben:

A szomszéd Ausztriában folyton növekszik mind a három szesz ital fogyasztása.

Németországban 1875 óta körülbelül 37%-kal emelkedett az abszolút alkohol fogyasztása. — Némely tartományban az emelkedés 100% volt. A pálinkafogyasztás 1885-ben érte el a tetőpontját és nem süllyedt többé vissza a 30 év előtti fokra, jóllehet a sörfogyasztás ez idő óta óriási módon emelkedett. Legtöbb söröt fogyaszt Bajorország; Münchenben 1879-ben minden fejre 510 liter esett. Németország éventenként és fejenként 926-980 liter abszolút alkoholt fogyaszt.

Franciaország néhány évtized óta a polgárosodás és az alkoholfogyasztás élen halad. A előtti, mint a legtöbb borkereszt állam, mértékletes volt a szeszérvényben. De az utolsó félszázadban a bor mellett a sör és a pálinka is erősen elterjedt. Így például a pálinkafogyasztás 1830 óta megnégyszereződött s ez emelkedésben nagy szerepet játszik a máskülönbösen is veszélyes természetű abszinth. Cherbourg is olyan jelszavak a pálinkafogyasztásban, mint Lille s vidéke a sörfogyasztásban (Felülmúlja Bajorországot!) — A fejenkénti fogyasztás körülbelül 15 liter abszolút alkohol.

Belgium az első a sörivásban (183 liter fejenként); hangsúlyozni kell, hogy az erős sörivás mellett a pálinka is emelkedésben volt 1898-ig, midőn a szoclisták kényszerítették a miniszteriumot, hogy szeszellenes politikát folytasson. Az eredmények máris észrevehetőek.

Angolországban (abszolút-alkoholfogyasztás kb. 9 liter) és Dániában (abszolút-alkoholfogyasztás kb. 10 liter) a legutóbbi időnkig növekedésben volt mindhárom szesz ital fogyasztása.

Meglepő jelenség, melyről a moszkvai orvos kongresszuson hazánkfiak is referáltak, hogy Oroszország, a tüneményes részegség hazája, sokkal kevesebb alkoholt fogyaszt, mint az ember gondolná. A tép t. i. csak alkalomlag, ünnepeken iszik pálinkát, igaz, hihetetlen mennyiségben; de a mindennapi munkaközben élvezett itala a kvassz-alkoholt alig tartalmaz. Mindazonáltal Oroszországban is emelkedik a szeszfogyasztás. Élénk ellenét ez államokkal szemben a Skandináv felsziget. A múlt század első feléhez ott fogyott el a legtöbb alkohol, a végen a legkevesebb s a szeszellenes küzdelem fényesen bevált.

Svédország fejenként 2 liter alkoholt fogyaszt, Franciaország 15 literi, tehát többet mint a hétéveses.

E számok jelentősége még világosabb, ha elmondom, hogy Franciaország északnyugati részeiben 45-50 lélekre (némely helységben minden 25 lélekre) esik egy szesz mérés, ellenben a Skandináv felszigeten átlag 1400 lélekre, némely vidéken 20000 lélekre jut egy. Belgium némely helységben minden 14-ik lélekre esik egy pálinka mérés; Norvégiában vannak nagy városok, melyekben egyetlenegy sincs.

*) Abszolút alkohol néven a fogyasztott bor, sör és pálinka szeszartalmának összegét értjük.

(Folytatása következik.)

— **Halálozás** A keszthelyi állami segélyezett községi el. iskola tanítótestületének gyásza van. Egyik érdemes tagja, *Pöltz Pál*, ki Keszthelyen 33 évig működött, mint tanító, meghalt. Fiatallab korában buzgó munkása volt a megyei sajtónak is; a lapokat látta el rendszeres keszthelyi tudósításokkal, s egyszerűen önmaga cikkeket is írt. Abban az időben nagyon élénk részt vett nemcsak a tanítóegyesületi életben, hanem a társadalmi mozgalmakban is. Éveken át jegyzője volt a keszthelyi ipartársulatnak, melynek föllendítése érdekében sokat fáradozott. — Később már betegeskedése miatt kénytelen volt közéleti tevékenységét szűkebb térre szorítani s azóta nevével egyre ritkábban találkozunk az egyesületi és társadalmi élet mozgalmairól szóló híradásokban. Haláláról a keszthelyi el. iskola tanítótestülete a következő gyászjelentést adta ki:

A keszthelyi állami s. községi elemi iskola tanítótestülete részvétel jelenti karfarsának Pöltz Pál közéleti tanítónak 1903. évi április hó 18-án reggeli 5 $\frac{1}{2}$ órakor történt gázos elhunytát. A megboldogult 57 éves volt. Keszthelyen 1870. évtől kezdve szolgált az elemi oktatás ügyét odaadó buzgalommal. Temetése április 20-án délután 4 órakor történt. — Nyugodjanak békeben porai! Keszthelyen, 1903. ápril 18-án. A tanítótestület.

— **A nemesi pénztári választmány** folyó hó 15-én Zalaegerszegen, saját háza üléstermében evnegyedes ülést tartott, amelyen Bezerédj László alapítványi tag elhalálozása felett részvételt a választmány gyűzőkönyvileg kifejezte, emléket megörökítette s a megüresedett alapítványi tagsági helyre Thassy Kristóf vármegyei tisztifőgyészt választotta meg. — A keszthelyi főgyűlésnek letesítésére annak idején tíz évre évi 600 korona segélyt szavazott meg a választmány a városnak; tíz év leforgása, a segély meghoztatásáért kérte a város; a választmány a f. évre a 600 korona segélyt megszavazta; ezután folyó ügyeket tárgyaltak.

— **Tanárok halála.** A csáktornyai kir. tanítóképző intézet tanára a fizetés rendezés alkalmából Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a következő feliratot intézték: Nagyméltóságú miniszter ur! Kegyelmes urunk! A háza indit minket arra, hogy a legmélyebb tisztelettel járuljunk arra, yméltságod magas színe elé s szívünkben lakadó leghalásabb tisztelettel mondjunk ama kegyességért, mely a fizetés rendezés alkalmával a tanítóképző tanárok iránt nagyméltóságod atyai jóakarata folytán a pénzügyi bizottságban megnyilatkozott. Nekünk, a kik itt a határszélén, nemzeti védeken szolgáljuk a szent ügyet, bő alkalmat ad a gondvielés arra, hogy exc hencsiádnak, szeretett vezérünknek az egységes nemzeti állam kiépítése körül vallott intenciói megvalósításában teljes lelkesedéssel, összes erőinkkel közreműködünk. — Igerjük és fogadjuk, hogy minden törekvésünk oda fog irányulni, hogy kasszeretettől áthatott, munkás tanító-nemzedeket neveljünk, hogy általuk és bennük áldásosan kamatoztassuk a háza s a magyarság javára azokat az áldozatokat, melyeket a tanítóképzés felvirágoztatására a magyar állam újabbán is fokozottabb mértékben szándékozik hozni. Fogadja nagyméltóságod kegyes jóakaratát az általunk öszinte kijelentés.

— **Gábrý hadnagy temetése.** Sokan ismerték városunkban *Gábrý Andor* honvédhadnagyot, ki hosszú sorvasztó betegség után szülővárosában Szabadkán meghalt. Temetéséről a következő hírt közli a „Magyarország” egyik legutóbbi száma: Szabadkán tegnap temették el a csodolai Gábrý Andor honvédhadnagyot az öt megillető katonai pompával. Ez alkalommal kivonult a II. kerületi honvédeknek is, s természetesen ismét a Gotterhalte barsogtatásával kellett megrontani a gyászos aktust. A gyászoló közönség, amikor meghallotta a gyűlöletes dala-

mot, előbb meghökent, majd iszonyu indignációban tört ki. Hangos abcug és levele kiáltással majd éles füttyökkel fogadta a csuf dalt, s ez az abcugolás és füttyülés nem szűnt mindaddig, amíg a zenekar végig nem játszotta a Gotterhaltét.

— **Katonazenekar.** A székesfehérvári V honvédkerület zenekara két estén át nagy és előkelő közönség jelenlétében hangversenyzett a Központ dísztermében. A rendkívül gazdag és változatos műsor minden egyes darabját a közönség zajos tapsal honorálta. A műsoron a zenekar zseniális vezetőjének *Fricsaj Richard* karmesternek egy rendkívül sikerült darabja is szerepelt, melyet kétszeres érdeklődéssel hallgatott meg a közönség, hogy a darab végével zajos ovációkban részesítse annak szerzőjét. — Sajnos, hogy a közönség csak rövid két estén át gyönyörködhetett a kitünően kiképzett és dirigált zenekar előadásában.

— **Meghívó tanító gyűlére.** A Zala-megyei alt. tanítótestület nagykanizsai járásköre ez évi rendes közgyűlését 1903. május hó 7-én (csütörtök) délelőtt 9 órakor Palliban, az elemi népiskola helyiségében fogja megtartani, melyre a járáskör t. tagjai és mindazok, kik a tanítgy iránt érdeklődnek, tisztelettel meghívotnak. Nagykanizsán, 1903. április hó 20-án. *Hajgató Sándor* járásköri elnök. Tartaja: 1. Múlt gyűlés jejjzőkönyvének felolvasása és hítelestése. 2. A „Nemzeti tanmód” — felolvasás és gyakorlati előadás — *Steiner* Janka urbólgy rendes tagtól. 3. „Az emberiség történetéről”. — Felolvasás, tartja: *Erdősi Bálint* rendes t. ur. 4. Felolvasás *Kordec Miklós* ur r. tagtól. Korunk nevelési rendszerének terdeségei — hibái. 5. Folyó ügyek: a) Jelentés a pénztár állapotáról b) Pályatétel ajánlása a központi választmányhoz. c) Képviselet beválasztása a központi választmányba — és a Magyarországi Tanítók Orsz. Bizottsága — ba. d) Az „Eötvös-álap” ügye. 6. Netani indítványok. — Gyűlés után társas-ebéd lesz; — egy teríték 2 korona 40 fillér.

— **Köszorutpótló adományok.** *Vámberi Ernő* elhalálozása alkalmából kegyeletük jeléül jótékonycélra adakoztak: *Wamberger Sándor* 25 kor.; *Munkapályó* 20 kor.; *Schwarz Gusztáv* és neje, *Scherz I. Mór* és neje 15—15 kor.; *Stern Sándor* és neje 10—10; *dr. Blau Simon*, *Strem Ottó*, *Rosenberg Károly*, *Klein József* 5—5 kor.

A nagykanizsai *Chewra-Kadisa*.

— **Irodalmi felolvasás.** Az Izt. Magyar Irodalmi Társulat április hó 26-án Szombathelyen rendezte felolvasást. A felolvasók lesznek: *dr. Neumann Ede* nagykanizsai íróbbi, *dr. Sebestyén Károly* tanár és *Timár Szaniszló* fővárosi író. — Mint Szombathelyről írják, az izt. hitközség elöljárósága a maga köréből szűkbb körű rendezőbizottságot küldött ki, mely buzgóan fáradozik, hogy a felolvasás számára, mely belépő díj nélkül lesz, minden tekintetben a legzsebb sikert biztosítsa. A rendezőbizottságot pedig munkájában az aranyifjúság gárdája támogatja.

— **Elmaradt hangverseny.** *Zalai (Zettl) Margit* május hó 3-ára jelzett hangversenye — mint sajnálattal értesülünk — elmaradt. A kegyesszony tudatja velünk, hogy a hangversenyt nem tarthatja meg azért, mert a közreműködésre felkért egyik kollégája beteg lett és felgyógyulása a hangverseny napjára alig remélhető. A hangverseny elmaradását sajnálja még azért is, mert a hangverseny iránt városunkban szinte szokatlan nagy érdeklődés nyilvánult.

— **Tíz. Vízleány.** *Sándor duzsoski* nagybirtokos börtöneci gazdasági majorja folyó hó 21-én éjjel a lángok martaleka lett. A gazdasági épületek és cselédlakházak mind leégtek. Talarományban és lábas jószágban is nagy a kár.

— **Öngyilkosság.** *Grunner Ármín* nagykanizsai járásbírósi irnok tolyó hó 21-én reggel lakásán, a Bayer-féle vendéglőben felakasztotta magát. A boldogult végzetes tettét valószínűleg önküveti állapotban követte el, mi annál is inkább feltételezhető, mert a 48-as érzelmeiről és állandó magyar viseletéről általánosan ismert férfium utóbbi időben a delírium tremens tüneteivel mutatkozott. *Grunner* egyik meg-alapítója volt a nagykanizsai első ma-

gyar asztaltársaságnak, mely benne mindvégig alelnökét tisztelte. 53 évet élt. Temetése szerdán délután nagy nagy részvét mellett ment végbe. — Koporsójára több koszorút helyeztek. Ezek közt voltak a kir. járásbíró és az Első Magyar Asztaltársaság nemzeti szalaggal ellátott hatalmas koszorúja.

Félvétel tanítóképzőbe. A csáktornyai állami tanítóképzőintézet első osztályába az 1903-1904. tanévre felvétetnek, kik életük 15. évet folyó évi szeptember 1-én betöltik, vagy kor engedély nyerne, testileg épek és egészségesek és a polgári- vagy középiskola 4 ik osztályát elvégezték. A felveendő első-éves tanítónövendékek közül 25-en államségélyben részesülnek. — Még pedig: első sorban mind a 25 növendék az intézet internátusában ingyen lakást és mosást kap; ezenkívül közülök előmenetelükhöz és anyagi viszonyaikhoz képest ingyen, vagy mérsékelt aron havi 6 koronának, 12 koronának, 18 koronának, 24 koronának az intézet pénztárába történő befizetése mellett) az intézet köztartásán reggeli, ebéd és vacsorából álló ételmezést nyerne. — A felvételre vonatkozó kérvények folyó évi június hó 1-ig a csáktornyai állami tanítóképző-intézet igazgatósághoz küldendők. A kérvény csatolandó: a folyamódó születési bizonyítványa, múlt tanévi osztálybizonyítványa s a jelen tanévi időszaki értesítője, továbbá tisztai orvosi bizonyítvány a tanuló egészségi állapotáról és testi ép-égéről, hit és közéleti bizonyítvány a szülői vagyoni állapotáról, évi jövedelméről, a kiskorú családtagok számáról és életkoráról s a család/ő polgári állásáról. Ha a kérvényhez szegénységi bizonyítvány csatolódik, a kérvény s mellékletei bélyegmentesek. — Csáktornya, 1903. évi április hó 15. Margitai József igazgató.

A vihar utóhatása. Némcsak a gárdaközönség, hanem a kereskedő világ is még mindig a péntek — szombati vihar hatása alatt áll. — A távirda üzeneköttes Budapesttel négy napig szünetelt. — A helyi telefonhálózat annyira megromlásodott, hogy még néhány napra lesz szükség míg a forgalom ismét felvehető lesz.

Kitüntetett család. A földművelésügyi miniszter Nemeth István vöröskő-pusztai lakost 40 évi hű szolgálatának elismerésül 100 korona jutalommal és díszoklevéllel tüntette ki. A jutalom díszoklevelét átadására vármegyénk főispánja Tóth János szécseniszigeti esperes kére fel, aki az ünnepeltnek megható beszéd kíséretében nyújtotta át a jutalmat és díszoklevelet. Utána Erőssinger István felsőszemeseyi plebános buzdította vallásosságra és kitartó munkásságra a kitüntetett család tagjait. A díszoklevelét a kitüntetett család tagjai egybegyűlt közönség előtt, Szőlő Merkly Antal járási főszolgabíró is, mire a lélekemelő ünnepség véget ért. Mátray Imre urodalmi intéző a jutalom átadása után megvendégezte az egybegyűlt urakat, az urodalom összes családtagjait pedig ajándékot adott.

Az idel kerülő tornaverseny. — Négy tankerület középiskoláinak ifjusága az idén Sopronban tartja az ifjusági tornaversenyt. A versenyben részt vesznek a győri, püszonyi, székesfehérvári és pécsi tankerületek iskolái. A verseny május hó 21-ike. A soproni rendező bizottság e heten alakult meg, elnöke: Széchenyi Emil gróf főispán, társelnökök: Sprecher Arthur tábornok, Tópler Kálmán dr. polgármester és Baán Endre dr. alispán. A szervező bizottság elnöke Váro-sy Tivadar győri tankerületi főigazgató. Megalakult öt albizottság és versenybíró-ság. A soproni tornaversenyen a nagykanizsai főgymnasium is részt vesz.

Baleset a cirkuszban. Vasárnap este a jelenleg városunkban levő cirkusz egyik tagját a 19 éves Brunner Anna lovartót baleset érte. Leesett a lóról és balkezén az alkarcsontok alatt súlyos törést szenvedett. Gyógykezelés végett beszállították a kózkórházba.

Léonatyózás. Nagykanizsa város polgármestere Zavarameye alispáni hivatalának 1903. évi február 12-én 1760. szám alatt kelt rendelete értelmében felhívja a "tulajdonosok", miszerint 1903. évi április hó 27-én reggel 7 órakor a Kossuth Lajos-teren lovakat osztályozás végett elővezetessenek. Az elő nem vezetett lovak tulajdonosai, amennyiben ezen mulasztást kellőleg igazolni nem tudják, az 1873. évi XX. törv. cikk végrehajtási tárgyában kibocsátott utasítás 7. §-re rendelkezése szerint lovaiknak esetleg valamely szomszéd közönségben utólagos elővezetésére kötelezendők és a városi szegényalap javára minden ló után 30 koronáig terjedő bírsággal büntetendők.

A hivatalos irások egyszerűsítése. A közigazgatás egyszerűsítésevel kapcsolatban a közpénzügyi utasításokban Széll Kálmán miniszterelnök, mint ügyminiszter elrendelte, hogy a hivatalos beadványokban lehetőleg kerüljék az üres címeket és felesleges udvariasságokat; most dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter hasonlóan elrendelt intézkedést a vezetése alatt álló hatóságokhoz és intézetekhez azon felhívással, hogy a hivatalos levelezésben mellőzzék az üres udvariasságokat. A megszólításban felesleges odairai "k gyelmes uram", vagy amikor a miniszteriumot emlík, nem kell odairni "magas miniszterium", vagy "bölcsészeti osztály" miniszterium, szöveg elhagyhatók a felesleges jelzők és azok a címkorvas szövegek, melyek a hivatalos felterjesztések célját oly nehezítessé teszik.

Egy katona öngyilkossága. Szántó (Stern) Jakab zártaszentőti illetőségű tizedes folyó hó 20-án állomása helyén Győrött szolgálati tegyveréssel agyonlőtte magát. Tetteinek okát nem tudják, mert levelet nem hagyott hátra.

Százmillió süllőikra szétosztás. A közvizek behalásására az idén 100 millió süllőikrat fognak felhasználni; ebből 56 milliót Darányi földm. miniszter osztat ki 131 jelentkező között. — A balatoni halászati társulat 50 millió ikrat használ fel a Balaton behalásására. A süllő-ki süllőfűtő-telep szintén elkészült.

A kutba full. Czinkiné Németh Juli 32 éves bocska jömodu földműves asszony kedden délután a teheneket akarván megitatni a kutba esett. Dacára, hogy jelen volt két kis gyermeke rögtön nagy jajveszékeltve segítségért futott a fiatal asszonyt már csak halva húzták ki a vízből.

Új könyvek és zeneművek

Kaphatók

Fischel Fülöp könyvkereskedésében:

- Zola Emil: Igazság. Két kötet. . . . . K. 7.—
- Tolstoj Leo: A házasság regénye . . . . . 1.—
- Conan Doyle: A kings gylándi rejtély. . . . . 1.—
- Gorkij Maxim: Hajléktalanok. . . . . 1.—
- Ga dos Perez: Az apáca. . . . . 1.—
- Gáspár Ferenc dr.: Hét év a tengeren. I. f. —60
- Dankó Pista 60 eredeti magyar dala, zongorára, énekre, — szöveggel . . . . . 4.—
- Piros tojás zenealbum, 25 legszebb zene-szerzemény zongorára . . . . . 4.—
- Gyaluforgácsok. 100 eredeti magyar népdal. Szövegét írta és zenéjét szerlette Paludi Nagy Lajos. I. füzet 25 dal. . . . . 3.—
- Dóczy nóták, kiadja a debreceni Csokonai Kör . . . . . 5.—

Fernolent
cipőfényváz a legjobb máz a világon; — e fényes világos cipőket tükörfényűvé tesz és a bőrt is tar-ósábbá teszi. Vékli, foltos színű lábbeli sárga vagy barna bőrből „Lyosin” (tükörfényváz) alatt egész ujja lesz. Alap. 1890. Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstr. 21. Mindenütt kapható.

NYILTTÉR.

HIRDETÉSEM.

674—1903. végreh. szám. 121—1

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági vjhajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. bíróságnak 1903. évi V. 211/1 számú végzése következtében Dr. Havas Hugó nkanizsai ügyvéd által képviselt Dr. Mayer Ignác marcali ügyvéd javára Rácz József és társai gelsi lakosok ellen 157 kor. s jar. erejű 1903. évi március hó 4-én fogatatosított kielégítési vjhajtás útján le foglat és 900 koronára becsült Rácz Józseffel 1 tétel, 1 üsző Kalamár Kálmánnal 2 tételből álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. bíróság 1903. évi V. 211—2 számú végzése folytán 157 kor. tökékövetelés, ennek 1902. évi nov. hó 15. napjától jaró 5% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 55 kor. 40 filléren biróilag megállapított költségek erejéig Gelsén a helyszínen leendő eszközésére

1903. évi április hó 25-én a. e. 9 órája határidőül kiúzetik és abhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érteit ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107, és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek becsáron alu is el fognak adatni.

Kelt Nagykanizsán, 1903. évi április hó 11. MAXIMOVITS GYÖRGY kir. bírósági végrehajtó.

369 tk. 903. 122—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a magyar államkincstár vasjátékának Tisler Ferenc (südd) és neje Török Juli kis-kanizsai lakos vjhajtás szuevendettek elleni 408 kor. 55 fill. tőke, ennek 1901. évi április hó 10. napjától jaró 5% kamatai 38 kor. 33 fill. lejárt kamat 8 korona 16 fill. behajtási illeték 21 kor. 30 fill. vjhajtás kerelmi 24 kor. 70 fill. arverés kére mi es a még felmerülendő költségek iránti vjhajtási ügyében a nagykanizsai kir. tszek. területéhez tartozó s a nagykanizsai 6187 szíjkyben + 7733/a hrsz. alatt felvett ház hely es kert Kiskanizsán 110 kor. és ugyanott azon tjkvben + 7732—b. hrsz. alatt felvett ház, udvares kert Kiskanizsán 1320 kor. becsértékben

1903. évi május hó 12. d. e. 10 órakor ezen tkkvi hatóságnál Dr. Tuboly Gyula felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladottnak fog. Kikiáltási ár a tontebb kitett becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kikiáltott kezéhez letenni. A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság Nagykanizsán, 1903. évi jan. hó 24. en.

GÓZONY kir. tszeki bíró.

MEGVAN!!

EZZEL kezdte sok, sok beteg, aki a **VÉRTES-féle Sósborsszeszt** (Ferenczpálinkát) száz meg száz fele nyavalya ellen használta és a használ által megszabadult a bajától. Annyi köszönő levelet hozott és hoz még minden nap a posta — urtól, paraszttól — hazánk minden részéből, egy mindegyik külföldi legvároiból országából, hogy egy egész könyvtár tele lenne vele, hat — mint lyomatnánk, de csak az utóljából szedjük elő egy párt abban a kis füzetbe, amelyet mindenkinek, aki azt kéri, a postán ingyen küldünk be.

A **Vétes-féle Sósborsszeszt** különleges készítési módjánál fogva, a legjobb sikerrel használtatik mint fájdalomcsillapító **bedörzsölés, illetőleg borogatás: köszvény, csúsz, meghülés, nyillamlás, szúrás, szaggatás ellen, fejfájás, bénulás, ficzomodás, gyulladás, daganatok, mell- és torokbántalmak ellen. — Levélhordó, katona, kerékpáros, vadász, meg minden járó-kelő ember elfáradt tagjaita új erőt önt. Mint kitűnő kellemes **piperecsikk**, a legjobb szolgálatot teszi a **fejbőr** erősítésére, elpusztítja a hajhullást okozó korpát; jó a **száj** ápolására, mert ha 5—10 cseppet teszünk egy pohár vízbe, kellemes, telfrissítő, a száját és fogat tisztító szájvizünk van.**

Belsőleg a Vétes-féle Sósborsszeszt nagyon használ **gyomorgörcs, hasmenés, rosszullet, fejfájás** ellen, mint kellemes **űdítő ital** stb. Különös istenáldása arra felé, ahol nincsen jó ivóvíz, mint pld. az alföldön, mert ha pár cseppet a vízbe öntünk, megöli a sok káros bacillust és ezáltal az élvezhető, egészségtelen vizet ártalmatlanná és ibratává teszi.

Általában véve, a Vétes-féle Sósborsszeszt majdnem minden bajnál használható első segítségül. Belsőleg egynéhány csepp vendő cukorra vagy vízre, külsőleg pedig egyszerűen bedörzsöljük, hogy a baj elmúljék.

Ne a csoda tehát, hogy az, aki ezen **legkitűnőbb,**

VEDJEGY.

legmegbízhatóbb a **mindenre jó** házi szert csak egyszer is használta, teljes meggyőződéssel vallja:

VÉRTES-féle Sósborsszeszt kell nekem és semmi más!

Igaz-e, hogy drágább a Vétes-féle Sósborsszeszt a másénál? — Legalább így mondja egyik-másik előfizető, akinek az állítólag olcsóbb portékánál nagyobb a haszna és ezért a közönséget rábeszéli, hogy azt a rossz portékáját vegye. Pedig hát ez sem igaz! Tudja a magyar ember, hogy olcsó husnak híg a leve, és hogy a hatásos, céljának megfelelő szer sohasem drága. A Vétes-féle Sósborsszeszt azért sem drágább, ha: em még olcsóbb is más fajtáknál, mert dacára annak, hogy az üvege kisebb, a Vétes-féle Sósborsszeszt sokkal hosszabb ideig tart, mert erősebb és így abból **sokkal kevesebb** kell, mint más fajtából. Bedörzsölésre pld. a többitől egy evőkanálnyi kell, a Vétes-féle Sósborsszeszt elegendő egy kávékanálnyi; szájvízre 5, legfeljebb 10 csepp kell a Vétes-féle Sósborsszesztből, más fajtából legalább háromszor annyi. Azért egy üveg Vétes-féle Sósborsszeszt csekélyebb mennyiség dacára, a sokkal nagyobb ereje és hatása folytán, sokkal tovább tart, mint más fajtájú, vele egyáru, nagyobb üveg s így mégis olcsóbb más fajtáknál minden tekintetben.

Kicsibe kimérve a Vétes-féle Sósborsszeszt **sehol** sem lehet kapni, hanem csak 30 filleres, 1 koronás és két koronás eredeti üvegekben. Ezek csak akkor valódiak, ha a mellékelt lamyomatott „**paraszt-vedjegy**” és „**Vétes**” név rajtok és e skatulyákat látható. A Vétes-féle Sósborsszeszt egyike azon ritka magyar különlegességeknek, a melyen nemcsak itthon, hanem külföldön és mindenütt keresnek, megbecsülnék és nem ritkán megf

OSTENDE, RÓMA, PARIS- és LONDONBAN

az ottani kiállításokon **első díjakkal**: díszoklevéllel, díszkereszttel és aranyéremmel lett kitüntetve 1 egyszerű üveg Vétes féle Sósborsszeszt kimerítő használati utasítással együtt 1 korona 1 dupla üveg, 2¹/₂-szer annyi tartalommal mint egy egyszerű, 2 kor. 1 próbaüvegekre 30 l

Kapható Nagykanizsán: **Armuth Náthán, Balaton Testvérek, ifj. Fischer Ferenc, Fesselhofer József, Haas Vilmos, Marton és Huber, Neu és Klein, Szilágyi A., Schlesinger Izidor s Weisz és Schmidt** kereskedésében. Keszthelyen: **Böhm Béla, Kölygesy Gyula, Mezei Ignác, Molnár Ignác, Ifj. Neumark Jakab, Osman Pál, Scheifer Lajos és Künsch Ferenc** raktárnál. Zala-Egerszegén: **Hubinsky Adolf, Jan Ferenc, Kosztolatz Miksa, Radó Antal és Tangler Mihály** uraknál. Marozalla: **Müns és Berger és Wilhelm K.** uraknál, általában ott, a hol plakátok a fenti vedjeggyel láthatók, valamint közvetlen: **VÉRTES L. „Sas”-gyógyszertárában LUGOSON.**

362-50

Hirdetések
felvételnek
FISCHEL FÜLÖP
könyvkereskedésében
NAGYKANIZSÁN.

KLYTHIA a bőr ápolására
az arczbőr szépítésére **PÜDER**
és **finemítésére**

Legelegánsabb, toilette' hál és salon puder.
Fehér, rózsaszín vagy sárgás.

Vegyileg analizálva és ajánlva **Dr. J. J. Pohl** cs. kir. tanár által **Bécsben** Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

GOTTLIEB TAUSSIG

cs. és kir. udv. toilette-szappan és illatszergyára
Főraktár: **BÉCS, I. Wollzeile 3.**

Szétküldés utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett.
Kapható a legtöbb illatszert, drogua-kereskedésben és **gyógyszertárban.** Nagykanizsán: **Alt és Böhm** Keleti M. Mór és Kreiner Gyula cégeknél.

egy dohoz ára 1 kor. 20 fill

KAUFMANN MÓR, férfi- és gyermekruha-raktára
NAGYKANIZSÁN, a Városház palotában.

Van szerencsém a n. 4. közönség becses tudomására hozni, hogy a fenti czímen, a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

ruha-üzletet

nyitottam, hol a legfinomabb férfi- és gyermekruhák dús választékban, a legutányosabb árban kaphatók.

A kisebb gyermekruhák kivételével **árúm nagyobb része saját műhelyemben készül**, mi által olcsó árért kitűnő anyagból szolid és jó munkát nyújthatok.

A már 14-ik év óta fenálló, jó hírű, mérték intáni **szabó üzletem marad Erzsébet királyné-tér Elek-féle házban.** Itt, mint tisztelt vevőim tudni méltóztatnak, a legfinomabb bel- és külföldi szövetekből mindenkor nagy raktárt tartottam. Most pedig azon kellemes helyzetben vagyok, hogy **folyton új és divatos kelméket tarthatok** és így kifogástalan szabásban, izléseességben és minőségben bármely fővárosi szabóval versenyezhetek.

Vidékre levelező-lapon írt meghívásra szívesen elmegyek.

Mindkét üzletomban legfőbb törekvésem oda irányul, hogy a legszerényebb haszon mellett, figyelmes kiszolgálással tisztelt vevőimet kiszolgálom. Mélyen tisztelt vevőim irántam tanúsított bizalmát és pártfogását második üzletemre is kérve maradtam a n. é. közönség iránt teljes tisztelettel

KAUFMANN MÓR, férfi-szabó.

Készíttek mindennemű papi- és egyenruhákat.

Sürgős esetekben egy-egy ruha 24 óra alatt is készíthetőik.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSAN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Szerkesztőség
Városlás-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.
A szerkesztővel értekezni lehet naponta délután 4-6 óra között.
Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal:
Városlás-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedésében.
Helyközi telefon 303. szám.

Kiállításírási árak
Egész évre ..... 12 korona
Félévre ..... 6 korona
Negyedévre ..... 3 korona
Nyitlár pettóra 40 fillér
Előfizetőknek, valamint a hirdetésekre vonatkozóan Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendő.
Bérmetszetes levelek csak ismert kasszából fogadhatók el.
Egyes szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa, 1903.

Feladás szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap április 26.

A szív ünnepeltje.

Egyfelül lázas agygyal, fölzaklatott vérrel, szétpattanásig feszült idegekkel, egymást kiméletlenül lökdösve, egymásnak sebeket osztogatva, az elsőbbség, a jobblét kiereszszakolásának lobogó vágyával futkosunk, törtetünk, rohanunk a rövid emberi életnek egy-egy nekünk tetsző, alkalmának, szerencsésnek ígérkező zsákmánya után; másfelül állunk vagy csendesen ballagunk a számunkra kijelölt vagy választott életuton; és gondolatok rajzának agyunkban, érzések hullámzának szívünkben: hogy mire való az életküzdelemnek e nagy szertelenségei. Boldogabb lesz-e az emberiség, ha az egyének egymást legyűrve, egymás hátán keresztyűltapostva, egymást erkölcsileg, anyagilag megnyomorítva, az önzés kéréselhetetlen, kimélettel nem ismerő téktelenségével akarnak boldogulni? Nem átka-e az emberiségnek ez az örüleles hajsza? Nem ebben a hajszában gyökeresedik-e az emberiség rettenetes

tragikumja: hogy az általános boldogság örökké csak az álmok világában marad? Ezekre a filozofikus gondolatokra, kérdésekre feleletül hiába keressük az élet tombolásában, a nagy embertársadalom kavargó hullámzásában egy állandó fényugárt a megnyugtató kibontakozás felé. Az itt-ott fölcillanó fényt nyomban eltemetik a závaros hullámok, a kegyetlen érdek-küzdelmek, a szakadatlanul torlódó ellentétek elsomorító, reményvesztő, sötét kavargásai.
Istentől gondolattermékeny, hatalmas agygyal megáldott gondolkozók, kik a kegyetlen élethajsza fölé emelkedve, az Eszményhez, Istenhez közelebb álló, magasabb világnézet színvonaláról bírálják a létküzdelmek pihestelen zajgását: mindig keresték, most is keresik fáradatlanul az emberi sors bűnt, nagy aránytalanságaiból kiváló világosságot, azt a kétségbeejtő, lejtett ösvényt, mely az emberiséget az élet, a sors megnyugtató harmonijának álmadott világába ve-

zeteltné. Mert hiába akarják a föltorlódott ellentéteket, az embertársadalom rétegei között tátongó öröket, a sorsaránytalanságokat, az erősebbnek, a hatalmasabbnak a törvény keretei között is érvényesülő (sőt igen sok esetben törvényesen védett) erkölcsi és anyagi ökljogát a mindennel megalakuló apportunistikák az élet harmonizálást elfogadtatni: a kibontakozás óriási gordiusi csomóját igazán eszményi céllal bontogatók nagyon jól tudják, hogy ez az állapot, mely az emberiség nagy millióit a megnyugvás érzetével nem bírja boldogítani, — nem lehet életharmónia. De meg izzó agygyal keresik a megnyugtató harmoniához vezető ösvényt, szárnyszergett lélekkel hullanak le legtozább eszményi magasukból, mikor tapasztalják, hogy a hatalmas átalakulásokat, új világrendet tervező talantum szinte elcsüggesztően tehetetlen nemcsak a biztos ösvény megtalálására, hanem még az aránytalan létküzdelmek ütötte sajgó sebek enyhítésére is.

TÁRCA.

Szeretni és feledni.

Irtja: Kelefi.

Ugy alkonyat táján, mikor enyhe nyári esték ígérkeztek, ki szoktam ballagni séta kedvéért a város északi részétől beláthatatlan messzeségbe elhuzódó vén országútra. Ezen országút egy magas, de termékeny heggy lábából simulva nyújtózkodik tova, mindkét oldalán százados nyárfák által szegélyezve, melyeken a magasban fészkelő madarak különféle fajtái állandó tanyát szoktak csapni.

A városról körülbelül félóránnyira fekvő csinos falut igyekeztem ezuttal is a fennebb leirt uton elérni, s jól esett hallanom a madarak takaródóját és élvezni a friss légáramlatot, miben ily magunkfajta hivatali viselő embereknek a nap más szakában úgy sincsen részünk.

Midőn már a jelzett falut elértem volna, egy takarosan öltözött fiatal leány alakja suhant el előttem, kinek hírtelen megjelenése teljesen kizökkentett nyugodt magatartásomból.

A kicsike midőn elkerült, kétszeresen meggyorsítá lépteit, nyilván azért, hogy nagyobb előnyt nyerjen, de én hasonlóan cselekedtem úgy, hogy amidőn a falu elejét elértük, majdnem egymás mellett voltunk kényszerülve tova haladni.

Ekkor alkalmam volt arcába tekinteni. Nem folyamodom unalmas hasonlatokhoz, de őszintén kijelenthetem, hogy nálánál szebbet sem azelőtt sem azóta nem volt alkalmam láthatni. Barna arcában első tekintetremegletem azt az elbűvölő harmoniát, mely minden érényt, ékességet, jóságot és szelidséget egyesít.

Szinte remegtem a minden pillanatban következtető csalódástól, hogy egyik ház kapujában eltűnjön, megfosztva engem az ő látásából nyert kellemes érzetektől.

Nem is csalódtam, mert 20-30 lépést így haladva csakugyan eltűnt egy csinos külsejű ház kapujában vissza se tekintve rám, ki pedig talán életemet adtam volna egy tekintetért.

Ezek után, — bár még jó ideig bebámultam a kapun, — minden további eredmény nélkül busan, megtörtönten hazafelé indultam, alig várom a holnapi napot, mely talán elérni engedí, hogy ismét megláthassam őt, vagy talán beszéljek is vele.

A most igazán hosszúnak tetsző uton ezerféle tervet ezőttem, miként tudnám lehetővé tenni az ismeretséget; de egyik sem kecsegtetett nagy reménnyel, — mert ki tudja, hátha már neki van ideálja... meg hát a falusi kis leányok a városi férfakkal szemben mindig bizalmatlanok voltak és maradnak is.

Másnap tehát hasonló séta céljából sokkal korábban hagytam el szűk, egyablakos hivatalos

szobámat, hol a poros akták kötettségére várták egymásra rakva hónapok óta sűrűs elintézésüket.

A nap még fenn volt, de minden pillanatban elérni látszott óriás peremével a látókör élét, egyszersmind bearanyozva vörös sugarával a százados nyárfák leveleit.

Az egész napon át lázban tartott nyugtalan-ság most kétszeres erővel fogott el: — vajjon találkozhatom-e vele? — De ha találkozom is, nem-e illetlenség volna őt megszólítani? Vagy mutassam be magamat és ajánlkozam kísérőnek? A véletlen alkalomra bízam e kérdéseket megoldását.

Mig így tündöttem, azon vettem magam észre, hogy már a falu széléig jutottam. Gyors léptekkel fordultam tehát vissza.

Az ut feléig eljutva, a távolban majdnem csak tüszélességgig összeérőnek látszó utsávbán egy női alakot pillantottam meg felém közeledni. A távolság nagy volt, de sokkal nagyobb volt emlékező tehetőségem, hogy ezen alakban az én kis bálványomra ismerjek.

Midőn tehát cselekvés óráját közeledni éreztem, a következőképpen gondolkodtam:

— Ha a kicsike szimpatiait velem, akkor jelen esetben őt is azok a gondolatok foglalkostatják, mik engemet és ha így van, őis csak úgy óhajítja a velem való megismerkedést, mint ahogy én óhajtom ő vele. Ellenben ha nem imponálok neki:

Férfi- és gyermekruha
— a legnagyobb választékban —
— legjobb minőségben —
a legmódszerűsebb árakon

Gzipó- és kalapaktár **W. Weiss Ignác**
NAGYKANIZSA, Erzsébet királyné-tér 1. szám volt Weiss övecs-féle helyiségben.

Mialatt azonban a megnyugtató életharmonia apostolai messze jövőbe néző lélekkel így keresik az almodott ígérlet-világba vezető ösvényt: az irtalmatlanul sebeket osztogató, kegyetlen lélküzdelen csatatérén csöndben, zajtalanul járnak az emberi szív, a jötettek angyalai, akik nem filozofálnak, nem mérlegelik a nagy ellentéteket, a sors aránytalanságait; akik nem látják az embertársadalom rétegei között örvénylő őröket; nem tervezik azoknak betöltését vagy áthidalását; nem keresik az egyetemes boldogság megváltó ösvényét; csak figyelik odaadó, aranyos lélekkel, önzetlen tiszta részvétellel a csatatér sebesültjeinek fohászát; csak olvassák arcukról a néma fájdalom idegrezzenését; csak lesik a titokban legördülő könnyecskéket; csak hallgatják a rejtőző, fájdalmas szívek bánatos verését.

Az emberi szív, az emberi örök érzés fölkejtői, angyalai azok. A nők! A fegyvertelen batalomnak, a szeretetnek, leghivatásosabb apostolai, akik az ő nagy szívök balzsamosztó gyöngédségével, minden emberi fájdalomra megrezenő együttérzésével hogy milyen mértékben teszik elviselhetővé százakra ez-ekre nézve az életnek igen sokszor lázító harmoniatlanságát: talán maguk sem tudják, annyira önzetlen, annyira tiszta, nemes az ő jó szívök verése. Valamint arra sem gondolnak bizonyára, hogy voltaképpen az ő angyalkezők munkája készíti, egyengeti, jelölgeti azt az ösvényt, mely az áldozatteltet soha nem mérlegelő szívek szeretetének legeszeményibb aranyfonalán a boldogító lét-harmoniahoz vezet, s amelyet

a kibontakozást kereső nagy gondolkozók is csak akkor találnak meg, ha megértik a csodásan sejtelmes, a távol jövőt megérező női szíveknek egyensúlyozó hatását.

Ezek a jóságos női szívek igazán lélekelemelő, magasztos munkát végeznek Nagykanizsán is. Külön tömörültek a keresztény és külön az izraelita nők, hogy áldásos működésökkel az egyesületi élet keretében érvényesüljenek.

Az egyiknek, az Izr. jót. Nőegyletnek élén már 25 év óta Vidor Samuné gelsei Gutmann Hedvig urnó áll, aki valóban önzetlenül adta oda szívét, lelkét a jótékonyág magasztos, szent ügyének; mert azon a boldogító öntudaton kívül, melylyel a jötettek minden jótévőnek lelkét eltöltik és boldogítják, soha semmiféle kitüntető elismerésben nem részesült; sőt az elismerés, az ünnepeltetés elől egyenesen kitért az egyesületi élet (ama pillanataiban is, mikor azt a szerénység legkisebb érintése nélkül elfogadhatta volna. Kitért most is, amikor 25 éves elnökösködésének évfordulója alkalmából a vezetése alatt álló nőegyesület nagyszabású társadalmi ünnepség keretében óhajtott leróni vele szemben az elismerés adóját. Kitért az ünnepeltetés elől oly módon, hogy ebből a szerénységéből, ebből az önzetlenségéből is a jótékonyág oltára gazdagodott. A szív ünnepeltje ennél szebben, multjához méltóbban nem is ünnepelhetne volna meg 25 évi elnökségének évfordulóját. Hisz működésének minden mozzanatában mindig csak a jótékonyágot helyezte előtérbe; neki

valóságos életele a jótékonyág; és boldogsága, tövössége csak az, ha a jótékonyági intézmények föllendülését, megismosodását látja. Tévednek azok, akik úgy vélekednek, hogy az emberszeretet oltárához csupán a megvigasztalódás gondolatával járult akkor, mikor legdrágább kincseinek, gyermekeinek elvesztésével ő is — mint édes-anya — olyan igen szegénynyé lett. — Nem a sorscsapás, nem a megvigasztalódás vezette őt az emberszeretet, a jótékonyág oltárához, hanem az a nemes, mély, legyőzhetetlen együttérzés, melylyel nemcsak az örvendezőket kereste, hogy velük örvendezzen; hanem a sirókat is, hogy velük sirjon. Ha élete az áldás, a boldogság szakadatlan láncolata lett volna is: éppen ilyen buzgalommal, ilyen áldozati nagyságot nem mérlegelő, önzetlen, szent lelkesedéssel járult volna a jótékonyág oltárához.

Az Izr. Jót. Nőegyesület is nagyon jól megértette jubiláló elnökjének lelkét; nagyon jól megértette önzetlen szívének verését, mikor a másokkal érező, a másokért élő nagy-szív jubileumát a jótékonyág oltárára helyeztet áldozattal szentelte meg. Ez volt legmértőbb a szív fűnnepeltjéhez, aki élete pályájának legragyogóbb sikeréül, fáradhatlan buzgalma eredmény-koronájául tekinti mindig, ha a szegényeknek, a nyomorgóknak, a sorsüldözötteknek könyeit fölszaríthatja; ha a jótékonyág engeztelő melegségével közeledhetik azokhoz, akik didergő szívvel huzódnak meg, reszketnek az élet bántó nagy aránytalanságainak fagyasztó atmoszférájában.

bármily utón-módon kezdjem is az ismerkedést, bármily bókokkal, kedveskedésekkel halmozom ki, mindezek hatásukat vesztik s céloimat így sem, úgy sem érhetem el. Az erőszakoskodás, tolakodás pedig az igaz szerelem lényegével, már magában véve össze nem férő körülmény, mely az én állásponantomal is ellenkezik.

Föl tehát a hódításra!

Midőn már csak állg voltunk egymástól 5—6 lépéssnyire, a kiscike elfordította fejét. Ugy tett, mintha az óriási nyárfatörzsek által szagatottan elzárt homályos háttérben valami érdekes képet fedezett volna föl.

Ezt jó jelnek vettem, mert az én sejtő lelkem rögtön kitalálta, hogy nem másért fordította félre tekintését, minthogy el nem utkolható léányos mosolyát elrejtse előlem.

— Bocsnát!... — szólított meg hirtelen elfutó zavarral. — Nagysád nem adna a következő kérdésemre választ?

A kis baba hirtelen megállt s olyan állásba helyezkedett, mint aki komoly kérdésre vár.....

...Közeledtem...

— Kisasszony! — kezdém ismételten, — nem vagyok ábrándos borbélylegény, hogy akarva használnom föl ezen alkalmat arra, hogy kegyeddél ily regényes utón ismerkedjem meg, mert én egy biztos állású komoly hivatalnok vagyok; azt kérdelem tehát és tisztelettel könyörgöm: nem-e utasítaná vissza azon ajánlatomat, hogy naponként, ily időtjában kegyeddél a várostól a faluig elkísérhessem, becsületessé szándékkal megővni önt attól, hogy a homályos est szeszélyeinek ki legyen téve?

A léány nem szólt csak nagy beszédes szeméi árulták el, hogy nagy zavarban van. Ezt a pillanatnyi zavart aztán ismét magam részére használtam ki, amennyiben bemutatkozhattam neki,

mire ő bársonypuha kezecskéjének átengedésével szintén megmondta nevét.

Ez időponttól aztán mintha már mindig együtt nevelkedtünk volna; nap-nap után találkozunk, meggyújtva egy igaz, talán soha ki nem alvó szeretetnek a tűzét, mely két egymásért dobogó szívben minden érdeket nélkül kelt lángra.

Mariska és én boldogok voltunk; legalább ez idő szerint igen, s ezt az ő szülei sem vonhaták kétségbe, kik sohasem gondolták hogy az ő kis városbajáró varróárujuk valaha ily szerencsés pártinak nézzen elébe.

Egy komor őszi reggelen, mint ahogy már számtalanszor így volt, egy-abiakos hivatal-szobám asztalánál várom álmos tekintettel a reggeli postát. Mindig valami idigizgató újságot vártam a reggeli postától. Várakozásom ezúttal nem veszett kárba. A hivatalos közlöny ugyanis egy fokkal magasabb fizetési osztályba való előléptetéssel kapcsolatban Csikszeredára történt áthelyezésemet hozta.

Elképzelhető mily uszartottság lepött meg... Első doigom volt Mariskát értesíteni e fordulópontról. Szegénykét nagyon lesújtotta a hír s a midőn este hazakísértem, láttam, hogy szeméi vörösré vannak sirva... Amiről eddig nem győződhettem meg, most biztos tudatában voltam: Mariska végtelenül szeret...

Miután elutasítom az iránt haladéktalanul intézkednem kellett, alig maradt időm, hogy Mariskával a jövő terveit megbeszéljük.

Szülei jelenlétében mindazonáltal egyetértőleg elhatároztuk, hogy Mariskáért egy év múlva eljövők és mint feleségemet magammal viszem. Rózsás kis újjára egy gyűrűt huztam szerelmünk hű talizmánja gyánsát.

Le sem tudom írni a válás perceivel járó szenvedéseket; örökké emlékezetes fog maradni. Legutolsó mondatom az volt ho ez:

— Légy hű hozzám!

— Az leszek!... — lelelé zokogva.

...Istenem!.. Már megint egy tél!... Mindig ezek az unalmas telek járnak.... Mióta eljöttem P...ról soh'sincs nyaram, csak mindig, ez az unalmas, hosszú, hideg, dermesztő tél. Nem csoda, az erdélyi havasok közt vagyok. Most már két-ablakos szobám van... Nagy ur lettem, de nagyon boldogtalan is.

— János, megjött a posta? Hozza be!

— Hozom, tekintetes ur!

Mind hivatalos levelek. Mariska tehát ismét nem ír... Nem ír, mint ahogy oly sok idő óta nem ír... Két év óta már nem kaptam tőle levelet... El sem tudom képzelni mi van vele... Talán meghalt?... Dehogy! Barátaim írják, hogy él és nagyon jól érzi magát. Egyik mulatságból ki, a másikba be... Örülök, hogy jól érzi magát, de legalább írna... Azt írja felőle ismét egyik barátom, hogy most még szebb, elragadóbb és hogy a város fiatalasága mind az ő kedvében jár, de az én gyűrűm még mindig ott van azért az újján, tehát szeret... De ha szeret, írna legalább egy-két sort...

Eszembe jutnak azok a szép idők... Az esti páros séták... azok a vörösré kisírt szemek... a válás percei...

Irok még egy levelet... egy utolsó... megkérdezem tőle, miért tudott elfeledni?...

Vagy ne írjak neki?!... Nem, nem érdemi meg... Ugy-e nem?...

A szesz italok és az iszákosság elleni küzdelem.

Irta: Ifj. Dr. Feldmann Bódog.

(Folytatás.)

Bennünket természetesen a hazai állapotok érdekelnék leginkább. Külföldön már évtizedek óta lehető pontossággal jegyzik fel az alkoholizmus legkülönbözőbb tüneteiére vonatkozó adatokat: nálunk erre még nem igen gondoltak. Még nem rendelkezünk evitendőkre visszanyúló statisztikai löjgyűjésekkel, ezért nem is lehet az alkoholfogyasztás emelkedését a statisztika segítségével kimutatni. — Tegyük azonban szövegben, hogy többje szol a mellett, hogy az emelkedés valóban megvan. Mindenekelőtt erre vall az a körülmény, hogy az államnak a szeszadóból származó jövedelme az utóbbi 25 évben óriási mértékben növekedett, mely növekedést bizonyosan lehet a lakosság szaporodásával s a szeszadó emelésével megmagyarázni. A pálinkafogyasztás emelkedésének bizonyítására felhozzák, hogy a szesztermékek óriási mértékben növekedtek; nem szabad azonban felelni, hogy kivételnek is igen nagy. Keleti szerint az ország pálinkafogyasztása évenként körülbelül 4 millió hektoliterre jut. Ez szám megdöbbentően nagy. Hisz a sokkal népesebb Franciaország csak 1,2 millió hektoliter spritet, Németország pedig 2,8 millió hektolitert fogyaszt (1 liter aprít 3 liter gyenge pálinka). A mellett ezek iparúzó országok, melyeknek nagy munkásszal foglalkoznak a pálinkát; ellenben hazánk földművelő állam, melynek borfogyasztása is nagyon tekintélyes. — Ugy látszik tehát, hogy a pálinkaivás nálunk sokkal elterjedtebb, mint addig hittük.

Ugy mondják, hogy a fillokszera okozta bor-drágulás óta hatolt be a pálinka a lakosok szívébe; de, hogy e sajnós jelenség nem egyedül a bor drágulásának tulajdonítható, bizonyítja az az ismeretes körülmény, hogy a pálinkaivás elterjedése korántsem egyenletes. Némely vidéken nagyon erősen, más, hasonló gazdasági körülmények között élő vidéken pedig alig növekedet a pálinkafogyasztás.

Erősen támogatják a pálinkaivást a kis üstök, a házi pálinkafőzők, melyek száma némely megyében óriási nagy. Külföldön már rég tudják, hogy a házi pálinkafőző üst megmetélyezi a családot. Nálunk még igen elterjedt a vélemények. Az egyik ké. viselő például az 1902. évi költségvetés alkalmával örömeinek adott kifejezést, hogy a székely nép abban a szerencsés helyzetben van, hogy maga főzi meg a pálinkáját s így egészséges italhoz jut. Egy másik képviselő a székely kivándorlás okairól beszélve, azt mondja, hogy a székely mértéklenül iszik s gyakran azért megy tönkre. Ugyanezen véleménynek ad kifejezést egy székely gazda, mondván: A székely napszámos naponként ötször, két pohár pálinkát követel. En hajlandó vagyok a székely nép szerelene pálinkafogyasztását a házi pálinkafőzők nagy számával kapcsolathozni. Csak vármegyénknek 114 ezer lakosa s 3169 házi pálinkafőzője van; ellenben Veszprémmegyének 215,000 a lakosa és csak 180 a szeszfőzője. Feltűnő sok kis üstje van például még Zalának, 7330 üst, 400,000 lakosra; a szintén dunántúli és bortermesztő Sopronnak csak 195 üstje 260,000 lakosra. Ha rendelkezünk a szükséges statisztikai adatokkal és össze tudnók hasonlítani Zalamegye egészségügyi és bűnügyi stb. állapotát Sopron vármegyéjével, az eredmény nem volna hízogó a 7330 házi üstből csak 300 pálinkára. Különben a szeszforgalmi adó behozatala óta a kis üstök száma fogyóban van; bár az állam nem az iszákosság megállítására hozta be ez adót, hanem csak a nagy spiritusgyárakat akarja megvédeni a kis üstök kellemetlen versenyétől.

Élesen megvilágítják az alkohol-kérdés fontosságát azok a vizsgálatok, melyeket a külföldön végeztek a végül, hogy megtudják, mennyit költ a munkás a családja szesz italra s mennyit az élelmezésre. Természetesen nem az iszákos, hanem a szorgalmas munkást vették alapul. A nagyon tüzetes vizsgálatokból kiderült, hogy jól kereső munkások egyik-másik vidéken sörre 100 márkát, ellenben husra csak 40 márkát adnak ki éventek. Egész Németországban a munkás átlag véve kétszer annyit ad ki sörre s pálinkára mint husra. A munkás valamennyi iparágban megérsza keresetének legalább $\frac{1}{10}$ részét.

Nem tudom, foglalkozott-e már nálunk valaki hasonló kutatásokkal. Saját tapasztalataimat egy-

nagyobb dunántúli város 1500—2000 gyári s iparos munkásainak megfigyelésével gyűjtöttem; állta ános érvényességök nincs ugyan, mégis hiszem, hogy nem értéktelenek.

Náluk a gyári munkások s kivált a gyári napszámosok jobbra talvaktól kerülnek a városba. Nagy részét szegényebb sorú családból származnak s otthon csak nehezen kerülnek az iváshoz. A szesz italokat gyári műhelyekben szokták meg, melyekben a rendszeres ivást a külföldről hozott előmunkások honosították meg. Akarhányszor tapasztalható, hogy egy-két idősebb ivó rövid idő alatt megmetélyezi az egész műhelyt, kiválha hiányos az ellenőrzés (pl. ha a munkavezető is iszik). Ily műhelynek alkoholfogyasztása rövid idő múlva bízhetetlen arányokban növekszik s csak szigorú legyelem tudja a bűnt ismét kiküszöbölni. A külföldi munkások hoztak magukkal azt a tanítást, mely oly könnyen talált buzgó hívőkre, hogy ivás nélkül nem lehet győzni a munkát s a munka tönkreteszti a nem ivót. — Egyes iparágokban e tanak valóban dogmaszerű tekintélye van, mely előtt feltétlenül meghajol nemcsak a munkás, hanem a sajnós, a mérnök, sőt sokszor az iparfelügyelő is. — Hiszen már olyan nézetű mérnököt is iparfelügyelőt is találtam, a kinek fellogása szerint Magyarország ipari föléndülését (sőkép a szesz italok drágasága akadályozza s hogy az államnak kötelessége volna adóengedélyt utján oltóbb sört juttatni a gyári munkásoknak. — Való igaz, hogy nálunk a külföldről hozott munkások rendszerint sokat isznak, minek oka abban rejlik, hogy ők mint képzett, ügyesebb szakkutatók jó tisztesben részesülnek — éppúgy mint a jól kereső honi munkásaink is többet isznak a rosszabbul keresőknel. Átlag véve jól fejelemzett gyárban is megérsza a munkás napi keresetének $\frac{1}{7}$ részét. A gazdasági helyzet rosszabbodása és a kereset csökkenése óta a keresetnek még nagyobb része jut a szesz italokra, t. i. a munkás kevesebbet keres, de a megszokott italtól nehezen tud lemondani. Ebbe az $\frac{1}{7}$ részbe minőségbe beleszámítva a szombat esti s vasárnapi ivás költségei; ezeket két korona nem miadig futja. Ki-ki meggyőződhetik, hogy nagyobb iparos műhelyeinkben a jobban kereső segédeknek napi kiadásra szesz italra alig kisebb a gyári kereseténél. E viszonyok tehát megfelelnek a külföldieknek s bátran állítom, hogy azoknak a gyári munkásoknak, kiket megfigyeltem, szokásos ivása nagyobb a külföldi átlagnál.

Nagyon fontos eredményre jutunk, ha egy ország szeszfogyasztásának költségeit összehasonlítjuk az élelmi szerekre kiadott pénzösszegekkel. Így pl. Németország évenként 1800 millió márkát költ husra s ugyanannyit sörre. Az összes szesz italokra majdeme ugyan annyit, mint az összes keményítő tartalmú táplálékra: kenyérre, lisztre, burgonyára stb. — Igen érdekes, hogy Svájc 1893-ban 43 millió frank értékű pálinkát vitt be és ezért adott 40 millió frank értékű sajtot — azaz fehérjét, az embernek legszükségesebb s legnehezebben megszereshető táplálékát.

Es végül hasonló jelenséget jegyezünk fel Budapestről, melybeu 1875-től 1890-ig sülyedt az olesőbb fajta husnak ára; mindazonáltal nem a hus, hanem a pálinka- és borfogyasztás emelkedett: a lakosság körülbelül $\frac{36}{100}$ -kal, a pálinka fogyasztása $\frac{44}{100}$ -kal, a boré pedig $\frac{45}{100}$ -kal növekedett. Legkisebb volt a husfogyasztás 1881—1885-ben (körülbelül 54 kg. fejenként); ugyanekkor legnagyobb a szesz italoké (körülbelül 12 liter abszolút alkohol fejenként). Budapest statisztikai evkönyveinek nyomán könnyen kiszámítható, hogy a főváros lakosága ez időközben jóval több pénzt fordított szesz italokra, mint husra.

IV.

Alljunk itt meg egy pillanatig, mert e jelenségekben rejlik a kérdés magva: A lakosságnak tekintélyes, talán túlsúlyos része nem a kellő táplálék mellett, hanem a kellő táplálék helyett elvezi az alkoholt. Nemcsak a statisztikai adatokból világlik ez ki; mindenkinek módjában áll erről naponként meggyőződni. Csak be kell tekinteni a munkásember konyhájába, és táplálkozására nézve ugyanazt fogjuk tapasztalni, a mit Dr. Farkas Jenő a mező munkások táplálékára megállapított: hogy a táplálék tömegére nézve elegendő, de minőségére nézve nem, mert nincs benne elegendő fehérje, melyre pedig mulhatatlanul szüksége van a felnőtt embernek, hogy a munka közben ehasznált testrészeit pótolhassa, a gyermeknek, hogy testét fölépíthesse.

A munkás az olesőbb, kevés fehérjét tartalmazó eledellel tölti meg gyomrát, bár akárhányszor a szesz italokra költött pénz bőségesen futna, hogy a táplálékának észszerű javításával a rendszerint nem nagy fehérbizonyt pótolja.

De a szesz nem pótolja a fehérjét s ezt keservevesen megérszi a felnőtt munkás és még inkább serdülő gyermeke, kinek a teste fölépítéséhez, mint mondtuk, mulhatatlanul szüksége van a fehérjére. — Hisz az orvosok az alsó neosztály megbetegedéseinek nagy részét a fehérjében hiányos táplálékból származtatják: a puha, a görbülő, gennyes csontokat, a gennyes ízületeket; a görvölést, a gümőkóros megbetegedéseknek egész sorozatát. Mindennapi tapasztalat, hogy a betegségek sűrűn lépik el a kellő táplálék híján rosszul fejlődő s csekély ellentállású testet.

A táplálék javítása tehát sürgősen szükségesnek látszik s minthogy láttuk, hogy a munkás keresetének tetemes részét megszokott ivására fordítja, igen egyszerűen azt tanácsolnók, hogy fordítsa ez összeget inkább saját személyének s családjának jobb élelmezésére. Ez ajánlatunkra persze megint az a felelet, hogy a munkásnak innia kell, mert különben hogyan végyen erőt nehez munkájához.

Vegyük tehát kissé közelebről szemügyre ez állítást. Igazán erőt ad-e a munkához a szesz; van-e jogosultsága annak, hogy a munkásember erejének növelésére szesz fogyaszt? E kérdést eleinte következőképp kell felállítani: Igaz-e, hogy az emberi test gépezetének fűtésére az alkohol kiválóan alkalmas, jobban mint a fűtésre szolgáló többi táplálék, a szénhidrátok (cukor, keményítő) s a zsírok?

E kérdésre ez előtt igennel felelték a tudósok, hiszen elméleti okoskodás alapján. Hisz az alkohol színt tartalmaz, mely a testben gyorsan elég tehát kitűnően alkalmas az emberi test gépezetének fűtésére. — Ugy már ötven évvel ez előtt állította Brücke, az élelmezés fiziológus és chemikus, hogy sokkal olesőbban fűt a munkás, ha megeszi a krumplit, mintha a belőle készített pálinkát issza; de ő is megengedte, hogy a pálinkával gyorsabban s kényelmesebben jut a szükséges szénfűtéshez. S a tudósok sokáig megmaradtak e tévedésök mellett, bár a mindennapi élet folyton demonstrálta elméleti okoskodásuk helytelenységét. Ok ugyan kiszámították, hogy gramm alkohol körülbelül két kalóriát nyújt a testnek; de e kalóriákat már rég gyanus színtben tüntette fel az a tapasztalat, hogy mentől több ilyen kalóriát vesz magához valaki, annál könnyebben farad el s annál hamarabb fagy meg teli időben az országútban, egészen élettelen sző kalóriákkal, melyeket a többi táplálékok nyújtanak. Már Dominique Larrey, a napoleoni hadak főchirurgusa észrevette, hogy pálinkaivó katonái Egyiptomban könnyen napszúrászt kaptak, Oroszországban pedig a hóban megfagytak. Később a krimi s amerikai hádjáratban kiderült hogy a szesz italok a csapatoknak erőbeli állapotára kedvezőtlenül hatnak. Az avari négerek ellen intézett hádjáratban Wolsley csapatainak egy része szesz-nem-issza volt; e csapatokban gyérbő volt a malária s más megbetegedés és kisebb a halálozás, mint a szeszívó csapatokban, mely utóbbiak azonkívül még rosszabb gyalogók is voltak. A csapatoknak erőbeli s egészségi állapotát közt az egyenlőség akkor állott helyre, mikor a szesz italok elfogytak; e naptól kezdve az egész hadtest gyalogó ereje emelkedett. Az angolok a tapasztalatot okulva, az Arabi pásza elleni hádjáratban kísérletké csak a hadseregnek egyik felét látták el szesz italokkal és a kísérlet eredménye oly világos volt, hogy Kitchener a szudáni hádjárat megkezdésekor a szesz italokat mind visszavonta.

Hogy az alkohol mérésélt egővünk alatt is csökkenteni a testi erőt, kiderítették azon kísérletek, melyeket a hájor hadseregben két évvel ez előtt végeztek; három század közül kétfőnek megengedték a nyugvás alatt a szokásos ivást, a harmadiknap pedig eltiltották. A nyugvást követő erős gyaloglás közben a szesz italát élvező két században 20—22 katonát dűlt ki a sörből; a nem ivó században pedig csak egyetlen egy. — Hasonló kísérletet végzett Parkes angol katonaeorvos, hasonló eredménnyel.

* Földmunkát végezték két e célra ösmérválogatott csapatkal; az egyiknek meg volt engedve az ivás, a másiknak nem. A csapatok a végzett munka arányában részesültek fizetésben. — Előrelátó egy látott, hogy az ivók általában dolgoznak; sőt: azonban a nem ivók jóval túlmárváltak.

E megfigyelések bizonyító erejét abban látom, hogy a katonaságnál hasonlókoru egészséges, azonos életviszonyok közt élő férfiaknak ugyanazon külső viszonyok közt teljesített munkáját hasonlóitjuk össze.

Nagyon gyakran látjuk, hogy az emberek a fászs ellen védekezve, szeszes italokat isznak. Kérdés tehát, vajjon melegít-e az alkohol? — E kérdés eldöntésére mindenképp a sarkutazók illetekének, a kik megegyeznek abban, hogy a fászs és a megfázás veszélyét a szeszes italok növelik. A híres John Ross 1829-ben második déli sarkkört utjára nem vitt magával szeszes italokat; már ő mondja, hogy az ivó az izgató alkohollal hatása alatt azt hiszi, hogy ereje növekedett, pedig nincs szükség valami éles megfigyelő tehetségre, hogy észrevessük, hogy az ivó ereje csökken. Weyprecht és Payer is úgy tapasztalta, hogy a déli vidéki, palikát nem ivó olaszok sokkal jobban bírták a hideget, mint az északi tájékról toborzott, szeszt élvező matrozok. S végül mindenki tudja, hogy Nansen s Johannsen, kik három évet töltöttek az örökös hóban, hol a naponkénti élt-halálharcban sütkégek volt tenni és lelki energiájuk teljes készletére, ez idő alatt szeszes italt soha sem élveztek s 15 havi szanujukra egyetlen ocsopot sem vettek magukkal. — Nansen az alkohol hatásáról szerzett tapasztalatait a következő tömör, világos s találó szavakban fejezte ki: — „Az izgató alkohol használatával nyerünk ugyan energiát egy pillanatra előlégbe, de már a következő pillanatban az előleget drágán kell megfizetnünk a fokozott kimerüléssel.”

Az utolsó évtizedben a nagyközönség is kezdte belátni, hogy az alkohol a testi erőt nem fokozza. E felismerésre a sportus terjedése vezette a közönséget. — Kiderült ugyanis, hogy a szeszes italoktól tartózkodók a sportnak minden nemében legyőzik azokat, kik a verseny alatt isznak. Ugyan nemcsak a sportban, hanem minden más testi munkánál hasonlóképp áll a dolog: de ki számolja meg a kovács pöröllyűtését, ki méri meg az ütés erejét? — ki ellenőrzi a kőműves, lakatos, asztalos munkáját oly szakavatósággal s pontos-sággal, mint hogyan a versenybíró ellenőrzi a versenyzők teljesítette testi munkát? Kiderült, hogy a komoly versenyzőnek még a training alatt is tartózkodnia kell a szeszes italoktól s szabály alól meg a céllovást sem lehet kivenni, min Svájcban tapasztalták.

Ime, a gyakorlati élet tapasztalatai halomra döntötték a tudósok elméleti okoskodásait. A gyakorlati élet megfigyelésére támaszkodva, kerekén tagadhatjuk, hogy az alkoholnak erősítő, vagy pedig (a mi lényegében azonos) melegítő hatása volna. Az előrehaladottabb külföld levonja már a tapasztalatokból a következményeket: Angországból s Amerikában már ezrével indulnak kereskedelmi halászhajók, melyek szeszes italt nem visznek magukkal.

Nagy gyáraknak, vállalatoknak s üzleteknek vezetőségei szigorúan őrködnek, hogy munka közben az alkalmazottak alkoholhoz ne jussanak s még a vasúti őrkön is bebizonyult, hogy a munkát jobban bírják szeszes ital nélkül. Kelet-indiában, egészségtelenebb vidéken a nagybő vállalatokhoz csak szesz nem issza munkásokat fogadnak fel. Egyes amerikai vasutak rögtön elbocsátanak minden alkalmazottat, a kik a korcsmá-fogtatáson kapnak rajta, vagy a kinek alkoholszaga van. A német hadseregben már I. Vilmos császár eltörölte a pálinkát, mint napi adagot s helyette a kávé hozta be.

Jelenleg az európai hadseregekben a cukorral folytatnak kísérleteket, mint hogy egynemű sportban nagyobb mennyiségű cukor élvezete után a testi erőnek kitűnő növekedését tapasztalták. Már 50 évvel ezelőtől tanították a fiziológusok, hogy a cukor kémiai összetétele s néhány más körülmény következtében kitűnően alkalmasnak látszik a testi gépezetnek lésésére. Azonban hozzátették, — elméleti okoskodás alapján — hogy nagyobb mennyiségű cukor élvezete a testben oly zavarokat okoz, hogy a cukor e célra még sem használható. A kísérlet ismét meghazudtolta a pusztán elméleti okoskodást. A katonák nemcsak szívesen ették a cukrot, hanem kitűnően bírták is; izomerejüknek feltűnő növekedése bebizonyított.

az ivókat. Néhány nap mulva jelentkeztek katonák az ivó csapatból s kérték, hogy helyenként őket jobb katonát végezt a nem ivó csapatba. Erre Parkes megfordította a dolgot: az eddigi ivóktól megvonta a szeszt s a másik csapatnak engedte meg az ivást. A szesztől tartózkodók a munkában s keresetben most is túlszárnyalták a szeszivókat.

ható volt. S itt megemlítem azt a sajátzerű tapasztalatot, hogy a szesznevívóban rendszerint felebred az embernek veszületeti hajlama az edeségei iránt, melyet a szeszes italok élvezési el szoktak vezíteni.

(Folytatás a következők.)

HIREK.

— **Elnöki jubileum.** Szép és magas-tos ünnepély folyt le f. hó 25-én, szombaton városunk falai közt. A nagykanizsai Izr. Jót. Nőegylet ekkor ünnepelte meg *Vidor Samuné*, gelsei Gutmann Hedvig urnó elnökségének 25. évfordulóját. A szűk keretben tervezett háziünnepély impozáns társadalmi ünnepé vált, melyből kivették részöket mindazok, kik az igaz érdemet becsülni tudják. Az ünnepség délelőtt fél 10 órakor az izr. hitközség elüljárósága által rendezett hálaadó istentisztelettel kezdődött, folytatást pedig a jubiláns lakásán nyert, ahol egy mást érték a tisztelgő küldötségek. A vendégszeretet e fényes otthonában lefolyt ünnepségről teljes képet kívánván nyújtani, az idő előrehaladottsága miatt csak lapunk legközelebbi számában fogunk érdemlegesen megemlékezni. Most csak annyit, hogy szebb ünnepély évek óta nem volt városunkban és hogy társadalmunk már régen nem nyilvánult meg oly egységesen, mint Vidor Samuné urnó közhasznú tevékenysége elismerésében és az irányában való tiszteletnyilvánításban. Üdvözlő táviratok és levelek egész tömege érkezett közlőről és távolról a méltán ünnepelt urnóhoz, kinek jubileumát maradandó emléküvé tudja tenni az ez alkalommal tiszteletre létesített *Vidor Samuné jubileumi alapítvány*, mely naponta tekintélyesebbé válik. A tegnapi nap folyamán sok kisebb adományon kívül a következő összegek érkeztek be *Sommer Sándorné* egyleti pénztáros urnóhoz: *gelsei Gutmann Aladárnétól* 300 K., *gelsei Gutmann Ödön-nétől* 250 K. és *gelsei Gutmann Lászlónétól* 100 korona.

— **Halálozás.** *Altstädter* Lipót, városunk egy érdemes és köztiszteltetben állott polgára, az *Altstädter* és *Loewy* gabonakereskedő cég baltagja, hosszú betegség után folyó hó 24-én tevékeny életének 55. évében elhunyt Nagykanizsán. Haláláról a következő gyászjelentést vettük, melyet benső részvétellel közlünk: *Altstädter* Lipótné, ugy saját, valamint gyermekei *Oszkár* és *neje, Melanie* és férje *Helai József*, György, ugyszintén alulról rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik a legjobb férjnek, illetve apának, apósának, nagyapának és rokonnak *Altstädter* Lipótnak élete 55. évében hosszú, kínos szenvedés után folyó hó 24-én reggel fél 7 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogult drága maradványai 1903. április 26-án d. u. fél 4 órakor fognak a helybeli izr. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Nagykanizsán, 1903. április hó 24-én. Aldás és béke poraira! Koszoruk mellőzését kérjük! — *Öv. Altstädter Samuné* anyja. *Reiner Regina*, *Schwarz Rózsa*, *ö. Gross Emilia*, *dr. Altstädter Zsigm.*, *Geiger Szidónia*, *Altstädter Berta*, *Altstädter Márk* testvérei. *Reiner Adolf*, *Schwarz Samu*, *dr. Altstädterné Prister Irma* sózrok, illetve sógornő. *Helai Jolánka* és *Beatrix* unokái.

— **Eljegyzés.** *Mezey* Lajos, m. kir. honv. kezelő hadnagy, eljegyezte *Berényi Elek* nyug. gazdaságtul. leányát, *Wanda* kisasszonyt *Nkanizsán*.

— **Névmagyarítás.** *Goldstein* Géza felső kereskedelmi iskolai tanuló vezetéknevét, belügyminiszteri engedéllyel *Garai*-ra változtatta.

— **Alakuló közgyűlés.** A csáktornyai *Kisdedőví Egylet* folyó hó 19-én megtartott közgyűlésen alakult meg újból további 3 évre. A megejtett tisztújításon elnöknek *Alszevgy* Alajos

polg. isk. tanárt, alelnöknek *Besznyák Károly* nót, úttárnak *Brauner* Lajos áll. isk. tanítót, jegyzőnek *Martinsevics* Julcsa onóót, ügyésznek *Wólkó* Rezsőt, orvosnak *Schwarz* Albert dr.-t, pénztárosnak *Polák* Mátyás áll. isk. igazgatót választották meg. Ezenkívül megalakították a 14 tagú választmányt is. A nagyfontosságú hazafias egyesületnek 122 tagja van.

— **Új plébános.** Kéri Gyula kaposvári káplánt a veszprémi püspök a zalamegyei Szent-kékkála községben plébánosnak nevezte ki. Kéri Gyula közszeretben álló tagja volt a kaposvári társasületnek; a közjótékonykásg terén is — mint a kaposvári jótékony nőegylet titkára — áldásos tevékenységet fejtett ki, de szerették őt hitvátságában mint lelkeszt is.

— **Az új menetrend.** — A Déli Vasut május 1-től érvényes menetrendje megjelent. A Nagykanizsa állomást illető leglányegesebb változások a következők: a *Nagykanizsa—bécshelyi vonalon* a reggeli gyorsvonat indul Nagykanizsáról reggel 4 22 p. (eddig 4 25) a személyvonat indul reggel 6 10 p. (eddig 6 00), délelben 12 óra 15 percor egy új gyorsvonat indul Nagykanizsáról, mely d. u. 5 25 percor érkezik Bécshbe. A Szombathelyi közlekedő vegyesvonat Nagykanizsáról d. u. 5 25 percor indul (eddig 5 01) A megérkezési idő csak annyiban szenved változást, hogy az eddig déli 1 45 percor érkező személyvonat 1 50 percor érkezik be. — A *Nagykanizsa—barcsi vonalon* az egyedüli változás az, hogy a reggeli személyvonat nem 4 óra 18 percor, hanem két perccel előbb fog Barcsról Kanizsára érkezni. — A *Budapest—nagykanizsai vonalon* hasonló lényegtelen a változás, de június 20-tól kezdve az ugynevezett fűrészvonatok közlekednek. Ez Kanizsáról reggel 4 18 percor indul és este 10 28 percor érkezik. — A *Kanizsa—pragerhofi vonalon* semminemű változás nincs.

— **Buzaszentelés.** Április 25-ikén Márk evangalista napján szokta megtartani a róm. kath. egyház a buzaszentelési körmenetet. Ezt az idén nem lehetett megtartani, mert éppen reggel 7 órakor, mikor a körmenetnek indulni kellett volna, megeredt az eső. Így azután a buzaszentelési szertartást a templom falai között kellett végezni.

— **Nevezések a pécsi lövésznyre.** A május 3-án Pecszt tartandó lövésznyre a következő nevezések történtek: *I. Díjlovaglásra*: 1. *Brigits* Tivadar honvédhadnagy; 2. *Farkas* Jenő hadnagy; 3. *Kerekes* Endre százados; 4. *Sibrik* Sándor hadnagy; 5. *Vörös* Sándor hadnagy; 6. *Wladár* Imre őrnagy; 7. *Kalay* Béla hadnagy (Lov. Mező Kálmán hadnagy); 8—9 *Anderlik* István százados (Lov. Havassy Jenő hadnagy); 10. *Madarász* Bodog főhadnagy; 11—12. *Schmidt* Frigyes főhadnagy; 13. *Baró* Puteáni István hadnagy; 14. *Grót* Széchevny Tódor. — Kettő kivételével lovakait a tulajdonosok lovagolják. *II. Díjlovaglásra*: 1. *Gróf* Lubinszky János százados; 2. *Prónai* Sándor főhadnagy; 3. *Wladár* Imre őrnagy; 4. *Moys* Elemér főhadnagy; 5. *Sárossy* László főhadnagy. *III. Díjgyratás*: 1. *Brigits* Tivadar hadnagy; 2. *Máriassy* Tivadar főhadnagy; 3. *Tallian* Zsigmond hadnagy (Lov. Percei Oliver hadnagy); 4. *Tárnóczy* Vladimír hadnagy (Öv. Georgievics M. hadnagy); 5. *Georgievics* Márk hadnagy; 6. *Lubinszky* János százados; 7. *Kerekes* Endre százados; 8. *Bogyay* Ferenc (Lov. Kerekes Endre százados); 9. *Brigits* Tivadar hadnagy; 10. *Prónai* Sándor főhadnagy; 11. *Wladár* Imre őrnagy; 12. *Moys* Elemér főhadnagy; 13. *Debreczenyi* István hadnagy; 14. *Madarász* Bodog főhadnagy; 15. *Schmidt* Frigyes főhadnagy; 16. *Schmidt* Frigyes főhadnagy (Lov. Havassy Jenő); 17. *Erreth* Aladár hadnagy; 18. *Sárossy* László főhadnagy; 19. *Várady* Albert főhadnagy. *IV. 2 ós fogatok ügeli versenyeire* neveztek: 1. *Öv. báró* Jszenszky Jánosné; 2. *Grót* Hoyos Miksa; 3. *Csapó* D. uriel; 4. *Nádassy* Elek; 5. *B. Riuger* Tivadar. *V. Lovasok akadályversenye*. 1. *Vörös* Sándor hadnagy (kék szalag fehér pettyekkel); 2. *Puteáni* László hadnagy (teher-zöld); 3. *gróf* Lubinszky János százados; 4. *Thassy* Elemér (kék-vörös); 5. *Mező* Kálmán (kék-sárga); 6. *Fürdős* N. tiszthelyettes; 7. *Anderlik* István százados (Lov. Havassy Jenő hadnagy); 8. *Havassy* Jenő hadnagy (sárga); 9. *Schmidt* Frigyes főhadnagy (teher-kék); 10. *Baró* Puteány István hadnagy (arany-vörös). *VI. Pécsi nagy akadály-*

verseny. 1. Mándy Béla (leke teat, cseresznye-piros ujjak és sapka); 2. Máriássy Tivadar ló-hadnagy; 3. Belányi Leó hadnagy (fehér-zöld); 4. Georgievics Markó hadnagy (vörös, sötét-kék); 5. Gróf Lubinszky János százados; 6. Thassy Elemér (kék-vörös); 7. Mező Kálmán hadnagy (kék-sárga); 8. Debrézényi István hadnagy (kék-vörös). **VII. Sikereseny.** 1. Mándy Béla (leke teat, cseresznye-piros ujjak és sapka); 2. Mező Kálmán hadnagy (kék-sárga szallag); 3. Belányi Leó hadnagy (fehér-zöld); 4. Vojnits Elemér hadnagy; 5. Pentek Zoltán hadnagy (fehér-kék); 6. Sibrik Sándor hadnagy (kék-sárga); 7. Prónay Sándor lóhadnagy; 8. Mándy Béla (verseny-szin mint fentebb); 9. Havassy Jenő hadnagy (sárga); 10. Havassy Jenő (fehér-kék); 11. Anderlik István százados (sárga). A verseny alkalmával totóizateur is fog működni. A pécsi lóversenyintézőség titkári hivatala ez uton kéri fel azokat, akik tagybjú íveket kaptak, hogy a gyűjtőleveket minél előbb visszaküldeni sziveskedjenek.

Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk hogy szerezzék be Mauthner Odón ev. és kir. udvari magkereskedéséből Budapestre a „Sétateri” vagy a „Margitszigeti” fűmágyvereket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bamulaira méltó és gyönyörű sétateri részére.

Öngyilkos katonatiszt. Pauszi Ede honvédbadnagy, ki a Körmenten állomásozó honvédrészlőaljnál volt beosztva, folyó hó 21-én öngyilkossági kísérletet követett el. Az életunt fiatal katonatiszt lakásán mellette lőtte magát. A golyó egészen keresztül járta a hadnagy testét és hátán jött ki. Sérülései életveszélyesek és mire e sorok napvilágot látnak, a fiatal katonatiszt aligha lesz az élők sorában.

Szent-György napja. A kalendárium nevezetes napjához értünk el, április 24-én, melyet különösen a magyar nép ül meg nagy előszeretettel, Szent György lovag tiszteletére. A magyar ősvallásnak husvétja, mint a nyomok mutatják, a mostani szent György-nap volt E naphoz fűződnek a régi, egyes vidékeken mindmáig tenmaradt babonák. A babona szerint szent György-nap különösen boszorkányos nap. Ekkor van a boszorkánygyűlés a boszorkányos a-szonyok is ez éjjel gyűjnek a harmatot. Amely földről harmatot gyűjtenek, ott abban az évben nem lesz termés. Aki szent György-nap előtt talált kígyónek tejt ezüstpénzzel levágja s azt a bugyélárisában hordja, annak az adásvevésnél nagy szerencseje lesz. Ha azt a botot, amellyel szent György nap a békát a kígyó szájából megszabadítják, a házaspár közé dobhatják, azok egymástól el fognak hidegülni s véül elválnak. Ezért van szokásban a magyar nép között, hogy a veszekedő házastársakra ezt mondják:

— Közébk dobta valaki szent György botját. — Es még se szeri, száma nincs a szent György-napi babonáknak, melyek nemcsak a paraszt, hanem az uri nép között is hiteltre találnak.

Felhívjuk a tisztelt olvasóközönség figyelmét lapunk mai számában megjelent (aedicke A. osztály sorsjegy-gyűjtőde hirdetésére.

Római régiségek Kismartonban. Kismartonban ásásás közben a minap egy nagy római épület alapfalaira bukkantak s ez alkalommal több értékes régiséget ástak ki. Így a többi között egy márvány mellszobrot találtak. Mind a két szobor művészi munka és valószínűleg kiváló római szobrász műve. Tudományos szempontból a legértékesebb lehet egy téglá, amelyet szintén a minap találtak Kismarton mellett. A téglá két darabból áll, amelyek közül a kisebbik darab felső része le van törve. Két párhuzamos vonal a téglá felső részét három mezőre osztja. A legfelső mező élén a latin abcé van bevéve. A betűk egymás mellett következnek vízszintes irányban. Ez a téglá azért érdekes, mert mutatja, hogy a régi rómaiak hogyan tanították az olvasást. Az épület, amelyet most ástak ki, a legnagyobbak egyike, amelyet a római emlékekben gazdag Sopron-vármegyében eddig föltártak. Az eddig kiásott falak 3500 négyzetméternyi területet fognak körül, de az épület még nagyobb lehetett, mert még nem ástak ki egészen a falakat. Megállapították, hogy az épület Krisztus születése után a második századból való.

Szenzáció az esküvő. A főváros előkelő közönségét nagy izgatottságban tartotta egy házassági eset, mely a napokban folyt le egy ismert

családban. Az esküvőre a szokáson előkészületek minden irányban megtörténtek s már csak két nap választotta el a fiatal jegyespárt a házasságkötéstől. A vőlegény, egy előkelő bankhivatalnok, tele volt adóssággal, a menyasszony pedig dugaszadnak ismerték mindentel. Azonban a menyasszony apja üzleti spekulációi megfosztottak utolsó filléréitől is. Akarhogy szereték és egymást a fiatalok, ilyen zilált viszonyok között a menyasszony semmi áron sem akart tulni az esküvőről, mert vőlegénye őszintén megvallotta neki, hogy mennyi az adóssága. Az összes családtagok és jó barátok elküldték már a nászajándékokat és éppen a menyasszony szülőinél lett volna a fogadó-ebéd. Sürgönyileg lemondták, S. omoru nap volt. Vidamság helyett kétségbeesés! Menyegző helyett boldogtalanság! A vőlegény vigasztalni akarta menyasszonyát. Hiabavaló volt minden kísérlet! Egyszerre azonban a hangos zokogás és a vigaszt nyujtani akaró hangok közé egy barátságos, idegen hang keveredett. „Ne vegyék rossz néven, ha ilyenkor hivatalnoln alkalmatlanokodom, de mi kötelességszerűen gyorsan és pontosan intézzük el ügyeinket megbízásait. Ez a sorsjegy, melyet Önök vásároltak nálunk, főnyereményt nyert.” Ezzel a Török A. és Társa budapesti bankháza kiküldöttje kifizette a nagy főnyereményt s így már mi sem állta útját annak, hogy zavarlatlanul megkötésék a házasságot. Ez az eset a fővárosi előkelő köröknek még sokáig emlékeztében marad.

Gyep és gaz kiirtása az udvaron. Nagyon rosszja az itt ott felburjánzott gaz a gazdasági udvar képét, de még jobban az urasági lakudvarát. Ezért minden gondos es szépérekkel bíró gazda igyekszik ezt a hivatalan vendéget udvaráról eltávolítani. Sok helyen örökös gyomlálás sal pusztítja ki őket, de némely szivósabb nővénylajt annyis-or újul ki, új habányszor végleg kipusztítottak kezelik. Különösen nehezen megy a gyomlálás a kövezett udvarban, ahol a kőkövák létesítési hézagain bujnak elő az erős szakos gyom. Sok gazda a meg napok bekövetkeztevel bő mennyiségű marhasót hint szét az udvarán és azt tapasztalta, hogy a legmakacsabb gazok is kipusztulnak tőle meg a kőkövák közt is. ... A sóhintést azonban a nyár köz pén ismételni kell. Ennek az egyszerű gazirtási módnak költsége jelentéktelenek, hiszen a marhasó ára közismerte. Használják még e célra szép eredménnyel sólugot vagy már használt sót is, sőt 3 százalékos hígított kárbosavat is használnak. A gazok elpusztítását a chlór végzi.

Kedvezmények egy hazai fürdőn. Általános s talan némileg jogosult is azon panasz, hogy hazánk intelligens középosztálya a fürdők általános drágasága folytán nem részesülhet azok gyógyító és üdítő hatásában, mert anyagi helyzetük nem engedi a fürdőlatogatással öszekötött nagyobb kiadásokat. Ezen panaszunk elejét veendő a Herkules-fürdő igazgatósága mint első kezdeményező az orvosoknál, a hazai sajtó tagjainak, állami, vármegyei és magánhivatalnokoknak, íróknak, művészeknek, tanároknak, tanítóknak estőbb egyesület tagjainak oly nagy-érvű (75 százalékos) kedvezményeket léptett el elebe, s ezáltal olyan hazafias tettet vél bemutatni, mely által kihatóvé teszi, hogy a világszerte ismert, páratlanul dúskén- és konyhasó tartalmu portmentes, mindig enyhe éghajlatu, kitűnő vasuti és hajó-összekötése által bárholnan könnyen felkereshető Herkules-fürdő a csekélyebb anyagi javadalmakkal megáldottaknak is hozzáférhetővé téssek. — E kedvezmények, valamint a fürdőn található olcsóság lehetségessé teszik, hogy a szerényebb jövedelemmel rendelkezők is a fürdőben egészséget visszanyerjék, s így munkakedvükben meggyarapodva tovább munkálkodhassanak.

A szopós borjúk levágásának korlátozása. A földmivélsügyi miniszter a vármegyei és városi törvényhatóság khoz-körrendelettel intézett a szarvasmarhatenyésztés érdekében. Ebben többek közt felhívja a törvényhatóságok figyelmét arra, hogy a hu-vágási szabályrendeletekben gondoskodjanak a szopós borjúk levágását korlátozó intézkedésekről, ahol pedig ilyenek vannak, ott szigoruan ellenőrizték ezek végrehajtását. A szopós borjúk pugztítására a mászárosok már rég felhívták a földmivélsügyi kormány figyelmét s ennek a pusztításnak gátat vetni most annál inkább helyen valónak látszik, mert szarvasmarhakitellünk folyton emelkedik s ha az utána növekvő anyagot fiatal korában leöldösi, akkor szarvasmarhaállományunkkal is úgy járhatunk,

mint a sertésállományal, a mely a jelentkező szükségelek kielégítésére nem képes. A különbség csak az lenne, hogy a szarvasmarhaállomány megfoglyatkozásának pótlása sokkal több időt igényelne, mint a mennyi a sertésállomány felgyarapításához lesz.

A t. hölgyközönségnek. Csak egyszer, próbaképen rendeljék meg a csodahatásu valódi angol szépitő szeri, ugorkatejei, és meg fognak róla győződni, hogy ezen csodaszor azonnal eltávolít szepít, májfoltot és mindenféle tisztálanságot az arcor és a bőrt üdév, fiatalá varázsolja. A parisi és bécai kiállításokon aranyéremmel kitüntette. Ár 2 korona hozzá való valódi angol ugorkaszappan 1 kor., púder 1 kor. 20 fill és 2 kor. Valódi angol minőségben kapható Balassa Kornél gyógyszerárban Temesvár, a hóv minden postai rendelés címzendő. Kapható minden gyógyszerárban.

Társadalom a kávéházban. Oten ülnek egy kerek asztal körül a kávéházban.

A kavés csésék csörömpölése apródonkint emulik, mert mindenki megjissa a maga kávéját és átadja magát a társadalmi művelődés örömeinek. Kiki a maga újságját fogja kézbe és olvas, közben nagyokat ásítván.

Végre az újságpapiros zizegése is emulik és elkövetkezik a társalgás magasztos pillanata.

A.: Nincs komiszabb nép a világon, mint az ügyvéd; megölne egymást egy kanál vízben.

B.: Ugyan, hogy mondhat illet ügyvéd ur, amikor köz udomásu dolog, hogy az egyik orvos elragalmazza a másiktól a beteget.

C.: De kérem, orvos ur csak meg fogja engedni, hogy a veszett kutják nem marják ugy egymást, mint a kereskedők a piacon.

D.: No már cégtönök ur, ugy tessik, én meg sohase halotta híret a színészek szerepdühének!

E.: Igaza van, direktor ur és igazuk van az uraknak. Csak arra vagyok kíváncsi, hogy miért mindig a saját hivataluk osztályát bántják. Láljak, kérem, ebben különbözünk mi újságírók önökötől. En kijelentem, hogy nincs kollégialisabb nép a világon, mint az újságírók.

A. B. C. és D. (Hangosan gondolkozva magukban): A különbség az, amit mi mondtunk, mindenki elhiszi, de amit a szerkesztő ur mond, azt a kutya se hiszi.

Terülj meg asztalkám! Reick Gáspár, pécsi iparos, kinek már néhány elmés találmánya van, legutóbb igen érdekes íróasztalt készített. A rendes mértéknel semmivel se nagyobb íróasztalba egész lakás butort rejtet az elmés feltaláló. — Csak egy-egy rugó megnyomásába kerül a tüstént fehérneműszekrényt, tágas ruhafiók, vagy ha tetszik, mosdószekrény, kényelmes ágy, aztán egész íróasztal-felszerelés, mászóoprés, könyvtartó, pénzesz-sekrény, rajztábla, festő-állvány, hateritlékü ebéd-ó-asztal stb. ugrik ki belőle. — Ilyen asztal bárkinek készít 180 forintért a feltaláló, kit amily éles, találekony elmével áldotta meg a teremő, épp oly szegény.

Népgyűlés. A nagykanizsai munkásokat április hó 20-án (vasárnap) d. u. 3 órára népgyűlésre hívják egybe. A kibocsátott felhívás szövege ez:

Felhívás

Nagykanizsa város összes munkásaihoz!

Munkástársak, civtársak!

A nkanizsai munkások f. hó 26-án, d. u. 3 órakor

a Deák-terem

Nyilvános népgyűlést

tartanak a következő napirenddel:

1. Május elsejének jelentősége.
2. Az általános választói jog.
3. Katonai javaslatok.

Munkások, civtársak!

A ti érdekeitekről lesz ott szó, tehát tartások erkölcsi kötelességnek, hogy ezen népgyűlésen minél számosabban jelenjétek meg. Agítálatok a népgyűlés érdekében, ami a ti érdeketek is. Mert jelszavunk: „Egy mindnyájunkért, mindnyájan egyért!”

As egybehívók.

Szerkesztői üzenetek.

„De mortuis...“ A beküldött cikkben érintett lappal semmiféle polemikába nem akarunk bocsátkozni; s így a cikket a szerkesztői részben nem közölhetjük le. Kéziratát kivételesen megőriztük. Atveheti a szerkesztőségi irodában (Fischel könyvkereskedés.)

Kardos. A fenti üzenet önnek is szól.

Uj könyvek és zeneművek

Kaphatók

Fischel Fülöp könyvkereskedésében:

- Zola Emil: Igazság. Két kötet. . . . . K. 7.—
- Tolstoj Léo: A házasság regénye . . . . . 1.—
- Ónan Doyle: A kings gylandi rejtély. . . 1.—
- Gorkij Maxim: Hajléktalanok. . . . . 1.—
- Gárdos Perez: Az apáca. . . . . 1.—
- Gáspár Ferenc dr.: Hét év a tengeren I f. —60

- Dankó Pista 60 eredeti magyar dala, zongorára, énekre, — szöveggel . . . . . 4.—
- Piros tojás zenealbum, 25 legszebb zeneszerzemény zongorára . . . . . 4.—
- Gyaluforgácsok. 100 eredeti magyar népdal. Szövegét írta és zenéjét szerzette Paludi-Nagy Lajos. I. füzet 25 dal. . . . . 3.—
- Dóczy nóták, kiadja a debreceni Csokonai Kör . . . . . 5.—

Vasuti menetrend.

Vonatok érkezése.

Budapest	3 óra	58 perccor	reggel	személy von
"	12	"	d. e.	gyors
"	1	30	"	d. u. személy
"	8	45	"	este személy
"	12	02	"	éjjel gyors
Bécs (Wien)	3	40	"	reggel személy
"	1	45	"	d. u. személy
"	5	"	"	d. u. személy
"	10	50	"	este gyors
Z.-Bat.-Iván	8	50	"	reggel vegyes
Prágerhof	5	32	"	reggel gyors
"	12	09	"	d. u. személy
"	4	54	"	d. u. gyors
"	11	23	"	személy
Csáktornya	8	10	"	reggel vegyes
Báros	7	"	"	d. e. személy
"	1	24	"	d. u. "6
"	12	01	"	éjjel " "

Vonatok indulása.

Budapest	5 ór:	47 perccor	reggel	gyors vo n
"	9	34	"	reggel személy
"	2	10	"	d. u. személy
"	5	06	"	d. u. gyors
"	12	40	"	éjjel személy
Bécs (Wien)	4	"	"	reggel személy
"	9	25	"	reggel gyors
"	2	"	"	d. u. személy
"	12	50	"	éjjel személy
Zala-Bat.-Iván	5	01	"	d. u. vegyes
Prágerhof	4	43	"	reggel személy
"	12	10	"	reggel gyors
"	8	30	"	d. u. személy
"	12	12	"	este gyors
Csáktornya	6	"	"	d. u. vegyes
Báros	4	57	"	reggel személy
"	3	10	"	d. u. személy
"	8	20	"	d. u. személy

1.000.000

KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

JEGYZÉKE az
55,000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legszerencésebb esetben
1.000,000 korona.

As kassza nyeremények 6 hónap alatti kiszorolásnak és készpénzben fizetendők.

Korona	1 jutalom	600000
1 nyor. á	400000	
1 " "	200000	
2 " "	100000	
1 " "	90000	
2 " "	80000	
1 " "	70000	
2 " "	60000	
1 " "	50000	
1 " "	40000	
3 " "	30000	
3 " "	25000	
3 " "	20000	
3 " "	15000	
36 " "	10000	
67 " "	5000	
3 " "	3000	
437 " "	2000	
803 " "	1000	
1528 " "	500	
140 " "	300	
34450 " "	200	
4850 " "	170	
4850 " "	130	
100 " "	100	
4850 " "	80	
3850 " "	40	

55,000 nyor. á. jut. kor. készpénzben **14.459,000**

Kiváló szerencse TÖRÖKNÉL.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdőt veszti.

110,000 sorsjegy 55,000

Pénznyereménnyel sorsolattik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen tizennygy millió 459.000 koronát, egy hatalmas összeget sorolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyo oad (1/2) frt	— 75	vagyis 1.50	korona
egy negyed (1/4) frt	1.50	3.—	"
egy fél (1/2) " "	3.—	6.—	"
egy egész (1) " "	6.—	12.—	"

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

1. é. május hó 2-ig bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa. bankháza

BUDAPEST
Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főrudánk osztálysorsjáték osztályai
Főüzlet: VI. Teréz-körut 46/a.
Fiókok: 1. Váci-körut 4.
" 2. Múzeum-körut 11.
" 3. Erzsébet-körut 34.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. ÉS TSA bankháza Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Ar. összeget ..... K. összegben { **utánvételre kérem utalvánnyal küldöm.** } A nem kívánt törlendő. mellékelem bankjegyekben (bélyegekben)

Pontos cím: _____
_____

Fischel Fülöp könyvkötészete Nagy-Kanizsán

Elvállal és készít **mindennemű könyvkötő-munkát** A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÖTÉSIG: valamint Páspartout emlék-albumokat díszfeliratoknak, táncrendeket a legfinomabb kivitelig Elvállal továbbá képek, fotografiai, tervrajzok és térképek cachirozását, ugy minden e szakba vágó munkát.

A legjobb padlófényezés!

FRIZELACK

A legkiadósabb! A legtartósabb!

Használatban a legolcsóbb!

Raktár Nagykanizsán:

Neu és Klein s Fialovits Lajosnál.

Hirdetések felvételnek FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán

Ennek cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásában az alábbi paraszti intézetben díjmentesen felülvizsgáltsassa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első triezsti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89-100

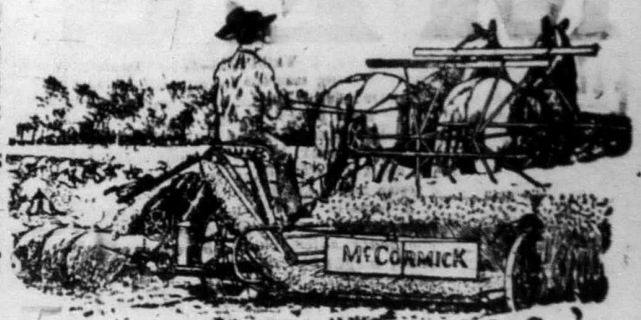
McCormick Harvesting Machine Company

(Chikagói aratógépgyár)

KNECHT J. E. Igazgató

BUDAPEST, V. Váci-ut 30.

Katalógusok ingyen és bérmentve

Felülvizsgáltsassa a készítmény szelvényét

Gyártmányok: Kévektőgép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manilla” kévektőfonal gyártmányai.
Evl gyártmány 323.000 gép. 104-12

HYDRAULIKUS SAJTÓK

szőlő és gyümölcsmust sajtolására a nagy üzem számára, 2 kitalható kosárral vagy 1 kosárral.

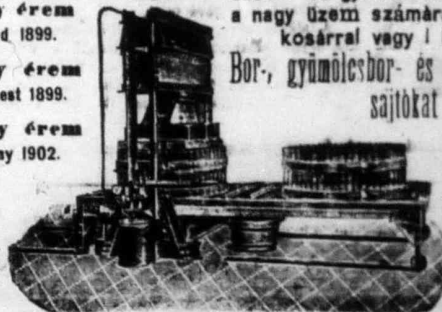
Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat

Arany érem Szeged 1899.

Arany érem Budapest 1899.

Arany érem Pozsony 1902.

hydraulikus sajtóért

Íkészhajtásra Herculesnyom erő-szerkezettel, fa- vagy vastányérral.

Gyümölcs- és

103-10

szőlő-órlóket,
bogyozógépeket, gyümölcs-aszaló

készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TARSA, BÉCS, II / I

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejében kártnak.

KAUFMANN MÓR, férfi- és gyermekruha-raktára

NAGYKANIZSÁN, a Városház palotában.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a fenti czimen, a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

ruha-üzletet

nyitottam, hol a legfinomabb férfi- és gyermekruhák dús választékban, a legjutányosabb árban kaphatók.

A kisebb gyermekruhák kivételével áruim nagyobb része saját műhelyemben készül, mi által olcsó árért kiünő anyagból azolid és jó munkát nyújthatok.

A már 14-ik év óta fennálló, jó hírnevű, mérték tudni szabó üzletem marad Erzsébet királyné-tér Elek-féle házában. Itt, mint tisztelt vevőim tudni méltóztatnak, a legfinomabb bel- és külföldi szövetelekből mindenkor nagy raktárt tartottam. Most pedig azon kellemes helyzetben vagyok, hogy folyton új és dívatos kelméket tarthatok és így kifogástalan szabásban, izlésességben és minőségben bármely fővárosi szabóval versenyezhetek.

Vidékre levelező-lapon írt meghívásra szívesen elmegyek.

Biznisként üzletemben legfőbb törekvésem az, hogy a legszorosabb haszon mellett, ügyelmes kiszolgálással tisztelt vevőimet kielégítem. Mélyen tisztelt vevőim irántam tanúsított bizalmát és pártfogását utasodik úr-átemre is kérve maradtam a n. é. közönség iránt teljes tisztelettel

KAUFMANN MÓR, férfi-szabó.

Készíttek mindennemű papí- és egyenruhákat.

Sürgős esetekben egy-egy ruha 24 óra alatt is készíttetik.

MEGVAN!!

EZZEL kezdte sok, sok beteg, aki a **VÉRTES-féle Sósorszeszt** (Ferencpálkát) száraz meg száraz féle nyavalya ellen használta és a használ által megszabadult a bajától. Annyi köszönő levelet hozott és hoz atg minden nap a posta — irtól, paraszttól — hazánk minden részéből, úgy mintha külföld legtavolabb országaiból, hogy egy egész könyvesház tele lenne vele, hat mint lyomatnánk, de csak az utoljából szedtünk elő egy párt abban a kis füzetbe, amelyet mindenkinek, aki azt kéri, a postán ingyen küldünk be.

A **Vértés-féle Sósorszesz** különleges készítési módjánál fogva, a legjobb sikerrel használatik mint fájdalomcsillapító **bedörzsölés**, illetőleg **borogatás**: **köszvény, csúsz, megfűlés, nyilamlás, szúrás, szaggatás ellen, fejfájás, bennulás, ficzomodás, gyulladás, daganatok, mell- és torokbántalmak ellen.** — **Levélhordó, katona, kerékpáros, vadász**, meg minden járó-kelő ember elfáradt tagjait a új erőt önt. Mint kitűnő, kegyemes **piperecskék**, a legjobb szolgálatot teszik a **fejbőr** erősítésére, elpusztítja a hajhullást okozó korpát; jó a **száj** ápolására, mert ha 5-10 cseppel teszünk egy pohár vízbe, kellemes, felfrissítő, a száját és fogát tisztító szájvizünk van.

Belsőleg a **Vértés-féle Sósorszesz** nagyon használ **gyomorgörccs, hasmenés, rosszullét, fejfájás** ellen, mint kellemes **üdítő ital** stb. Különös istenálldása arra felé, ahol nincsen jó ivóvíz, mint pl. az alföldön, mert ha jár cseppel a vízbe öntünk, megöli a sok káros bacillust és eszált az élvezhetlen, egészségtelen vizet ártalmatlanná és ihatóvá teszi.

Általában véve, a **Vértés-féle Sósorszesz** majdnem minden bajnál használható első segítségül. **Belsőleg** egynehány csepp vendő cukorra vagy vízre, **külsőleg** pedig egyszerűen **bedörzsöljük**, hogy a baj elműljék.

Nem csoda tehát, hogy az, aki ezen **legkitűnőbb**,

VEDJEGY.

Legmegbízhatóbb a mindenre jó házi szert csak egyszer is használta, teljes meggyőződéssel vallja:

VÉRTES-féle Sósorszesz kell nekem és semmi más!

Igaz-e, hogy drágább a **Vértés-féle Sósorszesz** a másénál? — Legalább úgy mondja egyik-másik elárultó, akinek az állítólag olcsóbb portékánál nagyobb a haszna és ezért a **közhírséget** rábeszéli, hogy azt a rossz portékáját vegye. Pedig hát ez sem igaz! Tűnjön a magyar ember, hogy olcsó husnak hig a leve, és hogy a határos, céljának megfelelő szerszám drága. A **Vértés-féle Sósorszesz** azért sem drágább, hanem még olcsóbb is más fajtánál, mert dacára annak, hogy az üvege kisebb, a **Vértés-féle Sósorszesz** sokkal hosszabb ideig tart, mert erősebb és így abból sokkal **kevésbé** kell, mint más fajtából. **Bedörzsölésre** pl. a többitől egy avókanálnyi kell, a **Vértés-féle Sósorszesz** esetéből elegendő egy kávékanálnyi; szájvizre 5, legfeljebb 10 csepp kell a **Vértés-féle Sósorszesz** esetéből, más fajtából legalább háromszor annyi. Azért egy üveg **Vértés-féle Sósorszesz** csakélyebb mennyiség dacára, a sokkal nagyobb erje és hatása folytán, sokkal ovábbtar, mint más fajtájú, vele egyáru, nagyobb üveg s így mégis olcsóbb más fajtának minden tekintetben.

Kicsibe kimérva a **Vértés-féle Sósorszeszt** sehol sem lehet kapni, hanem csak 30 filleres, 1 koronás és két koronás eredeti üvegekben. Ezek csak akkor valódiak, ha a mellékelő lenyomatott „**paraszt-vedjegy**” és „**Vértés**” név rajtuk és a skatulyákat látható. A **Vértés-féle Sósorszesz** egyike azon ritka magyar külöb-gességeknek, a melyen nemcsak itthon, hanem külföldön is mindenütt keresnek megbecsülnék és nem r'gibon megiaf

OSTENDE, RÓMA, PARIS- és LONDONBAN.

az ottani kiállításán első díjakkal: díszoklevéllel, díszkereszttel és aranyéremmel lett kitüntetve 1 egyszerű üveg **Vértés** féle Sósorszesz kimerítő használati utasítással együtt 1 korona 1 dupla üveg, 2 1/2-szer annyi tartalommal mint egy egyszerű, 2 kor. 1 próbáüvegcske 30 l

Kapható Nagykanizsán: **Armuth Nánán, Balaton Testvérek, Ifj. Fischer Ferenc, Fesselhofer József, Haas Vilmos, Marton és Huber, Neu és Klein, Szilágyi A., Schlesinger Izidor s Weisz és Schmidt** kereskedésében. Keszthelyen: **Böhm Béla, Kölgyesy Gyula, Mezei Ignác, Molnár Ignác, Ifj. Neumark Jakab, Osman Pál, Scheifer Lajos és Künsch Ferenc** náknál. Zala-Egerszegen: **Hubinsky Adolf, Jan Ferenc, Kosztelecz Miksa, Radó Antal és Tangler Mihály** uraknál. Marozallin: **Műns és Berger és Wilhelm K.** uraknál, általában ott, a hol plakátok a fenti vedjegygyel láthatók, valamint közvetlen: **VÉRTES L. „Sas”-gyógyszertárban LUGOSON.**

KLYTHIA a bőr ápolására az arczör szépitésére PUDER és finomítására

Legelegánsabb, toilette' háli és salon puder.
Fehér, rózsaszín vagy sárgás.

Vegyileg analizálva és ajánlva **Dr. J. J. Pohl** os. kir. tanár által Bécsben. Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

GOTTLIEB FAUSSIG

cs. és kir. udv. toilette-szappan és illatszergyára
Főraktár: **BÉCS, I. Wellsele 3.**

Szétküldés utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett.
Kapható a leg több illatszert-, drogua-kereskedésben és **gyógyszertárban.** Nagykanizsán: Alt és Böhm, Keleti M. Mór és Kreiner Gyula cégeknl.

egy doboz ára 1 kor. 20 fill

1000-féle szer van köszvény és csusz ellen,
melyek közül a **legkitűnőbb hatású** az orvosok által is ajánlott

„EZEREUM”

Meglepő gyors és biztos hatású külszer **rheuma, osuz, köszvény, szaggatás szurás, nyilalás, derékfájás, hátfájás, főfájás** ellen.

1884. óta csuzban szenvedek, minden ajánlott orvosszert megpróbáltam, de oly hatású gyógyszerre, mint az ön **Ezereum**,a, még nem találtam. — **Kóka** (Pest-megye) 1902. április hó 2. **Trunger János, plébános.**

Tisztelettel értesítem, hogy az „**Ezereum**” csakugyan kitűnő rheuma elleni szer, mindössze fél üveget használtam fel a mell- és hátnyalálásom megszűnt. — **M. Borény,** 1901. január hó 30. **Apostol A. pápai kamarás.**

Az **Ezereum** gyógyhatása sikeresen bevált. Hállásban szenvedőknek valódi csodaszer, mely az eddigieken jóval felül áll. Sárfalva, 1901. márc. 14. **Jankó A., telkész.**

Az „**Ezereum**” megbecsülhetetlen orvosság köszvény és rheuma ellen, miután minden egyéb orvosság nem használát és ez kétszeri **bedörzsölés** után használát, stb. Bariafalva, 1901. febr. 5. **Fedorcsik P., nyug. pléb.**

Az **Ezereumból** egy üvegcské; elhasználtam és karjaimból a fájdalmat eltűnt. István áldja meg találmányáért. Fogaras, 1901. febr. 5. **Simon J., Ferenc-r. tart főnök.**

A kitűnő **Ezereum** köszvényeszezből kérek még 2 üveggel; valóban csodálatos szer, magasztalja feltalálóját. — **Kelő, u. p. Geletsek.** **Arvai I., plébános.**

Kérek 2 üveg „**Ezereum**”-ot, kitűnő szer, megérdemli a pártolást. Emőd, 1901. okt. 10. **Bartányi K., pléb.**

Örömmel tudatom, hogy az „**Ezereum**” kitűnő eredményrele használt. Pa. sztavcs, 1901. december hó 14. **Holmik János, plébános.**

Az „**Ezereum**”-ot kitűnő hatással használtam. — **E. Horváth,** 1901. júl. 5. **Somsák E., plébános.**

Meggyőződtem az „**Ezereum**” kitűnő jó hatásáról, kérek még 6 üveggel. — **Karász,** 1901. június 6. **Tivadar István, plébános.**

Örömmel jelzem, hogy a rheuma szeszse valóban csodálatos eredményeket idéz elő, stb. — **T. Bábolna,** 1901. március 18. **Babik József, plébános.**

Örömmel mondhatom, hogy az „**Ezereum**” kitűnő sikerrel és eredményrele használt. Tokod, 1901. május 5. **Takács József, plébános.**

Miután „**Ezereum**”-ja jó hatásának bizonyult be, kérek ismét küldeni, stb. — **Tranau** (Szepes. m.) **Boros Ferenc, plébános.**

A küldött „**Ezereum**”-ot si errel használtam. Girott, 1902. január hó 18. **Tink Miklós, plébános.**

Meggyőződtem az „**Ezereum**” üdvös hatásáról, kérek még küldeni, stb. — **T. Lők,** 1901. januus hó 21. **Agáczy János, plébános.**

Az „**Ezereum**” igen kitűnőleg hat, a szenvedőknek mindig a lehető legmelegebben fogom ajánlani. Nógrád-Marczai, 1901. jan. 30. **Horváth József, káplán.**

Örömmel értesítem, hogy az „**Ezereum**” a régi rheumatikus fájdalmat 2 napi használat után elmulasztotta. Eger, 1901. december hó 8. **Pelcz J., v. tancsosz.**

A küldött köszvényeszezt, isomcsusz, idegcsúbak és ischias eseteknél igen jó hatásúknak találtam a mindazon esetekben, hol bõrizgatok javulva vannak, igen jó sikerrel használható. Doda, 1900. november 12. **Dr. Kovács Sándor, kórh. igazgató-orvos.**

Ára egy nagy üvegnek utasítással 2 korona. Vidékre 2 korona 70 fillér beküldése után 1 nagy üveg bérmentve. — 12 korona beküldése után 6 nagy üveg bérmentve küldetik bárhova. — 2-5 üveg rendelésénél a postaköltség ládával és csomagolással összesen egy koronába jön.

Megrendelhető egyedül a készítőnél:
NAGY IMRE gyógytárában **EGERBEN** (Hevesmegye.)
Múltéztassák azon kipróbált kitűnő szert a köszvényben és rheumában szenvedő embortársainknak figyelmébe ajánlani.

Dr. DREISZKER VIZGYÓGYINTÉZETE
KÖSZEGEN, Vas megye vasutállomás,
— Nyitva március 1 től. —
RENDSZER:
Preisnitz és Kneipp.
Legjobb gyogyeredmények!
Gondos orvosi felügyelet.
Igen jutányos ár.
Prospektus ingyen és bérmentve.

Premier Kerékpárok
leg finomabb a világon
leg jutányosabb vasárnap
Arjegyzék
Premierwerke Eger, Csehország

Déli Jég- és Viszontbiztosító-Társaság
magyarországi osztálya
BUDAPEST, Váci-utca 20. sz.,
az „**Adria**l biztosító-társulat” házában.
Bárá Podmaniczky Frigyes intéző.
Teljesen befiz alaptőke 3,000,000 K.
Tartalékok . . . . . 2,967,379 K.
E társaság, mely a kir. szab. „**Adria**l biztosító-társulat” védnöksége alatt alakult, mindennemű terményeket biztosít jégkár ellen és a t. en. biztosító közhírségnek a legelőnyösebben megállapított biztosítási feltételeket nyújtja.
A biztosítási díjak igen jutányosak s a felmerülő károk a leggyorsabban és legpontosabban törítetnek meg.
Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és közelebbi felvilágosításokat készségesen adnak az „**Adria**l biztosító-társulat” magyarországi osztálya, valamint oszias vezér-, fő- és kerületi ügynökei.
Főügynökség LÖWY ADOLF.

Hirdetések
felvételnek
FISCHEL FÜLÖP
könyvkereskedésében
NAGYKANIZSÁN.

Rendkívüli szerencse BIHARI EDE

főáradájában, ahol eddig több mint

HAT MILLIÓ

koronát nyertek.

Sok **20,000, 10,000, 5000, 2000** koronás főnyereményen kívül a következő főnyereményeket fizettem már ki:

600,000	kor. a	69,686	számra
600,000	kor. a	28,718	"
200,000	kor. a	18,445	"
80,000	kor. a	69,691	"
60,000	kor. a	23,772	"
30,000	kor. a	103,298	"
30,000	kor. a	14,199	"

továbbá f. évi március 28-án ismét

200,000 koronát a 28,632. számra

Az I. osztályú sorsjegyek árai:

egy nyolcad ($\frac{1}{8}$) — 75 frt vagy 150 k. | egy negyed ($\frac{1}{4}$) 150 frt vagy 3. — k.
egy fél ($\frac{1}{2}$) 3. — " " 6. — " | egy egész ($\frac{1}{1}$) 9. — " " 6. — "

Eredeti sorsjegyeket utánvétellel vagy a betétösszeg előzetes beküldése ellenében küldök. Minden rendeléshez a hivatalos tervet ingyen melléklek. A hivatalos nyereményjegyzéket huzás után azonnal küldöm. Sziveskedjék megrendeléseit azonnal, de legkésőbb

f. évi május hó 2-ig

alulírt szerencsés főelárusítóhoz juttatni

BIHARI EDE

Budapest, Városház-utca 14.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen.

A női szépség

Csodás, gyors hatása.

előzésére, tökéletesítésére és fenntartására legkiválóbb és legbiztosabb a vogytására, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan

FÖLDES-féle

Margit-Creme,

Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt eltávolít szepőt, májoltot, pattanást, bőrtátrát (Mítesseri) és minden más bőrbaját. Kicsimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arcot fehérre, simid és üdéd varázsolja.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor. Margit hölgyor 1-20 K., Margit szappan 70 fill., Margit fogpép (Zahnpaste) 1 kor., Margit arccviz 60 kr.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN

Gyógyszerész ARAD

Kapható minden gyógyszerertárban, drogériában és illatszerekkereskedésben.

Főraktár Nagy-Kanizsán:

Hamisítók bíróság oldoztetnek

Bolus Lajos és Prager Béla gyógyszerertárban.

Legjobb szepítő szer

Pompás és előkelő nyári szállóhely. Déli ivasztatóhely: Fürtszákh, 8 óra Meztől. Idény: Május—Szept.

Rohitsch- Sauerbrunn-fürdő

1901-évbén: 3000 fürdővendég (fenállása óta legmagasabb létszám)

A Tempel és Styria források, a karlsbadi és marienbadi forrásokhoz legközelebb állnak. Gyamerbél-, máj- és vesebajoknak, felegzesszervek, cukorhajók, epék stb. gyógyítására külön gyógyházak. Tágas parkok, nagy erdőségek sétagyógymódhoz. — 3 nagy fürdőintézet: meleg-, hideg- és forrás fürdők. — Tej-, savó- és kefir kura. — Különleges fürdőzene. — Sportversenyjátékok. — Kellemes társasélet. — Ismertetők és prospektusok kérendők az

106-4 Igazgatóságtól.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comm.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik háztréysásl, császál és veghitételnel.

Intés. Silányabb utánatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Richter” védjeggyel és a „Richter” csomagjézzel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerüzem Budapestben.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

URANOS

-KÉK

ruha-mosáshoz
a legjobb kékitőszér

— Törvényesen védve. —
Mosó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékitő.

Olcsó és felülmúlhatatlan!
Kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő. — Egy nagy üveg 1 60 kor., fél üveg 1 korona.

Kapható mindenütt.
Utánzatoktól óvakodjunk.

Kizárólagos gyárt

HOCHSINGER TESTVÉREK VEGYÉSZETI GYÁRA

BUDAPEST VI., RÓZSA-UTCZA 85.

Legkedveltebb, legtekéletesebb
arctisztító és szépitő szerek: **AKÁCIA**

KRIEGER-féle -CRÉME 2 kor.
-PUDER 1 -
-SZAPPAN 1

Főraktár: **KORONA GYÓGYSZERTÁR**
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR
Gazdasági
GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 részvétel 100 000
kifizet. kizebb g. g. szamben.

Malombürokráciára
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Kivételre árjegyzéket legyen és
bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Előrangú kénes hévízi gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uszodákkal,
kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakoszobával.
Prospektus kívánatra ingyen
és bérmentve.

KATZER
szűsmeester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szűrmeáru az egész
világon elterjedtek és
elsőrangúak.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tuzatja 3, 4, 6, 8, 10 kor. 6.
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvételt, vagy
a pénz előzetes beküldése után

küldi e szakma
legelő rangu
csépe:
REIF J.
specialista. Bécs,
Brundstätter 3.
Árjegyzék
ingyen.

BUTOR.
Óriási választék
háló-, ebédlő-, szalon- és
uri-szoba-butorokban.
Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

CZIMEK bármely országból és
szakmából, ajánlatok eset-
küldése és ízl. összekötöttenek le-
tesítése céljából (postadíj jótállásával)

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Mácor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A torok, tüdő,
száj és fogak
legjobb védője az
OSAN

Felismulja az eddig ismert összes fogászati.
OSAN-szájvíz-essencia á 88 kr., OSAN-fogpor á 44 kr.

Csorny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
ROZSATEJ azüpitő-szór
Egredje 1 frt. - Bñhe:
balzsamszappan 30 kr.

Frislioh Ford.-fele Napraforgó-szappan á 50 és 35 kr.
a legjobb és legeszezságesobb
Sanningene hajfestő-szer, sötétszöke,
barna és fekete. Ára frt 2.50

Prospektust ingyen és bérmentve küld:
Csorny J. Antal. Bécs. XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldre London, Paris, Brüssel, Konstantinopól stb.
Baktáron szögnyarokban, Ulassertárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Arad-utca 10.
ALAPITTAÓIT 1853.

Nyitvános polgári iskola 10-14 éves
fiak részére. - Felsőbb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. -
Nevelő internátus bennlakó növendékek
részére. Bizonyítványai államérvénye-
sek és az egyéves onkölönösségre joga-
sítanak. - Bővebb felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNACIONAL
SZÖRVEZTŐ
néhányosori használat után az arcáról és
kéáról a szőrt eltávolítja. Egy légey 6 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerár.
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-títkok” ingyen

Mi helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHAZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

SANTALEGGER
Fiatl embereknek orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
folyadékot, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérit, szépit.
1 üveg 90 Mfler. Postán 4 üveget
bérmentve küld

KERPEL gyógyszerár.
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad förtésztéses zálog-
level-kölcsönöket, melyek után

teljes közzpénzfeltesel:	2 1/2-3% levonással:
50 évre a töke évi 5.70%-a	50 évre a töke évi 5.20%-a
33 1/2 : : : 6.50%-a	34 : : : 6. -%a
22 : : : 8. -%a	25 : : : 7. -%a
15 : : : 9.80%-a	15 : : : 9.40%-a

Biztosító járadékul a förtésztésel együtt.
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

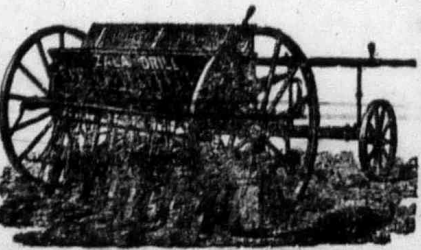
Szajl érdeklében hirdessen
LEOPOLD GYULA
birtokai irókja által
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

HAZAI GYÁRTMÁNY!
WEISER J. C. Nagy-Kanizsa
GAZDASÁGI GÉPGYÁR

Ajánlja **Egyetemes aczélekeit** [ ] aczélgerendélylyel,
első minőségű tömör aczé-kormányokkal. **Kévasu**
aczélekeit. Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes
felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajmivelő eszközeit.

ZALA-DRILL
sík és hegyes talaj-
hoz egyaránt alkal-
mas hazánk legjobb
sorvető gépeit szab.
kikapholható kap-
csuklyókkal.

Homokos-talajra a **Zala-Drill** különösen e czélra ké-
szített és kitünőnek bizonyult **vetősarúkkal** ellátva.

„**Perfecta**” meritő korongos vetőgépeit leszállított áron.
„**Planet**” rendszerű lókapáit. — Planet rdsz. kézi toltó-
kapáit, 2 kapakéssel 14 kor., töltőgépet külön 6 kor.
„**Hollingsworth**” lógereblyéit. — Kukoricza morz-olót,
szecska- és répavágóit, valamint egyéb gazdasági gépek
és eszközeit.

Uj! WB eketestek, kor-
mány, szántóvas és nád
a legjobb aczélból, tel-
jesen felszerelve, tartalékvassal
12 korona.

WBT eketestek, magasabb és
hosszabb kormányval, a nádol.
kívül még aczéltalppal is el-
látva, teljesen felszerelve, tar-
talékvassal 14 korona.

Ezen eketestek az egyetemes ekékhez hasonló alakjuknál fogva a képzeltető
legtekéletesebb munkát végzik és feltűnő könnyű járásuk, miért is már nagy
kedveltségnek örvendenek.

Mabille rendszerű
gyümölcs- és szőlősajtók
folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel
és nyomoró szabályozással.

SZŐLŐZUZÓK
kavaróval, 375 mm széles rovátkás vashen-
gerekkel, sulykerékkel vagy anélkül.

PÜRGO
 A legnagyobb kisközfű...
 A leggyengébb kisközfű...
 még csecsemőknek is adható...
 25 cseuerka ára 1 korona.

Órák, órászerek
RÉSZLETFIZETÉSRE
 is olcsó arany órák
SERÉNYI
 órák és órászerek
 Budapest, Erzsébet-körút 21. l. sz.
 Pihenő: 14. és 15. óra 2. sz.
 Közpénzárnyékos
 igazgató.

Köszvény és csúsz ellen legalkalmasabb
 A KRIBNER-FÉLE
REPARATOR
 1 üveg 3 korona.
 Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
 110,000 sorsjegy, Nyeremények összige
 55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 a magy. kir. cz. sz. osztályosajáték főkezelő helye
 BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
 Elismert megbízhatóság! Előszéknység! Kiváló szerencse!

Ha csúsz a haja,
 használja a
„Stella”
 vizet, mely nem csúsz, hanem a
 haj eredeti színét adja vissza.
 Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerész, 6 es. és kir.
 Iskolája Jászai Mik. utcai épületje
 BUDAPEST,
 V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIÁI GYÓGYINTÉZET.
 A vérnyomás biztos gyógymód: asthma, szív-,
 gyomor-, ideg- és bőrbaj, székélyedés, elmezavar ellen.
 E gyógymód megalkotója:
Dr. KOVÁCS J. SÓVÁROSI ORVOS
 BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRÚT 18. I. EM.

Megjelent az új X^{es} számú
YOST MODELLE
 ESZMÉNYI TÜKÉLETESÉGEN
 KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP részvény társaságtól
 Budapest, NEW-YORK

Remek és olcsó fenyképek készítenek
RIVOLI
 Fényképezési és festékesztő műhelyek
 BUDAPEST, VI. KER., KERCSENY-UT 24. SZÁM.
 111 Régi kis házak után is állítottak szőlőházakat!!!

Hirdetéseket, reklámokat szakre-
 rüen, pontosan és legolcsóbban közöltet
 az összes bel- és külföldi lapokban,
 valamint napiratokban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői
 osztálya,
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: Leopold Gyula SZERESZTŐ

Hôtel PÁRIS szálloda
 Szállodás: SIMON PÁL.
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. SZÁM.
 100 szoba 1 főtől fejjébb kényelmességgel együtt.
 Fürdők, elegáns kávéház, étterem és szórakoz-
 nok a házban. Villamos vasúti megállóhely
 az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHEK VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.
 Hivágytalanság, hányinger, fejfa-
 já, gyomor-bajok ellen esedékesítésre a
RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
 Ár 1 korona. Pénz 6 üveg bérmentve.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
 BUDAPEST, FÓVÁM-TÉR 6. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Párizsban
ÉS SZANATORIUMA. (Magyar)
 Kétféle hegyi fekvésben, pormentes és szélől védett, 200 kilo-
 méternél több jól ápolt, regényes hegyi utak. Szigorúan indivi-
 dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
 betegségekre higiénikusan a legteljeskörűbben vannak berue-
 desve. Kétféle ellátás, méréselti árak. Az intézet egész éves át-
 nyitva van. — Prospectus és felvilágosításra szolgál:
 a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Párizs (Párizsban)

PÜRGO
 A leggyengébb kisközfű...
 A leggyengébb kisközfű...
 még csecsemőknek is adható...
 25 cseuerka ára 1 korona.

XII-ik magy. kir. szabadalm. osztályosajáték
 nyereményeinek sorozata.

110,000 sorsj., 55,000 nyerem.
 Minden második sorsjegy nyer.
 Legnagyobb nyeremény esetleg
1 millió korona.

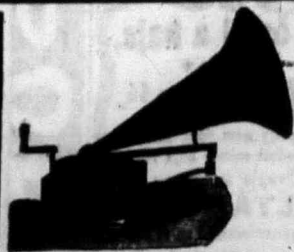
A nyeremények készpénzben fizetettnek kl.	Korona.
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 „ ”	200000
2 „ ”	100000
1 „ ”	90000
2 „ ”	80000
1 „ ”	70000
2 „ ”	60000
1 „ ”	50000
1 „ ”	40000
5 „ ”	30000
3 „ ”	25000
8 „ ”	20000
8 „ ”	15000
36 „ ”	10000
67 „ ”	5000
8 „ ”	3000
437 „ ”	2000
803 „ ”	1000
1528 „ ”	500
140 „ ”	300
34450 „ ”	200
4850 „ ”	170
4850 „ ”	130
100 „ ”	100
4350 „ ”	80
3350 „ ”	40
55000 nyer. és jut. összegben	14,459,000

≡ Felhívás ≡
 a XII-ik
m. kir. szab. Osztályosajátékhoz.
 Az I. osztály huzása már
1903. évi május hó 22. és 23-án lesz.
 Az I. osztályu sorsjegyek ára:
 egy egész egy fel egy negyed egy nyolczad
12 korona 6 korona 3 korona 1 kor. 50 fill.
 Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét, vagy az összeg
 előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelme-
 sebb és legolcsóbb a postátalványon való rendelés. Min-
 den megrendeléshez csatolom a hivatalos tervet. A hivatalos
 nyereményjegyzéket azonnali a huzás után küldöm szét.
 Befizetési lapokat a pénzüszegyek díjmentes átutalhatása
 czéljából ingyen becsátok ügyfeleimnek rendelkezésére.
 Becses megrendelését sziveskedjék mihamarább
 hozzám juttatni.
Gaedicke A.
 Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődéje
BUDAPEST,
 IV. ker., Kossuth Lajos-uteza 11. sz.

Gaedicke szerencsége
ÓRIÁSI!
 A következő főnyereményeket fizet-
 tem ki addigelő b. ügyfeleimnek:

Korona	Sz.
60000	62551
40000	33464
40000	11119
40000	28916
100000	42758
100000	49878
100000	87991
70000	60912
60000	17357
60000	78863
60000	82528
60000	97263
30000	6920
30000	38691
30000	90664
25000	23481
25000	30049
20000	28950
20000	33402
20000	35862
20000	44410
20000	60781
20000	78848
20000	88974
15000	57734
15000	77950
15000	82506
24 á	10000 K. — 240000
46 á	5000 „ — 230000
292 á	2000 „ — 584000
599 á	1000 „ — 599000
883 á	500 „ — 441500

Számos beszélő-készülék létezik, de **csupán egy GRAMOPHON!!**

Gramophon beszél és énekel magyarul, franciául, angolul, olaszul, horvátul, szerbül, csehül, németül stb.

Katalógusokat és legújabb lemez-jegyzékeket ingyen és bérmentve. Valódi csakis akkor, ha a hirdetésünkben feltüntetett íróangyal védjeggyel van ellátva.

„GRAMOPHON“ WEISS H. és Tarsa

BUDAPEST, Márcy-körút 2.

71-10

Részletfizetés engedélyeztetik

A lemezekre kiváló művészek énekel vétettek fel.

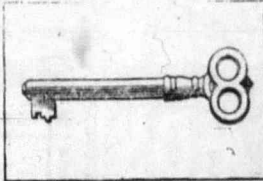
Minden helyen képviselők kerestetnek

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

jegygyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlő faj alkalmas, (hár mind kuzó természetű) mert nagyobbraze ha meg nő is, természet nem hoz, ezért sokan nem érték el eredményt eddig. Iol lugasnak

alkalmas a okat ültetnek, azok öven eljutják hozukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskataly és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek falá mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszé anélkül, hogy legkevésbé helyet is el foglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladásiabb gyümölcs, mert minden évben terem.

É A fajok ismertetésére vo. alkalos szines leányomatú katalógus bártkinek ingyen és bérmentve küldeték meg, aki címét egy leveleslapon tudatja.

Érmelléki első szőlőtrágyalep Nagy-Kágya, s. p. Székelyhid.

Olcsó áraink bámulatot keltenek!

— Fiókraktár —

Nagykanizsán

Kazinczy-utca

1. szám.

Tartós női bőrczipő párja 2 frt 40 kr.

Kitűnő női gombos bőrczipő párja 3 forint.

Nagyon erős női fűzős bőrczipő párja 2 frt 80 kr.

Tartós női bőrfélczipő párja 2 forint.

Női bőrczipő kettős keresztossal párja 2 forint.

Tartós gyermek fűzős bőrczipők párja 75 krtól feljebb.

Kitűnő férfi fűzős bőrfélczipő párja 3 forint.

Nagyon erős férfi bőrczipő párja 2 frt 40 kr.

Nagyon erős férfi sima bőrczipő párja 2 frt 50 kr.

Kitűnő férfi bőrfélczipő párja 2 frt 50 kr.

Könnyű női utcai bőrczipő párja 1 frt 50 kr.

Nagyon erős leány fűzős férfi-czipő párja 1 frt 70 kr.

1^a Godyear világsczipő, legdivatosabb forma; az árak felülmulhatatlan olcsók.

Az árak a gyár által minden czipő talpába be vannak vésvé.

Turul czipőgyár Részvényársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

Szerkesztőség
Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta délután 4-6 óra között.

Idő intéendő a lap szemléi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedésben.

Helyközi telefon 203. szám.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiállítás-árak

Egész évre	12 korona
Félévre	6 korona
Negyedévre	3 korona

Nyitlár petitaóra 40 fillér

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozóak Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intéandók.

Bármentetlen levelek csak ismert emberek fogadhatnak el.

Egyen szám ára 30 fillér.

ZALA

Politikai lap.

Nagykanizsa. 1903.

Felölös szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtársa: Hévícz Lajos.

Vasárnap április 30.

A Kain-bélyeg.

Irta: *ijj. Abrányi Kornél.*

Orökös fő tja marad a magyar alkotmány történetének az a második ex-lex, melybe most készül belekergetni a törvényhozást és a kormányt a függetlenségi párti obstrukció. Lelkerajta, ha megteszi! Viselni fogja érte a Kain-bélyegyet; mert kimutatta a foga fehéret.

Ha a négy év előtti ex-lexről úgy fog beszélni a történetírás, hogy az forduló pontját jelentette egy *állandó ex-lex állapotnak*, mely abból állt, hogy a merev többségi abszolútizmus sem a parlamentben, sem a parlamenten kívül nem engedte szabadon megnyilatkozni és szabadon érvényesülni a nemzeti akaratot, és hogy ezt tehessen, nem tisztelte a törvényt, önkényesen használta fel a hatalmat a saját érdekeire, és nem respektálta, hanem ha kellett kijátázta, ha kellett lábbal tiporta a jogot, — akkor ugyanez a történetírás úgy fog beszélni erről a második ex-

lexről, hogy ez szintén egy forduló pontot jelent, csak hogy nem örvendetést, hanem *gyászost*; mert ez nem a végé, hanem a kezdetét jelenti egy olyan *állandó ex-lex-állapotnak*, melyben a *kisebbségi terrorizmus lesz az*, mely nem engedi érvényesülni a nemzeti akaratot, a *törvényes többség akaratának alakjában!* És hogy ezt tehessen, nem tiszteli az alkotmány sarkateleiteit, önkényesen használja fel a parlamenti kisebbség számára biztosított jogokat, és ha kell, kijátázza; ha kell, lábbal tiporja a törvényhozás lelkét és legfontosabb létszervét: a házszabályokat.

Végzetes forduló pont ez! Mert egy felől megszégyeníti mindazokat a nemes idealistákat, a kik azért törték meg a többségi abszolútizmust, hogy az az erő, mely az ellenzékber rejlik, megtermékenyítse az alkotmányos élet talaját; — másfelől kártevő gúnyos kacagásra jogosítja fel mindazokat, akik azzal izgatták és védtek a régi pártabszolútizmust, hogy a függetlenségi pártnak több erő és

több jogot adni annyi, mint a forradalomnak és a kisebbségi terrorizmusnak alvó rossz szellemét felébreszteni.

Az obstrukció, már önmagában véve is, egy olyan parlamenti betegség, mely megviseli az a kormányt szervezetét. De ha törvénytelen ségek és jogtalanságok megszüntetésére támad fel, akkor a betegséget ki lehet heverni, sőt az alkotmányos élet még egészségesebb lehet utána.

Ámde átok és halálos betegség az olyan obstrukció, mely eldobva minden jogtisztelést és minden alkotmányos értéket, kizárólag csak a nyers erőre támaszkodik, — mely lábbal tiporja a parlamenti szólásszabadságot, mert nem engedi beszélni azokat, akik nem az ő szájuk ize szerint beszélnek, mely egy törvénytisztelő kormány és egy törvényesen választott többséggel szemben a kisebbségi *sic volo sic jubeo* zsarnoki álláspontjára áll.

És hát nincs ennek a szerencsétlen országnak közvéleménye, mely ezt belátná s mely hangosan s tiltakozva

TÁRCA.

A Székelyföld.

A székely népek immár ismert nyomorúsága aggodalomba ejt minden jobb érzésű hazafit. Kivándorlása veszedelem az egész magyar nemzetre nézve, mert amint elhagyja őrtálló helyét az idegen tolu nyomába. Már is néptelenedik egy-egy vidéke. Eddig még vigasztalt az a tudat, hogy a szomszéd Romániából visszatér a családi tűzhelyhez legnagyobb része a kivándorlóknak, de most hogy Amerikába is kimennek, félős, hogy nagyobb százalék fog végtéppen elveszni a magyar hazára. Csak a tavaly kezdődött ez újabb vándorlás s már is 339 székely kivándorlóról számolt a statisztika.

Mindenki abban a meggyőződésben élt eddig, hogy a székely jobban szereti hazáját, semhogy a messze új világrészbe elmenne s a szokatlan hosszú tengeri utra rászánná magát. És ime kezdődött az amerikai kivándorlás háromszázat meghaladó ép, erőteljes székely embernek a megmozdulásával. Tul Romániában is kezdődik ott élő székely véreink között az Amerikabavándorlás, ott a tehetősebb székely iparosok kelnek a konstarcai kikötőben vándorutra. Hogy ez az új népmozgalom nagyobb hullámokat fog verni s a közeljövőben megsokszorozódik a kivándorlók

száma, azzal immár tisztában lehetünk. Már is alispáni meg polgármesteri hivatalokban sürűben jelentkeznek az utvelekért folyamodók.

Pedig a Székelyföld áldott hely. Idegen, aki látja, elcsodálkozik, hogy lehet onnan elkivánczkolni. Minden főtétele megvan ami vonzó, mozgalmas élet elővárásolására szükséges. Változatos vidékei pazar látványosságot nyújtanak a szemnek, balzsamos fenyves erdőt mértőföldre terjednek, egész vármegyékét borítanak. A páratlan gyógyerejű, szénsavdús ásványvizek patakokban folynak el. Hegyeinek méhében kő, érc, szén, só bőségben van. Hosszu utak fehér márvánnyal vannak kavicsozva. Ritka természeti csodákban is bővelkedik. A szovátai meleg forstó, sósziklák, a gyilkos tó, Szent-Anna tó, kénbarlangok, mind sajátos remekei a természet alkotásának. Történelmi emlékek, régmúlt idők maradványai sem ritkák, róluk csodás legendákat őriz a hagyomány.

Nagy oka kell legyen annak, hogy innen a napszámos és cselédbérért idegenbe menjen a nép s ne térjenek vissza ezrei a kivándoroltaknak. Ezek között semmiestre sem utolsó az a mostoha viszony, amely a székely és a Királyhágón-inneni magyarság között fennáll. Soha a magyarság e két faja között az érintkezés nem állandósult. A székely idegen népektől körülzárva, soha sem érezhette a magyar hazai igazságát és erejét, ha a Székelyföld határait túllépi,

köröskörül idegen népekkel találkozik, kik neki nem barátjai, támogatást semmiben nem nyújtanak. A nagyobb kulturális és forgalmi központoktól távol esik, kereskedelmi és forgalmi viszonyai magának a Székelyföldnek vasut híján s a keleti határ elzárása miatt ki nem fejlődhetek s azért mindama kincsei, mikkal a természet pazarul megáldotta, jobbra paragon hevernek.

Csak egy kis jóakarát kell a nagy magyar társadalom részéről, hogy itt a helyzet megváltozzék. Keresse föl, tanulmányozza és szeresse meg. Látogasson el földőire népesítse be azokat; ott és ne a külföldön költse pénzét. Aljjon be a székelyföldi termékek fogyasztójának, mellőzze a külföldi ásványvizet és iparterméket, ha megfelelő minőségűt a Székelyföldről is kaphat.

Nem alamizsna kell a székelynek, azzal rajta segítve nincs, hanem felkarolása mindannak, amit ez nyújthat. Ami a nagy magyar alföldnek hiányzik, az feltalálható a Székelyföldön, de viszont ez szegény a kenyérben. Egyenlítőse ki e két magyar faj amennyire teheti szükségleteit itt a hazában. Akkor boldogul a székely.

Ha a kölcsönös érintkezés állandósul, nemcsak a gazdasági javulás fog a Székelyföldön beállani, hanem a székely nemzeti érzésében is erősödni fog. Ez indította a székely társaságokat arra, hogy a nagy magyar közönséget az ország másik feléről a székelyföld látogatására meghívják.

Férfi- és gyermekruha

Czipő- és kalapraktár

Ijj. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA. Erzsébet királyné-tér 1. szám volt Weiss üveges-féle helyiségben.

— a legnagyobb választékban —
— legjobb minőségben —
a legmérsékeltebb árakon

omelné fel szavát az ilyen merénylet megbélyegzésére? Avagy csupa *Eszauból* áll már ez az egész nemzet, mely egy tál lencsért kész odaadni legdrágább apai örökséget? Azt az örökséget, melyért őseink oly sok századon át harcoltak, szenvedtek és véreztek! Az alkotmány sérthetőségét!

Egy tál lencsét kínál ma a függetlenségi párt ennek a drága örökségnek odadobásáért. Egy tál lencsét, mely abból áll, hogy ebben az évben huszezer ujonccal többet ne szorozzanak be! — Hát feléri ez a huszezer ujonc (mely csak *felé* teszi az évről évre növekedő póttartalékosoknak,) hogy milliók és milliók fosztassanak meg az alkotmányos életnek, és a törvényhozás szabatos működésének áldásaitól? Megéri-e ez a tál lencse azt az apai örökséget, melynek kockára tételéről van szó, midőn a függetlenségi párt inkább kész a forradalom végleteinek lejtőjére lépni, mint elfogadni eddigi makacosságának méltó nemezését?

Hisz amit az obstrukció szónokai a képviselőházban beszélnek, amit az obstrukció lapjai írnak, az már valószínűség!

Ugy beszélnek és úgy írnak, mintha nemcsak a kormány nem volna törvénytisztelő, és mintha nemcsak a többség nem volna tiszta választások legális eredménye, hanem mintha a koronás király nem uralkodnék alkotmányosan, és mintha a közös hadsereg nem alapulna törvényen, mindazokkal a legfőbb haduri jogokkal egyetemben, melyeket a nemzet törvényhozása ruházott felség-jogok gyanánt a koronára!

És ez az őrzőség mindinkább bele

megy a dühöngésbe. Már nem is vitakoznak, csak tombolnak és dühöngnek és sértegetnek. Már konventet csináltak a magyar képviselőházból, és már ugyanazokat az elveket kezdik hirdetni, mint a legvéresebb száju jakobinusok! Már ugy beszélnek a parlamenti szuverenitásról, mintha abhoz csak a kisebbségnek lenne jussa! Már ugy beszélnek a korona szuverenitásáról, mintha az csak árnyék-szuverenitás lenne a kisebbség szuverenitásához képest. Már nyíltan proklamálják, hogy soha többé nem fognak Magyarországon törvényesen ujoncozni, míg csak a kormány, a többség és a korona nem kapitulálnak a kisebbség akarata előtt.

És mindezeket a szörnyűségeket a magyar közvélemény füle hallatára és szemeláttára mondhatják s tehetik? — És ez a közvélemény, mely egész Európának imponálni tudott méltósága és politikai érettsége által, most néma és tehetetlen? És engedi önmagára süttetni azt a Kain-bélyeget, hogy úgy táncol, mint az obstrukció őrzőgő zenekara huzza?

Nem a kormány iránti bizalomnyilvánításról, nem az ujonc javaslat helyesléséről van szó, attól a pillanattól kezdve, amikor a kisebbségi terrorizmus az ex-lex által a forradalom tereire lép: hanem az alkotmány megmentéséről és a normális rendnek visszaállításáról!

Ezt gondolja meg, és ezt érezze át a magyar közvélemény, — mielőtt a tál lencsért oda adja apai örökségét, — s mielőtt a Kain bélyeget rá engedi süttetni homlokára.

Vidor Samuné elnöki jubileuma.

Az emberszeretetnek szentelt nemes munkálkodás, — melyet önmagában találja legszebb jutalmát, abból az alkalomból, hogy a nkanizsai *Izr. jótékony Nőegylet* április hó 25-én ünnepelte meg örökös elnökének: Vidor Samuné gesei Gutmann Hedvig urasszony eredményekben gazdag elnöki működése 25. évtordulóját, — társadalmunk halás elismerésével találkozott. A nőegylet, elnöke intencióit követve, házi ünnepélynek tekintette a napot és annak részleteit ezen szempontból is állapította meg. De a nagyközönség tudatában annak, hogy a jubiláns elnök működéssel nem specialiter a nőegylet érdekeit, hanem a közjót szolgálja, részt kívánt az ünnepségből, hogy elismerését kifejezésre juttathassa és az valóban imponáns módon kifejezésre is jutott. Az ünnepség lefolyásáról tudósítunk a következőket írja:

Az izr. templomban

vette kezdetét a jubiláris ünnepség. A templomban az izr. hitközség elüljáróságának határozatából kifolyólag háladó istentiszteletet tartottak, melyen rendkívül nagy közönség vett részt. A hölgyek karzatán nem maradt egyetlen hely sem üresen. — *Kartschmaroff* Leo főkantort ismert művészetével rendkívül szép áldomást menesztett a Mindenhatóhoz a jubilánsért. Majd dr. *Neumann* Ede főrabbi lépett a szószékre, hogy a valóság és szeretet tanain felépült nagyszabású beszédben emlékezzék meg Vidor Samuné urasszonyról és Istennek tetsző munkálkodásáról. — Az istentisztelet, mely az ünnepségre való tekintetből a szokottnál korábban vette kezdetét, 11 óra után ért véget.

Tisztelgések, üdvözlések

Az isteni tiszteltetés után az *Izr. jót. Nőegylet* testületileg vonult Vidor Samuné elnökasszony lakására, hogy haláljának és elismerésének kifejezést adjon. Az utóan nagy feltűnést keltett a nőegylet monstre-deputációja, mely 150 tagból állott. Az elnök tágas lakása alig volt képes befogadni az üdvözlők sokaságát. A nőegylet szónoka dr. *Schwartz* Adolfné urnó, választmányi tag volt. — Magas, reptű, rendkívül lendületes beszéd kíséretében átnyújtotta a nőegylet üdvözlő iratát, mely a következőleg hangzik:

Mélyen tisztelt Nagyságos Asszony!
Szeretett Elnökünk!

A nagykanizsai *Izr. jótékony Nőegylet* ma ünnepel t. örömtünepét annak, hogy Nagyságodban immár negyedszázadon át érdemekben gazdag vezető elnökét tisztelheti.

Midőn Nagyságod 1878. április 17-én dicső emlékeztető édesanyjától egyetünk kormányát, mint annak örökét átvette, célnak már ki volt jelölve. Könyveket szántani, a nyomort enyhíteni, ez volt mindenkor célunk, mindenkor törekvésünk.

Mert ismétlem: nemcsak arra van szükség, hogy ezzel is új jövedelmi források nyitassanak, hanem elsöb sorban arra hogy az életközledelemben immár kimerülő, csüggedt székelyekben az önbizalom erősíttessék, hogy érezze a székely, hogy ebben az országban nem áll egyedül, de számíthat egy erősebb magyar társadalom testvéri szeretetére a mindenkor készleges támogatására.

A folyó év nyarán több iskola és ur-társaság tervezi a Székelyföld meglátogatását. Jöjjenek mentől többen, kedves és élvezetes kirándulásban lesz részük. A székely társaságokba tömörült helyi társadalom szeretettel fogadja és kalauzolja végig a Székelyföldön a kirándulókat. Alkalmuk lesz gyönyörködni a természet sok változatos szépségében alkotásaiban. A Maros, Olt és Küllös forrásait láthatják s naponkint egy-két kis fürdőn tarthatnak kellemes pihenőt. Váltakozva találják a természetes és pazarul gazdag sós és borviz fürdőket és más-más gyógyhatású ásványvíz forrásokat, amiknek élvezése mind ingyen áll a kiránduló társaságok rendelkezésére.

Meglátathatják Marosvásárhelyt, Szászrégent, Borszékot, Tölgyesen a romániai határt, Gyergyószentmiklóst, Csikszereadát, Szóvátát, Parajdot

sóbányájával, Korondot, Székelyudvarhelyt, Homorodot, Tusnádot, Szent-Anna tót, Málnást, Sepsiszentgyörgyöt, Előpatákat, Brassót, a hétfalui csángó községeket, esetleg Sinaiát, a román király nyaralóját, Kolozsvárt és Gyulafehérvárt.

Utiprogrammot és tájékoztatást a székelytársaságok marosvásárhelyi irodáján mindenkinek küld. Egy tanuló kirándulása a vasuti kocsis és el-látási költségeket beleszámítva zsebpénzzel együtt 50 koronába, felnötnek 100 koronába kerül. Az egész ut 10 napot vesz igénybe.

Jöjjenek el mentől többen a székelyek közé, lássák élő szemmel keleti Svájcot, bizonyára nyújt annyi érdekességet, mint a külföld hasonló divatos, reklámmal nagyra nevelt vidéke s nekünk magyaroknak annál is többet, mert a magyar haza védelmének dicső emlékei fűződnek minden rögéhez. Ha megkezdődik az ország nagyobbik felének erre gravitálása s ezzel egyidejűleg a székely érdekek öntudatos felkarolása, új korszak nyílik itt meg, aminek jótékony kihatását egykor az egész magyar nemzet érezni fogja.

László Gyula.

„Jövendő”

irodalmi és politikai ujság.

Szerkesztik: Bródy Sándor, Ambrus Zoltán és Gárdonyi Géza.

Megjelenik minden vasárnap.

Egyen füzet ára 30 fillér

Kapható FISCHER FÜLOP könyvkereskedésében NAGYKANIZSÁN.

Nagyságod bölc. vezetése alatt biztosan haladtunk kitűzött célunk felé; küzdelemünk a humanizmus mezején, a Jószivek hosszú diadalútja volt. Diadalunkat Nagyságod céltudatos vezetésének, szívjóságának, lenkőlt gondolkodásának és a szív melegsége által sarkalt erénydetlen munkásságának köszönhetjük.

Midőn ennek kifejezést adva, a lefolyt 25 év küszöbén Nagyságodat hálatelt és szeretettel üdvözölni szerencsénk van, Isten áldását kérjük Nagyságodra és további közhasznú munkálkodására, mely egyetlen erejét, nagyságát képezi és tisztelet által sugalta üdvözítőnk kapcsán tisztelettel átnyújtjuk egyetlen folyó hó 14-én ez érdemben tartott rendkívüli közgyűlésének határozatait, az örökké tartó hála szerény emlékeit.

Határtalan tisztelettel

Nagykanizsán, 1903 április 25-én.

az Izs. jótékony Nőgyelet.

Dr. Schwarz Adolfné beszédjét, mely igazi szóközi remek volt, valamint az elnök erre adott köszönő válaszát, a tisztelgők lelkes éljéne kísérte. — A nőgyelet választmánya szeretetének és ragaszkodásának jeléül egy hatalmas virág-állványt is kedveskedett elnökének, melynek szalagján a következők voltak remekül hímelve: „A jósziví megáldatik, mert kenyereből a szegénynek ad.”

A nőgyelet után a népkönyha felügyelő hölgyeinek fiatalab gardája, a leányok léptek a jubiláns elé, szintén elhozván a szeretet virágait. Szónokuk Heimler Anny k. a. volt.

Az Izs. hitközség elüljáróságát Grünhut Henrik h. elnök vezette. A küldöttség szónoka dr. Neumann Ede főrabbi volt; átnyújtván a hitközség üdvözlő átiratát, mely Barta Lajos hitk. titkár tollát dicséri.

A hitközség kebelében fenálló jót. egyletek remek kivitelű üdvözlő iratát dr. Szabó Zsigmond a Chevre Cadisa elnöke nyújtotta át rövid beszéd kíséretében.

A tantestület szónoka Bún Samu igazgató volt, ki az elnök nem 25, hanem 35 évi áldásos működéséről tanuskodott.

Az ovodák vezetői szintén tisztelegtek egykori elnöküknél.

Számos helybeli és vidéki testület levélben, illetve táviratilag üdvözölte Vidornét, ki nemcsak mint jubiláns, hanem mint vendégszerető háziasszony is szerepelt. — A tisztelgők gazdagon terített asztalok mellett élvezhették a magyar vendégszeretetet és a jubileum örömeit.

Délutáni vonattal megérkezett dr. Jankovich László gróf Zalamegye főispánja, hogy ugy saját, mint a vármegye közönsége nevében köszöntse az ünnepeket, hosszabb beszédben méltatva annak érdemeit a közjó terén.

Véssey Zsigmond polgármester, ki a főispánnal egyidejűleg jött el, a városi hatóság nevében fejezte ki elismerését és szerencsekívánatait.

Csertán Károly alispán a következő levélben gratulált:

Nagyságos Asszonyom!

A nagykanizsai Izs. jótékony Nőgyelet folyó hó 14-én tartott közgyűlésében elhatározta, hogy e hó 25-én szép és lélekelmő ünnepélyt rendez: elnökének 25 éves eredménydus működését maradandó intézménnyel örökíti meg;

ismerve Nagyságod szerénységét, nem ünnepelel nagyszabásul, de a szív igaz melegével érte tiszteletnek mégis április 25-én kifejezést ad.

Nagyságos Asszonyom! A közbecsülés és szeretet, mely minden lépését elismeréssel kíséri, csak a nemesért lelkesedő kimagasló jóságának hódol. Nem mindenkit jelöl ki arra a Mindenek Ura hogy életének gyönyöre: mások boldogulása legyen, csakis a kiválasztott részesülhet abban, hogy maga körül csak jó barátokat találjon és ne legyen senki, ki iránti ellenséges érzést tápláljon; hogy irigyei ne legyenek, mert szerénysége annak élesztésére tápot nem nyújt.

Nagyságos Asszonyom! Hivatalos állásom kedves kötelességemre teszi, hogy mélyen érzett tiszteletem és nagybecsülésémnek nemcsak személyes érzelmekkel adjak kifejezést, de mint e vármegye alispánja mondjak öszinte köszönetet odaadó lankadhatatlan fáradságáért, melyet Nagyságos Asszonyom a nyomor enyhítésére kifejt. Igaz ugyan, hogy ma a nkanizsai Izs. jótékony Nőgyelet e körben kifejtett tevékenységét és kimagasló jóságát ünnepli; de Nagyságod nem felekedtetek, hanem a segítségre szorultaknak kegyes ügybuzgó patronusa, tehát az az elismerés, melyet ma az egylet szónoka igaz szívvel fakadólag tolmácsol, nagy körben talál viszhangra.

Az öszinti jókívánat, mely Nagyságos Asszony boldogságáért nyújtatik be a Mindenható Istenhez, ezer meg ezer ajkon ismétlődik. Egészsége legyen mindig viruló, hogy nemes szíve hosszú ideig lehessen a szegényeké.

Mély hódolattal üdvözli Nagyságodat

kész szolgálja és hive:

Csertán Károly

Zalaegerszeg, 1903 április 25.

Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos zalamegyei tanfelügyelő üdvözlő sorai ezek:

Nagyságos Asszonyom!

A nagykanizsai Izs. jótékony Nőgyelet által Nagyságod 25 évi áldásos működésének megünneplése Nagyságod határozott kívánságára kizárólag egyesületi keretbe illesztve nem vált lehetségessé, hogy a szép megemlékezésben személyesen és lellem óhajta szerint vehesse részt.

De aminek sem Nagyságod szerénysége, sem az ünnepeletés kerete nem szabhat mértéket, az a jók felbuzdulása egy jósziví történetén, melynek egyetlen becsűgája volt példát adni a szeretet fáradhatatlan kultuszához; elhinteni a lelkekben a hitet és bizalmat az élet becűséhez mindabban, a mi a földi rögzöket átháda a ragyogó eszményekkel.

Nemes emberbaráti multjának a mai huszonöt éves fordulás csakis az egyik zárókőre. Még nincs lerőva minden tartozásunk.

A viszontlátásra!

Mély tisztelettel hő kifejezésével vagyok

Nagyságos Asszonyom

Zalaegerszeg, 1903 április hó 23.

készszolgája:

Dr. Ruzsicska Kálmán
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

A tisztelgések három napon át folytonosságban tartottak. Távolból közelből halomszámra érkeztek üdvözlő levelek és táviratok. Kövossy Albert szinigazgató és titkára Károlyi Lajos Ujvidékről táviratoztak. A jubiláns tágas lakását valóságos virágos kertté változtatta át a társadalom elismerő megemlékezése, mely igen impozánsan nyilvánult meg Vidor Samuné urnő ünneplésében.

Az alapítvány.

A jubileumi ünnepség maradandó emléke az ez alkalomból létesített <Vidor Samuné jubileumi alapítvány> lesz. — Ezen célra már közel 7000 korona áll az egyesület rendelkezésére. Az alapítványhoz járultak: az egylet saját vagyonából 5000 koronával.

300 korona: Gelsei Gutmann Aladárné.

250 korona: Gelsei Gutmann Odónné.

100 korona: Gelsei Gutmann Lászlóné, gelsei Gutmann Vilmosné.

50—50 korona: Radnai Károlyné (Budapest), Madarasi Beck Gyuláné (Budapest), dr. Stern Károlyné (Budapest).

20—20 korona: Sommer Sándorné, Stera Sándorné, Grünhut Henrik, Blau Pálné, Schwarz Gusztávné, Rosenfeld Adolfné.

10—10 korona: Blau Lajosné, Strem Vilmosné, Rosenberg Izrahélné, Sommer Ignácné, Zerkovitz Lajosné, Grünhut Henrikné, Grünhut Alfrédné, Rapoch Gyuláné, Weiser Józsefné, Eisinger Henrikné, Sauer Ignácné, Lendvai Samuné, Schwarz Samuné, dr. Viola Ignácné (Gelse), Rosenfeld Józsefné, Krausz Lipótné, Plachte Sándorné (Vara-d), Weisz Tivadarné, Ledofski Arminné, Löwy Adolfné, özv. Rechnitz Vilmosné, Bog-nrieder Józsefné, Hüvös Arminné Blumenschein Vilmosné, Dobrin Benőné, Kaster Miksáné, Klein Illésné, Kürschner Ignácné, Pollák Arminné, Rosenberg Richardné, dr. Rothschild Jakabné, dr. Rothschild Samuné, Tauber Alajosné.

8—8 korona: Práger Béláné, Gutmann Verona, Dobrin Rezsóné.

6—6 korona: Dr. Schön Fülöpné, Münz Józsefné, özv. Adler Mórné, Pollák Józsefné, Eisinger Samuné, özv. Mayer Józsefné, Horschetzky Sándorné, dr. Villányi Henrikné, dr. Blau Simonné, Fischer Sándorné, Löwy Adolfné, Schertz Richardné, dr. Schwarz Adolfné.

5—5 korona: Weisz Adolfné, Danneberg Jakabné, Rothschild Albertné, Oesterreicher Bernátné, dr. Ollopp Mórné, Deutsch Lajosné, Weisz Dávidné, Rothschild Zsigmondné, Székely Tivadar (Budapest), Rosenberg Bernátné, Schlézinger Janka, Kaufmann Mórné, Kreiner Gyuláné, Pleheisz Gusztávné, Bettlheim Samuné, Kartchmaroff Leoné, Löwinger Lajosné, dr. Neumann Edéné, Bettlheim Gyözőné, Kohn L. Lajosné, Szegő Izidorné (Alsó-Domboru), özv. Szegő Gyuláné, Steiner Józsefné, Kardos Józsefné.

4—4 korona: Engländer Lajosné, Szommer Nátháné, Boronkay Károlyné, Reinitz Gyuláné, Gutmann Györgyné, Neu Lajosné, Reinitz Józsefné, Neu Albertné, Menzer Ignácné, Somogyi Henrikné, Sattler Józsefné.

3—3 korona: Fischer Józsefné, Frank Vilmosné, Lang Miksáné, Reichenfeld Edéné, özv. Köhn Odónné, Klein Ignácné, Bun Samuné, Lengyel Bernátné, Fischer Ignácné, Berény Józsefné, Rosenthal Jakabné, Milhofer Odónné, Klein Vilmosné.

2—2 korona: Neusiedler Károlyné, Müller Józsefné, Hoch Fülöpné, Boronkai Aladárné, Löwenbach Jozefa, Goldmann Samuné, Pollák Fülöpné, Szigeti Sománé, Domány Arminné, Gattner Salamonné, Fleischacker Lipótné, Rozenberger Pálné, Havas Samuné, Blankenberg Vilmosné, Spitzer Ferencné, Gross Miksáné, Kaufer Józsefné, Weiszberger Zsigmondné, Singer Józsefné, özv. Kompert Fanny, Heimler Józsefné, Barta Lajosné, Pollák Miksáné.

Az adakozások még folytonosságban tartanak.

A szeszés italok és az iszákosság elleni küzdelem.

Irta: ifj. Dr. Feldmann Bódog.

(Folytatás.)

A mult évtizedben a gyakorlati élet tapasztalatainak sulya alatt a tudóányos utazások laboratoriumaiban fesszegetni kezdtek az alkohol hatásának dolgát. Már régebben tudták, hogy az alkohol nem képes a fehérje, más szóval a protoplazma képződéséhez hozzájárulni, tehát nem segídekzenhetik az elhasznált szövetrészek pótlásában, szóval semmiképp sem tekinthető olyan tápláléknak, mint például a fehérjeteralmu bus, tojás stb. Amde azt állították, hogy az alkohol, ha nem is jó >épitőanyag, annál kitűnőbb >ítelő szer, mert széntartalma negy s szeve a testben könnyebben ég, mint a szénhidrát-táplálékok: a cukor, a keményítő [kenyér, krumpi, rizs] szene. Nagy volt azonban a meglepetés, midőn hirtelen kiderült, hogy az alkohol a testben ugyan gyorsan s teljesen elég, de a test hőmérsékete mégsem emelkedik, hanem sűlyed. Ha a tudó urakban egy csepp elfogultság lett volna, bevallották volna,

hogy a kérdés ez igazság megismerésével lényegesen eldőlt. Ha egy gépezetmérnök úgy tapasztalja, hogy gépének tüszőkreányába olyan fűtőanyag kerül, mely a kazánban levő víz hőmérsékét nem emeli, hanem csökkenti, bizony a gépész kivétel az emeleti szállítás, mely ebben a fűtőanyagban x számú kalóriát mutat ki s egyszerűen azt mondja, hogy ezt a fűtőanyagot nem használhatom, mert a helyett hogy hajtana, inkább megakasztja gépem forgását.

De rosszul ismeri a tudomány matadorait, a ki azt hiszi, hogy ők oly könnyen beadják derekukat. Logikájuk imigyen nyilatkozott meg: Az alkohol ugyan nem tüzelő anyag, de tüzelő anyagot takarít, mert az alkohol elég és a hőmérsék megemmel emelkedik — tehát bizonyára a többi tüzelőből mely a táplálékkal kerül a testbe, vagy pedig a test szöveteiben felhalmozva van, eg el kevesebb és ezen megtakarított maradékok a test továbbá felhasználhatja. — Ezt állították; de bebizonyították soha sem sikerült. — Bár százával folytak az anyagcsere-kísérletek s az aranymerlegre rakták az emberi testnek legparányibb excretumát s secretumát, még sem bizonyított be, hogy az alkohol élvezete segélyével akár az epítő, akár a fűtő anyagokból valamit meg lehetne takarítani. Mind e kisé zavaros vizsgálatokból csak egy eredmény szűrődött le: hogy az alkohol elősegíti a testben a zsírlerakódást. De e fölfedezéssel az alkohol védői nem igen dicsekedtek el; először: mert ezt már rég tudtuk, hiszen a putlászt arcu, libegő melió, potrohás hasu ivókat már az ókorban ismerték; másodszor: mert tudjuk, hogy az alkohol a zsirt nemcsak oda rakja, a hol helyén van, hanem oda is, a hol nincs helyén, a hol bajt okozhat, például a szív köre; s harmadszor: nemcsak zsirt rak le, hanem ezirósítja, működése alkalmatlan zsirtómegegé változtatja a test legnemesebb szerveit, például a szívet, vesét, máját stb. Röviden: az alkohol semmiben sem hasonlít a táplálékhoz, ellenben sokban a mérgekhez.

Bátran lehet állítani, hogy az emésztés, az emésztett anyagok felszívása s a felszívott anyagokban rejlő chemiai energiának izomerővé való átváltozása körül gyűjtött ismeretünk oly fogyatékosak, hogy ezen az uton az alkohol izomerősítő vagy megerősítő hatásának kérdése egyelőre nem oldható meg. Talán e körülménynek tudandó be, hogy egyes kitűnő fiziologusok arra szorítottak, hogy a gyakorlati élet tapasztalatait laboratoriumi kísérletekkel ellenőrizték, beigazolták s tisztázták.

Kraepelin heidelbergi tanár pl. felfogadott egy napszamos, odaállította egy e célra szerkesztett gép elé e szavakat: Hajt-d a gépet estig; mentől többet forgatod, annál nagyobb a fizetésed. A gép tudniillik följegyzett minden forgást. — E följegyzésekből kiderült, hogy a munkás az alkohol élvezete után a gépet gyorsabban forgatta; azonban már rövid idő múlva tetemej lassulás állott be s estig a végzett munka mindig kisebb volt, ha a munkás ihaltott, mint azokon a napokon, melyeken s szesz megvonták tőle. Ugyanezt tapasztalta egy e célra szerkesztett emésztőgép is. Az alkohol az izomerőt mindig jelentősen csökkentette. — A munkás ugyan ezt nem vette észre, mert az alkohol élvezete után mindig úgy érezte, hogy könnyebben, gyorsabban dolgozik. De a gép kimutatta, hogy az alkoholnak ilyen élelítő hatás könnyű munkánál 10 percig, súlyos munkánál pedig csak négy percig tart. — Az izomerőnek csökkenése ellenben 10 óra múlva is észrevehető. Kraepelin tapasztalatait következő alakba önti: Nehéz munkát az alkohol meguehezit. Csak a ki az alkohol élvezete után kellőleg pihenhet, menekül meg káros hatásától.

Néhány tudós megvizsgálta az alkohol hatását s szellemi munkára, az agyvelő működésére. E kísérletek már azért is érdekesek, mert sikerült elemi re bontani a részlegesnek ismeretes képét. E kísérletek is bebizonyították, hogy az alkohol hatására először az egyveőnek finomabb, összetettebb tevékenysége semmisül meg, egyszerűbb munkájának pedig eleinte változás alig észlelhető. Gyengül az emlékezés, a felismerés, a választás és megkülönböztetés tevékenysége: ellenben növekszik a mozgásra való hajlam s a külön asszociáció, azaz a képzeteknek társítása mellette okok kapcsán. Ezeknek megfelelőleg tapasztaljuk az alkohol hatására a kritika gyengülését. A megfontolás, a körülménynek felismerése s értékelése megszünt, az embernek egyszerű, durva öshajlamai s szenvedélyei felszabadulnak és fék nélkül uralkodnak.

Kiderült az is, hogy kis adag alkohol hatására az agyvelő munkaképessége rövid ideig emelkedett s azután mélyen süllyedt, mit a kísérleti személy önmagán a m vett észre. Könnyű, alig észrevehető részegség után 24 óra múlva, erősebb ittasság után 4-5 nap múlva ja kimutatható a szellemi munka csökkenése. Führer egyetemi tanár önmagát vetette alá hat napi kísérletnek s ennek tolyama alau többször kijelentette, hogy alkoholon napokon ép olyan munkabírónak érezte magát, mint a melyeken ikoholt nem ivott. — Midőn a kísérletek befejezése után objective meggyőződött a munkacsökkenés nagyságáról, valószínűségi, elirémült.

Előreíthatólag sokan lesznek, kik erre azt fogják mondani, hogy mindez alhat a tiszta alkoholra, a pálinkára, sőt a borra is, de nem alhat a sörre, mert ebben az alkoholon kívül meg sok kitűnő tápláló anyag van. Hisz a sör tolykony kenyér, szokták mondani — Valóban, soha gulább hazugsággal nem ámitottak el a tömeget, mint e szálló igével, melyet a nagy sörgyárak akkor röptettek világgá, midőn 50 évvel ezelőtt kezdtek a munkás- s középosztályt „olcsó” sörrel elarasztani. E hazugságot még ma is gyakran olvashatjuk. Egy újabb keletű magyar tudományos mű a sör értékeit következőképp nyilatkozik: Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy egy liter sörben legalább is annyi fehérje van, mint 120 g tejben, vagy 25 g husban, vagy 60 g kenyérben. Csak hogy 1 liter sör nálunk körül belül 30-40 fillerbe kerül, 120 g t j ellenben nem kerül 2 fillerbe, 25 g hus legfeljebb 3 fillér, 60 g kitűnő kenyér pedig legfeljebb 2 fillér.

Tehát sokkal olcsóbban táplálkozik a munkás, ha fogast és lacáncpescyét eszik, mint ezzel a folyékony kenyérrrel. Éppen megfordítva kell tehát hangsúlyozni a dolgot. — Egy egész liter sörben nincs annyi táplálék, mint a kétfilleres zselyében, vagy a két fillért érő tejben, vagy a három fillért érő husban. — Azt is állítják a sör szószólói, hogy a sör visszacsorítja a pálinkát s tekintettel a sörnek csekély alkoholtartalmára s ártalmatlan voltára, a sörfogyasztásnak emelkedése kívánatos. Mindez nem all. — A sör nem szorítja vissza a pálinkát, sőt Európa legtöbb államában a sörfogyasztás óriási emelkedésével a pálinkafogyasztás is emelkedett. — A csekély alkoholtartalmú söröket majd teljesen kiszorították a 3-4% alkohol tartalmú sörök, melyeket sörivő országokban literszám szókán fogyasztani. Már pedig egy liter sörben 30-40 g abszolút alkohol van; tehát a 3-4 literet fogyasztó belga vagy német munkás epen annyi alkoholt fogyaszt mint a ki 3-4 deciliter pálinkát iszik. — Tekintetbe veendő még, hogy a sör, minthogy sok ivásra csábít, a munkás anyagi helyzetét nagyon rosszabbítja. S végül a tapasztalat megmutatta, hogy a sörivők ugyan ritkábban kapnak delirium tremens mint a pálinkaivók, a helyett azonban gyakrabban szenvednek elbuzulásban, gyomor- és szívtágulásban. Durva erőszak jellemzte büntények elkövetésére pedig a sörivés kiválólag hajlamosít. Mindezt szükséges hangsúlyozni, mert hirdalainkban gyakran jelennek meg cikke, melyek a honi söripar pangását siratják s várva-várják a jobb kort, midőn majd nálunk is lesznek munkások, kik naponkint 3-4 liter sört fogyasztanak a hazai söripar és az árpa árának föllendítésére.

(Folytatása következik.)

HIREK.

— **Előléptetés.** Értesülésünk szerint a király *Pleheiss* Gusztávót, a nagykanizsai 20. honvéd gyalogezred népszerű őrnagyát alezredessé nevezte ki. Az előléptetéshez mi is örömmel gratulálunk.

— **Ministeri elismerés.** Ó nagyméltósága az igazságügyminiszter legnagyobb megelégedését fejezte ki a perlaki kir. járásbírószék működése fölött, hol restantiát nem ismerő szorgalom és példát nyújtó lelkiismeretesség tapasztalható az egész ügykezelésben.

— **Halálozás.** Erdélyi (Weissenböck) Gyula tanár, ki a múlt évben a nagykanizsai főgimnaziumnál mint helyettes-tanár működött, hosszú sorvasztó beteg-

ség után életének 24. évében április hó 29-én hajnali 2 órakor elhunyt Nagykanizsán. Temetése ma csütörtökön d. u. 5 órakor lesz.

— **Deák Ferenc születése száz éves évfordulójának** megünneplését vármegyénk törvényhatósága elhatározta s egy bizottságot küldött ki Csértán Károly alispán elnöke alatt az ünnepség módzataira nézve javaslatteletre. — A kiküldött bizottság a vármegye alispánjának elnökével folyó hó 23-án a vármegyeház nagyeremben ülést tartott, melyen elnök a megjelent tagokat üdvözölte s egyuttal bejelentette, hogy az ülésen való megjelenésre felkérte dr. Jankovich László gróf főispánt, valamint a helybeli tanintézetek igazgatóit meghívta. Az ünnepségre nézve javasolja, hogy folyó évi október 17-én, mint vármegyénk nagy szülötte száz éves születése évfordulóján, disztyülés tartassék, amelyet a vármegye főispánja nyitana meg; a körgyűlési teremből a főispán vezetése alatt a bizottság tagjai a romaí kath. templomba isteni tiszteletra mennének, az isteni tisztelet megtartására felkértenék dr. István Vilmos szombathelyi egyházmegyei püspök; mise után a közönség a Deák-szoborhoz vonulna, ahova a vármegye alispánja a megye közönsége nevében koszorut helyezne, azután visszavonulna a közönség a vármegye termébe a disztyülés folytatására; az ünnepi beszéd megtartására Barcza László bizottsági tag kéretnék el; bezárná az ünnepséget déliben társasébed; az ünnepség céljaira szükséges beruházások eszközzésére a vármegye törzalapjából 3.000 K. a vármegye alispánjának rendelkezésére bocsátatnék. A javaslatot a bizottság tagjai elfogadták s az elfogadott keretben a szükséges egyéb intézkedések megtételére Árvay Lajos vármegyei főgyűző elnöke alatt a körgyűlésileg kiküldött bizottságnak Zalaegerszegen lakó tagjait kiküldötték azzal, hogy részletes javaslatukat e nagybizottság elé terjesszék.

— **A vármegye államosított tisztviselőinek sorsa.** A vármegyei számvevősegeket és pénztárakat január 1-én államosították s a személyzetet egy év tartamára rendelkezési állapotba helyezték avval, hogy végleges alkalmazatásuk iránt majd úgy egy év leforgása után fog a miniszter intézkedni. A pénztárnál és számvevősegnél alkalmazott és beosztott összes tisztviselőket elvitték a vármegyéből, aminek következménye az lett, hogy a vármegye kénytelen volt két új — varnagi és árvaszéki nyilvántartói állás rendezésére iránt intézkedni. Amint értesülünk, a vármegye szolgáltatából elvitt tisztviselők közül négy és pedig egy számvevő s három irnok, legújabbán felsőbb helyről azt a figyelmeztetést kapta, hogy igyekezzen az év végéig más alkalmazást keresni, mert a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevősegnél nem alkalmashatók. Az elbocsátandó tisztviselők nyugdíjalapot fogják terbelni.

— **A horvátok savargása.** Varasdon folyó hó 21-23-án sitalaús utcai zavargás volt, tüntettek minden ellen, ami maguk s mután az ottani rendőrkapitányság s terbe vett népgyűlést, tekintettel a hangulatra, betiltotta, magyar terüetre akartak átjönni ugyan e célból, ennek megakadályozására az összes muraközi s lenyeni csendőrség koncentráva lett, a csakornyai dicsidas svadron pedig az államvasut épületeinek és vagányainak megvédésére rendeltetett ki, mert az a hír kelt szárnyra, hogy a horvát csősöcsék fel akarja szagatni a vasuti síneket s ezzel akarja megakadályozni, hogy a 24-ére Zágrábba tervezett nagybott arányú zendülés elfojtására esetleg katonai karhatalom legyen szállítható. — A hangulat ez idő szerint kissé csendesebb.

— **Koszorutöltés adományok.** Folyó hó 24-én elhunyt. Aládstädter Dipót ur iránti kegyelet jeléül adoztak: — A gyászoló család

30 korona, Lewey Ödön és Arnold 40, dr. Hajtódteter Zsuzsán 50, Fürst Margit 10, dr. Hajós Soma és neje 10, Schulhof Ákos és neje 10, Breyer Sándor 5, Sattler Mór és neje 5, Deutsch Vilmos 5, Fuchs Endre 5, Broch Albert 5, Armuth Nathán és neje 5, dr. Blru Simon és neje 5, Berger és Kaszler család 5 korona, összesen: 190 korona. — A nagykanizsai Szt. Egyet.

— **Gasparics emléke.** Folyó évi szeptember hó 3-án lesz ötven éve, hogy muraköz-drávegyházi születésű Gasparics Márk, a szabadsáért lelkesülő, ánglékű franciscanus-barát Pozsonyban mártírhalált halt. Az utolsó kőbe tartozott ki e sokat szenvedett szegény jó magyar hazánk függetlenségéért vértanúhalált szenvedett. — Amint halljuk e napot Muraköz közönsége Gasparics emlékének okajja szentelni az emlékoszlopot megkoszorúzni s az aktushoz a nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör dalárdáját óhajja megnyerni.

— **Phylloxera zárlat.** Varmegyénkben Keszthely és Sárnellek községeinek szőlőiben a phylloxera jelenléte megállapítván, nevezett községek határát a földművelési m. kir. miniszter zár alá helyezte.

— **A kisbirtokos.** Sok vitaközlés volt már arról, hogy kit lehet kisbirtokosnak tekinteni. Póru ügyekben és gazdasági kérdésekben sokszor jelentősége van ennek a meghatározásnak. Most a budapesti kereskedelmi és iparkamara kérdést intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy határozza meg a kisbirtok fogalmát. A miniszter úgy döntött, hogy minden olyan mezőgazdát, akinek a birtoka nem több száz katasztrális holdnál, kisbirtokosnak tekinthető.

— **„Nagykanizsai Színházi Lapok.”** E címmel a közelgő színi évadban egy színművészeti napilap indul meg. A lap célja: a színeszet ügyének fellendítése. Már évek óta éreztük egy ily színművészeti lap hiányát, mert csakis egy ily lap van hivatalva a színházi események gyors és élvezetes képét festeni. A színeszet és a közönség közti jó viszony megszilárdítása szintén e lap vállaira nehezedik. E szép cél érdekében a legvaltozatosabb rovatok fognak működni. A szép-irodalmi rovat mellett ott találja az olvasó a profán szemek elől elzárulni szoktatottakat. A legújabb színházi pletykák, tanulságos és élvezetes darabismertetések, szellemesen irt kritikák (Éjszéli levél), koplék, szerkesztői üzenetek mind méltó helyet kapnak e lap keretében. A lap hozza a pontosan összeállított színpot és gondja lesz arra is, hogy néha a színtársulat bájos hölgytagjainak sikerült arcképe mosolyogjon a lap olvasóira. Az írógárda egész tömege a legérdekesebb közleményekkel fogja e lapot telkeresni, akik közül már nagyon sok kedvelt írója lapunk olvasóinak. Ily erős teggyverrel bátran nézhetünk a néha kissé hosszú felvonásközök elé hisz mindig ott lesz előttünk a legkellemesebben üdítő színházi bonbonier: „A Nagykanizsai Színházi Lapok”. (A lap egyes száma 6 fillér. Előfizetése az egész időnyre helyben 4 korona. Előfizetések a kiadóhivatalhoz Fő-ut 15. intézendők.)

— **Megszökött anyós.** Likurgusz nem hozott törvényt a megszökött anyósok ellen, mert a bölcs törvényhozó nem tudta elképzelni, hogy az anyós, mint olyan, valaha megszökjék. Amde a böcs Akiba rabbi ismert mondanát is semmivé teszi az anyós-szökés történetét, melyről tudósítók az alábbiak szerint írtak:

Egy „jávakorabeli” anyós egy házban lakott a vejével. Az anyós a napokban a veje pénzéből magához vett 64 koronát és nyomtalanul eltűnt. Hogy seprühátot lovalogt-e el, vagy a személynyomatalt, arra nézve sincsenek megbízható értesüléseim, mindössze csak annyi, hogy az anyós állítólag egy meglehetősen ifjú legénygyel tánt el... És mit tett a jó hála miatt? Először is, hogy örömbangett a rendesét? Egyiket sem. A boldogtalan ember — a mint hüllom — fejtelenen az anyósát, s ez esetről jegyzőkönyvet vettek föl, mintha közönséges tolvajlásról lett volna szó. Elrendelték az anyós nyomozását. Most keresik eleinte halálra az anyóst.

Az lesz a nemesis, ha az anyóst csakugyan elfojsák s ha elszedve büntetését — vissza-kérüli a jó hazába. Ez lenne az, amit általánosan verlagyasató boszúnak mondanak. És az ilyen rövidlátó jó bizonytal nem érdemli meg az emberek részvétét. Egyszer mosolygott fejére a szerepese s boor kézzel eljötta magától a realizált földi boldogságot, a folyóvívtől menyországot. Az ilyen ember számára nincs segítség.

Es mi le-z, ha most az anyóst a törvény elé allitják és kérdezní fogják tőle:

— Miért szökött meg?

— Mert előttem lebegett a vöm boldogsága...

Ha ennek a védekezésnek az alaján nem mentik fel hangos muzsikaszóval, akkor nincs a földön sem osztó, sem szörző igazság! Az az el-tulajdonított 64 korona csak nem jöbet számba. Ennel olcsóbban leketlenég volna azt kizanni, hogy megszabaduljunk anyósunktól.

Ösmerek előkelő urakat, kipróbált jellemeket, kik jóval többet fizetnek hasonló boldogságért...

— **A varmegyei számadások** megvizsgálása tárgyában a megyei állandó választmány ápril. hó 23-án dr. Jankovich László gróf főispán elnökelevél útján tartott, amelyen előtér-jestettek a varmegyei házi pénztári, a házi tartalék alap, valamint a varmegye kezébe került levő összes alapokról vezetett és a pénzügyigazgatóság meléi rendelt számvetéség által megvizsgált, kellő okmányokkal ellátott és helyesen vezetett 1902. évi számadások, amelyeket az állandó választmány a közgyűlésnek elfogadásra ajánl; hasonlóan elfogadásra ajánlja a varmegyei összesített árvtárnak és Nagykanizsa r. t. város árvtárának 1902. évről egybeállított és helyesnek talált számadásait; Zalaegerszeg r. t. város tanácsa felhivatik, hogy jövőben az árvtár számadásait a kellő időben okvetlenül adja be. A megvizsgált és helyesnek talált számadások a törvény értelmében 15 napra a varmegyei első aljegyzői irodában az esetleges felszámolások megtehetése végett közszemlére kitétettek.

— **I-ko-lak megvizsgálása.** Május hó 4-én a vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából Halász Ferenc miniszteri osztálytanácsos a muraközi iskolákat meg fogja vizgá ni.

— **Iparkiallítás Zsolnán.** A Zsolnán tartandó kiállítás, a mutat a rendelkezésünkre álló hiteles adatokból bizony következtethetjük, a Felvidék iparának teljes képét fogja bemutatni; meg-látogatás- és tanulmányozásra méltó múzeuma lesz ez a kiállításban résztvevő 5 varmegye házi-, valamint kis- és nagyiparának. A leggyorsabb kéziumunkától a gyáripár legelőkeletesebb készit-ményeig minden képviselve lesz, a mit Trencsén, Turóc, Lipó, Arva és Nyitra varmegyék termel-nek. A kiállítás nemcsak a Felvidéki iparcikkek jó minőségét, tehát verseny- és életképességét fogja igazolni, hanem utmutatással is fog szólni ezen ipar továbbfejlesztése, általános elterjesztése és a köznevelés ipari munkára leendő nevelésének érdekében teendő intézkedésekre nézve. A kiállítás méretei, gyönyörű panorámája és a ki-állított tárgyak nagy változatosága meg fog lepni minden látogatót s ki fogja elégtelni meg azokat is, a kik a legnagyobb varakozással néznek a ki-állítás elé. A bekerített kiállítási területet parkká varázsolják: terebélyes fák, ligasok, bokrok és virágdombokkal, közepen szökőkúttal. A 2000 m² nagyságu iparcarnokot testő csoportokba elren-dezve 55 pavillon fogja körülvenni; — lesz nagy vendéglő, kávéház, cukrászda, pezsgős-pavil-ion, színház és naponként délelőtt és délután cigányzene, különös alkalomra katonazene. A vi-galmi bizottság a legényesebb ünnepélyeket ter-vezi: szárazon és vízen. A Trencsén vm. általá-nos tanítótestület, a kör-közgyűlések egyesülete a kiállítás ideje alatt Zsolnán tartják közgyűlései-ket, a F. M. K. E. és a T. E. nagy kiállításo-ka-t terveznek a zsolnai kiállítás megtekintésére, az idegenforgalmi vállalat csoportos kiránduláso-ka-t Magyarország összes vidékeiről. A kiállító-k száma 306, a külön pavillonoké 25. Trencsén vmegyéből 82, Zsolnáról 91, Turócból 23, Árva-ból 9, Liptócból 31, Nyitrából 43 és az ország egyéb részeiből 23 bejelentés érkezett. A kiállít-ás főbb iparágai: textil, fa, üveg- és agyag, vas, bőr, vaszon, kocsai, szűcs, kézmű-, szesz-, sajt és háziipar. A háziipar főbb ágai: fafaragás, gyolcs, vaszon- és szűrposztószövés, himzőmunkák, kosar-lonás, dróts-munkák. Az iparostanonok és polgári leányiskolák rajzainak és munkáinak csoportja külön osztályt alkotnak.

— **Allamsegély.** A vallás- és közoktatás-ügyi miniszterium a csáktornyai egyesületi ovoda f. (aszvi) szükségleteinek részbeni fedezésére 600 korona államsegélyt utaltványozott ki.

— **Szocialista népgyűlés.** A nemzet-közi szocialisták ápril 26-ikán (vasárnap) délután 3 órakor népgyűlést tartottak Nagykanizsán, a Deák-terén. — A népgyűlés, melyen körülbelül ezer ember vett részt (részben szocialisták, részben érdeklődők) a legnagyobb rendben folyt le. — A rendőrhatalóságot Deák Péter, rendőrfőkapitány képviselte. — Közbe-lépésre azonban egy alkalommal sem volt szükség. A népgyűlést 3 órakor Vadász József nyitotta meg és elnököl: Kleh Mihályt, jegyzőkül pedig: Kirckhnopf Károlyt és Pöndör Józsefet ajánlotta. Ajánlatát egyhangulag elfogadták. Kleh Mihály elnök, tisztségét átvevén, a szót Vadász Józsefnek adta, aki május elseje megünnepelésének a szocializmus szem-pontjából való jelentőségét fejtegette és buzdította elvtársait, hogy május 1-én ünnepeljenek és tüntető körmenetet rendezzenek. Utána Malasics Géza bpesti szocialista agitator beszélt a katonai javaslatok ellen és az általános szava-zati jog behozatala mellett; és pedig olyan készültséggel, mint egy parlamenti szónok. Nagy tetszéssel fogadott, hosszú szónoklata után még Kovács József és Vadász József is szóltak a katonai ja-vaslatok és az általános választói jog kérdéséhez. A népgyűlést Kleh Mihály elnök zárobeszéddel oszlatta szét.

— **Tíz Korpaváron.** A zalavarmegyei Korpavár községben április hó 15-én nagy tűzvész pusztított. Leégett 3 lakóház 7 mellékepülettel és sok takarmánnyal. A kar mintegy 12000 ko-rona. — A károsultak közt van Verth János kö-z-ségbíró is, ki egyetmást megmennti akarva, szögalegényével behatolt egy égő hába, melynek tetőzete éppen akkor zuhant le. A bíró csak je-lentéktelen sérülést szenvedett, szolgál: azonban oly súlyosan megsérült, hogy gyógykezelés végeti be kellett szállítani a nagykanizsai kórházba.

— **Lövés a vonat ablakából.** A Nagy-kanizsáról induló vonat már Zagráb fele porosa-kált, mikor hirtelenül szokatlan neszt zavarta meg a vonat útvesztés zakolatását. Puskadurranás hangzott az egyik kocsiból s a megremélt utasok izgatottan tárgyalták, hogy mi történetett. Nem tártént pedig semmi nevezetes dolog sem, csupan az, hogy egy zagrábi diák az ele jökévedben ki-lőtt a vonatablakban, vaktöltéssel, Jambor mulat-ságának mindössze 6 korona lett az ára. Ez a summa ugyanis a bíróság, mielőtt vasutikihágásnak.

— **Sikkasztás.** Simon Lajos dr. Kemény Fülöp perliki ügyvel írunka mintegy 6 — 700 kor. elsőkkasztás után megszökött. — A csendőrség Nagykanizsán letartóztatta s bezsallította aperiaki kir. járásbíróaság börtönébe.

— **A nagykanizsai állomás 1903. május 1-étől érvényes új menetrendjét** lapunk t. előfizetői részére mai számunkhoz mellékeljük.

— **Trencsén Átszállási!** Erdékes vasuti kaland történt a déli vasut Nagykanizsa és Gyekényes közt levő vonalán. A reitentes vihar és esőzés következtében ugyanis Legrad és Zakány között hegyes-zsarnas történt s temérdek mennyi-ségű iszapiszterű föld 140 méter hosszúságban, több méternyi vastagságban teljesen beborította a vasuti töltést. A vasut vezetősége nyomban el-rendelte a munkalát s 200 ember tarta a földet, hogy a sínekre napfényre hozták, de a munka több napot igényelt s a közlekedés csak atszál-lással történetett. A Kanizsáról jövő vonat ezer utasa, mit sem tudván a forgalmi akadályról, le sem akart szállni, mikor a vonat nyílt pályán megállott. A Horvátországba, vásárra utazó sok parasztot csaknem erőszakkal kellett a vonatból kituskolni, miközben mellégettel jel-netekben nem volt hiány. A sínek mellett elterülő vízez-rtén kellett a 200 méter távolságban várakozó

költőködő utasok egyik része már el is foglalta helyét az új vonatban, mikor a megfeneklett vonat kалуza még javában biztatta a parasztokat: Tessék átszállani! A forgalmi akadályt egyébként már elavoltították a most már szabad az ut a Dráva felé.

— **Vörös május.** A nemzetközi szociáldemokrata párt nagykanizsai hívei május elsején tüntető körmenetet rendeznek. A körmenet kiindulási pontja Eötvös tér, honnan a szocialisták kettős sorrendben, jelző-táblákkal, és zene által kísérve d. u. 2 órákor vonulnak végig a város utcáin, hirdetve a szocialis eszme létjogosultságát. A tüntető körmenet úgy vonul ki azután a Sörnyárba, hol szónokiakkal és szavalatokkal ismertetik a nap jelentőségét. A tüntető körmenetben tudomásunk szerint az összes ipari szakmák képviselve lesznek.

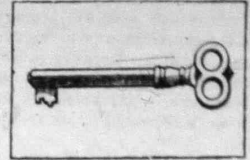
Nagykanizsa álló más menetrendje
— érvényes május 1-től — 10 fillér.
Kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulos”

jegygyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.
Mindenütt kapható.

— Mindenütt kapható. —
Kalodont

nélkülözhetetlen fogpaszta
a fogakat tisztán, fehérén és épségben tartja.

Premier Kerekpárok
leg
jobb
a világ
Aranyérem
Premierwerke Eger Csehország

Fernolendit

cipőfénymáz: a legjobb máz a világon; — e fényerém világos cipőkét tükörfényűvé tesz és a bőrt is firtósabbá teszi. Viselt, toltos színű lábbeli sárga vagy barna bőrből „Lyosin” (tükörfénymáz által egész ujja lesz) Alap. 1830 Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstr. 2. Mindenütt kapható.

A párisi világtállításon „Grand Prix” a legnagyobb kiüntetés.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, V. ker., Váczi-körut 32. szám.

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lerejű GÓZCSEPLŐ-KÉSZÜLETET, 14, 16 és 20 lerejű COMPOUND-LOCOMOBLJAIT, és végre

„Millennium” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó és kévekötő aratógépeit, továbbá acélöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Kizárólagos képviselő: **Melis és Pintér, Szombathely.**

RUHÁZAT BESZERZÉSE.

Kaufmann Mór

férfi- és gyermekruharaktára
Nagykanizsán, a városházpalotában.

Nagy választék

a legdivatosabb finom férfi- és gyermekruhákban.

Raktáram legnagyobb része saját készítményem, finom, tartós kelmékből.

Tulfizetés szigorúan kizárva.

Mindkét üzletemre a nagyérdemű közönség szives párfogatását kérve, maradtam

Kaufmann Mór

férfiszabó-üzlete

Erzsébet-tér, Elek-féle házban

Nagy választék

a legdivatosabb finom angol és belföldi kelmékben.

Iszléses elkészítésre és jó kollékre

— nagy gond fordítatik. —

Pontos, gyors, szolid kiszolgálás!

KAUFMANN MÓR
férfiszabó.

tisztelettel

Vasuti menetrend.

Vonatok érkezése.

Budapest	4 óra	—	percenkor	reggel	személy von
"	12	"	"	délben	gyors
"	1	"	30	"	d. u. személy
"	8	"	45	"	este
"	12	"	03	"	éjjel
Bécs (Wien)	8	"	40	"	reggel
"	1	"	50	"	d. u. személy
"	5	"	—	"	d. u. személy
"	10	"	50	"	este
"	8	"	—	"	reggel
Szombathely	5	"	32	"	reggel
Prágerhof	12	"	09	"	d. u. személy
"	4	"	54	"	d. u. gyors
"	11	"	23	"	éjjel
Csáktornya	8	"	10	"	reggel
Baros	7	"	—	"	d. u. személy
"	1	"	24	"	d. u. "é
"	12	"	01	"	éjjel
Gyékényesről	4	"	16	"	reggel

Vonatok indulása.

Budapest	5 óra	47	percenkor	reggel	gyors von
"	9	"	"	reggel	személy
"	2	"	10	"	d. u. személy
"	5	"	06	"	d. u. gyors
"	12	"	40	"	éjjel
Bécs (Wien)	6	"	10	"	reggel
"	4	"	22	"	reggel
"	2	"	—	"	d. u. személy
"	12	"	50	"	éjjel
Zala-Szilván	5	"	26	"	d. u. gyors
Prágerhof	4	"	43	"	reggel
"	12	"	10	"	délben
"	2	"	30	"	d. u. személy
"	12	"	12	"	este
Csáktornya	6	"	—	"	d. u. gyors
Baros	4	"	57	"	reggel
"	3	"	10	"	d. u. személy
"	5	"	20	"	d. u. személy
Gyékényes	11	"	02	"	délben

1000-féle szer van csusz és köszvény ellen,
melyek közül a legkitűnőbb hatása az orvosok által is ajánlott
„EZEREUM.”

Mezlepő gyors és biztos hatása külszer rheuma, osz, köszvény, szagattás szurás, nyilalás, derékfájás, hátfájás, főfájás ellen.

1884. óta csomban szenvedek, minden ajánlott orvosszert megpróbáltam, de oly hatásos gyógyszerre, mint az ön Ezereuma, még nem találtam. — Kóka (Pest-megye) 1902. április hó 2. *Trunger János, plébános.*

Tisztelettel értesítem, hogy az „Ezereum” csakugyan kitűnő rheuma elleni szer, mindössze fél üveget használtam fel a mell- és hátyilalásom megszűnt. — M. Berény, 1901. január hó 30. *Apostol A. pápai kamarás.*

As Ezereum gyógyhatása sikeresen bevált. Hülásban szenvedőknek valódi csodaszor, mely az eddigieken jóval felül áll. Sárfalva, 1901. márc. 14. *Jankó A., lelkész.*

As „Ezereum” megbecsülhetetlen orvososság köszvény és rheuma ellen, mintán minden egyéb orvososság nem használt és ez kétszeri beörzés után használt, stb. Barlatalu, 1901. febr. 5. *Fedorcsik P., nyug. pléb.*

As Ezereumból egy üvegcsaké elhasználtam és karjaimból a fájdalmat elűzte. Isten áldja meg találmányáért. Fogaras, 1901. febr. 5. *Simon J., Ferenc-r. tart. főnök.*

A kitűnő Ezereum köszvényeszesből kérek még 2 üveggel, valóban csodálatos szer, magasztalja feltalálóját. — Káló, u. p. Geletnek. *Arvai I., plébános.*

Kérek 2 üveg „Ezereum”-ot, kitűnő szer, megérdemli a pártolást. Emőd, 1901. okt. 10. *Bartányi K., pléb.*

Örömmel tudatom, hogy az „Ezereum” kitűnő eredménnyel használt. Pa stavacs, 1901. december hó 14. *Holmik János, plébános.*

As „Ezereum”-ot kitűnő hatással használtam. — E. Horváthi, 1901. jul. 5. *Somsák E., plébános.*

Ára egy nagy üvegnél utasítással 2 korona. Vidékre 2 korona 70 fillér beküldése után 1 nagy üveg bérmentve. — 12 korona beküldése után 6 nagy üveg bérmentve küldetik bárhova. — 2—5 üveg rendelésénél a postaköltség ládával és csomagolással összesen egy koronába jön.

Megrendelhető egyedül a készítőnél:

NAGY IMRE gyógytárában **EGERBEN** (Hevesmegye.)
Múltéztassók ezen kipróbált kitűnő szort a köszvényben és rheumában szenvedő embertársainknak figyelmébe ajánlani.

Meggyőződtem az „Ezereum” kitűnő jó hatásáról, kérek még 6 üveggel. — Karász, 1901. junisc 8. *Tiadar István, plébános.*

Örömmel jelzem, hogy a rheuma szesse valóban csodálatos eredményeket idéz elő, stb. — T. Bábolna, 1901. márczius 16. *Babik József, plébános.*

Örömmel mondhatom, hogy az „Ezereum” kitűnő sikerrel és eredménnyel használt. Tokod. 1901. május 5. *Takács József, plébános.*

Mintán „Ezereum”-ja jó hatásának bizonyult be, kérek küldeni, stb. — Trausa (Szepes m.) *Boros Ferenc, plébános.*

A. küldött „Ezereum”-ot si errel használtam. Girótt, 1902. január hó 18. *Tink Miklós, plébános.*

Meggyőződtem az „Ezereum” üdvös hatásáról, kérek még küldeni, stb. — T. Lók, 1901. junisc hó 21. *Agóczy János, plébános.*

As „Ezereum” igen kitűnőleg hat, a szenvedőknek mindig a lehető legmolegben fogom ajánlani. Négrád-Márcazi, 1901. jan. 30. *Horváth József, köplán.*

Örömmel értesítem, hogy az „Ezereum” a régi rheumatikus fájdalmat 2 napi használat után elmulasztotta. Eger, 1901. december hó 8. *Pelcz J., v. tanácsos.*

A küldött köszvényeszeset, izomcsuz, idegcsákák és ischias eseteknél igen jó hatásának találtam a mindazon esetekben, hol borigatok javulva vannak, igen jó sikerrel használható. Dea, 1900. november 12. *Dr. Kovács Sándor, kórh. igazgató-orvos.*

Olesó áraink bámulatot keltenek!

Tartós
női bőrczipő
párja
2 frt 40 kr.

Kitűnő
női gombos bőrczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
női fűzős bőrczipő
párja
2 frt 80 kr.

Tartós
női bőrfélczipő
párja
2 forint.

Női
bőrczipő
kettős keresztcsattal
párja
2 forint.

Tartós
gyermek fűzős bőrczipők
párja
75 krtól feljebb.

— **Fiókraktár** —

Nagykanizsán

Kazinczy-utca

1. szám.

Kitűnő
férfi fűzős bőrfélczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
férfi bőrczipő
párja
2 frt 40 kr.

Nagyon erős
férfi sima bőrczipő
párja
2 frt 50 kr.

Kitűnő
férfi bőrfélczipő
párja
2 frt 50 kr.

Könnyű
női utczi bőrczipő
párja
1 frt 50 kr.

Nagyon erős
leány fűzős férfi-czipő
párja
1 frt 70 kr.

Az árak a gyár által minden czipő talpába be vannak vésvé.

Turul czipőgyár Részvényársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Uj könyvek és zeneművek

Kaphatók

Fischel Fülöp könyvkereskedésében:

- Zola Emil: Igazság. Két kötet. . . . . K. 7.—
- Tolstoj Leo: A házasság regénye . . . . . 1.—
- Conan Doyle: A kings gylandi rejtély. . . 1.—
- Gorkij Maxim: Hajléktalanok. . . . . 1.—
- Galdos Perez: Az apáca. . . . . 1.—
- Gáspár Ferenc dr.: Hét év a tengeren. I. f. —60

- Dankó Pista 60 eredeti magyar dala, zongorára, énekre, — szöveggel . . . . 4.—
- Piros tojás zenealbum, 25 legszebb zeneszerzemény zongorára . . . . . 4.—
- Gyaluforgácsok. 100 eredeti magyar népdal. Szövegét írta és zenéjét szerzette Paludi Nagy Lajos. I. füzet 25 dal. . . . 3.—
- Dóczy nóták, kiadja a debreceni Csokonai Kör . . . . . 5.—

XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXX

Szerencse-óra.

Azt a sorsjegyzásmot rendelje meg levelező által, mely ama óra mellett van feltüntetve, amely időben ezt a hírdetést olvassa.

Az óra belsejében feltüntetett szerencseszámok kizárólag

BENKŐ bankházánál

Kaphatók

— Budapest, Andrásy-ut 79. —

Huzár május 22. é. 23-án.

Az I-ső osztályú sorsjegyek árai:

1/8 150 K. 1/4 3 K. 1/2 6 K. 3/4 12 K

A mi vevők azon előnyben részesülnek, hogy befizetéseiket postatakarék pénztári cheque utján, tehát

költségmentesen

— teljesíthetik. — 123-4

JEGYZÉKE 55,000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben
1.000.000 korona.

és készpénzben fizetendők.

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsolhatók.

1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
5 " "	30000
3 " "	25000
3 " "	20000
3 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4850 " "	80
3850 " "	40
55,000	14.459,000

Kiváló szerencse TÖRÖKNÉL.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyra becsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy 55,000

Pénznyereményrel sorsolhatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen tízezer millió 459.000 koronát, egy hatalma; összeget sorolnak ki Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

- egy nyolcad (1/8) frt .75 vagyis 150 korona
- egy negyed (1/4) frt 150 " 3 —
- egy fél (1/2) " 3. — " 6. —
- egy egész (1) " 6. — " 12. —

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. május hó 2-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.

bankháza

— BUDAPEST —

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték osztályai

Főüzlet: VI., Teréz-körút 46/a.

Fiókok: 1. Váci-körút 4.

" 2. Múzeum-körút 11.

" 3. Erzsébet-körút 34.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

ki összegét I. összegben { utánvételezni kérem utalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegekben) } A nem kívánt törleendő.

Fontos cím: _____

_____

_____

Fischel Fülöp könyvkötészete Nagy-Kanizsán

Elvállal és készít

mindennemű könyvkötő-munkát

A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÖTÉSIG:

Paspapírt emlék-albumokat díszfeliratoknak, táncrendeket a legfinomabb kivitelig

Elvállal továbbá képek, fotografiai, tervrajzok és térképek cachirozását, úgy minden e szakba vágó munkát.